

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

53'üncü Birleşim 14 Şubat 2019 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	599
II.- GELEN KÂĞITLAR	605
III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	606
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>606:610</i>
1.- Gümüşhane Milletvekili Cihan Pektaş'ın, 15 Şubat Gümüşhane ilinin düşman işgalinden kurtuluşunun 101'inci yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması	606:607
2.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, 12 Şubat Kahramanmaraş ilinin düşman işgalinden kurtuluşunun 99'uncu yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması	607:608
3.- Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş'un, kamuda çalışan yardımcı hizmetler sınıfı personelinin genel idare hizmetleri sınıfına geçirilmesi gerektiğine ilişkin gündem dışı konuşması	609:610

IV.- AÇIKLAMALAR**610,622,631,637,648,
651,676,698**

- 1.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, iktidarın Niğde ili Bor ilçesinde yaşanan sorunlara duyarlı davranmadığına ilişkin açıklaması 610
- 2.- İstanbul Milletvekili Tülay Kaynarca'nın, İstanbul Taksim Meydanı'nda gerçekleştirilen Atatürk Kültür Merkezi temel atma törenine ve Cumhurbaşkanının "Kitapta, dergide, gazetede KDV olmayacak." müjdesini paylaşmak istediğine ilişkin açıklaması 610:611
- 3.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, ülkede haksız ve keyfi tutuklamalar ile hukuksuzluk olduğu sürece adalet nöbetinin devam edeceğine ilişkin açıklaması 611
- 4.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde on yedi yıl önce başlatılan millî teknoloji hamlesiyle yatırım ve teşviklerin artarak devam edeceğine ilişkin açıklaması 611
- 5.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde Türkiye'nin dünyanın en büyük ekonomilerinden biri olması için mücadele verdiklerine ilişkin açıklaması 611:612
- 6.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, İzmit Körfezi'nin hem kuş turizmi hem de doğa turizmi yönünden alternatif hâle getirildiğine ilişkin açıklaması 612
- 7.- Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın, mazot ile et, süt, yumurta, zeytinyağı ve bitkisel yağların perakende satışında KDV oranının düşürülüp düşürülmeyeceğini, doğal gazda, elektrikte ÖTV'nin kaldırılıp KDV'nin yüzde 1'e düşürülüp düşürülmeyeceğini öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 612
- 8.- Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil'in, "İnsanı yaşat ki devlet yaşasın." felsefesiyle siyaset yapan AK PARTİ'nin 2019 yılında da aynı düşünceyle hareket edeceğine ilişkin açıklaması 612:613
- 9.- İstanbul Milletvekili Ali Şeker'in, İstanbul ilinde yapılan talanın devam ettiğine ve ömrünü doldurmuş termik santrallerin çevreyi kirletmesine izin verilmemesi gerektiğine ilişkin açıklaması 613
- 10.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, açıklanan her yeni ekonomik verinin ülkenin ekonomik durgunluk içinde olduğunu gösterdiğine ve refahı sağlamak, demokratik değerlere yeniden kavuşmak için yerel seçimlerin fırsat olduğuna ilişkin açıklaması 613
- 11.- Osmaniye Milletvekili İsmail Kaya'nın, uyuşturucuyla mücadelenin terörle mücadele olduğuna, sigara, alkol, uyuşturucu gibi bağımlılık yapıcı maddelerin kullanılmasını ve yayılmasını önlemek amacıyla Hükûmetin çalışmalar yaptığını ilişkin açıklaması 613:614

- 12.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in, kurumlarda eş durumu tayinlerinde yaşanan sıkıntıların giderilebilmesi için düzenleme yapılması gerektiğine ilişkin açıklaması 614
- 13.- Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver'in, bölgeye de hizmet veren devlet hastanesine sahip Karaman'a neden prematüre, yeni doğan ünitesi ve uzmanının çok görüldüğünü öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 614
- 14.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, kitap, gazete ve dergiden alınan KDV'nin sıfırlanmasının yayın dünyası açısından olumlu gelişme olduğuna, sınav başvuru ücretlerinin sıfırlanması ya da asgari düzeye indirilmesinin gençler açısından atılacak önemli bir adım olacağına ilişkin açıklaması 615
- 15.- Malatya Milletvekili Mehmet Celal Fendoğlu'nun, yaşanan eşitsizlik ve mağduriyeti giderebilmek için POMEM başvuru şartlarının değiştirilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 615
- 16.- Afyonkarahisar Milletvekili Mehmet Taytak'ın, endüstriyel üretimdeki pazar payımızın erimemesi için tarımsal verimliliğin artırılması ve çiftçilerin beklentilerine cevap bulunması gerektiğine ilişkin açıklaması 615
- 17.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, 17 Şubat İzmir İktisat Kongresi'nin 96'ncı yıl dönümü vesilesiyle başta Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere şehitleri rahmetle andığına, Dünya Para-Tekvando Şampiyonası'nda dünya şampiyonu olan Fatima Kevser'i tebrik ettiğine, orman muhafaza memurlarının özlük haklarının iyileştirilerek insanca yaşama şartlarına kavuşturulması gerektiğine ilişkin açıklaması 616:617
- 18.- Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, HDP belediyelerinde yaratılmak istenen zeminin eşit temsiliyet, halktan geleni halka hizmet olarak geri vermek, belediyeleri rant alanı olmaktan arındırmak olduğuna, HDP'ye saldırıların arttığına, eşit temsiliyet ilkesi gereği 31 Marttaki yerel seçimlerde HDP adaylarının yarısının kadın olduğuna ve Leyla Güven'in talebine kulak verilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 617
- 19.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, 14 Şubat Sevgililer Günü'nü kutladığına, Meclisin sevgi dilini terk etmemesi gerektiğine, 14 Şubat İdil Biret'in Harika Çocuklar Projesi kapsamında Paris'te verdiği konserin 68'inci yıl dönümüne, 724'üncü haftasında Cumartesi Annelerinin yirmi dört yıl önce gözaltında kaybedilen Mehmet Şirin Maltu için adalet istediğine ilişkin açıklaması 618:619
- 20.- Ankara Milletvekili Şenol Bal'ın, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 622:623

- 21.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Ankara Milletvekili Şenol Bal'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 623
- 22.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 624:625
- 23.- İstanbul Milletvekili Yavuz Ağırlioğlu'nun, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve devletin iftira değil icra makamı olduğuna, demokrasinin tıkanan kanallarını açma mesuliyeti omuzlarında olan AK PARTİ'nin bu mesuliyete uygun davranmamasından doğan tıkanıklığı açma sorumluluğunun CHP'ye düştüğüne ilişkin açıklaması 625:626
- 24.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Sivas Milletvekili İsmet Yılmaz'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 631:632
- 25.- Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'ın, Bursa Milletvekili Refik Özen'in HDP grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 637
- 26.- Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanı Mustafa Elitaş'ın, İstanbul Milletvekili Erol Katırcıoğlu'nun 41 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 32'nci maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 648:649
- 27.- Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, Adana ilinde inşa edilen arkeoloji müzesinde iskele çökmesi sonucu meydana gelen iş kazasında hayatını kaybeden işçiye Allah'tan rahmet, yaralılara şifa dilediğine ilişkin açıklaması 651
- 28.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, Adana ilinde inşa edilen arkeoloji müzesinde iskele çökmesi sonucu meydana gelen iş kazasında hayatını kaybeden işçiye Allah'tan rahmet, yaralılara şifa dilediğine ilişkin açıklaması 651:652
- 29.- Ordu Milletvekili Cemal Enginyurt'un, Adana ilinde inşa edilen arkeoloji müzesinde iskele çökmesi sonucu meydana gelen iş kazasında hayatını kaybeden işçiye Allah'tan rahmet, yaralılara şifa dilediğine ilişkin açıklaması 652
- 30.- Adana Milletvekili Tamer Dağlı'nın, Adana ilinde inşa edilen arkeoloji müzesinde iskele çökmesi sonucu meydana gelen iş kazasında hayatını kaybeden işçiye Allah'tan rahmet, yaralılara şifa dilediğine ilişkin açıklaması 652
- 31.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, kota mağduru olan pancar üreticilerinin hayatını olumsuz etkileyen cezaların affedilmesi ve ölüm yoluna dönen Alpu yolunun yapılması için yetkililere çağrıda bulduklarına ilişkin açıklaması 676:677

32.- Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs'ün, 15 Şubat Gümüşhane ilinin düşman işgalinden kurtuluşunun 101'inci yıl dönümünde hemşehrilerinin kurtuluş bayramını tebrik ettiğine ilişkin açıklaması 677

33.- Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanı Mustafa Elitaş'ın, Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz'ın 41 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 48'inci maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 698

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

619,655

A) ÖNERGELER

619

1.- Başkanlıkça, Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet'in, TBMM Başkanlık Divanı Kâtip Üyeliğinden istifa ettiğine ilişkin yazısının (4/20) 14/2/2019 tarihinde Başkanlığa ulaştığına ilişkin yazısı 619

B) ÇEŞİTLİ İŞLER

655

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Almanya Sosyal Demokrat Partisi Bremen Eyalet Meclisi Üyesi Mustafa Güngör ile Mehmet Sırrı Acar'a "Hoş geldiniz." denilmesi 655

VI.- ÖNERİLER

619,627,632,637

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

619:622,627:630,632:636,

637:642

1.- İYİ PARTİ Grubunun, 5/2/2019 tarihinde Ankara Milletvekili Şenol Bal ve arkadaşları tarafından, siyasi yozlaşmanın ve siyasi yolsuzlukların sebeplerinin, sosyal ve ekonomik boyutlarının araştırılması, gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Şubat 2019 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi 619:622,627:630,632:633

2.- HDP Grubunun, 15/12/2018 tarihinde Mersin Milletvekili Rıdvan Turan ve 20 milletvekili tarafından, gıda güvenliğinin sağlanması ve bu alandaki denetim mekanizmalarının güçlendirilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (10/633) ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Şubat 2019 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi 633:636,637

3.- CHP Grubunun, 4/2/2019 tarihinde Adana Milletvekili Burhanettin Bulut ve arkadaşları tarafından, ilaçta dışa bağımlılığın önüne geçilmesi, Sağlık Bakanlığı ile ilaç firmaları arasında sabit kur uygulaması nedeniyle vatandaşın ilaca erişememesine neden olan sorunların araştırılması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Şubat 2019 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi 637:642

VII.- SATAŞMALARLA İLİŞKİN KONUŞMALAR

630

1.- Sivas Milletvekili İsmet Yılmaz'ın, İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın İYİ PARTİ grup önerisi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

630:631

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

642,649,653,655,677,698,708

A) KANUN TEKLİFLERİ

642:648,649:651,653:655,

655:676,677:698,698:707,

708:720

1.- İstanbul Milletvekili Nevzat Şatıroğlu ve 6 Milletvekilinin Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1410) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 41)

642:648,649:651,653:655,

655:676,677:698,698:706,

708:720

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması Tarafından Kurulan Ortak Komite'nin Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması'nın 'Menşeli Ürünler' Kavramının Tanımı ve İdari İşbirliği Yöntemleri Hakkında Protokol II'sini Değiştiren 1/2016 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna ve Anlaşmanın Protokoller ve Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/1364) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 33)

706

3.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Karadağ Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması Tarafından Kurulan Ortak Komite'nin Serbest Ticaret Anlaşması'nın 'Menşeli Ürünler' Kavramının Tanımı ve İdari İşbirliği Yöntemlerine İlişkin Protokol II'sini Değiştiren 1/2017 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna ve Anlaşmanın Protokoller ve Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına İlişkin Yetki Verilmesine Dair Kanun Teklifi (2/1362) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 29)

707

IX.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

652

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mustafa Şentop'un, Adana ilinde iş kazasında hayatını kaybeden işçiye Allah'tan rahmet, Adana Milletvekili Ayşe Sibel Ersoy'un babasına şifa dilediğine ilişkin konuşması

652

X.- OYLAMALAR

708

1.- (S. Sayısı: 41) Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

708:720

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.03'te açılarak altı oturum yaptı.

Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman, 13 Şubat Erzincan'ın düşman işgalinden kurtuluşunun 101'inci yıl dönümüne,

Muş Milletvekili Şevin Coşkun, Muş ilinin sorunlarına,

İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal, Şanlıurfa ilinin elektrik sorununa,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Kayseri Milletvekili Taner Yıldız, İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın yaptığı gündem dışı konuşması sırasında şahsına,

İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal, Kayseri Milletvekili Taner Yıldız'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Sataşmaları nedeniyle birer konuşma yaptılar.

Kayseri Milletvekili Taner Yıldız, Türkiye'de kayıp kaçak oranları azaldıkça arızı durumların ortadan kalkacağına,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, hükûmetin parlamenter sistemde gündem dışı konuşmaya cevap verebildiğine ve bunun önemli bir ihtiyaç olduğuna, 16 Nisanda rejime kasteden Anayasa değişikliğinden geri dönülmesi gerektiğine,

Mersin Milletvekili Hacı Özkan, Hazine ve Maliye Bakanının seracılık yapan üreticilere verdiği müjdelere,

Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Ulukışla Meslek Yüksekokulunda raylı sistemler teknolojisi ve raylı sistemler işletmeciliği bölümünün neden hâlâ açılmadığını, kapasitesi müsait olduğu hâlde neden öğrenci alınmadığını ve neden öğretim görevlisi gönderilmediğini öğrenmek istediğine,

Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker, Kocaeli'nin 2018 yılında en yüksek ihracat yapan il konumunda olduğuna, ülkemizin büyümesi, kalkınması ve marka değerinin yükselmesi için Kocaeli'de üretim yapan firmalara teşekkür ettiğine,

Denizli Milletvekili Kazım Arslan, kitapta KDV'nin sıfırlanması kararının yayınevi aşamasıyla sınırlı kalmamasını ve kitap fiyatlarının düşürülmesi için gereğinin yapılmasını Hazine ve Maliye Bakanından talep ettiklerine,

Niğde Milletvekili Selim Gültekin, İstanbul Çekmeköy'de askerî helikopterin düşmesi sonucu şehit olan Pilot Yüzbaşı Ümit Özerli, Yüzbaşı Semih Özcan, Astsubay Başçavuş İlyas Kaya ve hemşehrisi Astsubay Üstçavuş Yakup Avşar'a Allah'tan rahmet dilediğine,

Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan, Gaziantep ili Şahitkâmil ilçesi Çıksorut Mahallesi'nde soba zehirlenmesinden anne ile oğulun hayatını kaybettiğine, ucuz ve kalitesiz kömür kullanımının her yıl yüzlerce vatandaşın canına mal olduğuna ve Hükûmetin bu konuda gerekli tedbirleri alıp almayacağını öğrenmek istediğine,

Bahkesir Milletvekili Ahmet Akın, Suçıktı Mahallesi'ndeki içme suyunun boru hattıyla Gönen'e taşınmasının tarihî dokuya, doğal güzelliklere zarar vereceğine,

İstanbul Milletvekili Tülay Kaynarca, Silivri'de iki sahada bulunan rezervin yaklaşık 300 bin konutun on yıllık doğal gaz tüketimini karşılayacağı müjdesini paylaşmak istediğine,

Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu, Halkların Demokratik Partisine yönelik hukuksuz baskıların devam ettiğine, Damla Savcı, Leyla Aygün, Sinan Odabaş ve birçok parti üyesinin gözaltına alındığına,

Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere, Mara, Musalla ve Altınşehir Mahallesi'nde kentsel dönüşüm projelerinin hayata geçirilerek mağduriyetin giderilmesi konusunda Adıyaman Belediye Başkanı ile Çevre ve Şehircilik Bakanına çağrıda bulunduğuna,

Hatay Milletvekili Lütfi Kaşıkçı, Hatay ili Yayladağı ilçesinin kenevir ekim alanı kapsamına alınarak mağduriyetin giderilmesi gerektiğine,

Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen, Manisa'nın Alaşehir, Salihli ve Sarıgöl ilçesinde jeotermal enerji santralleri ile madencilik faaliyetleri nedeniyle doğa katliamı yaşandığına,

Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun, Tekirdağ ili Süleymanpaşa ilçesinde kentsel dönüşüme başlanması gerektiğine ve Kapaklı ilçesinde doğal gaz bulunduğu müjdesi verildiği hâlde doğal gazın çıkarılmadığına,

Konya Milletvekili Esin Kara, uluslararası taşımacılık yapan tır şoförlerinin yurt dışına çıkış yaparken kaçakların gizlice araçlarına binmesi nedeniyle yaşadığı mağduriyeti Ulaştırma ve Altyapı Bakanına iletmek istediğine,

Mersin Milletvekili Ali Cumhuri Taşkın, Mersin Şehir Hastanesi hasta memnuniyet oranının yüksek olduğuna, şehir hastanelerinin modern cihazlar ve güçlendirilmiş kadroyla insana hizmetin en iyi şekilde sunulduğu merkezler hâline geldiğine,

Aksaray Milletvekili Ayhan Erel, 13 Şubat Bahtiyar Vahapzade'yi vefatının 10'uncu yıl dönümünde rahmetle andıklarına, Spor Toto Teşkilat Başkanlığının İddaa ihalesine, iktidarın artan işsiz sayısının önüne geçecek önlemlerin alınmasını beklediklerine, yaşamını yitiren Ozan Arif'e Allah'tan rahmet dilediklerine,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, 13 Şubat Bahtiyar Vahapzade'yi vefatının 10'uncu yıl dönümünde rahmetle andıklarına, 13 Şubat Kıbrıs Türk Federe Devleti'nin kuruluşunun 44'üncü yıl dönümüne ve FETÖ'yle mücadeleye devam edildiğine,

Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan, Leyla Güven, Selma Irmak ve Sebahat Tuncel için yürüyüş yapmak isteyen HDP milletvekillerinin engellendiklerine, gözaltıların devam ettiğine, Türkiye'de demokrasinin kazanacağına,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, 13 Şubat DİSK'in kuruluşunun 52'nci yıl dönümüne, memurlara verilen 3600 ek gösterge sözünün yerine getirilmesi ve sözleşmeli erlerin sorunlarının çözülmesi gerektiğine, Eren Erdem'e uygulanan tecridin son bulmasını beklediklerine,

Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, yaşamını yitiren Ozan Arif'e Allah'tan rahmet dilediklerine, 13 Şubat Erzincan'ın düşman işgalinden kurtuluşunun 101'inci yıl dönümüne, "Troya Hazinesi Asırlık Hasret" belgeselinin hayata geçirildiğine ve AK PARTİ'nin en büyük özelliğinin vadettiğini yerine getirmek olduğuna,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

İYİ PARTİ Grubunun, 12/2/2019 tarihinde İstanbul Milletvekili Yavuz Ağırlioğlu ve arkadaşları tarafından, Türkiye'de üretilen temel gıda ürünlerinin fiyatlarının sürekli artması ve dünya gıda fiyatlarına oranla neden yüksek olduğunun anlaşılması, üretim ve tüketim dengesinin kapsamlı şekilde incelenmesi, yerli üreticilerin korunması ve yerli üretimin artırılması için hangi adımların atılması gerektiği, ithalata duyulan ihtiyacın azaltılması için hangi politikaların hayata geçirilmesinin doğru olduğu, üretim planlamasının yapılarak fiyat istikrarının sağlanması için hangi önlemlerin alınması gerektiği konularında detaylı bir araştırma yapılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin,

HDP Grubunun, 6/2/2019 tarihinde Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu ve arkadaşları tarafından, kamu personeli alımlarında uygulanan mülakatlarda yapıldığı iddia edilen usulsüzlüklerin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (1466 sıra no.lu),

CHP Grubunun, 12/2/2019 tarihinde Ankara Milletvekili Murat Emir ve arkadaşları tarafından, FETÖ, Beyaz TV ve Melih Gökçek ilişkisinin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (755 sıra no.lu),

Görüşmelerinin, Genel Kurulun 13 Şubat 2019 Çarşamba günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının:

1'inci sırasında yer alan ve görüşmeleri yarım kalan, İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, İstanbul Milletvekili Nevzat Şatıroğlu ve 6 Milletvekilinin Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1410) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 41) görüşmelerine devam edilerek ikinci bölüm üzerindeki konuşmalar tamamlandı, verilen aradan sonra Komisyon temsilcileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

2'nci sırasında yer alan, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması Tarafından Kurulan Ortak Komite'nin Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması'nın 'Menşeli Ürünler' Kavramının Tanımı ve İdari İşbirliği Yöntemleri Hakkında Protokol II'sini Değiştiren 1/2016 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Protokoller ve Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/1364) ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 33),

3'üncü sırasında yer alan, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Karadağ Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması Tarafından Kurulan Ortak Komite'nin Serbest Ticaret Anlaşması'nın 'Menşeli Ürünler' Kavramının Tanımı ve İdari İşbirliği Yöntemlerine İlişkin Protokol II'sini Değiştiren 1/2017 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Protokoller ve Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına İlişkin Yetki Verilmesine Dair Kanun Teklifi (2/1362) ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 29),

Görüşmeleri, Komisyon temsilcileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

Samsun Milletvekili Bedri Yaşar, yaşamını yitiren Ozan Arif'e Allah'tan rahmet dilediğine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, faciaların yaşanmaması için havza madenciliği sistemine geçilmesi gerektiğine,

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanı Mustafa Elitaş, Adana Milletvekili Tulay Hatımoğulları Oruç ile Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in 41 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 20'nci maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadeleri ile Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, iktidar milletvekillerinin çoğunun teklifin maddeleri görüşülürken Genel Kurulda bulunmayıp oylamaya katıldığına,

Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, İstanbul Milletvekili Erol Katırcıoğlu'nun 41 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 21'inci maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Batman Milletvekili Mehmet Ruştü Tiryaki, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Batman Milletvekili Mehmet Ruştü Tiryaki'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan, kendilerinden sonra bu koltuklarda oturanların Kürt sorununu tartışacağına ve Meclisin bu sorunu çözeceğine, 31 Martta tekrar demokrasinin kazanacağına,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, komisyonlara havale edilen işlerin görüşülmesine havale tarihinden itibaren kırksekiz saat sonra başlanabileceği kuralı gözardı edilerek Plan ve Bütçe Komisyonuna getirilen torba kanunun görüşülemeyeceğini, aksi takdirde Genel Kurulda her türlü engelleme hakkını kullanacaklarına,

Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun 41 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 23'üncü maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Tokat Milletvekili Özlem Zengin, kimin ne yaptığını, nasıl yaptığını ve hangi siyasi partinin icraatta var olduğunu herkesin gördüğüne,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, ideojilerinin, partilerinin, yol arkadaşlarının, kurucularının ve önderlerinin belli olduğuna, umut siyasetinde hedefi kalmayıp korku siyasetine sığınanların Meclisteki tükenmişliğini kamuoyuna arz ettiklerine,

Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Atatürk ve cumhuriyetin siyasi partilerin ve milletin değeri olduğuna,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın "2018 gübre ve mazot desteği ödendi." ifadesine,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, İstanbul Milletvekili Yavuz Ağırlioğlu'nun 41 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerinde İYİ PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz'ın 41 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İzmir Milletvekili Murat Çepni, İzmir ili Gaziemir ilçesindeki akü fabrikasında tespit edilen nükleer atığın neden olduğu sorunların giderilmesi ve halk sağlığının korunması gerektiğine,

Muğla Milletvekili Yelda Erol Gökcan, Özgür Özel'in Millî Eğitim Bakanlığının 8 Şubattaki sözleşmeli öğretmen atamasına yönelik basın açıklamasına,

Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin, Adana ilinde ferrokrom tesisi kurularak istihdam ve ihracat yönünden ülke ekonomisine katkıda bulunulmasının, Termik, nükleer ve madencilik projeleri başta olmak üzere kirletici tesisler için ÇED raporunun yanı sıra SED raporunun da istenmesinin düşünülmüşü düşünülmediğini öğrenmek istediğine,

Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz, Gaziantep ili Şahinbey ilçesi İstiklal Mahallesi'nde yaşanan doğal gaz kaynaklı patlamada hayatını kaybeden Ayşe Bilici'ye Allah'tan rahmet, yaralananlara geçmiş olsun dileğinde bulunduğu,

Denizli Milletvekili Yasin Öztürk, ahirete intikal eden Ozan Arif'in yattığı yerin nur, mekânının cennet olmasını dilediğine,

Malatya Milletvekili Mehmet Celal Fendoğlu, Malatya iline kimya organize sanayi bölgesinin kurulmasının şart olduğuna,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Muğla Milletvekili Yelda Erol Gökcan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Servet Ünsal, yargıya olan güvenin toplum nezdinde kaybedildiği bu dönemde bir siyasi partiyi hedef alarak hakaret ve karalama yapan bir yargı mensubunun görevine devam etmesinin yargıyı yaraladığına,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Komisyonların bulunmayacağı anlaşıldığından, 14 Şubat 2019 Perşembe günü saat 14.00'te toplanmak üzere 21.44'te birleşime son verildi.

Mustafa ŞENTOP

Başkan Vekili

Bayram ÖZÇELİK

Burdur

Kâtip Üye

Burcu KÖKSAL

Afyonkarahisar

Kâtip Üye

Şeyhmus DİNÇEL

Mardin

Kâtip Üye

Barış KARADENİZ

Sinop

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 83

**14 Şubat 2019 Perşembe
Cumhurbaşkanlığı Tezkereleri
(Milletlerarası Andlaşmalar)**

1.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sao Tome ve Prinsipe Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (Başkanlığa geliş tarihi: 07.02.2019) (Gelen evrak no: 427445)

2.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arjantin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (Başkanlığa geliş tarihi: 07.02.2019) (Gelen evrak no: 427447)

3.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (Başkanlığa geliş tarihi: 08.02.2019) (Gelen evrak no: 427451)

4.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fildişi Sahili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (Başkanlığa geliş tarihi: 07.02.2019) (Gelen evrak no: 427456)

5.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Tanınması ve Tebdiline İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Notalara İlişkin Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (Başkanlığa geliş tarihi: 07.02.2019) (Gelen evrak no: 427457)

6.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamboçya Krallığı Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmaya Dair Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (Başkanlığa geliş tarihi: 07.02.2019) (Gelen evrak no: 427460)

7.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gine Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (Başkanlığa geliş tarihi: 07.02.2019) (Gelen evrak no: 427463)

8.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (Başkanlığa geliş tarihi: 07.02.2019) (Gelen evrak no: 427465)

9.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (Başkanlığa geliş tarihi: 07.02.2019) (Gelen evrak no: 427468)

10.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Eğitim Öğretim Alanında İşbirliği Protokolüne Dair Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (Başkanlığa geliş tarihi: 07.02.2019) (Gelen evrak no: 427469)

11.- Türkiye Cumhuriyeti ile Bolivarcı Venezuela Cumhuriyeti Arasındaki Ticaretin Geliştirilmesi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna ve Anlaşmanın Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (Başkanlığa geliş tarihi: 08.02.2019) (Gelen evrak no: 427617)

14 Şubat 2019 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.04

BAŞKAN: Başkan Vekili Mustafa ŞENTOP

KÂTİP ÜYELER: Burcu KÖKSAL (Afyonkarahisar), Bayram ÖZÇELİK (Burdur)

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 53'üncü Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce üç sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Gümüşhane'nin düşman işgalinden kurtuluşunun 101'inci yıl dönümü münasebetiyle söz isteyen Gümüşhane Milletvekili Cihan Pektaş'a aittir.

Buyurun Sayın Pektaş. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Gümüşhane Milletvekili Cihan Pektaş'ın, 15 Şubat Gümüşhane ilinin düşman işgalinden kurtuluşunun 101'inci yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

CİHAN PEKTAŞ (Gümüşhane) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gümüşhane'nin düşman işgalinden kurtuluşunun yıl dönümü münasebetiyle gündem dışı söz almış bulunuyorum. Sizleri saygıyla selamlıyorum.

Barış, kardeşlik ve hoşgörü şehri Gümüşhane'miz yüz bir yıl önce özgürlüğüne kavuştu. Birinci Dünya Savaşı'nın devam ettiği dönemde, 19 Temmuz 1916'da Torul ve Gümüşhane, 22 Temmuzda da Kelkit Rus kuvvetleri tarafından işgal edildi. İlimiz yaklaşık bir buçuk yıl işgal altında kaldı ve kahramanca verilen bir mücadelenin sonunda 14 Şubatta Torul, 15 Şubatta Gümüşhane, 17 Şubatta da Kelkit düşmandan temizlendi. Gümüşhane'mizin kurtuluşu için verilen mücadele asırlardır istiklali ve istikbalî için canını ortaya koyan Türk milletinin hür ve müstakil bir şekilde yaşama iradesinin müşahhas bir numunesidir.

Kahraman milletimiz, içinde bulunduğu dönemin bütün olumsuz şartlarına rağmen inanç ve umutlarıyla makûs talihi yenmiştir. Toprağı vatan yapan, üstün bir kararlılık ve inançla yurdunu savunan ecdadımız, kahramanlık destanımızın her aşamasına şahit olmuş ve şerefli bir duruş sergilemiştir. Ecdadımız nasıl ki bundan yüz bir yıl önce al bayrağı yere düşürmemek için canı pahasına mücadele ettiyse bugün bizler de aynı mücadeleyi sürdüreceğiz. Ülkemiz üzerinde kirli oyunlar oynamak isteyenlere gereken dersi veriyoruz, vermeye de devam edeceğiz. Devraldığımız bu toprakları ve tarihî mirası en güzel şekilde değerlendirerek, geliştirerek ve koruyarak insanımızın istifadesine sunmak için gece gündüz demeden çalışıyoruz.

Gümüşhane'de tarım, turizm ve madencilik sektörlerinde önemli gelişmeler yaşanmaktadır. Yaklaşık 500 bin dekar sulanabilir arazimizi modern tarıma kavuşturmak için barajlar, göletler ve kapalı sulama sistemleri inşa ediyoruz. 20 baraj ve göletimizi tamamladık, 24 baraj ve göletimizin inşaatı ise devam ediyor. Projelerimiz bittiğinde tarımsal hasılamız 5 kat daha artmış olacaktır. Kelkit ilçemizde hayvancılık ihtisas organize sanayi bölgesi kurarak ilçede ve bölgedeki canlı hayvan potansiyelini modern besicilik anlayışıyla ekonomiye kazandırmayı hedefliyoruz.

Adını altın ve gümüş madenlerinden alan ve Osmanlı döneminden beri madencilik yapılan Gümüşhane’imizde son yıllarda büyük yatırımlar yapılarak madenler işlenmekte ve ihraç edilmektedir. Madencilik, ilimizin ekonomisine ve istihdamına büyük katkı sağlamaktadır.

Tarihî ve tabii güzellikleri iç içe olan Gümüşhane’imizin turizm potansiyeli oldukça yüksektir. Ülkemizde en fazla yaylaya sahip olan ilimiz, yayla turizminin yanı sıra kültür turizmi, eko turizm ve kayak turizmi için de ideal bir konuma sahiptir. Kelkit’te Satala Antik Kenti, Santa Harabeleri, Krom Şehri ve İmera Manastırı, Canca Kalesi, Kov Kalesi, Torul Kalesi ve Gümüşhane konakları görülmeye değer tarihî mekânlarımızdır. Satala Antik Kenti’imizde kazı çalışmalarına başlanmış olup bittiğinde âdeta bir açık hava müzesi olarak milyonlarca ziyaretçiye ağırlayacaktır. “Tabiatın yer altı sarayı” diye tabir ettiğimiz Karaca Mağarası, Torul Kalesi’ne yapılan cam seyir terası, Zigana Dağı’nda bulunan Limni Gölü ve Şiran ilçemizdeki Tomara Şelalesi ile yeni yapılan cam seyir terası yüz binlerce ziyaretçi ağırlamaktadır. Karşıyaka Tabiat Parkı Teleferik Proje’si çalışmalarımız devam etmektedir. “Eski Gümüşhane” dediğimiz Süleymaniye’deki tarihî eserleri yeniden ihya çalışmalarına başladık.

Bütün bu tarihî ve tabii güzelliklere ulaşımı kolaylaştırmak için çok önemli projeler hayata geçirilmektedir. 29 kilometre uzunluğuyla Türkiye’nin en uzun tüneli olan Zigana Tüneli inşaatının yüzde 53’ü tamamlandı. Gümüşhane-Kelkit arası bölünmüş yol ve Pekün Tüneli’nin inşaatı devam ediyor. Yapımı devam etmekte olan Vauk Tüneli ve bölünmüş yol, Gümüşhane ile Bayburt’u daha da yakınlaştıracaktır. Ayrıca, Gümüşhane trafiğini rahatlatan çevre yolu ve tüneller 10 Ağustos 2018 tarihinde Sayın Cumhurbaşkanımızın teşrifleriyle hizmete açılmıştır. Havalimanımızın inşa çalışmaları hız kesmeden devam etmektedir. Erzincan, Gümüşhane, Trabzon Hızlı Tren Projesi çalışmalarımız devam ediyor. Ahmed Ziyâüddin-i Gümüşhânevi hazretlerinin manevi mimarı olduğu Gümüşhane’imiz, pestil ve kömenin başkentidir. Yüz bir yıl önce özgürlüğüne kavuşan Gümüşhane, inşallah ay yıldızlı bayrağın gölgesinde kıyamete kadar özgür kalmaya devam edecektir.

Bu duygu ve düşüncelerle, ülkemizin istiklal ve istikbali için canlarını feda eden bütün şehitlerimizi rahmetle, gazilerimizi hürmetle yad ediyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı ikinci söz, Kahramanmaraş’ın düşman işgalinden kurtuluşunun 99’uncu yıl dönümü münasebetiyle söz isteyen Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan’a aittir.

Buyurun Sayın Aycan. (MHP sıralarından alkışlar)

2.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan’ın, 12 Şubat Kahramanmaraş ilinin düşman işgalinden kurtuluşunun 99’uncu yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Kahramanmaraş’ın emperyalist işgalden kurtulmasının yıl dönümü münasebetiyle gündem dışı söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bildiğiniz gibi, Birinci Dünya Savaşı sonrasında ülkemiz mağlup kabul edilmiş ve bunun arkasından da bir oldubittiyle, o zamanki yönetim boşluğuyla ülkemiz işgal edilmeye başlamıştır. Önce İstanbul olmak üzere, sonra diğer illerimiz işgal edilmiş ve Kahramanmaraş da Şubat 1919’da önce İngilizler tarafından işgal edilmiştir, daha sonra Fransızlar işgal etmiş; İngilizler çekilmiş ve Fransızlara devredilmiştir.

Tabii, Fransız ordusu Kahramanmaraş’a gelirken beraberinde getirdiği çapulcuların desteğiyle, taşkınlıklarıyla şehre girmiştir ama daha üzüntü verici olanı, Kahramanmaraş içerisinde yaşayan komşumuz, kardeşimiz olarak bildiğimiz insanların Fransızlarla iş birliği yapması ve Türk halkına

zulmetmeye başlamasıdır. O günlerde bu taşkınlıklar artmış ve zaman içerisinde Kahramanmaraşlı kendi teşkilatlanmasını sağlayarak direnmeye ve direnç göstermeye başlamış ve daha sonra da kurtuluş savaşını kendi iradesiyle, kendi insanıyla başlatarak bu mücadeleyi vermiştir.

Bu mücadele sırasındaki bazı isimleri burada anmak istiyorum; özellikle, Fransızların Maraş'a geldiğinde davul çalması istenen ve karşılığında altın verileceği söylenen ama "Ben işgalciye davul çalmam." diyen Halil Ağa'yı rahmetle anmak istiyorum. Maraşlı kadına, Türk kadınının namusuna Fransız eli uzandığında ilk kurşunu sıkın Sütçü İmam'ı rahmetle anmak istiyorum. Kalesinde Fransız bayrağı dalgalanması üzerine, cuma namazı kılmak için toplanan ahaliye "Kalesinde bayrağı dalgalanmayan bir milletin cuma namazı kılmaması caiz değildir." deyip cuma namazı kıldırmayan ve milleti bayrağını çekmesi için uyarın Rıdvan Hoca'yı rahmetle anmak istiyorum. Daha sonra, Millî Mücadele'de Kuvayimilliyeye ve diğer yerel teşkilatların oluşmasında rol alan Mustafa Kemal Atatürk'ü ve onunla temas hâlinde olan Yörük Selim'i, Arslan Bey'i ve onunla birlikte hareket eden tüm çeteleri ve çetebaşlarını rahmetle anmak istiyorum. Yirmi iki gün süren mücadele sonrasında Kahramanmaraşlı kendi kendini kurtarmış ve kendi geleceğine sahip çıkmıştır. O günkü bu kahramanlık destanının adıdır 12 Şubat ve bu 12 Şubat sonrasında, Türkiye Büyük Millet Meclisi Kahramanmaraş'a, tüm fertlerinin Kurtuluş Savaşı'na katılması nedeniyle kırmızı şeritli İstiklal Madalyası vermiş ve böylece Maraş Türkiye'de ve dünyada madalyalı tek şehir olmuştur. İşte, bu kahramanlık destanını yazan Kahramanmaraş, bugün Türkiye'nin 17'nci büyük ilidir; elbette büyümektedir, medeniyet şehridir, kültür şehridir, tarım şehridir, sanayi şehridir ve kalkınmaya, gelişmeye de devam edecektir ama bazı sorunları yaşamaktadır. Sanayileşme açısından atılımlar yapılırken tarımda, özellikle sulu tarımda sıkıntılar yaşamaktadır. Elbistan Ovası'nda sulu tarım yapılması için, su kaynaklarının kullanılması için barajlar yapılmasını bekliyoruz, bununla ilgili yatırım programları talebimiz var. Sanayileşmede kendi başına atılım yapmaktadır fakat kirlilik sorunu yaşamaktadır. Akarsularının kirliliği sorunu vardır. Tabii, maden şehridir, Türkiye'deki linyit yataklarının en bol olduğu şehirlerden biridir ama filtresiz çalışan A Termik Santrali nedeniyle hava kirliliği sorunu yaşamaktadır. Buna çözüm beklemektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SEFER AYCAN (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Lütfen...

SEFER AYCAN (Devamla) – Onun dışında yol sorunları vardır Kahramanmaraş'ın. Özellikle, yıllardır bitmeyen Göksun-Maraş, Göksun-Elbistan, Maraş-Çağlayancerit yollarının bir an önce bitirilmesini bekliyoruz. Su zengini olan, akarsu zengini olan şehrimizde, Çağlayancerit'te içme suyu olmaması sorununun bir an önce çözülmesini istiyoruz. Tüm bu destekler olduğu zaman, özellikle ulaşımda sorun yaşanan tren yolunda, hızlı tren geldiği an veya demir yolu taşımacılığı geldiği an Kahramanmaraş'ın bugünkü büyüklüğünün ötesinde daha da büyüyeceğini ve daha da kahramanca yaşayacağını belirtiyor, hepinize saygılar sunuyorum.

Teşekkür ederim. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Gündem dışı üçüncü söz, kamuda çalışan yardımcı hizmetler sınıfı personelinin genel idare hizmetleri sınıfına geçirilmesiyle ilgili söz isteyen Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş'a aittir.

Buyurun Sayın Yokuş. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

3.- Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş'un, kamuda çalışan yardımcı hizmetler sınıfı personelinin genel idare hizmetleri sınıfına geçirilmesi gerektiğine ilişkin gündem dışı konuşması

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlarken hepimizi şahsım ve İYİ PARTİ Grubu adına saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, kamuda yaklaşık 3 milyon kadrolu devlet memuru çalışmaktadır. Bunlar 11 ayrı sınıf adı altında toplanmaktadırlar. Bunlardan biri de yardımcı hizmetler sınıfı. Hepinizin malumu, son yıllarda, kamu hizmetlerinde özellikle güvenlikten yemekhanesine kadar, bahçıvanına kadar “taşeron firma” dediğimiz elemanlarla 1 milyonu aşkın istihdam sağlandı. Böyle olunca birçok hizmetlinin görev alanı ister istemez doldurulmuş oldu. Bugün, kamuda 111 bin civarında hizmetli kadrosunda çalışmamız var. Bunların büyük bir bölümü hâlen masabaşında çalışmaktadırlar. Böyle olunca görülmüştür ki artık “işçi” adını verdiğimiz, kadroya geçirdiğimiz, taşeronlardan aldığımız kardeşlerimiz bu hizmetleri yapar oldular. Zaten, Devlet Personel Başkanlığımız artık hizmetli istihdamı yapmıyor. Çünkü sadece hizmetli kadrolarına, yardımcı hizmetli kadrolarına özür gruplarından çalışanlar geliyor yani şehit yakınları ya da diğer engelli gruplarından.

Kamu personelinde yeni bir reforma acilen ihtiyacımız var. Bu reformu yaparken de yapmamız gereken, aynı taşeron firma elemanlarından aldığımız işçiler gibi, mazeret gruplarından tahsil seviyesi düşük olan; ilkokul, ortaokul, lise öğrenimi görmüş insanların işçi statüsünde yine devlette istihdamı. Yardımcı hizmetler sınıfının kaldırılarak bu kadrolardaki bütün çalışanlarımızın memur kadrolarına geçirilerek -genel idare hizmetleri sınıfına- bu işin çözülmesiyle hem kamu rahatlayacak hem de “insan israfımız” dediğimiz israfın da önüne geçmiş olacağız. O bakımdan, bu hususta bir kanun teklifimizi Meclise verdik, inşallah üzerinde çalışılır.

Ama bunun ötesinde, hepimizin yakinen takip ettiği gibi, kamu görevlilerinin istihdamında “A Grubu” dediğimiz, KPSS’yle sınava girip sonra kurumların açtığı yazılı ve sözlü sınavlarla istihdam edilenler; “B Grubu” dediğimiz merkezî yerleştirme sistemiyle yazılı sınavdan sonra kurumlara yerleştirilenlerimiz var.

Özellikle sözlü sınavların kamuda vicdanları sürekli yaraladığını hepimiz biliyoruz. Daha dün, bu konuda burada açıklamalar yapıldı. Üzülerek ifade etmeliyim ki burada konuşan bir kısım sayın vekillerimiz sözlü sınavı savundular, özellikle öğretmenler için savundular: “Efendim, konuşma yeteneği...” filan dediler. Zaten, öğretmenlerin tamamı formasyonlu olarak geliyor yani o eğitimi görüyor.

Bizim, Türkiye’de huzur içinde kamu istihdamı yapabilmemiz için, özellikle iktidar milletvekillerimizin şaibe altında “torpil” söylemlerinden kurtulabilmeleri için, kamuda sözlü sınavları kaldırmamız gerekiyor. Hiç kimseyi biz TRT’ye spiker yapmayacağız ki nasıl konuştuğuna bakalım. Gerekirse yazılı sınavları 2’ye çıkarır, 2 kere yazılı yaparız ama değerlendirmeyi ona göre hazırlarız.

Değerli milletvekilleri, hepimiz biliyorsunuz, yine kamuda hizmetli, memur kadrosuna geçebilmek için yazılı ve sözlü sınava tabi olur. Yazılıyı geçenlerden her kadroya 3 katı ya da 5 katı sözlü için çağırılır. Memur, şef olacağına da aynı şey yapılır; şef, şube müdürü olacağına da aynı şey yapılır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) - Burada öyle bir arızı durum var ki unvan değişikliği sınavında bile 3 katı, 5 katı memuru çağırarak sözlü yapıp 4’üne “Sen sözlüde başarılı olamadın, git yerine.” deyip sözlüyü kazananı unvan değişikliğine geçirmek, en hafif tabiriyle kamu düzenini bozmak demektir. İktidarımızın derhâl bu yanlıştan dönmesi lazım. Gerekirse memurları 2 kere yazılı yapın şef olacaksa, şube müdürü olacaksa, memuriyete geçecekse, uzman olacaksa ama bu sözlü sevdasından

vazgeçin. Çünkü sözlü yaptığımız zaman araya siyaset giriyor, cemaat giriyor, sendika giriyor, herkes giriyor. Allah aşkına, FETÖ terör örgütünün devleti nasıl işgal ettiğini, kamudaki bu sakat uygulamalar yüzünden başımıza 15 Temmuz ihanetinin geldiğini bilmiyor musunuz? Hâlâ bunda niye ısrar ediyorsunuz? Gelin, bunları düzeltelim de bir daha başımız ağrmasın, bir daha vebal altında kalmayın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) - Eğer bu sözlü sınavlar kaldırılmazsa hepiniz vebal altundasınız. Ben buradan bu konuları söylemeye size devam edeceğim.

Beni sabırla dinlediğiniz için hepinize teşekkür ediyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 15 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim. Bu sözlerin ardından sayın grup başkan vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

Sayın Gürer, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, iktidarın Niğde ili Bor ilçesinde yaşanan sorunlara duyarlı davranmadığına ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Niğde ile Bor ilçesi arasındaki Akkaya Barajı, kirlendiği için çevre felaketine döndü. On altı yıldır AKP iktidarı bu sorunu seyrediyor. Bakanlar konuşuyor, çözüm getirilmiyor.

Bor'da Ofis kapatıldığından beri bina ve depoları harap durumdadır.

Karma organize sanayinin sorunlarına AKP iktidarı çözüm üretmemektedir.

Bor'un orta yerindeki tarihî Osmanlı hamamının beş yıldır onarımı bitirilmedi. "Müteahhit yine kaçtı." deniyor, hamamın onarımı olsun, yapılıns istiyor halkımız.

Bor İlçe Başkanımız Erdal Gevrekçi, belediye başkan adayımız Şenol Bengü'yle çarşığı, pazarı, esnafı ziyaret ettik. Üreten de satan da tüketici de ekonomik krizden etkilenmiş ve mağdurlar. Esnaf "Siftah yapamaz, borçlarımızı çeviremez durumdayız." diyorlar, ellerindeki mal varlıklarının borçlarını karşılayamaz hâle geldiğini belirtiyorlar. Kredilerden şartlarının ağır olması nedeniyle yararlanamadıklarını ifade ediyorlar. Sigorta, BAĞ-KUR primlerinin artması, elektrik, kira giderleri esnafın belini bükmüş durumda. İşçi, işsiz, çiftçi, memur, kime rast geldiysek dert anlatıyor. AKP iktidarı Niğde'nin ve Bor ilçesinin de sorunlarına ne yazık ki duyarlı davranmıyor, halkımız da buna tepki göstererek Niğde'nin sorunlarıyla iktidarın ilgilenmesi istiyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Kaynarca...

2.- İstanbul Milletvekili Tülay Kaynarca'nın, İstanbul Taksim Meydanı'nda gerçekleştirilen Atatürk Kültür Merkezi temel atma törenine ve Cumhurbaşkanının "Kitapta, dergide, gazetede KDV olmayacak." müjdesini paylaşmak istediğine ilişkin açıklaması

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Bu hafta sonu İstanbul'da, Saygıdeğer Cumhurbaşkanımızın da teşrifleriyle Taksim Meydanı'nda Atatürk Kültür Merkezi temel atma törenini gerçekleştirdik, büyük bir coşkuyla gerçekleştirdik ve artık, Atatürk Kültür Merkezi bittiğinde gençlerimizin buluşma noktası olacak burası, sanatçılarımızın, tüm sanatseverlerin buluşma noktası ama aynı törende Saygıdeğer Cumhurbaşkanımız bir müjdeli haber daha verdi, bunu da Genel Kurulla paylaşmak istedim. Artık, dergi, kitap ve gazetelerde

KDV olmayacak. Yayıncılıktaki bu kapsam genişliğinin birçok avantajı da beraberinde getireceğini düşünüyorum. Bu müjdeli haberi Genel Kurulla da paylaşmayı arzu ettim. Ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Kayışoğlu...

3.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, ülkede haksız ve keyfî tutuklamalar ile hukuksuzluk olduğu sürece adalet nöbetinin devam edeceğine ilişkin açıklaması

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, İstanbul Çağlayan Adliyesinde seksen beş hafta boyunca tutulan adalet nöbeti artık Anadolu barolarına yayılıyor. Her ay başka bir baronun ev sahipliğinde tutulacak olan adalet nöbeti, ülkemizde adaletsizlik, hukuksuzluk, haksız ve keyfî tutuklamalar sürdüğü sürece de devam edecek. Mensubu olduğum Bursa Barosu bu anlamda ilk adalet nöbetini 15 Şubat 2019'da tutacak ve adaletsizlik ve hukuksuzlukları kamuoyu önünde görünür kılacak.

Aynı zamanda, baskı ve tehdit altında görevlerini yapmaya çalışan ve keyfî bir şekilde tutuklanan meslektaşlarımızla dayanışan, adalet nöbeti ateşini tüm ülkeye yayan, muktedirlerin önünde eğilmeden herkes için adaleti savunan bütün barolarımızı tebrik ediyor, selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Taşkın...

4.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde on yedi yıl önce başlatılan millî teknoloji hamlesiyle yatırım ve teşviklerin artarak devam edeceğine ilişkin açıklaması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Hiç kuşkusuz, tam bağımsızlığın en önemli bileşeni ekonomik bağımsızlıktır. Ülkemiz son on yedi yılda, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğindeki AK PARTİ iktidarlarında tam bağımsız ve güçlü Türkiye hedefi için yaptığı hamlelerle ekonomiyle beraber sanayi, ulaşım ve teknolojiye çok büyük mesafeler katetti. Özellikle savunma sanayisinde yapılan yatırımlar yerlilik oranını yüzde 20'lerden yüzde 65'in üzerine çıkardı. Geliştirilen yüksek teknolojiye dayalı silah sistemiyle ülke savunmamızda, özellikle terörle mücadelede çok önemli neticeler elde edildi. Türkiye İhracatçılar Meclisi verilerine göre, savunma ve havacılık sanayimiz geçen yıl 2 milyar 35 milyon 334 bin dolarlık ihracatla rekor kırdı.

AK PARTİ olarak Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde on yedi yıl önce başlattığımız millî teknoloji hamlesiyle yapılan yatırımlar ve teşvikler artarak devam edecektir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Özkan...

5.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde Türkiye'nin dünyanın en büyük ekonomilerinden biri olması için mücadele verdiklerine ilişkin açıklaması

HACI ÖZKAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde ülkemizi dünyanın en büyük 10 ekonomisinden biri yapmanın mücadelesini veriyoruz. İnsanımızın aşını, işini, sofrasındaki ekmeği büyütmenin çabası içindeyiz. Son on altı yıl boyunca laf değil iş ürettik, çözümler geliştirdik, Türkiye'yi 3,5 kat büyüttük. 36 milyar dolar ihracatımız varken şu anda 168 milyar dolar ihracatımız var. IMF'ye olan 23,5 milyar dolar borcumuzun tamamını Mayıs 2013'te kapatarak güçlü bir ekonomiye doğru yol aldık. Şehirlerimiz için hedefler belirledik, vizyon çizdik. Şehirlerimizi geliştirecek projeleri daha

güçlü uygulamak ve ülkemizi büyütmek için Allah'ın izniyle, aziz milletimizin teveccühüyle Cumhurbaşkanlığı'nın adaylarının 31 Mart yerel seçimlerinde başarı elde edeceklerine inanıyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Şeker...

6.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, İzmit Körfezi'nin hem kuş turizmi hem de doğa turizmi yönünden alternatif hâle getirildiğine ilişkin açıklaması

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

AK PARTİ öncesi İzmit Körfezi'nde ve çevresinde canlı yaşamadığı gibi, kokudan da yanına yaklaşamazdı. 2004'te Kocaeli'de AK PARTİ belediyeçiliğinin hizmete başlamasıyla, özellikle İzmit Körfezi'ne ve çevresine yapılan yatırımlarla Körfez kendine gelmeye başladı. Yatırımlar neticesinde İzmit Körfezi kuş cenneti hâline dönüştü. 42 hektarlık İzmit Körfezi sulak bölgesi, göç eden 168 kuş türü için iyi bir dinlenme yeri, üreme noktası ve özellikle flamingoların bir kısmı için de sürekli yaşam alanı hâline geldi. Meraklıların burada her mevsimde güzel fotoğraf kareleri yakalayacağına inanıyoruz. Körfez ve çevresine yapılan yatırımlarla bölge hem kuş turizmi için hem de doğa turizmi için alternatif oldu.

Emeği geçen, başta Büyükşehir Belediye Başkanımız İbrahim Karaoğlu ve ekibine teşekkür ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Akın...

7.- Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın, mazot ile et, süt, yumurta, zeytinyağı ve bitkisel yağların perakende satışında KDV oranının düşürülüp düşürülmeyeceğini, doğal gazda, elektrikte ÖTV'nin kaldırılıp KDV'nin yüzde 1'e düşürülüp düşürülmeyeceğini öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

AHMET AKIN (Balıkesir) – Sayın Başkan, iktidar Meclise bir kanun teklifi getirmeye hazırlanıyor. Bu teklifin vatandaşlardan gelen talepler üzerine hazırlandığını güzel ifadelerle de yazmışlar. Kitap ve süreli yayınlarda KDV'yi sıfırlayacak bu teklifi biz de destekliyoruz.

Yalnız, iktidara sormak istiyorum: Tüm gıda fiyatlarını etkileyen, nakliyyede kullanılan mazotta KDV oranını düşürecek misiniz? Ette ve sütte, yumurtada, zeytinyağı ve bitkisel yağların perakende satışlarında KDV oranını düşürecek misiniz? Doğal gazda ve elektrikte ÖTV'yi kaldırıp KDV'yi yüzde 1'e düşürecek misiniz? Eğer vatandaşın sesine kulak veren bir iktidarsanız vatandaşın temel ihtiyaçlarındaki ağır vergi yükünü düşürsünüz.

Benim bunlarla alakalı verdiğim kanun teklifleri burada. Hodri meydan, eğer samimiyseniz gelin, bunları hemen Genel Kurula indirelim ve gereğini yerine getirelim, et ve süt ürünleri ve doğal gaz ve elektrikle ilgili kanun teklifleri. Lafta değil, gerçekte memleketini, halkını düşünmek olup olmadığını görelim hep birlikte.

BAŞKAN – Sayın Karahocagil...

8.- Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil'in, "İnsanı yaşat ki devlet yaşasın." felsefesiyle siyaset yapan AK PARTİ'nin 2019 yılında da aynı düşünceyle hareket edeceğine ilişkin açıklaması

MUSTAFA LEVENT KARAHOCAGİL (Amasya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

"İnsanı yaşat ki devlet yaşasın." felsefesiyle siyaset yapan AK PARTİ, 2019 yılında da bu düşünceyle hareket edecektir. 2019 bütçemiz bu uğurda, halkına ve üretime verilecek desteğe göre oluşturulmuştur. 2019 ve 2020'de ilk defa işe alınacak her işçinin asgari ücret üzerinden tüm sigorta ve vergi giderlerini devlet üstlenecektir. Kadın, genç ve engelli istihdamındaki teşvik süresi on iki aydan on sekiz aya çıkarılmıştır. İmalat sanayisinde yatırım teşvik belgesi aranmaksızın 2019 yılı boyunca,

araştırma geliştirme faaliyetlerinde ise süre sınırı olmaksızın yeni makine ve teçhizat alımlarında KDV alınmayacaktır. Gıdadan giyime, ilaçtan eğitime, turizmden zirai araçlara kadar pek çok alandaki KDV indirimi 2019 yılında da devam edecektir. Asgari ücretli olup 3 çocuğu bulunanların aylık vergi yükünü sıfıra indirmiştik. Basit usulle vergilendirilen esnaflarımızın 9 bin liraya kadar olan kazançlarını vergi dışı bırakmıştik. Genç girişimcileri desteklemek için...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Şeker...

9.- İstanbul Milletvekili Ali Şeker'in, İstanbul ilinde yapılan talanın devam ettiğine ve ömrünü doldurmuş termik santrallerin çevreyi kirletmesine izin verilmemesi gerektiğine ilişkin açıklaması

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Sayın Başkan, İstanbul'a ihanet devam ediyor, askerî alanlar bir bir imara açılmaya devam ediliyor, Metris Kışlasının 161 bin metrekairelik alanı konut yapılmak üzere TOKİ tarafından yine imara açılıyor. Helikopter incek yer bulamadığı için 4 askerimiz şehit olmuştu. Deprem toplanma alanları tamamen ortadan kaldırıldı, bir avuç yeşil alan kalmadı, nefes alacak yer kalmadı, helikoptere de incek yer kalmadı; yine orada helikopter inemediği için 4 askerimiz şehit oldu. Bunu da fırsata çevirdi AKP, oradaki askerî alanı şehrin dışına almayı hesaba kattı. Yeşil alan bir avuç kaldı şehrin merkezinde, bunları artık koruyalım diyoruz.

Bir yandan da madde 45, çevreyi kirleten termik santrallerin çevreyi kirletmeye devamına olanak sağlayacak bir madde. Bu madde geri çekilsin. Sigara kadar sağlığa zararlı olan hava kirliliği termik santraller nedeniyle daha da artıyor. Küresel ısınma en büyük tehdit. İklim değişiminden dolayı hortumdan insanlar ölüyorsa bu, termik santrallerdeki zehirlenme sonucunda meydana geliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Özdemir...

10.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, açıklanan her yeni ekonomik verinin ülkenin ekonomik durgunluk içinde olduğunu gösterdiğine ve refahı sağlamak, demokratik değerlere yeniden kavuşmak için yerel seçimlerin fırsat olduğuna ilişkin açıklaması

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Açıklanan her yeni ekonomik veri ülkemizin sert bir ekonomik durgunluk içinde olduğunu gösteriyor. TÜİK'in daha bugün açıkladığı verilere göre sanayi üretimi bir önceki yılın aynı ayına göre neredeyse yüzde 10 azaldı, maaşlar enflasyon karşısında eridi, halkın alım gücü dibe vurdu. İşte bu süreçte, Adalet ve Kalkınma Partisi ve Genel Başkanı ise sanki halktan yana, mutfaktan yana, IMF'ye karşı yerli ve millî bir politika izliyormuş aldatmacası içindedir. Tanzim satışlar gibi seçime dönük, geçici, günübirlik uygulamalar esnafın, çiftçinin sorunlarını çözmiyor, mutfaktaki ateşi söndürmüyor. Oysa 24 Haziran seçimlerinde "Bize oy verin, Türkiye uçacak." diyenler bugün halkımızı domates, biber, patlıcan kuyruğuna mahkûm ettiler.

Halkımızın refahını sağlamak, demokratik değerlere yeniden kavuşmak ve ülkemize huzuru getirmek için önümüzdeki seçimleri bir fırsata çevirmek hepimizin elindedir.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Sayın Kaya...

11.- Osmaniye Milletvekili İsmail Kaya'nın, uyuşturucuyla mücadelenin terörle mücadele olduğuna, sigara, alkol, uyuşturucu gibi bağımlılık yapıcı maddelerin kullanılmasını ve yayılmasını önlemek amacıyla Hükûmetin çalışmalar yaptığını ilişkin açıklaması

İSMAİL KAYA (Osmaniye) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Diyarbakır Lice’de güvenlik güçlerimizin gerçekleştirdiği operasyonla PKK terör örgütüne ait gömülü olarak bulunan 5 ton esrar yakalandı. Son bir yılda, güvenlik güçlerimizin 143 bin uyuşturucu operasyonu ile 21.450 kişi tutuklandı. PKK terör örgütünün yıllık 1,5 milyar doların üzerinde bir kaynağı uyuşturucudan elde ettiği düşünüldüğünde, uyuşturucuyla mücadelenin terörle mücadele olduğu açık ve net bir şekilde görülmektedir. Toplumda, bağımlılık yapıcı sigara, alkol, uyuşturucu vesaire maddelerin kullanılmasını ve yayılmasını önlemek amacıyla da Hükümetimiz tarafından bir dizi çalışmalar yapıyor ve gerekli tedbirler ilgili bakanlıklar tarafından alınıyor.

Osmaniye ilimizde de uyuşturucuyla mücadele kapsamında başarılı operasyonlar yaparak özellikle okul ve çevrelerinde zehir tacirlerine göz açtırmayan güvenlik güçlerimizi tebrik ediyor, başarılar diliyor ve teşekkür ederek Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Şimşek...

12.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek’in, kurumlarda eş durumu tayinlerinde yaşanan sıkıntıların giderilebilmesi için düzenleme yapılması gerektiğine ilişkin açıklaması

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, eş durumu tayinlerinde ciddi sıkıntılar yaşanmaktadır. Mecburi hizmetten dolayı özellikle doğu ve güneydoğuya gitmek zorunda olan polis ve asker eşlerinin tayininde bütün kurumlarda sıkıntı yaşanmaktadır. Eşi üniversitede görev yapan doğuda görev yapan bir asker veya polisin, üniversite muvafakat vermediği için veya gideceği yer kabul etmediği için tayini yapılamamakta, karı-koca ve çocuklar birbirinden ayrılmaktadır. Bütün bakanlıklar nezdinde, özellikle mecburi hizmet dolayısıyla doğu ve güneydoğuya gidip kahramanca mücadele eden asker, polis ve diğer görevlerdeki memurlarımızla ilgili mutlaka tayin yönetmeliğinde bir düzenleme yapılmalı ve bunların eşleri hangi kurumlarda, nerede çalışıyor olurlarsa olsunlar, bunlara bir kolaylık sağlanmalıdır.

Her gün bizi çok sayıda asker ve polis eşi aramakta ve yeni gönüllü olarak doğuya gitmek istiyorlar ama doğuya bile tayinlerinin yapılmasında sıkıntılar yaşanıyor. Bununla ilgili mutlaka bir düzenleme yapılmasını talep ediyor, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Ünver...

13.- Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver’in, bölgeye de hizmet veren devlet hastanesine sahip Karaman’a neden prematüre, yeni doğan ünitesi ve uzmanının çok görüldüğünü öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) – Karaman Devlet Hastanesinde kadın doğum polikliniğinde on beş gün öncesine randevu alınamamaktadır. Yine, Karaman’da yeni doğan uzmanı neonatolog ve prematüre yeni doğan ünitesi de bulunmamaktadır.

Geçtiğimiz günlerde Karaman Devlet Hastanesinde 28 haftalık doğum yapan bir annenin evladı prematüre yeni doğan ünitesi ve kuvzü olmadığı gerekçesiyle gece üçte Konya’ya sevk edilmiş ve bebek iki yüz iki gün sonra kaybedilmiştir.

“Sağlıkta çağ atladık.” diyenlere soruyorum: Ülkemizde her 100 doğumdan 10’unun prematüre olması karşısında, bölgeye de hizmet veren bir devlet hastanesine sahip Karaman’a neden bir prematüre yeni doğan ünitesi ve uzmanı çok görülüyor?

Bilindiği üzere, erken doğumlar geciktirilerek erken de olsa bebek için daha iyi koşullarda gerçekleşecek bir doğumla ve prematüre bebeğin yoğun bakım sonrasında yeni doğan uzmanının kontrolünde olmasıyla yaşama oranı artırılabilir. Öyleyse Sağlık Bakanlığı Karaman’a neden duyarsız kalıyor?

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Kılavuz...

14.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, kitap, gazete ve dergiden alınan KDV'nin sıfırlanmasının yayın dünyası açısından olumlu gelişme olduğuna, sınav başvuru ücretlerinin sıfırlanması ya da asgari düzeye indirilmesinin gençler açısından atılacak önemli bir adım olacağına ilişkin açıklaması

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kitap, gazete ve dergiden alınan KDV'nin sıfırlanması yayın dünyası açısından çok olumlu bir gelişmedir. Bu vesileyle Hükümeti tebrik ediyorum.

Ancak KPSS, ALES, YDS gibi sınavlardan alınan başvuru ücretleri her yıl artarak devam ediyor. Bu sınavlara başvuran öğrenci kardeşlerimiz zaten çoğunlukla iş hayatına henüz başlamamış, dolayısıyla ya hiç geliri olmayan, ya da düşük bir gelire sahip olan insanlardan oluşuyor. Öğrenci kardeşlerimizin mağduriyet yaşadığı bu durumu dikkatlerinize sunmak istiyor, sınavlardan alınan başvuru ücretlerinin de sıfırlanmasının, eğer bu mümkün olmazsa asgari bir düzeye indirilmesinin gençlerimiz için atılacak çok önemli bir adım olacağını düşünüyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Fendoğlu...

15.- Malatya Milletvekili Mehmet Celal Fendoğlu'nun, yaşanan eşitsizliği ve mağduriyeti giderebilmek için POMEM başvuru şartlarının değiştirilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

POMEM alımlarında Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi tarafından lisans mezunları için 2017 veya 2018 yılları içinde yapılan KPSS lisans puanı P3 puan türünden 60 istenirken ön lisans mezunları için P93 puan türünden 70 taban puan istenmektedir. 4 Kasım 2018 tarihinde yapılan KPSS ön lisans sınav sonuçları 28 Kasım 2018 tarihinde açıklanmış olup 500 bin küsur aday 70 puan barajını geçememiştir. Polis meslek eğitim merkezlerine (POMEM) alımlarda ön lisans mezunları için KPSS 70 puan barajını geçemeyen adaylar iki yıl beklemek zorunda kalmakla birlikte bu süre içinde polislik için yaş şartı engelini takılmaktadırlar. Bu sebeple POMEM alımlarında istenen KPSS puan şartının, lisans mezunları için istenen 60 taban puanına indirilmesi ve ön lisans KPSS sınavının, lisans mezunlarında olduğu gibi her yıl yapılması ve polislik yaş şartının 1 Ocak esas alınarak 32'ye çıkarılması yaşanan eşitsizliği ve mağduriyeti giderecektir. Bu hususları dikkate alarak POMEM alım şartlarında gerekli değişikliğe gidilmesinin gereğini arz ederim.

BAŞKAN – Sayın Taytak, buyurun.

16.- Afyonkarahisar Milletvekili Mehmet Taytak'ın, endüstriyel üretimdeki pazar payımızın erimemesi için tarımsal verimliliğin artırılması ve çiftçilerin beklentilerine cevap bulunması gerektiğine ilişkin açıklaması

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Afyon Bolvadin ilçesinde bulunan Afyon Alkaloid Fabrikası 25 bin ton çözülmemiş ve çizilmemiş haşhaş kapsülü kapasitesine sahiptir. Ülkemiz dünya haşhaş ekim alanının yaklaşık yüzde 48'ine sahipken alkaloid ve türevleri ihracımız yüzde 20'lere ulaşamamaktadır. Hasat alanı 2016 yılında 29.992, 2017 yılında ise 23.731 hektardır, her yıl hasat alanı düşmektedir. Tarımsal üretim yetersizliği, fabrikanın kapasite kullanımını ve talepleri zamanında ve yeterli olarak karşılayamamasından dolayı pazar payımızı sürekli kaybetmekteyiz. Tarımsal verimliliğimizi artırarak endüstriyel üretim pazar payımızın erimesi önlenmelidir, çiftçilerimizin beklentilerine cevap bulunmalıdır. Fabrikanın tekrar eski pazar payına ulaşması için yetkililerin harekete geçmesini, bu konuda atılacak tüm bu olumlu adımları destekleyeceğimizi beyan eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN – Şimdi sayın grup başkan vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

Sayın Akçay, buyurun.

17.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, 17 Şubat İzmir İktisat Kongresi'nin 96'ncı yıl dönümü vesilesiyle başta Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere şehitleri rahmetle andığına, Dünya Para-Tekvando Şampiyonası'nda dünya şampiyonu olan Fatima Kevser'i tebrik ettiğine, orman muhafaza memurlarının özlük haklarının iyileştirilerek insanca yaşama şartlarına kavuşturulması gerektiğine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu haftalık Genel Kurul toplantılarımızın son günü olması nedeniyle 17 Şubat Pazar günü yıl dönümünü idrak edeceğimiz İzmir İktisat Kongresi'ni hatırlamak istiyorum. Kurtuluş Savaşı'mızın hemen sonrasında, 17 Şubat 1923 tarihinde yani henüz Cumhuriyet kurulmadan evvel İzmir'de Misak-ı İktisadi yani iktisat yemini ilan edilmişti. 1923'ten 2019'a gelirken bu ilanın önemi bir kez daha ortaya çıkmıştır. Mustafa Kemal Atatürk'ün kongrenin açılışındaki şu sözleri, sadece 1923'ün değil 20'nci ve 21'inci yüzyılın da temel iktisat politikası olmalıdır: “Türkiye'mizi layık olduğumuz düzeye erdirmememiz için mutlaka ekonomimize birinci dereceden önem vermek zorundayız. Çünkü, zamanımız tamamen bir ekonomi devresinden başka bir şey değildir. Siyasi, askerî zaferler ne kadar büyük olurlarsa olsunlar ekonomik zaferlerle taçlandırılmamışlarsa meydana gelen zaferler devamlı olamaz. Ekonomi demek, yaşamak için, mutlu olmak için, insan varlığı için ne lazımsa onlar demektir. Ziraat demektir, sanayi demektir, ticaret demektir, çalışma demektir, her şey demektir.” 21'inci yüzyılın müreffeh Türkiye'sini İzmir İktisat Kongresi ruhuyla inşa etmeliyiz.

Bu vesileyle, başta Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşları olmak üzere Kurtuluş Savaşı'mızın aziz kahramanlarını, Türkiye Cumhuriyeti'nin varlığı, birliği istikametinde can veren aziz şehitlerimizi rahmet ve minnetle anıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Down sendromuyla doğan 13 yaşındaki Fatima Kevser, Dünya Para-Tekvando Yarışması'nda dünya şampiyonu olarak Türkiye'nin gurur kaynağı olmuştur. Türkiye'ye bu büyük başarıyı getiren Fatima Kevser evladımızı tebrik ediyorum.

Sayın Başkan, millî varlığımız, zenginliğimiz ve ormanlarımızın korunması için canla, başla mücadele eden orman muhafaza memurlarımız mesleklerini ifa ederken hak ettikleri maaş ve özlük haklarından mahrum kalmaktadırlar. Örneğin, aynı bakanlık içinde Millî Parklar Genel Müdürlüğü ile Orman Genel Müdürlüğünde görev yapan muhafaza memurları görevde farklı yükselme statülerine tabidirler. Millî Parklar Genel Müdürlüğündeki muhafaza memurlarının girebildiği idari şube müdürlüğü ve saymanlık gibi kadrolara Orman Genel Müdürlüğü muhafaza memurlarının girememesi haksız bir uygulamadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Öte yandan, Adli Kolluk Yönetmeliği'nin icra kuvvetini oluşturan 5 unsuru Polis, Jandarma, Sahil Güvenlik, Gümrük Muhafaza ve Orman Muhafaza olarak geçmekte ancak özlük haklarında Polis, Jandarma, Sahil Güvenlik ayrı, Gümrük Muhafaza ve Orman Muhafaza ayrı değerlendirilmektedir. Orman muhafaza memurlarının da yıpranma payı ve 3600 ek gösterge düzenlemesine dâhil edilmesi adilane bir yaklaşım olacaktır. Sonuç itibarıyla, orman muhafaza memurlarının insanca yaşamaya ve çalışma şartlarına kavuşturulması sağlanmalıdır.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi Halkların Demokratik Partisi Grubu Başkan Vekili Fatma Kurtulan.

Buyurun Sayın Kurtulan.

18.- Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, HDP belediyelerinde yaratılmak istenen zeminin eşit temsiliyet, halktan geleni halka hizmet olarak geri vermek, belediyeleri rant alanı olmaktan arındırmak olduğuna, HDP'ye saldırıların arttığına, eşit temsiliyet ilkesi gereği 31 Marttaki yerel seçimlerde HDP adaylarının yarısının kadın olduğuna ve Leyla Güven'in talebine kulak verilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

FATMA KURTULAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Seçimler yaklaşırken şimdiden HDP'nin başarısının ufukta görünmesiyle birlikte saldırıların arttığını görmekteyiz. HDP belediyelerinde yaratılmak istenen zemin, eşit temsiliyet, halka dayalı, halktan geleni halka hizmet olarak geri götürün, belediyeleri rant alanı olmaktan arındıran bir perspektiftir. Yerel yönetim deneyimlerimizde açığa çıktı ki HDP bu stratejide başarılı olmuştur. Saldırıların nedenini de burada görmek doğru olmalıdır.

Bizler kendi siyasi arenamızı kadınla var ederken, kadın mücadelesi yürüten yerel mekanizmalarımız iktidar tarafından tehdit olarak görüldü. Belediyelerdeki kadın perspektifimizin yansımaları olan eş başkanlık sistemimiz hedef alındı. HDP bünyesinde kadına şiddetle mücadele amacıyla kadın merkezleri, kadın sığınakları, kadın emeği pazarları, kadın politikaları daire başkanlıkları, kadın müdürükleri kayyum gasbı marifetiyle ne yazık ki kapatıldı.

Gasp yoluyla biz kadınlardan alınanları fazlasıyla geri alacağımız günler pek yakındır. Erkeklerin koltuk yarışı, partilerin lider merkezli yapılanmaları kadının kendisine yer bulmasının önüne ne yazık ki geçmiştir. AKP'nin 1.297 aday açıklamasında, bunların sadece 24'ünü kadın olarak görmek vahim bir durumdur. CHP'de açıklanan 842 adayın 44'ü kadın yani yüzde 5,23'ü. MHP'nin açıkladığı 750 adaydan sadece 14'ü kadın yani yüzde 1,86'sı. İYİ PARTİ'nin açıkladığı 122 adaydan 5'i kadın yani yüzde 3,85'i.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Saadet Partisi de 261 adaydan sadece 2'sini kadın olarak belirledi yani yüzde 0,77'si. HDP yani kendini bir kadın partisi olarak kabul eden partimizde, eşit temsiliyet ilkesi gereği açıkladığımız 290 adayın yarısı erkek yani yüzde 50'si.

Ülkemizde sevgi adına her ay ortalama 40'ın üzerinde kadın öldürülmekteyken yerel yönetimlerde kadın sayısını artırma ve kadına dayalı çalışmaları kadın eliyle örmenin ne kadar önemli olduğu bilinmelidir. Eşit temsiliyet ilkesiyle Adana Küçükdikili'de ve Urfa Viranşehir'de belediye başkanlığı yapmış olan Leyla Güven hem şeffaf, katılımcı bir belediye inşa etmeyi başarmış hem de yerel yönetimlerde yapılan toplu iş sözleşmelerinde kız çocuklarının okula gitmesini engelleyen, eşine şiddet uygulayan çalışanlara yaptırım içeren hükümlerin yer almasını sağlamıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Şimdi de Leyla Güven 99 gündür açlık grevindedir. Bu Meclisin bir üyesi olan Leyla Güven'in Mecliste de kadın mücadelesini geliştireceğine inanıyoruz. Talebine kulak verilsin, Leyla Meclisteki çalışmalarına bir an önce başlasın diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili Özgür Özel...

Buyurun Sayın Özel.

19.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, 14 Şubat Sevgililer Günü'nü kutladığına, Meclisin sevgi dilini terk etmemesi gerektiğine, 14 Şubat İdil Biret'in Harika Çocuklar Projesi kapsamında Paris'te verdiği konserin 68'inci yıl dönümüne, 724'üncü haftasında Cumartesi Annelerinin yirmi dört yıl önce gözaltında kaybedilen Mehmet Şirin Maltu için adalet istediğine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugün 14 Şubat Sevgililer Günü. Bütün dünyada yaşamı anlamlı kılan bir kavram hatırlanıyor, sevgililer sevdikleriyle birlikte bir gün geçiriyorlar. Buradan sevgililer gününü tüm Türkiye için kutlarken bir yandan da insanların birbirine tahammülsüzlüğünün arttırıldığı, sevginin azaldığı, kutuplaştırıcı, ötekileştirici, kendinden olmayanları şeytanlaştırıcı bir dilin kullanıldığı Türkiye'de her geçen gün biraz daha fazla insanların birbirine sevgi diliyle konuşmaya ihtiyaç duyduğunu ve bunun toplumun hiçbir kesimine ve ülkemizin genel menfaatlerine ve toplumumuzun tüm bireylerine karşı son derece önemli bir sorumluluğumuz olduğunu hatırlatmak istiyoruz Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak. Sevgiyi konuşmayı ve sevgi dilini terk etmemeyi bu Meclisin önümüzdeki günlerde mutlaka gündemine alması, bu konuda herkesin üzerine düşeni yapması gerektiğini değerlendiriyoruz.

Bugün 14 Şubat, 1951'de İdil Biret'in 10 yaşındayken Sevgililer Günü'nde Paris'te verdiği konserin de yıl dönümü. Her vesileyle kötülünen, her vesileyle aşağılanan o "tek parti dönemi" denen aslında hepimizin ortak değerleri, başarılarının ve başarısızlıklarının ortak olduğu bir dönemde İdil Biret gibi bir çocuk Harika Çocuklar Projesi kapsamında Paris'te 10 yaşında konser vermişti. Bir ülkenin bilime, sanata, çocuklarına, gençlerine verdiği önemin sonucunun nasıl alındığına dair bu örnekleri arttırmak da mümkün.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Modern sanata, pozitif bilimlere kucak açan bir iktidar partisinden Mozart dinlemeyi zül addeden meşrebi belli iktidar partisinin bugünlere geldiğine ve bunu da bir övünç vesilesi olarak söylediğine dikkati çekmek gerekiyor. Biz buradan, iyi ki İdil Biret var, iyi ki İdil Biret'lerin ortaya çıkmasını sağlayacak o dönemdeki Cumhuriyet Halk Partisinin yaklaşımı vardı diyoruz. Bu, sanata yaklaşım, yetenekli çocuklara yaklaşım ve sevgi diline yaklaşım açısından son derece önemlidir. Bunun örnek alınması gerektiğini ve o her zaman kötülünen tek parti CHP'sinin bu başarısının altının çizilmesinin bugün önemli olduğunu düşünüyoruz.

Sayın Başkan, son olarak, daha önce de ifade etmiştik meydanlar, sokaklar onlara kapatıldıkça biz Cumartesi Annelerinin sesini Meclise taşımaya devam edeceğiz diye. 724'üncü haftasında Cumartesi Anneleri, yirmi dört yıl önce gözaltında kaybedilen Mehmet Şirin Maltu için adalet istediler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – 17 yaşındaki Mehmet Şirin Maltu, Batman'ın Kozluk ilçesine bağlı 15 hanelik Zediya mezarında yaşıyordu. 31 Ocak 1995 gecesı aralarında kontrgerillanın da bulunduğu, kendilerini asker olarak tanıtan birtakım kişiler, güvenlik güçleri panzerler eşliğinde Maltu ailesinin evine baskın yaptı. Kimlik kontrolü yapan askerler Mehmet Şirin Maltu'yu dışarı çıkardılar. Sabah dörde kadar köydeki bütün evlerden, açık alanda işkence gören Mehmet Şirin Maltu'nun çığlıkları duyuldu. Ardından Şirin'i alıp götürdüler. Aile, baskına katılan Bekirhan ve Kozluk Jandarma Karakolu'na başvurdu ancak onlara çocuklarının gözaltında olmadığı söylendi. Aynı tarihlerde Batman

Komando Taburu'nda gözaltında tutulan bir kişi serbest bırakılınca Maltu ailesine Mehmet Şirin'i taburda gördüğünü ve altı gün boyunca birlikte gözaltında tutulduklarını anlatmıştı. "Mehmet Şirin Maltu'nun akıbetinin açığa çıkarılarak gözaltında kaybedilmesinde..."

Bitiriyorum Başkanım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – "...sorumluluğu olan tüm görevlilerin adil bir yargılama faaliyeti sonucunda cezalandırılmasını istiyoruz, bu konuda yargıyı göreve davet ediyoruz." diyor Cumartesi Anneleri.

Bu annelerin yakarışını dile getirebilecekleri bir meydanın, bir toplantının, bunu söyleyebilecekleri bir alanın kendilerine çok görüldüğü bir Türkiye'yi iktidar partisi yaşattığı için kendilerini kınıyoruz. Cumartesi Anneleri özgürce açıklamalarını yapacakları güne ve onlar adalete kavuşup da açıklama yapmaya gerek duymadıkları güne kadar onların sesi olmaya, korkmadan, çekinmeden onların arkasında ve yanında durmaya devam edeceğiz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) ÖNERGELER

1.- Başkanlıkça, Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet'in, TBMM Başkanlık Divanı Kâtip Üyeliğinden istifa ettiğine ilişkin yazısının (4/20) 14/2/2019 tarihinde Başkanlığa ulaştığına ilişkin yazısı

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Kocaeli Milletvekili Sayın Fatma Kaplan Hürriyet'in kâtip üyelikten istifasına ilişkin yazısı 14/2/2019 tarihinde Başkanlığımıza ulaşmıştır.

Bilgilerinize sunulmuştur.

İYİ PARTİ Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VI.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- İYİ PARTİ Grubunun, 5/2/2019 tarihinde Ankara Milletvekili Şenol Bal ve arkadaşları tarafından, siyasi yozlaşmanın ve siyasi yolsuzlukların sebeplerinin, sosyal ve ekonomik boyutlarının araştırılması, gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Şubat 2019 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

14/2/2019

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu, 14/2/2019 Perşembe günü (Bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasına saygılarımla arz ederim.

Yavuz Ağırlioğlu

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Ülkemizde son yıllarda siyasal yozlaşmanın ve siyasi yolsuzlukların hiç olmadığı kadar arttığı görülmektedir. Toplumun demokrasiye ve devlete olan güven duygusunun zaafa uğramasına neden olan siyasetteki yozlaşmanın bir an önce önüne geçilmesi gerekmektedir. Siyasi yozlaşmanın ve siyasi yolsuzlukların sebeplerinin, sosyal ve ekonomik boyutlarının araştırılması, gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla 5/2/2019 tarihinde Ankara Milletvekili Şenol Bal ve arkadaşları tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırma önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 14/2/2019 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere öneri sahibi İYİ PARTİ Grubu adına Ankara Milletvekili Şenol Bal.

Buyurun Sayın Bal. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ŞENOL BAL (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Kıymetli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak siyasi ahlaktaki bozulmalar sebebiyle siyasi yozlaşmanın geldiği durumu ele almak ve araştırmak zorundayız 27'nci Dönem milletvekilleri olarak. Evet, Türkiye Büyük Millet Meclisi hem yasama hem de denetleme organıdır. Geniş anlamda siyasi yozlaşma, siyasal karar alma mekanizması içinde rol alan aktörlerin çıkar sağlamak amacıyla mevcut hukuki, ahlaki, dinî ve kültürel normları ihlal etmeleridir. Siyasal yozlaşma ve yolsuzluklar karşımıza rüşvet, zimmet, irtikâp, kara paranın aklanması, dolandırıcılık, emniyeti suistimal, rant kollama, oy ticareti, kayırmacılık, aşırı vaatte bulunma, yalan, iftira, siyasal dalavere, Anayasa ihlali, politik faaliyetlere harcanan paranın kaynağının gizli tutulması ve hukuka aykırı dinlemeler, politik bilgi sızdırmalar, hediye alma gibi eylemler olarak ortaya çıkmaktadır. Toplumun demokrasiye ve devlete olan güven duygusunun zaafa uğramasına neden olan siyasetteki yozlaşmanın bir an önce önüne geçilmesi gerekmektedir.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – İdris Naim Şahin'i almışsınız, ondan daha yozlaşma olur mu?

ŞENOL BAL (Devamla) – Ülkemizde her konuda siyasal yozlaşmayı fazlasıyla yaşıyoruz Sayın Milletvekili.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Esas yozlaşma bu değil mi?

BAŞKAN – Sayın Tamer...

ŞENOL BAL (Devamla) – Günümüz Türkiyesinde siyasetin en önemli zenginleşme araçlarından biri olduğuna, siyasetin özünün siyasi iktidarın getirdiği rant arama faaliyetine indirgenliğine ilişkin yaygın bir kanı var ki bu kanı haksız değil.

Değerli milletvekilleri, siyasal yozlaşma toplumu, devleti kemirir, sosyal ahlakı bozar, kaynak israfına yol açar, ekonomik dengeleri ortadan kaldırır. Gelir dağılımını olumsuz etkiler, halkı devletinden soğutur, çatışmaları tetikler, dayanışmayı ve millî birliği yok eder. Yani gerçek sorunumuz, koltuk bekası değil, eğer bu böyle devam ederse sosyal çözülmenin sonucunda devlet bekasıdır.

Hırsızlık, rüşvet, adam kayırma azalmadı, hatta zirve yaptı ama bu nevi işler mümkün olduğunca suç olmaktan ve ayıp olmaktan çıkarıldı. Hangi yolsuzluğun üstüne gidildi? Her şey ortada. Yaptırım nerede? Kör kuruşun hesabını soran devlet anlayışından “Görmedim, duymadım, bilmiyorum.” diyen bir devlet bürokrasi anlayışına nasıl gelindi?

Tokmak sarayın elinde, davul Meclisin boynunda ise böyle bir ucube sistemde siyaset olmadığı kadar yozlaşıyor. “Seçim harptir, harp hiledir, hile de mubahtır.” mantığıyla her türlü ahlak dışılığa peşin kılıf hazırlanmışsa, orada ahlak kuralları geçerli olmuyor sayın milletvekilleri. Sade yurttaşaya yasayı bilmemek mazeret olmazken Anayasa ve yasaları göz göre göre ihlal eden devlet yöneticileri varsa, Anayasa, kanunlar ve hukuk ayaklar altına alınıyorsa siyasal yozlaşma apaçık ortadadır.

Bakanlık yapmış, Meclis Başkanlığı yapmış bir kişinin oy uğruna vatandaşlara cennet vadetmesi siyasi ahlaka uygun mudur?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ordu’da takla atan uygun mudur?

ŞENOL BAL (Devamla) – Hiçbir kanuni altyapısı olmadan “Askerî tesisleri yirmi beş yılığına devrettim.” demek hangi ahlak değerlerine ve devlet adamlığına sığar? Kamu İhale Kanunu’nu 190 kere değiştirerek devletin tüm değerlerini yandaş firmalara peşkeş çekmek hangi ahlak kurallarıyla açıklanır? Bir siyasetçinin dün söylediğini ertesi günü yüzü kızarmadan yalanlaması nasıl açıklanır? Milletvekillerini özel durum ve zaaflarından faydalanıp transfer etmek hangi ahlak kurallarıyla açıklanabilir? Muhalif olarak görülen herkese vicdansızca iftira atmak hangi vicdana sığar? Seçim kazanmak uğruna devletin gücünü kullanarak vatandaşları sosyal yardımların kesilmesiyle korkutmak, işten atılma ve alınması konusunu hissettirmek en büyük siyasi ahlaksızlık değil midir? Kazanmak uğruna, kendi vatandaşlarını kutuplaştırmak, kamplaştırmak, birbirine düşman etmek hangi ahlaklı siyasetin kuralıdır?

Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – On beş vekili alan sizsiniz, bize bunu diyemezsiniz. İdris Naim’i alan sizsiniz, bize bunu diyemezsiniz.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – İdris Naim sizin bakanınızdı. Tencere dibin kara, sizinki ondan kara.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – İYİ PARTİ aldı, size ne oluyor Sayın Şeker?

BAŞKAN – Sayın Bal, süre istiyor musunuz?

ŞENOL BAL (Devamla) – Devam edeceğim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Yani otomatik olmuyor da onun için soruyorum.

Buyurun.

ŞENOL BAL (Devamla) – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi, devletin kuruluş ilkelerine, Türk milletinin ortak değerlerine, Türkiye’nin huzuruna ve kardeşliğine, Parlamentonun itibarına ve yetkilerine ve siyasetin ahlakına bir an evvel sahip çıkmak zorundadır. Bunu ülkenin geleceği için yapmak zorundayız. Parlamentonun ve siyasetin itibarının korunması, kamu vicdanını rahatsız eden konularda Meclisin ahlaki bir duruş sergilemesiyle mümkündür. Demokratik rejimin geleceğinin en büyük teminatı siyaset kurumunun fazileti ve ahlaki yapılanmasıdır. Bu yüzden, bu Meclis araştırması önergemizin siz sayın milletvekilleri tarafından desteklenmesini ve Meclis araştırması komisyonunun oluşturulmasını arz ediyorum.

Teşekkür ediyorum dinlediğiniz için Sayın Başkan. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerinde Halkların Demokratik Partisi Grubu adına...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, kayda geçsin diye söylüyorum. Kıymetli vekilimizi dinledik keyifle. Dediklerinin hepsinin altına imza atmak isteriz ancak samimiyet yüzde gözüktür, gözde gözüktür. Siz daha dün hakkında FETÖ iddiası olan, kovulan bir bakanı aday yapacaksınız ilinizde...

ŞENOL BAL (Ankara) – Ben cevap vereceğim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – ...bunun dışında, 15 vekili günübürlük alacaksınız, geri göndereceksiniz, sonra da benzer argümanlarla siyasi ahlaktan bahsedeceksiniz. Hadi oradan diyorum ben.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – İdris Naim Şahin'i Bakan yapan sizsiniz.

ŞENOL BAL (Ankara) – Sataşma var Sayın Başkan, ben cevap vereceğim.

BAŞKAN – Öyle bir cevap verme yok. Neye göre, 60'a göre mi, sataşmaya mı?

ŞENOL BAL (Ankara) – 60'a göre.

BAŞKAN – Sayın Bal'ın mikrofonunu açalım.

ŞENOL BAL (Ankara) – Sayın Bülent Turan Bey'in söylediği şeye cevap vereceğim.

Lütfen, mikrofonu açar mısınız Sayın Başkan.

BAŞKAN – Açık mikrofon.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Açık, açık, duyuyoruz.

ŞENOL BAL (Ankara) – Duyuyor musunuz?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Evet, duyuyoruz.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

20.- Ankara Milletvekili Şenol Bal'ın, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ŞENOL BAL (Ankara) – Ama kayıtlara geçsin, millet de duysun.

Sayın Bülent Turan, evet, bir şeyden bahsettiniz, bir bakanın adayımız olmasından. Sizin daha önce bakanlığınızı yapmış, FETÖ'yle suçlanıyor güya... Madem öyle, Sayın Bülent Turan, o ne kadar FETÖ'cüyse Sayın Cumhurbaşkanı da o kadar FETÖ'cüdür, bunu bilin veya şu anda, hâlen burada geçmişteki milletvekilleri ne kadar FETÖ'cüyse o söylediğiniz zat da o kadar FETÖ'cüdür. Eğer FETÖ'cüye niçin soruşturma açıp içeri almıyorsunuz elinizde yargı? İstediginize damgayı vuruyorsunuz.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) - Çünkü hepiniz FETÖ'cüsünüz zaten, doğuştan.

ALİ ŞEKER (İstanbul) - Suç ortaklığınız vardı da afişe olmasın diye mi yapıyorsunuz?

ŞENOL BAL (Ankara) – Yani eğer FETÖ'cülük böyle değerlendiriliyorsa siz de kendinize bir aynayı tutun. Biz bilmeyiz devletin elindeki belgeleri, bilgileri. Bizden aday adayı olmak istemişse ve eğer hakkında soruşturma açılmamışsa, hakkında soruşturma yoksa olabilir, herkes aday olma hakkına sahiptir.

KEMAL ÇELİK (Antalya) - 15'i anlat, 15'i.

ŞENOL BAL (Ankara) – Ha, 15, onun da yolu kesildiği için, sağ olsun CHP bize ödünç vermiştir ve çok hızlı bir şekilde de milletvekilleri geri dönmüştür.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bal.

ŞENOL BAL (Ankara) - Böyle bir şey yok, herkesi kandırma hakkına sahip değilsiniz, algı yönetiminiz artık bitmiştir.

BAŞKAN – Sayın Bal, süre bitti.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Turan, söz talebiniz var.

Buyurun.

21.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Ankara Milletvekili Şenol Bal'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, adaylarını kendilerine yakıştıırıyorsa hayırlı olsun, diyecek lafımız yok.

Biz FETÖ'yle ilgili meselede gazeteleri kapatılırken ilgili şahsın takla atarak oraya gidip nasıl direndiğini, nasıl “O gazeteyi kapatamazsınız”, nasıl “Bu bankayı kapatamazsınız.” diye kavga ettiğini biliyoruz. O yüzden yolumuzu ayırdık.

ŞENOL BAL (Ankara) – Açın o zaman soruşturmayı.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bu konuda FETÖ'ye karşı dik duran kim varsa bugün burada, dik duramayan kim varsa kayboldu gitti. O kaybolanları alıp aday yapmayı yakıştıırıyorsa bir daha diyorum, hayrını görün, biz razıyız bundan.

Teşekkür ederiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İSMAİL KONCUK (Adana) – Soruşturma açtınız mı niye açmadınız?

ŞENOL BAL (Ankara) – Soruşturma açacaksınız.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hayrını görün, rahatız, yakışır size, yakıştı size.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Siyasi ayağını niye açmadınız, korkaksınız, hepiniz FETÖ'cüsünüz. Siyasi ayağını niye açtıramazsınız? Korkaksınız, hepiniz FETÖ'cüsünüz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sensin o, sensin o.

Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Turan...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, sayın vekilin oradan grubumuza karşı ithamını aynen reddediyoruz. Herkes biliyor ki FETÖ'ye karşı en çok dik duran grup bu gruptur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, İYİ PARTİ sıralarından gülüşmeler)

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Çok komik oluyorsun, çok komik. Senin resmin yok mu FETÖ'yle, hanginizin resmi yok?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bu grup bu işi yaparken sabaha kadar MİT Kanunu geçirilirken, “MİT'e dokunamazsın.” derken, dersaneler kapatılırken, onların bankası, gazetesi kapatılırken kendisi neredeydi?

ŞENOL BAL (Ankara) – Biz mücadele ediyorduk o dönem.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Oradan bağırıp da “Sen FETÖ'cüsün” demek doğru değil. Çıkm meydana görelim, Sayın Başkan.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Biz onlarla hiç beraber olmadık, siz oldunuz, hep beraber oldunuz, hepiniz FETÖ'cüsünüz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özel...

22.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Sayın grup başkan vekili yaptığı konuşması sırasında İYİ PARTİ'yi suçlarken 15 milletvekilinin alınıp verilmesini de eleştirdi. Cumhuriyet Halk Partisi olarak şunu hatırlatmak isteriz: Bir seçime gidiliyor. Gidilirken birilerinin gözü öyle kararmış ki partisinin 3 kurucusundan biri ve bir önceki Cumhurbaşkanının bahçesine helikopterle Cumhurbaşkanı Yardımcısı ve Genelkurmay Başkanı iniyor. Aday olma ihtimaline karşı, apoletlerle, helikopterlerle bir darbe gerçekleştiriliyor. Daha sonra, bir partinin seçime girmesi çeşitli yollar denenerek YSK tarafından cumartesi günü engelleniyor, pazartesi gününe hazırlık yapılıyor.

İSMET YILMAZ (Sivas) – Engellenmedi, o an karar verilmedi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Biz CHP olarak 15 milletvekilimizi demokrasi yolculuğuna çıkardık. Verdik mi? Verdik. Verdisek resmî, hukuki ve karşımızda Türkiye'nin meşru bir partisine 15 vekil verdik. Sizin gibi, Fetullah Gülen'e bilmem kaç tane vekil kontenjanı vermedik hiçbir zaman. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Turan...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bir daha diyorum: O tarz “15 vekili gönder ağlayarak, al geriye bunu tekrar ağlayarak...” Bu tarzı doksan yıllık partilerine yakıştırıyorlarsa yakıştırın, hayrolsun.

Kaldı ki o seçimlerde yüzde 25 olan oyları yüzde 20'ye düşü. Eğer bu, demokrasinin bir adımıysa halkın bunu takdir etmesi lazımdı; tam tersine, halk, kendi seçmeninden de vazgeçerek oyunu azalttı sayın hatibin partisinin.

ŞENOL BAL (Ankara) – Oyununuzu bozduk, oyununuzu.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – O milletvekilleri ne hâle düştü seçim bölgelerinde, bilen yok.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sathi açıklamalar ya.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özel...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Sayın Başkan, verdiği rakamlar doğru olmadığı gibi, çok açık olarak şu var: Eğer böyle bir muhasebeye girecekseniz, o 15'lilerle bir partiyi dışarıda bırakırken ya da bir yere helikopter yollarken ve daha sonra o 15 demokrasi kahramanına ağız dolusu küfürleri burada ve meydanda lideriniz ettikten sonra, Parlamentodaki çoğunluğunuzun salt çoğunluğu kaybetme noktasına geldiğini size hatırlatırız. Biz o seçimlerden vekil sayımızı artırarak, siz o seçimlerden vekil sayınızı azaltarak çıktınız. Herkes bunu böyle bilsin. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – O 15 arkadaş demokrasi kahramanıysa İYİ PARTİ'ye geçmeyen Özgür Bey ne kahramanıydı o zaman Sayın Başkan? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Arkadaşlar, âşık atışmasına dönüştü bu.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - O 15 arkadaş gözyaşlarıyla giderken Türkiye'nin, Avrupa'nın en köklü, dünyanın 3'üncü, geçmişi tarihe dayanan partisinden gitmenin büyük bir hüznünü ama demokrasiyi kurmuş parti olarak demokrasiye hizmetin kıvancını yaşadı. Giderken de pişman değildiler, dönerken de olmadılar.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hayırlı olsun Sayın Başkan.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – 15’ler demokrasi kahramanıdır. Onlar sayesinde burada bir grup daha ortaya çıkmıştır ve size de gerektiğinde haddinizi onlar da, biz de bildirmeye devam edeceğiz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, had bildirme makamı burası değil, haddi millet bildirir. Bu ifadeyi reddediyoruz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – 31 Martı bekle o zaman, haddi millet bildirecekse.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bu gruba terör, darbe, kimse had bildiremedi, onlar da bildiremez.

ŞENOL BAL (Ankara) – Hadi oradan!

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Ağırlioğlu...

23.- İstanbul Milletvekili Yavuz Ağırlioğlu'nun, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve devletin iftira değil icra makamı olduğuna, demokrasinin tıkanan kanallarını açma mesuliyeti omuzlarında olan AK PARTİ'nin bu mesuliyete uygun davranmamasından doğan tıkanıklığı açma sorumluluğunun CHP'ye düştüğüne ilişkin açıklaması

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, bu Meclis açıldığı günden beri muhalefetin iktidara resimler göstererek “Siz eskiden PKK’lılarla ve FETÖ’cülerle beraberiniz.” mukabelemize, iktidar da bize “Biz eskiden bunlarla bir ara oturduk ama siz hâlâ oturuyorsunuz.” sitelerine konu olacak cümleler kuruyor.

Mevzu şu: Devlet, icra makamıdır, iftira makamı değildir. Memlekette kimin FETÖ’cü olup olmadığını belirlemek, bununla ilgili adli bürokrasiyi çalıştırmak, FETÖ’cülerle irtibat ve iltisaklı olanları cezalandırmak, hak edeni kodese, hak etmeyeni iadeiitibarla eski mercisine götürme borcu altında olan Hükûmetin, devlet yönetmeyi miting meydanlarında ağlamak zırlamak gibi takdim edecek olmasından çıldırıyoruz artık biz. Bu adam FETÖ’cüyse bizim Parlamentoda siyasi irademizin, vizyonumuzun kendi hissesine düşürdüğü sorumluluğu taşımak için bizden aday olmayı göze almışsa, aday olana kadar gıkı çıkmayıp aday olduktan sonra “FETÖ’cüdür.” diye Mecliste bağırarak nedir arkadaşlar ya? Devlet böyle mi yönetilir? Devlet dediğiniz cihaz ilk defa elinde böyle bir topluluk görüyor.

Devlet şöyle yönetilir arkadaşlar: Bizim elimizde istihbarat kurumlarının verdiği raporlar yok. Bizim elimizde telefon dinleme kayıtları yok. Bizim elimizde ilgili vesikaları bürokrasiyi hareket ettirecek şekilde delillendirme imkânı yok. Kendi grubumuz da dâhil avamız çıktıktan sonra bağırıyoruz: Bizim içimizden bir Allah’ın kulu varsa FETÖ’cülerle irtibatlı, iltisaklı, bu 15 Temmuz şerefsizliğine -affedersiniz- bulaşmış bir tane namussuz varsa bunu bulacaksınız, cezalandıracaksınız ama olmadığı hâlde, hızınızı alamayıp seçim sonuçlarını yöneteceğiz diye Müslümanlığınıza kıymanın, Türk devletini adaletsizlikle örseletmenin bir limiti olur. Yeter artık, kendinize gelin! Yeter artık, kendinize gelin!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Ağırlioğlu.

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (İstanbul) – Biz, 15 Temmuz alçaklığının içerisinde bize, Türk milletine, Türk devletine suikast etmiş bu alçaklar topluluğuna mermi tahsis etmedik. Bu Meclis dâhil, Emniyet Müdürlüğümüz dâhil, şehit olmuş Özel Harekâtçı polislerimiz dâhil, bunlara bu alçaklığı yapan, bu izzetsizliğe bulaşmış namussuzlara makam, mevki tahsis etmedik, bunların atama kararlarının altına imza atmadık, imza sahibi olmadık. Şimdi, bütün bunlar olup biterken hiç değilse hissenize devlet olmanın ciddiyeti şunu düşürsün, istirham edelim, biraz kızalım size, şöyle yapın arkadaşlar: Bulun FETÖ’cü, Mecliste konuşmayın, götürün mahkemelere verin, deyin ki “Arkadaşlar, temizliyoruz, Türk

devletini temizliyoruz, bürokrasiyi temizliyoruz, adli bürokrasiyi temizliyoruz, orduyu temizliyoruz.” Temizlediklerinizi, bu mevzuu siyaset malzemesi yapmaktır sizi bu şekilde konuşmamıza muhatap eden.

Dolayısıyla, 15 Temmuz gelene kadar bir şey, geldi “15 vekili nereden aldınız?” 15 vekili şuradan aldık: Tek adamlıkla, demokrasi dışı yollara tevessül etmekle itham ettiğiniz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (İstanbul) – Bitireceğim Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (İstanbul) – 15 Temmuzdan sonra ve evvelinde dilimize pelesenk ettiğimiz bir şey vardır, sağ siyasetin münhasıran, kaldı ki millî görüş geleneği hususi olarak kavga etmemiştir, CHP’yle biz kavga ettik, biz. 1980 öncesinde vatan için, millet için onlar bize, biz onlara, biz salladık, siz yoktunuz. Siz o zaman bizim kavgamızın içinde bile... Sizin geleneğiniz, içinden çıktığınız gelenek biz kavga ederken bile başka bir şeyin içindeydiniz. Şimdi, dolayısıyla, şunu söylüyoruz: Herkes değişiyor yani 1980 öncesinde olan ile 1980 sonrasında bulduklarımız değişiyor. Siz kendinize değişmeyi hak gördünüz, bize de görün, başkalarına da görün. Şunun için arz ediyorum bunu: 15 vekilin bize geçişi... Demokrasi için önü tıkanmış bir kadroydunuz siz, önünüz kesildi “Mebus bile olamaz.” “Muhtar bile olamaz.” denilen bir adam olarak siyasete başladı Tayyip Bey. Yani demokrasinin tıkanan kanallarını açma mesuliyeti olan adamdır Tayyip Erdoğan. Kendi yönettiği ülkede bir siyasi partinin demokrasi yolu tıkanmışken kendi hissesine bunu açmak düşecek olan adamdır Tayyip Erdoğan.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (İstanbul) - Böyleyken antidemokratiklikle suçladığı CHP’nin bize 15 vekil vermesi CHP’nin değil, AK PARTİ’nin ayıbıdır. 3 defa kapatılmış bir siyasal geleneğin...

BAŞKAN – Sayın Başkan...

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (İstanbul) – Başkan, aç, bitireceğim, istirahat ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (İstanbul) – 15 vekil bize verdi diye suçladığımız CHP, darbecilikle suçladığımız CHP’dir. 15 vekil bize verdi diye demokrasiyi açmakla suçladığımız CHP, sizin liderinizin, Recep Tayyip Erdoğan’ın siyaset yapmasına imkân verme iradesini koyandır arkadaşlar, gözünüze kurban olayım.

Bu meseleleri konuşurken şöyle yapmak lazım: Ben bu meseleleri konuşurken de iğneyi, çuvaldızı ayırmadan önce kendine saptırmayı bilirim. Burada 15 vekil geldi de biz bunlara para mı verdik? Bu 15 vekil geldi de biz bunların bize gelmesi karşılığında bir maddi ikbal mi vadettik bunlara? Ortada yapılan şey basit olarak şudur: Demokrasinin tıkanan kanallarını açma mesuliyeti omuzlarında olan AK PARTİ’nin bu mesuliyete uygun davranamamasından doğan tıkanıklığı açmak CHP’ye düşmüştür. Tek adamlıkla suçladığımız CHP’nin, ihtilale bulaşmakla suçladığımız CHP’nin bize yaptığı iyilik, bize iyilik, sizin de ayıbınız oldu. Bunun sorumluluğuna cümle kurmanız gerekirken bu işi böyle Güneş Motel’e falan getiriyor olmanızı sizin de siyasi duruşunuza yakıştıramıyorum. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.14

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 15.33****BAŞKAN: Başkan Vekili Mustafa ŞENTOP****KÂTİP ÜYELER: Burcu KÖKSAL (Afyonkarahisar), Bayram ÖZÇELİK (Burdur)**

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 53'üncü Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum. İYİ PARTİ'nin Grup önerisinin görüşmelerine devam ediyoruz.

VI.- ÖNERİLER (Devam)*A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)*

1.- İYİ PARTİ Grubunun, 5/2/2019 tarihinde Ankara Milletvekili Şenol Bal ve arkadaşları tarafından, siyasi yozlaşmanın ve siyasi yolsuzlukların sebeplerinin, sosyal ve ekonomik boyutlarının araştırılması, gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Şubat 2019 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Söz sırası Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Batman Milletvekili Mehmet Ruştü Tiryaki'ye aittir.

Buyurun Sayın Tiryaki.

HDP GRUBU ADINA MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; siyasal yozlaşmanın ve siyasi yolsuzlukların araştırılması, toplumun demokratik düzene olan güveninin zaafa uğramasına neden olan siyasetteki yozlaşmanın önüne geçilmesi amacıyla Meclis araştırması açılması önergesi üzerine söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce açlık grevinin 99'uncu gününde olan Sevgili Leyla Güven'e buradan bir sevgi, selam göndermek isterim. Maalesef, Meclisimiz hâlâ Leyla Güven'e sağır, Leyla Güven'e dilsiz ve bu konuda çözüm oluşturabilecek bir adım atmış durumda değiliz. Leyla Güven her gün eriyor. Umarım bu Meclis bir sorumluluk alır ve bu sorunu bir an önce çözer.

Şimdi, bu yolsuzluk ve yozlaşma meselesi o kadar ciddi ki, ben siyasetin finansmanı ve şeffaflık üzerine hazırlanmış, uluslararası örgütlerle birlikte hazırlanmış akademik bir raporun ön sözünü okuyacağım, diyor ki: “Siyaset ve yolsuzluk; bu ikili uzun bir zamandır kol kola ilerliyor. Siyasiler ve siyasi partiler sadece sade vatandaşın gözünde değil, bu konuyu araştıran kurumlar ve yolsuzluğu ölçen endekslere de olağan şüpheliler arasında bulunuyor. Siyaset alanında yolsuzluk sadece bizi yönetmesi için vekâlet verdiğimiz kişi ve kurumlara sağlanan usulsüz özel çıkarlar dolayısıyla değil, siyasetin yapılış şekil ve yöntemlerinin ve yanlış yönlendirmeyle gelecek kararların hayatımızı bire bir etkileyecek sonuçlar doğurması dolayısıyla da önemli.” Raporun giriş cümlesi tam olarak böyle. Bu durum, gerçekten, siyasal yozlaşma ve siyasi yolsuzluklarla mücadelenin ne kadar önemli olduğunu bir kez daha gösteriyor.

Gerek Anayasa gerek Siyasi Partiler Yasası uyarınca, siyasi partiler demokratik toplumun vazgeçilmez unsurları olarak tanımlanıyor. Üzülerek belirtmek isteriz, toplum siyasi partilere saygı duymuyor, toplum siyasete saygı duymuyor. Ortalama bir yurttaş şöyle düşünüyor: Herhangi bir kamu kurum veya kuruluşuna işiniz düştüğü zaman, neredeyse herkes merkezî yönetimin veya yerel yönetimin, özellikle siyasi yönetimin icazeti olmadan hiçbir sorununu çözemeyeceğini düşünüyor. Kuşkusuz, demokratik bir siyasi partiler yasasının olmaması, siyasetin finansmanının şeffaf olmaması,

siyaset kurumunun kirli ve yozlaşmış ilişkileri geliştirmesine yol açıyor. Dolayısıyla ve öncelikle, Siyasi Partiler Yasası'nın demokratik işleyişe olanak verecek biçimde ve bu bakışla yeniden düzenlenmesi gerekiyor.

Bir o kadar önemli olan ikinci adım: Siyasetin finansmanının şeffaflaştırılması ve hesap verilebilir bir hâle getirilmesi gerekir. Bakınız, siyasi iktidarların yaptığı harcamaların önemli bir bölümünün hazine yardımıyla karşılanması mümkün gözüküyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Toparlıyorum Başkan.

Bu yüzden kampanya harcamalarının kaynaklarıyla birlikte kamuoyuna açıklanması siyaset kurumuna olan güveni de artıracaktır.

Son olarak, öteden beri siyaset ile şeffaflık açısından altı çizilen bir diğer başlığı söylemek isterim; o da siyaset ve medya ilişkisidir. Siyasetin şeffaflığından söz edilebilmesi için özgür ve tarafsız bir basın olması gerektiğini herkes kabul etmektedir. Yalnız, Türkiye’de özgür ve tarafsız bir basından söz edilemez.

Uluslararası kuruluşların hazırladığı basın özgürlüğü raporları var. Adalet ve Kalkınma Partisi iktidara geldiği 2002 yılında Türkiye, basın özgürlüğü sıralamasında 99’uncu sıradaydı, 2018 yılında 180 ülke arasında basın özgürlüğü açısından 157’nci sıradayız. 157’nci sırada olan bir ülkenin basın kurumunun, basın kuruluşlarının siyaset kurumunu denetlemesi mümkün değildir. Bu sorunların çözülmesi için siyasetin finansmanı, Siyasi Partiler Yasası’nın demokratikleştirilmesi ve medyanın özgür ve tarafsız bir hâle getirilmesi gerektiğini söylüyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Mahir Polat.

Buyurun Sayın Polat. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MAHİR POLAT (İzmir) – Sayın Başkan, Sayın Divan, yüce Meclisimizin değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün 14 Şubat. Memleketimizde birbirini seven tüm gençlerimizin ve gönüllü genç olanların Sevgililer Günü’nü kutlayarak başlayayım.

İYİ PARTİ’nin siyasi yozlaşma üzerinde vermiş olduğu grup önerisi üzerinde söz almış bulunmaktayım.

Siyasi yozlaşmaya, siyasette dejenerasyona “dur” diyebilmek için bugün görevinden istifa eden Fatma Kaplan Hürriyet’i ve İsmail Ok’u saygıyla buradan selamlıyorum, kendilerine bu dejenerasyona “dur” dedikleri için teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, siyasetin bir zarafeti, bir nezaketi vardır. Memlekette derler ki: “Balık baştan kokar.” Biz ilk buraya geldiğimiz gün bir sayın milletvekilinin Anayasa’ya sadakat üzerine yemin etmeye başladığında yuhalanmasıyla birlikte siyasetteki yozlaşmanın nereye geldiğini gördük. Yine bu Meclise geldiğimiz günden beri FETÖ’yle ciddi bir mücadelenin yapıldığını iktidar milletvekilleri, Meclisin 1’inci partisinin milletvekilleri de ciddi iddia ettiler. Bugüne kadar siyasi ayağının araştırılmasıyla ilgili herhangi bir şey yapmadılar. Bunu da siyasi yozlaşmanın bir kanıtı olarak görüyoruz.

Meclisin 1’inci partisinin ve aynı zamanda Cumhurbaşkanının buradaki bütün parti genel başkanlarıyla ilgili söylemiş olduğu sözleri buradan zikretmek çok doğru bulduğum bir şey değil fakat bunun da nelere yol açtığını hep beraber görüyoruz. Kabinde beraber görev yaptığı bir eski sayın bakanın, kendi adayına oy isterken dinimizi de siyasete alet ederek bir cennet berati olacağını -kendi

adaylarının desteklenerek- söylemesi; hemen arkasından, bir sayın eski bakan söyler de İzmir Esnaf ve Sanatkarlar Kooperatifi Başkanı buradan ödev bilir, “AK PARTİ’ye oy vermeyeni Allah çarpar.” der. Bu da siyasi yozlaşmanın nereye kadar geldiğinin ciddi bir göstergesidir.

Siyasette yozlaşmanın topluma ve devlete sirayet etmesiyle toplumun yapısının nasıl bozulduğunu, köşe dönmeci anlayışların, stokçuluğun sizler tarafından ortaya konduğunu görmekteyiz. Biz devlette liyakatle yükselmeyi hep söyledik, söylemeye devam ettik. Ben Ticaret Bakanına sürekli buradan seslendim, kendisi bizi pek dinlememiş olmalı ki Diyanet İşlerinden bir memuru İstanbul gümrüklerine yönetici olarak ataması da siyasetin devlete yansıyan yozlaşmasının bir göstergesidir.

Sayın milletvekilleri, siyasetin yozlaşmaması, siyaset kurumunun tekrar eski güveni kazanması için bizlere -siyasetçilerin de hem kendine hem topluma- önemli ödevler düşüyor. Birbirimizin hukukuna saygı duyarak siyaseti güçlendireceğiz. Birbirimizin konuşmalarına nezaketle karşılık vererek birbirimizi ve siyaset kurumunu tekrar güçlendirmek durumunda kalacağız. Eleştiriye açık olacağız, her eleştiriden sonra kalkıp insanları mahkeme kapılarında süründürmeyerek siyaset kurumunu güçlendireceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MAHİR POLAT (Devamla) – Bu bizlerin üzerine düşen en önemli ödev diyorum. Nezaketin ve zarafetin dilimize ve siyaset kurumuna yansımaları temennisiyle hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerinde Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Aksaray Milletvekili Cengiz Aydoğdu.

Buyurun Sayın Aydoğdu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA CENGİZ AYDOĞDU (Aksaray) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; çok geniş çağrışimleri olan, çok geniş alanlara kökleri sirayet eden bir konuyu konuşuyoruz; aslında kendimizi konuşuyoruz. Demokrasilerde, yönetimlerde, ülkelerde, milletlerde, bütün bunların oluşumunda, devam edişinde, hayata geçişinde usullerimiz, tarzlarımız, pratik araçlarımız, kullandığımız üsluplar farklı olabilir ama ilkeler evrenseldir, ilkeler kadimdir, ilkeler insanlığın ortak tarihinde böyle âdeta örs ile çekiç arasında dövülüyor gibi insanlığın acılarıyla, ızdıraplarıyla dövüle dövüle oluşur. Ve maalesef dünya bu ilkelerden zaman zaman sapar, tekrar gelir, tekrar gider. İkinci Dünya Savaşı’ndan sonra da belki de Birinci ve İkinci Dünya Savaşı’nın yıkımları sebebiyle o büyük ilkeleri, büyük soruları pek konuşmadı dünya. Bu, 1990’lı yıllarda, 2000’li yılların başında, 20’nci yüzyılın son çeyreğinde zaman zaman şikâyet konusu edildi. Hatta devrin İngiltere Başbakanı Margaret Thatcher “Toplum diye bir şey yoktur.” deyiverdi. Oysa biz biliyoruz ki kıymetli arkadaşlar, “devlet” dediğimiz şey bir arada yaşama sanatıdır. Bir arada yaşarsınız, toplum kurarsınız, sonra o bir arada yaşamanın gereği olarak devlet kurarsınız.

Büyük siyaset ve devlet adamı, geçtiğimiz yıllarda kaybettiğimiz rahmetli ağabeyim Ayvaz Gökdemir Bey öyle demişti: “Devlet milletlerin kendilerini ifade tarzıdır. Nasılsak öyle ifade ederiz.” Kültürel değerler sistemlerden pek etkilenmezler; tersine, kültürel değerler ve bizim hayatımızı ve zihnimizi inşa eden değerler sistemleri etkilerler. Milletler hangi sistemi seçerse seçsin sahip oldukları kültürel değerleri yaşatıp yarına intikal ettirdikleri ölçülerde siyaset ve devlet ederler. Devlet olmanın, devlet adabının, siyaset etmenin, siyaset adabının ülkede geçerli olan, cari olan kültürel nizamla, irfani nizamla, bizim değerlerimizle, tarihimizle, kültürümüzle, dinimizle, ahlakımızla bağı kadar bağı vardır. Bu anlamda sistemler kurmaz devletleri, toplumları, insanlar kurar; tuğlalardan yapılmaz, insanlardan yapılırdır ve insanı inşa eden şey de tercih ettiği tarzı hayatın kıymet hükümleridir.

Kıymetli kardeşlerim, bütün sıkıntılarımızın arz makamı halktır. Demokrasilerde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CENGİZ AYDOĞDU (Devamla) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

CENGİZ AYDOĞDU (Devamla) – ...derdimizi halka arz ederiz, çözümünü halka sorarız, halkın işaret ettiği yolda da çözüm inşa ederiz. Ve şunu da unutmayalım: Hiçbir siyasi partinin, hiçbir siyasi organın, siyaseti düşünen hiçbir zihnin halkın tercihini beğenmeme hakkı yoktur, halkın tercihi yönünde iş ve eylem etme mecburiyeti vardır.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, tutanaklara girmesi açısından, Sayın Aydoğdu'nun konuşması üslubu olarak, içeriği olarak önemli bir konuşma ama kendisi Anayasa Komisyonu üyesi olduğu sırada, İç Tüzük'te on dakika olan konuşma süresinin üç dakikaya indirilmesine sessiz kalmasına ve oy vermesine rağmen burada sürenin kendisine de yetmediğini tutanaklara geçirmek isterim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Kendisinin bir şikâyeti yok bildiğim kadarıyla.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, yetmedi efendim, ek süre istedi.

BAŞKAN – Ek süre verdim ama onu tamamlamadan bitirdi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ben o günün Anayasa Komisyonu üyelerini hiç unutmadım, bu yaptıklarını da unutturmayacağım, her seferinde aynı şeyi yapmaya devam edeceğim.

BAŞKAN – Ek süreyi tamamlamadı.

İSMET YILMAZ (Sivas) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Yılmaz.

İSMET YILMAZ (Sivas) – Sayın Başkanım, hatip söylemediğim söz söylemişim gibi söyledi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Kim? Sayın Aydoğdu mu?

İSMET YILMAZ (Sivas) – Dolayısıyla da sataşma oldu.

BAŞKAN – Kürsüden istiyorsunuz.

İSMET YILMAZ (Sivas) – Evet.

BAŞKAN – Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Sivas Milletvekili İsmet Yılmaz'ın, İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın İYİ PARTİ grup önerisi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

İSMET YILMAZ (Sivas) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Söylenmedik sözü “Söyledi.” demek ne kadar yanlışsa, ifade edilmek istenen gayenin dışında bir gaye yüklemek de o kadar yanlıştır. Bizim kültürümüzde kim zerre kadar hayır yapmışsa onun karşılığını görür, kim zerre miktarda kötülük yapmışsa onun da karşılığını görür. Siyaset büyük bir sorumluluk gerektirir. Bu sorumluluğun gereği olarak emanetin ehline verilmesi istenir. Emaneti ehline vermemek de vebal sayılır.

Buradan hareketle, halka daha çok hizmet edeceği düşünülen kişinin tercih edilmesinin daha doğru olacağını, emanetin ehline verilmesi gerektiğini ifade ettik. “Benim adayım iyi.” denildiğinde “Senin adayın kötü.” anlamı çıkmaz. Bu ifadeler bir başka adayın daha çok hizmet getireceğinin, onun daha

hayırlı olacağına ifade edilmesine de engel değildir. Cümlemin başı “İnanıyorum ki...” sonu “... düşünüyorum.” Bu cümle bir hüküm cümlesi de değildir. Sözlerimiz de maksadımız da sözün kendisi de böyledir. “Yolum doğru.” demek doğrudur “Tek doğru benim yolum.” demek doğru değildir. Biz bugüne kadar buna inandık, bunu söyledik; Yunus gibi, Pir Sultan Abdal gibi, kültürümüze uygun olarak “Tercihlerimizin neticesi bizi karşılar.” dedik.

“Bir hastaya vardın ise bir tas su verdin ise

Yarın anda karşı gele, Hak şarabın içmiş gibi.

Bir miskini gördün ise bir eskice verdin ise

Yarın anda sana gele, Hak libasın biçmiş gibi.”

Ya da Pir Sultan’ın ifadesiyle:

“Pir Sultan’ım, sözlerim haklıdır,

Hak diyen kullardan hiç şüphem yoktur.

Cehennemde ateş olmaz, nâr olmaz.

Herkes ateşini buradan götürür.”

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Özel, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

24.- Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, Sivas Milletvekili İsmet Yılmaz’ın satışına nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, Sayın İsmet Yılmaz Meclis Başkanlığı görevi üstlenmiş, Bakanlık görevi üstlenmiş, farklı siyasi görüşlerde de olsak birbirimize karşı nezaketimizi koruduğumuz bir milletvekilimiz şu anda. Bu kürsü Sayın İsmet Yılmaz’a biraz önce imkân olduğunda bu kürsüde bir öz eleştiri beklerdik. “Milletvekili benim söylemediğim şeyi söyledi.” diye bir savunma yapmak yerine, sizin söylediğiniz söz bütün Türkiye nasıl anladı ona bakın, sizi destekleyen gazetelerin kalemlerinden en muhalif kalemlere kadar, sizin parti teşkilatınızdan, sizin seçmenlerinizden size en muhalif olanlara kadar. Bir siyasete korkuyu alet etmek “Bize oy vermezseniz mahvoldunuz.” demek; o öyle bir atmosfer yarattı ki iktidar partisinde artık her şeyin şirazesi kaydı. Ya, biz, bir yerel seçim kazanmak için yüz yüze baktığımız insanlara, çer çöp, şeytan, her türlü iftirayı attıktan sonra...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Müsaadenizle...

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - ...diye bakıyor Adalet ve Kalkınma Partisinin siyasetinde söz sahibi olanlar ya da sahip oldukları sözü biraz daha etkili şekilde içeriye veya dışarıya göstermek isteyenler. Ama bunun doruk noktası şuraya geldi, İsmet Yılmaz gibi biri dedi ki: “Bizim adayımıza oy verirsiniz mahşerde berat belgesine karşılık gelir.” Bu ayıptır, yazıktır, günahıdır.

İSMET YILMAZ (Sivas) – “...berat belgelerinden biri olacaktır.” Berat belgesi farklı.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ve ruzumahşerin ne olduğunu da biliriz, berat belgesinin ne olduğunu da biliriz ama bir öz eleştiri lazım, “Yanlış söyledim.” demek lazım. “Yanlış anlaşıldım.” demeyin, kusuru bize yüklemeyin; kusuru 81 milyona değil, üstünüze alın. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) “Yanlış söyledim.” dersiniz, bir, kendi daireniz içinde de bir helallik istersiniz, kimi siyaseten

buna başka türlü cevap verir ama herkes kendi içinde hiç olmazsa “İsmet Yılmaz’a bir öz eleştiri, bir özür dilemek yakıştı.” der. Onun dışında yaptığınız her şey sizi siyaseten daha itibarsız bir hâle getiriyor.

İSMET YILMAZ (Sivas) – O sizin algımız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ben, sizinle çok önemli görevleri yaparken çalışmış biri olarak da sizin adınıza üzülüyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan. (CHP sıralarından alkışlar)

İSMET YILMAZ (Sivas) – Sayın Başkanım, kayıtlara girmesi için söylüyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

İSMET YILMAZ (Sivas) – “Mahşer” farklı, “mizan” farklı, “sırat” farklı, “cennet” farklı; bunu Sayın Özgür Özel de bilir. Birinci husus bu.

İkincisi: Ben ne söylediğimi biliyorum, biraz önce de açıkladım. Bunun dışındaki yüklenen şeyler... Toplumda isteniyor ki şu arada “Bir kutuplaşma olsun, kutuplaşmayı artıralım. Bununla ilgili nasıl yapalım?” Buradan gitti. Dolayısıyla da “cennet beratları” olmaz. Yaptığımız her iyi işin karşılığı... Pir Sultan da der, Yunus Emre de der, kültürümüz de, ben bunu söylüyorum. Yine de söylüyorum: Eğer bizim adayımıza oy verirsiniz iyi iş yaptığınızı düşünüyorum. Ama bir başka kardeşim de “İsmet Bey, bizim adayımıza vatandaş oy verirse daha iyi yaptığına, daha güzel bir sonuç elde edeceğine, vereceğine inanıyorum.” diyebilir, buna da bir engel yok. Ama cümlenin başı “İnanıyorum ki...” “Sizin inandığınıza ben inanmıyorum.” denebilir. Doğru, inanmıyorsunuz. Sonu da “...düşünüyorum.” “Yanlış düşünüyorsun.” da denebilir. Hiç böyle değil. Ama kendi inancım ve düşüncem, emaneti ehline vermenin büyük bir sorumluluk gerektirdiğidir. Herkes kendi ölçüsünce bunun gereğini yerine getirecektir.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, “Emaneti veren karşılığını alır.” derken bunu, siyasi kavramlar içinde “Bu kentte iyi hizmet alır.” ya da...

İSMET YILMAZ (Sivas) – Tabii, tabii, ben de öyle söyledim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – ...“Benim tarafımdan takdir alır.” deseniz buna kim ne diyebilir? Ama siz onun arkasına hepimiz açısından kutsal olan değerleri alet eden ve bütün Türkiye’nin aynı anda “Yok artık ya! Siyasete bu da alet edilir mi, bu da söylenir mi? 1 fazla oy almak için artık bu da yapılır mı?” diyeceği kadar yanlış ve ayıplı bir iş yaptınız. Burası bunun öz eleştirisine muhtaç. Siz hatada ısrar ediyorsanız bu işten zararı gören taraf biz olmadığımızı göre memnuniyet duyarız ama sizin adınıza üzülüyorum Sayın Bakan. Bunu ifade etmek istedim.

İSMET YILMAZ (Sivas) – Söylemediğim sözü bana yıkıyorlar, ben bunlardan uzağım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ya, ne dediğini biliyor bütün Türkiye Sayın Bakan.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

1.- İYİ PARTİ Grubunun, 5/2/2019 tarihinde Ankara Milletvekili Şenol Bal ve arkadaşları tarafından, siyasi yozlaşmanın ve siyasi yolsuzlukların sebeplerinin, sosyal ve ekonomik boyutlarının araştırılması, gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Şubat 2019 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Arkadaşlar, İYİ PARTİ grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır. Okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- HDP Grubunun, 15/12/2018 tarihinde Mersin Milletvekili Rıdvan Turan ve 20 milletvekili tarafından, gıda güvenliğinin sağlanması ve bu alandaki denetim mekanizmalarının güçlendirilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (10/633) ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Şubat 2019 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 14/2/2019 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Fatma Kurtulan

Mersin

Grup Başkan Vekili

Öneri:

15 Aralık 2018 tarihinde Mersin Milletvekili Sayın Rıdvan Turan ve arkadaşları tarafından verilen 1111 sıra numaralı üretimden tüketime gıda güvenliğinin bütün aşamalarda sağlanması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırma önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 14/2/2019 Perşembe günü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere öneri sahibi Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Rıdvan Turan...

Buyurun Sayın Turan. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA RIDVAN TURAN (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, gıda güvenliği ülkemizin çok temel meselelerinden bir tanesi. Çok kabaca ifade etmek gerekirse tarladan tabağa gelene kadar gıda maddeleri sebebiyle meydana gelebilecek istenmeyen durumları, enfeksiyonları, hastalıkları engellemeyi temel almış bir disiplinden bahsediyoruz “gıda güvenliği” derken. Bunun içinde tabii, ürünlerin işlenmesi, depolanması ve bunların kontrolü de dâhil. Fakat bu süre içerisinde, değerli arkadaşlar, son derece yoğun kimyasal kullanımına rastlıyoruz yani özellikle tarla safhasında, üretim safhasında yoğunluklu olarak kimyasalların kullanıldığı biliniyor. Şimdi, size sorsam bu konuda yapılmış araştırma var mı, ne biliyorsunuz diye, büyük olasılıkla kamuoyu, buradaki vekillerimiz de ne yediğimizi, yediğimiz şeylerin içerisindeki pestisit kalıntılarının ne düzeyde olduğunu, bunun insan sağlığına ne düzeyde zararlı olduğunu bilmiyor durumda olacak. Özellikle tarımda pestisitlerin yoğun kullanılmasına bağlı olarak son derece önemli hastalıklarla karşı karşıya kalıyoruz.

Bakın, Avrupa Birliği müktesebatında REACH Tüzüğü var. Bununla tam uyumlu hâle geldikten sonra yapılan gıda denetimlerinde 2017'de 54 firma denetlenmiş ve 6.620 adet olumsuz, sağlıksız, güvensiz ürüne rast gelinmiş. Bir sene sonra firma sayısı yarıya düşmüş, güvensiz gıda sayısı tam 6 kat artmış. Bunların içerisinde de yoğunluklu olarak pestisitler var. Örneğin, basından duyuyoruz,

işte, Rusya'ya isot biberi ihraç edildi. İçinde aflatoksin buldu Ruslar ve geri gönderdiler. Hiçbiriniz şimdiye kadar bunların Konya Ovası'nda üzerine benzin dökülüp yakıldığını gördünüz mü? Biz bunları tüketiyoruz arkadaşlar. İhraç ettiğimiz ve kapıdan dönen ürünleri ne yazık ki burada tüketiyoruz.

Şimdi, tam bu noktada Sağlık Bakanlığı 2011-2016 arasında çok önemli bir araştırmaya imza attı. Bu, özellikle Kocaeli, Antalya, Tekirdağ, Edirne, Kırklareli illerini kapsayan yani 5 ili kapsayan çevresel faktör değerlendirmesiydi ve 10 milyon civarında insanın, 1 milyon 300 bin de çocuğun sağlık durumunun kontrolünü esas aldı. Araştırmada özellikle Ergene Nehri'nde meydana gelmiş olan sanayi atıklarının ve çevrede kullanılan pestisitlerin insan sağlığına ne türden zararlar oluşturduğu araştırılmış oldu. Dünyanın en önemli halk sağlığı araştırmalarından bir tanesi ve biliyorsunuz, Bülent Şık bu araştırmaları Bakanlığın açıklamamış olması sebebiyle -2016'da açıklaması gereken sonuçları Bakanlık açıklamadı- Bülent Şık bu sonuçları açıkladı. Gıda güvenliğinin ne kadar yerlerde süründüğünü hep beraber görmüş olduk. Buna karşılık, ne yazık ki Sayın Şık'a on iki yıla kadar, Sağlık Bakanlığının suç duyurusu sebebiyle şu anda ceza isteniyor. Başka bir ülkede olsa omuzlar üzerinde taşınması gereken bir bilim insanı, bu ülkede gerçekleri açıklamış olması sebebiyle cezayla karşı karşıya.

Peki, Sağlık Bakanlığı bu verileri hangi sebeple açıklamıyor? Sağlık Bakanlığı ve Tarım Bakanlığı, bu bölgedeki pestisit kalıntılarına yönelik olarak herhangi bir adım attı mı? Cevabını vereyim: Herhangi bir adım atmadı. Ergene'nin temizlenmesine ilişkin herhangi bir adım attı mı? Atmadı. Ergene Nehri sebebiyle, özellikle her dört ölümden 3'ünün kanser sebebiyle olduğu Dilovası ve Trakya'da az önce sözünü ettiğim illere ilişkin herhangi bir çalışma yapıldı mı? Yapılmadı. Dedim ya, on milyon insanın sağlığını ilgilendiren bir durumla karşı karşıyayız ve 66 farklı pestisit araştırılmış gıda güvenliği açısından ve bunların yüzde 51'inde 1'den fazla pestisit kalıntısı yani zehir, yüzde 11,2'sinde 2'den fazla pestisit kalıntısı, yüzde 5,1'inde 3'ten fazla ve yüzde 3,5'unda da 4'ten fazla zehir kalıntısı bulunmuş durumda. Açık konuşmakta fayda var, özellikle Ergene Havzası ve Dilovası başta olmak üzere pek çok bölgede açıkça zehir yiyoruz. Charleston biberinden yeşil biberine, domatesine kadar bütün ürünlerin üzerinde yoğun miktarda pestisit kalıntıları var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Turan.

RIDVAN TURAN (Devamla) – Ve bunların büyük çoğunluğu hormonal sistemi bozan ve çocukların sağlığını özellikle tehdit eden niteliğe sahip. Yine, arkadaşlar, bölgede 11 su örneğinde kimyasal kirlenme tespit edilmiş, 52 yerleşim yerlerindeki suların içilemez olduğu sonucuna ulaşılmış. Bunları Bülent Şık açıkladı ve başına gelmeyen kalmadı.

Hatırlanacaktır, Çernobil'de de fındıkta, tütünde, sütte yüksek oranda radyasyon çıktığı hâlde dönemin iktidarı bu açıklamayı yapmamıştı. Şu anda da ne yazık ki iktidar Sağlık Bakanlığının elinde olan bu verileri açıklamıyor yani gıda güvenliğinin sağlanması ne yazık ki iktidar eliyle o zaman nasıl engellenmişse şimdi de bu biçimde engellenir durumda. Bu sebeple "Gıda güvenliği mi sermaye güvenliği mi?" sorusu gündeme bir kez daha geliyor.

İktidara önerimiz, sermayenin güvenliğini bir kenara bırakıp halkın, çoluğumuzun çocuğumuzun sağlıklı yaşayabilmesi için gıda güvenliği...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RIDVAN TURAN (Devamla) - ...konusundaki tedbirleri ve önlemleri bir an evvel alması yolundadır.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel.

Buyurun Sayın Gökçel. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Gıda güvenliği, bir insan hakkıdır. Onun içindir ki kendi insanlarımıza mutlaka sağlıklı, ucuz ve kaliteli gıda tükettirmek zorundayız. Ülke olarak bu bilinçle hareket etmeliyiz. Bu konuda da önlemler almak ve vatandaşları bilgilendirmek devletin en önemli sorumluluklarından biridir.

Ülkemizde gıda güvenliği gün geçtikçe daha büyük bir sorun hâline gelmektedir. Bunun sebebi hem uygulanan yanlış tarım ve besicilik politikaları hem de AKP'nin gıda sektörünü sadece tüketim odaklı şekilde ele almasıdır. Gıda sadece piyasanın konusu olmayacak kadar önemli bir sorundur.

82 milyon vatandaşımız ve yaklaşık 4 milyon sığınmacımızla 86 milyonluk bir nüfusumuz var. Ülkemizi ziyaret eden turistleri de düşünürsek verilmesi gereken karar şudur: Nüfusumuzu ne olduğu belli olmayan, kalitesiz ürünlere mi mahkûm edeceğiz yoksa kaliteli ve güvenli gıdaları kendi tarlalarımızda üreterek sağlıklı nesiller mi yetiştireceğiz? Biz kaliteli ve güvenli gıdayı kendimiz ürettiğimiz takdirde daha ucuza ve daha sağlıklı bir diyet uygulayabileceğimize inanıyoruz.

Arkadaşlar, gıda güvenliği tarladan sofraya düşünülmelidir. Kullandığımız tohumlardan vatandaşın sofrasına kadar, sürdürülebilir ve güvenli bir gıda sistemi kurmalıyız. İthal tohumlar kendi zararlarını ortaya çıkarıyor, yabancı otlar artıyor; çiftçi kimyasal ilaç kullanmak zorunda kalıyor, böceklenme artıyor; çiftçi kimyasal ilaç kullanmak zorunda kalıyor çünkü tohumundan ilacına, gübresine, ithal olan tüm girdiler birkaç uluslararası tekelin elinde. Oysa biz Akdeniz meyvesinin zararlısıyla mücadelede olduğu gibi, biyolojik ve biyoteknik mücadeleyi yaygınlaştırmaktan yanayız. Vatandaşlarımız kimyasal ilacın kullanıldığı ürünleri değil, sağlıklı gıdaları tüketsin istiyoruz çünkü bu kimyasallar sadece yemeklerimize değil, yer altı sularımıza, soluduğumuz havaya karışıyor.

Gıda güvenliği sorunu sadece marketten aldığımız gıdaların niteliğiyle ilgili bir sorun değil, bir sistem sorunudur. Bizler ülkesini, milletini seven insanlar mıyız? Evet, öyleyiz; öyleyiz ki vatandaşımızın sorununu çözmek için görev aldık ve Parlamente'ye geldik. Dolayısıyla bu konuda ciddi çalışmalar yapmamız gerekiyor; toprağımızı, havamızı, suyumuzu, sofralarımızı zehirden kurtarmak için çalışmamız gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

CENGİZ GÖKÇEL (Devamla)– Cumhuriyet Halk Partisi olarak biz, halkımızın sağlıklı beslenmesi için kendi kendine yeten bir tarım politikası oluşturulması gerektiğini düşünüyoruz. Çocuklarımızın şeker şurubu ile obez yapılmasını değil, kendi pancarımızdan üretilen şekerlerimizle güle oynaya yaşamasını istiyoruz. Çocuklarımızı sütsüz peynirle, ne idüğü belirsiz yağlarla, şekerli ballarla değil; kendi topraklarımızda ürettiğimiz sağlıklı gıdalarla büyötmek istiyoruz. Biz ülkemizdeki bütün insanların gerçekten ülkemizde yetişen tarım ürünlerinden üretilen gıdalarla beslenmesini diliyoruz.

Hepinize saygılar sunuyorum. Sağ olun, var olun. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerinde, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Bursa Milletvekili Refik Özen...

Buyurun Sayın Özen. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA REFİK ÖZEN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; HDP'nin gıda güvenliğiyle ilgili grup önerisi hakkında grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Gıdalar tarladan, çiftlikten çatala kadar olan süreçte sağlık riski yaratabilecek binlerce etkenle iletişime açıktır. Bunlara ek olarak gıdaların doğal yapılarında da sağlık riski taşıyabilen unsurlar da vardır. Yaşamın her alanında sıfır risk olmadığı gibi gıda risklerini de sıfıra indirmek mümkün değildir. Kendi yetiştirdiklerimiz, evimizde hazırladıklarımız da dâhil olmak üzere yer yüzünde sıfır risk taşıyan herhangi bir gıda mevcut değildir. Her nasıl olursa olsun gıda risklerinin değerlendirilmesi, yönetimi ve iletişimde bilim odaklı yaklaşımları temel alıyoruz. Günümüzde gıdalla ilgili uluslararası regülasyonlar insan sağlığını bilim odaklı koruma amaçlı ve kabul edilebilir risk esaslıdır. Ülkemizde de gıdalar bu regülasyonları temel alarak oluşturulan ulusal mevzuatla Tarım ve Orman Bakanlığımız tarafından yönetilmektedir. Ancak, son dönemde, gıdanın herhangi bir alanında uzman olmayan, kendi alanında bilimsel izleri olduğu tartışılan bazı kişilerin, bilim dışı iddialarla tüketicilerin dikkatini gıda güvenliğinin gerçek riskleri yerine gerçek olmayan konularına yönlendirmesi, sonuçta, toplum sağlığına zarar vermektedir. Gıda kendi alanlarında bilimsel varlık gösteremeyenlerin toplumda isim yapmak için istismar ettikleri bir alan hâline gelmiştir. Halkımızın gıdalardaki riskler ve güncel sorunlar konusunda doğru bilgiye ulaşmasını sağlamak için Tarım ve Orman Bakanlığımızın yanında, üniversite, özel sektör ve basınımıza da büyük sorumluluk düşmektedir. 2012-2018 yılları arasında değişik dönemlerde 20 kez kamuoyuna açıklama yapılmıştır. Bu kapsamda toplam 769 firmanın 1.605 farklı parti ürününün kamuoyuna duyurusu gerçekleştirilmiştir. Risk esaslı olarak yürütülen konularda 2002 yılında Türkiye genelinde 1.500 denetçiyle 39.646 adet denetim gerçekleştirilmişken 2018 yılında bu rakam 6.825 gıda denetçisiyle 1 milyon 124 bin adet gıda denetimine çıkmış ve denetimlerimiz hâlâ devam etmektedir.

Ülkemiz tarımsal ürün ve gıda ürünleri ithalatı aşamasında yoğun kontrol ve denetim uygulamaktadır. 5996 sayılı Kanun kapsamında, ürün ve ülkeye göre değişmekle birlikte, ithalat aşamasında yüzde 100'e varan resmî kontroller uygulanmakta olup risk esaslı denetim ve kontrol yürütülmektedir.

5977 sayılı Biyogüvenlik Kanunu kapsamında GDO'lu bir gıdanın üretimine ve satışına izin verilmemektedir. Ülkemizde GDO'lu ürün yetiştirmek de bu kanun kapsamında yasak olduğu için tohum ithalatı aşamasında GDO'ya ilişkin yüzde 100 analiz yapılmaktadır. Ülkemizde bitki koruma ürünlerinin ruhsatlandırılmasında ruhsatlandırılacak olan bitki koruma ürününün aktif maddesinin Avrupa Birliği veya G8 ülkelerinde ruhsatlı olması şartı aranmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

REFİK ÖZEN (Devamla) – Toparlıyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

REFİK ÖZEN (Devamla) – Avrupa Birliği uyum çalışmaları kapsamında Avrupa Birliğiyle eş zamanlı olarak bugüne kadar 183 adet bitki koruma ürünü aktif maddesi ve bu aktif maddeleri içeren bitki koruma ürünlerinin ülkemizdeki kullanımı sonlandırılmıştır. Yem denetimlerinde toplam 26.307 adet denetim yapılmış olup bu denetimlerden de 1.031 adet olumsuzluk tespit edilmiştir.

Gıda güvenliğiyle ilgili yapmış olduğumuz bu denetim ve çalışmalarımızı artırarak devam ettirdiğimizi belirtir, bu duygu ve düşüncelerle yüce heyetinizi saygıyla selamlarım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

RIDVAN TURAN (Mersin) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Turan...

RIDVAN TURAN (Mersin) – 60'a göre söz istiyorum efendim.

BAŞKAN – Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

25.- *Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'ın, Bursa Milletvekili Refik Özen'in HDP grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

RİDVAN TURAN (Mersin) – Az önce sayın milletvekili benim konuşmamda göstermiş olduğum bilimsel referansları işaret ederek -mealen söylüyorum- “ne idiği belirsiz” kaynaklar olduğunu ifade etti. Şimdi, Genel Kurulda şunu açıkça ifade etmek istiyorum: Benim elimdeki kaynak Sağlık Bakanlığının 2011 ila 2016 yılları arasında yaptırmış olduğu, 10 milyon kişiyi ilgilendiren, böyle bir popülasyonu araştırmış olan bir kaynaktır, Bakanlığın kendi kaynağıdır. Sayın Bülent Şık da bu çalışma içerisinde çeşitli düzeylerde çalışmış olan bir bilim insanıdır. Dolayısıyla, bunlar resmî verilerdir. Şimdi sorulması gereken şey şudur: Bunların ne idiği belirsiz ve güvenilmez ve kamuoyunu galeyana getirme amacıyla açıklanmış olan bilgiler olduğu söyleniyorsa çıkıp, örneğin Ergene havzasının temiz olduğunu, bu illerde kanser oranının Türkiye’de görülmemiş insidanda yüksek olmadığını, Dilovası’ndaki sağlık koşullarının iyi olduğunu, pestisit kalıntılarına ilişkin söylediğimiz şeylerin gerçek olmadığını birinin iddia etmesi gerekir. Sayın vekilin böyle bir iddiası varsa hodri meydan, çıksın, biz de elimizdeki bilimsel verileri açıklayalım ve bu iş sulha bağlansın. Zaten mesele şudur: Sağlık Bakanlığının...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

RİDVAN TURAN (Mersin) – Sağlık Bakanlığının...

BAŞKAN – Bir dakika doldu Sayın Turan.

RİDVAN TURAN (Mersin) – Hemen toparlıyorum.

Mesele, Sağlık Bakanlığının bu verileri açıklamamış olmasıdır çünkü burada gıda güvenliğini tehdit eden, çoluğumuzun çocuğumuzun ve her birimizin hayatını ciddi oranda riske eden sağlık problemleri vardır ve Bakanlığı da bu konuda tekrar bir kez daha göreve çağırarak bizim de önemli bir vazifemizdir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

VI.- ÖNERİLER (Devam)**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)**

2.- *HDP Grubunun, 15/12/2018 tarihinde Mersin Milletvekili Rıdvan Turan ve 20 milletvekili tarafından, gıda güvenliğinin sağlanması ve bu alandaki denetim mekanizmalarının güçlendirilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (10/633) ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Şubat 2019 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)*

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır; okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

3.- *CHP Grubunun, 4/2/2019 tarihinde Adana Milletvekili Burhanettin Bulut ve arkadaşları tarafından, ilaçta dışa bağımlılığın önüne geçilmesi, Sağlık Bakanlığı ile ilaç firmaları arasında sabit kur uygulaması nedeniyle vatandaşın ilaca erişememesine neden olan sorunların araştırılması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Şubat 2019 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 14/2/2019 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Özgür Özel

Manisa

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Adana Milletvekili ve arkadaşları tarafından, ilaçta dışa bağımlılığın önüne geçilmesi, Sağlık Bakanlığı ile ilaç firmaları arasında sabit kur uygulaması nedeniyle vatandaşın ilaca erişememesine neden olan sorunların araştırılması amacıyla 4/2/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (730 sıra no.lu) diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 14/2/2019 Perşembe günlü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerenin gerekçesini açıklamak üzere, öneri sahibi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Adana Milletvekili Burhanettin Bulut...

Buyurun Sayın Bulut. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA BURHANETTİN BULUT (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; içimizdeki sevginin tüm canlılara eksik kalmaması dilekelerimle hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Son aylarda sıklıkla kamuoyunda ilaç, ilaca ulaşımdaki sıkıntılar dile getirildi, vatandaşlar eczane eczane dolaşip reçetesini tamamlamaya çalıştı. Bu konuda iktidarın, ilgili bakanlıkların beceriksizliği bizim burada bir araştırma önergesi vermemize vesile oldu. Mesele nedir? Mesele aslında çok basit, Türkiye'de tarımdaki, sanayideki, adalettteki, Türkiye'nin yönetimindeki eksiklerin bir benzerinin de ilaç sanayisinde, ilaç sektöründe, sağlık sektöründe yaşanması.

Öncelikle şunu söylemek lazım: Türkiye'de ilaç sisteminin Sosyal Güvenlik Kurumuna kayıt edilmesi... Dünyada örnek ülkelerden birisidir, çok sağlıklı bir sistemimiz var. Örneğin, dünya sahte ilaçla uğraşırken Türkiye'de böyle bir sorun yaşanmamaktadır. Ancak bu iyi gidiş, son dönemlerde, beceriksiz yönetimler tarafından vatandaşın sırtına yüklenir bir hâle geldi. O da şöyle: En önemli eksiklik hâliyle, bir politikanın olmaması yani ulusal bir ilaç politikasının yokluğu. Her yıl özellikle ocak, şubat aylarında bu sorunu karşımıza getiriyor. İlaçta en önemli sorun dışa bağımlılık. Bir bakıyorsunuz, ilgili yetkililer sürekli yerli ilaç üreteceğini söylüyor ama rakamlara baktığımızda, aksine, 2006 yılından bu yana, yüzde 16'yla başlayan ithal ilaç oranı yüzde 24'lere kadar yükselmiş durumda kutu bazında.

Araştırmaya baktığımızda ise Türkiye'de ilaç araştırılmasına harcanan oran binde 2. Buna bazı ülkelerle örnek verirek; Çin'de yüzde 14, Hindistan'da yüzde 11. Bu, şunu gösteriyor: Türkiye'de, o bahsedildiği gibi yerli ilaca ilişkin bir destek söz konusu değil, aksine, diğer alanlarda olduğu gibi makyajlanmış bir propagandadan öte bir durum değil. Böyle de olunca sürekli bir kural değişikliği meydana getiriliyor. Örneğin 2017 yılında yılda 2 defa ilaç fiyatlandırması yapılırken, 2018 yılında tek sefere düşürüldü. Hâl böyle olunca kurdaki en ufak bir artıştan bugünkü durumlar ortaya çıktı ve Hükümet bu tespitleri yapmak yerine aynı, çiftçiye yaptığı gibi, fırıncıya yaptığı gibi şöyle bir şey yapıyor, diyor ki: "Denetimleri artırıyoruz, bu stokçulardan bu ürünleri vatandaşa ulaştırmayı sağlayacağız." 900 denetmenle -bunu Sağlık Bakanlığı açıkladığı için söylüyorum- ilaç sanayisini, ecza depolarını ve eczaneleri denetlediklerini ve bunun sonucunda da 34 tane eczanede -ki onların da isimlerini vermiş değil- bu da toplam eczane sayısına oranladığımızda binde 1'e tekabül ediyor, yüzde 15 oranında ecza deposunda, yüzde 20 oranında ilaç şirketlerinde bir stokçuluk yakaladığını ifade ediyor. Tabii, bu

sadece sözlü ama baktığımızda piyasaya, ilaçların neredeyse dörtte 1'i yok hâlinde. Buradaki hikâye şudur: Sayın Bakanın iki gün önce açıkladığı “41 ilaçta yeniden şekillendirdik, yeniden fiyatlandırdık.” demesinin üzerinden gidiyorum; burada mesele, ilaç firmalarıyla uğraşamaması, gücünün yetmemesi sebebiyle ve bu konuda yaşanan sıkıntıları bir siyaset malzemesi hâline getirmek için bu denetimleri ve bu stokçuluğu ifade etmeye başladılar. Peki, madem öyle, böylesi bir sorun var, böylesi bir problem var, son on beş yıldaki en yüksek zam oranını neden verdiniz? 2017 yılında ilaca yüzde 10 zam verilmişti, 2018’te yüzde 15, bugün yüzde 26,4. Demek ki sizin meseleniz ilaç sanayisiyle değil, vatandaşla. Örnek diye söyleyeyim: Ülsertif kolitte kullanılan bir ilaç iki gün önce zamlandı, 41 ilacın içerisinde; bu ilaç daha önce 114 lira iken 168 liraya getirildi. Şimdi, böyle bakınca ne diyorsunuz? Sorunu çözmüş Bakanlık yani Sosyal Güvenlik Kurumu 114 liralık ilaç satılmadığı, bulunmadığı için firmayla görüşmüş, fiyatı 168 liraya getirmiş ama bakıyorsunuz, Sosyal Güvenlik Kurumu kendi ödediği parayı değiştirmemiş yani 114 lira ile 168 lira arasındaki farkı vatandaşa ödetiyor, ülsertif kolitte ödenen o ilacın farkını, maalesef vatandaşa ödetiyor. Bu yaptıkları uygulamayla, zaten 14 kalemdede vatandaşa ödettiği oran artmış durumdadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

BURHANETTİN BULUT (Devamla) – Hemen bitiriyorum Başkanım.

2017 ile 2018 arasında vatandaşın ödediği pay yüzde 27 oranında artmıştır; yüzde 18'lere gelmiştir. Bugün, bir vatandaş, kanser, diyaliz, yatan hasta ilaçlarını çıkarttığımızda, raporlu ilaçları çıkarttığımızda, yüzde 48'ler yani yarı ilaç parasını öder hâle gelmiştir.

Burada yapılması gereken şey şudur: Bu işin bir tarafı olan Türk Eczacıları Birliğiyle yani partnerle bunu paylaşıp, bu işin çözümünü ilgili, yetkili kurumlarla yapmak. Bunun örneği de var. Türkiye’de dünyanın en ucuz ilacı şayet satılır hâldeyse, bulunur hâldeyse, burada Türk Eczacıları Birliğinin ciddi katkısı vardır, bugüne kadar yapılan işlemlerde Türk Eczacıları Birliğinin katkısı görülmüştür.

Kısaca, son olarak, Türkiye’de marketçi, çiftçi, esnaf, komisyoncu, fırıncı, manav gibi eczacı da stokçu değil, tefeci değil, ihanetçi de hiç değil.

Hepinize saygılar sunarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerinde, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Adana Milletvekili Tulay Hatimoğulları Oruç.

Buyurun Sayın Hatimoğulları Oruç. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu önerge oldukça önemli, kıymetli; doğru bir biçimde ele almak durumundayız.

Piyasada döviz kurundaki yükselişten dolayı, Sağlık Bakanlığı ve ilaç firmaları arasında belirlenmiş olan döviz kurunun üzerine çıkılmış olması dolayısıyla, şu an, insanlar en acil olan ilaçlara bile erişim sağlayamamaktadır. Hastalar eczane eczane ilaç arıyor. Özellikle tansiyon, diyabet, kalp hastaları gibi bir gün bile ilaçsız kalamayacak insanlar ilaçsız kalabiliyor. Türk Eczacılar Birliğinin verilerine göre 144 ilaç piyasada yok. Dünya Sağlık Örgütünün temel ihtiyaç listesinde bu ilaçlardan 30’u yer almaktadır ama ne yazık ki şu anda hastalar bu ilaçlara erişemiyorlar.

Bu durumdan mağdur olanları sıralayacak olursak hastalar, hasta yakınları, doktorlar, eczacılar; bütün bu kesimler ciddi bir biçimde karşı karşıya getiriliyor. Bir devletin en temel görevi, sağlık, barınma hakkı ve eğitim hakkıdır. Zaten hepsinde sınıfta kalmış olan bu iktidar özellikle sağlık hizmetinde de temelden sınıfta kalmıştır; sağlıkta, özellikle şehir hastanelerini geliştirerek sağlık yerine şantiye ve kârı merkezine koymuştur.

Bakın, ünlü şair, yazar ve yönetmen olan Bertolt Brecht şöyle demiştir: “Tankınız, uçağınız, her şeyiniz olabilir ama bunları sürecek insan ister, usta ister, düşünür ister.” Yani her şeyi yok sayan, insan sağlığını ve insanı temelde yok sayan anlayışınıza karşı diyor ki Bertolt Brecht: “İnsan merkezli bir sağlık politikası izlenmelidir.”

Bakın, bu ülkede bir ekonomik kriz var. Bu krizin faturası hastalara ödetilmek isteniyor. Evet, bu ülkede bir sağlık krizi var, bir gıda krizi var ve bir kötü yönetim krizi var. Bizler mermiye değil, domatese, bibere, patlıcana bütçe istiyoruz. Bizler mermiye değil, sağlığa, ilaca ve insan için değerli, kıymetli, insan yaşamına değer veren her şeye bütçe istiyoruz.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerinde, İYİ PARTİ Grubu adına Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu.

Buyurun Sayın Kabukcuoğlu. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Bildirimde bir aksaklık olmuş, onun için sıralamada değişiklik oldu.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli üyeler; hepinizi saygıyla selamlarım.

Sağlık, hayatımızda önceliği olan insanlık hakkıdır. Hastalıkların tedavisinde ilacın vazgeçilmez bir unsur olduğu açıktır. Ülkemizde faaliyet gösteren yerli şirket sayısı 364, yabancı şirket sayısı ise 118’dir. Tüketilen ilaçların 1,7 milyar kutusu ülkemizde üretilmektedir, 500 milyon kutusu ise ithalle karşılanmaktadır. Toplam ilaç giderlerimizin yaklaşık yarısı ithal yarısı da ülkede, yurt içinde yapılan ilaçlardan kaynaklanmaktadır. Bunun yanında, en çok kullanılan 100 ilaçtan 95’i ithaldir. Daha önce çoğu yerli firmalarca karşılanmakta ve Sosyal Sigortalar Kurumu hastanesince hastalara ilaç verilmekteyken SSK eczanelerinin kapanması, hastaların serbest eczanelerden ilaç alır hâle gelmesi ilaç sarfiyatında anormal artışlara neden olmuştur. 2002’de ilaç harcamaları 1,248 milyar dolar iken SSK eczaneleri kapandıktan sonra bu 6,7 milyar Amerikan dolarına çıkmıştır. Bu durum iktidar partisinin popülaritesini artırmış, hatta genel seçimlerde aldıkları oyun 5 puanının sağlıktan geldiği söylenmiştir ancak anormal ilaç giderini karşılamak için reçete başına fiyat konulması, yazılan kalem başına fiyat konulması, hasta katılım payının artırılması ve ilaç eş değeri gibi değişik formüllerle ilaç sarfiyatı frenlenmeye çalışılmıştır.

Türkiye’de ilaç pazarı sürekli bir büyüme eğilimindedir. 2012’de 13 milyar Türk lirası olan ilaç harcamamız 2017 yılında 25 milyar Türk lirası olmuştur. Toplam tüketilen ilaç 2,2 milyar kutudur. 2018’de bu rakamın 30 milyar TL’yi bulması beklenmektedir.

İlaç sektöründe AR-GE harcamaları 2012’de 92,1 milyar Türk lirasından 2015’te yüzde 154 artışla 234 milyon Türk lirasına ulaşmıştır. Bu çalışmalar ülkemiz adına son derece yetersizdir, orta büyüklükteki bir yabancı firmanın AR-GE harcaması kadardır. İthalata bağımlılığı azaltıp ilaç gibi stratejik bir ürünün yurt içinde üretimini sağlamak, ayrıca, etkili bir ihraç ürünü hâline getirmek için AR-GE faaliyetlerine ağırlık vermemiz şarttır. İthalatla mal temini iktidarın ruhunda her ne kadar varsa da bunu yapacağımıza çok emin olmamakla birlikte, ne olursa olsun Türkiye, kendi ihtiyacı olan ilaçları üretmek zorundadır.

Bu cümleden olarak, yapılacak etkili bir AR-GE çalışması aynı zamanda kendi aşlarımızı da üretip onu da ihraç ürünü hâline getirmemizi sağlayabilir.

Genel Kurulu saygıyla selamlarım. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerinde, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Nevşehir Milletvekili Mustafa Açıkgöz.

Buyurun Sayın Açıkgöz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MUSTAFA AÇIKGÖZ (Nevşehir) – Sayın Başkan, değerli Divan, çok kıymetli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla, muhabbetle selamlıyorum. AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım.

Değerli milletvekilleri, ilaçta yerli ve millileşmeyi önemsiyoruz. İlaçta dışa bağımlılığı azaltmak için gece gündüz çalışarak, SGK adına da birçok ilacı geri ödeme planına aldık. Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan önderliğinde, ilaç sektöründe yerleşme ve millileşme için çalışmalar devam etmektedir. Nihai amaç, ilaçta, aşıda, kanda ve tıbbi cihazda yerli ve kendi kendine yetebilen bir ülke olmaktır. Tabii, diğer bir hedefimiz de dünya pazarında rekabet edebilen bir üretim yapısına kavuşmaktır. 2018’de kullanılan her 100 ilaçtan 82’si ülkemizde üretilmiştir.

Tabii, Türkiye’de kullanılan referans fiyatlandırma sistemiyle, referans ülkelerde -ki bunlar, Fransa, İtalya, Portekiz, İspanya ve Yunanistan- ilgili ilacın fiyatına bakılmakta ve en düşük olan fiyat, ülkemizde avro cinsinden depocuya satış fiyatı olarak belirlenmektedir. İlaç fiyat kararı doğrultusunda bir önceki yılın ortalama döviz kurunun yüzde 60’ı olarak hesaplanan dönemsel avro kuru değeri yılda bir kez belirlenmektedir. Türk lirası cinsinden depocuya satış fiyatı, ilgili ilacın avro cinsinden fiyatı ile dönemsel avro kuru değeri çarpılarak bulunmaktadır. Bu düzenlemenin yılda bir defa yapılmasının amacı, kurdaki ani değişikliklerin ilgili bütçe üzerindeki etkisini azaltmaktır. Bu şekilde, ilaçta referans fiyatlandırması yapılarak belirlenen fiyatla piyasada bulunamayacağını iddia eden firma tarafından belirlenen ilaçlar için de fiyat artışı talep edilebilir. Talep edilen bu fiyatların değerlendirilmesi; ilgili paydaş bakanlıkların temsil edildiği ve Fiyat Değerlendirme Komisyonu tarafından yapılır. Fiyat Değerlendirme Komisyonunun fiyat artışı yapma yetkisinde herhangi bir sınırlandırma yoktur. Dolayısıyla aktif ilaç fiyat listesinde 14.359 tane ilacımız bulunmaktayken sadece 430 tane ilacın fiyatlandırılmasıyla ilgili Fiyat Değerlendirme Komisyonuna başvurulmuştur. Hastalarımızın tedavisi açısından elzem olduğunu düşündüğümüz tüm ürünler için gerekli olan fiyatlandırma yapılmakta ve piyasada bulunması sağlanmaktadır. İlaç tedarikinin kesintisiz sağlanması için tüm tedbirler alınmakta, eczacılarımızla, depocularımızla, üreticilerimizle, sendikalarla sürekli istişareler yapılmaktadır. Herhangi bir ilaç veya ilaç grubunun münferit olarak bulunmaması bütün dünyada olduğu gibi bizde de oluşabilmektedir. Üretim yerinin değişikliği, etkin madde veya yardımcı maddenin bulunmaması, üretim yerinin değişmesi, kalite problemleri, mevsimsel veya dönemsel bazı ilaçların kullanımının artması, -mesela gripte olduğu gibi- yurt dışından ithal edilen ilaçlarda üretim yeri veya üretici değişimi, üretim yapılan ülkenin değişmesi, ilaç ruhsatının el değiştirmesi gibi sıkıntılar bazen ilaç sıkıntısına sebep olabilmektedir.

Ülkemizde ilaçtaki dışa bağımlılığı azaltmak, tedarik sıkıntısı yaşanan ürünlerin yerli üretimini sağlamak amacıyla 2016 yılında yerleşme projesine başlanmış olup kutu düzeyinde yüzde 78 olan yerli üretim oranını yüzde 82’ye çıkardık; değer bazında ise yüzde 42 olan oranımızı yüzde 49’a çıkardık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

MUSTAFA AÇIKGÖZ (Devamla) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

Yerleşme ve millileşme projesiyle 3,1 milyar TL değerinde ilaç için yerleşme çalışmalarımız başladı.

Savunma sanayisinde olduğu gibi ilaç sanayisinde de Allah’ın izniyle yakın bir zamanda yerli ve millî bütün ilaçlarımıza kavuşacağız, bu sıkıntıları bertaraf edeceğiz.

Biraz önce konuşmalar da yapıldı, görüldü, piyasada terapötik, tam eş değeri olmayan sadece 8 ilacın olduğu bugün bildirildi bize.

Bu stokçulukla ilgili de yapılan değerlendirmelerde bazen dengesiz dağılımla ilgili zam beklentileri bunda etkili olmaktadır.

Hepinizi saygıyla muhabbette selamlıyorum.

Teşekkür ederim, sağ olun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sırada yer alan, İstanbul Milletvekili Nevzat Şatıroğlu ve 6 Milletvekilinin Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- İstanbul Milletvekili Nevzat Şatıroğlu ve 6 Milletvekilinin Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1410) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 41) (x)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Dünkü birleşimde İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 41 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin ikinci bölümü üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi ikinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerinde önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

Şimdi 26’ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 26’ncı madde kabul edilmiştir.

27’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 27’nci madde kabul edilmiştir.

28’inci madde üzerinde bir önerge var, önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/1410 esas numaralı Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 28’inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

“Dökme gelen eşyada yüzde üçü aşmayacak şekilde eşya cinsi itibarıyla ilgili Bakanlık kararı ile belirlenecek oranlardaki eksiklik ve fazlalıklar için takibat yapılmaz. Doğal gaz ürünlerinde boru hatları ile taşınarak ithal edilenler hariç bu oran % 6’ya aşmayacak şekilde uygulanır.”

Yavuz Ağırlioğlu

Fahrettin Yokuş

Ayhan Altıntaş

İstanbul

Konya

Ankara

Feridun Bahşi

İmam Hüseyin Filiz

Antalya

Gaziantep

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

(x) 41 S. Sayılı Basmayazı 5/2/2019 tarihli 48’inci Birleşim Tutanağı’na ektidir.

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz...

Buyurun Sayın Filiz. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 41 sıra sayılı Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 28'inci maddesi üzerinde İYİ PARTİ grubumuzun vermiş olduğu önerge üzerinde söz almış bulunuyorum. Genel kurulu saygıyla selamlarım.

Bu maddede BOTAS'ın uzun dönemde sıvılaştırılmış doğal gaz alım satım anlaşmaları kapsamında LNG'nin kimyasal özelliği gereği gemilere yüklenen ve gemilerden boşaltılan miktarlar arasında oluşan kayıpların Gümrük Kanunu'nun 237'nci maddesinde belirtilen yüzde 4'lük orandan fazla olması nedeniyle bu oranın fiilî duruma uygun hâle getirilerek yüzde 6'ya çıkarıldığı belirtilmektedir. Buna diyecek bir sözüm yoktur.

Değerli milletvekilleri, yeni bir torba yasayla karşı karşıyayız. Birbirinden çok farklı alanlarda kanun tasarıları aynı torbanın içine konulmakta ve yeterli incelemelere tabi tutulmadan yasalasmaktadır. Görüyorum ki muhalefetin ne önerdiğinin önemi yok. Ayrıca, oylamaların haricinde maddeler konuşulurken milletvekili sıraları da âdeta boş. Yine, yasalar hazırlanırken merak ediyorum, sivil toplum örgütlerinin, meslek odalarının, üniversitelerin ilgili bölümlerinin, birimlerinin görüşleri alınıyor mu? Ne kadar istişare edilirse kanunlar da o kadar pürüzsüz olur ve bu kanun da, Maden Kanunu'nda olduğu gibi, 14'üncü defa değişikliğe uğramaz. İlk defada doğru yapmanın yolu konunun bütün yönleriyle çalışılmasına, uzman görüşlerinin ve ayrıca da muhataplarının görüşlerinin alınmasına bağlıdır. Üniversitelerle iş birliği de önemlidir ve gereklidir.

Gelelim konumuza. Türkiye doğal gaz konusunda yüzde 99 oranında dışa bağlı bir ülkedir ve büyük ölçüde elektrik üretiminde kullanılmaktadır. Bu yıl ocak ayında hidrolikten üretilen elektriğin payı yüzde 30 seviyelerindedir. Rüzgârın, güneşin, jeotermal kaynakların, atıkların elektrik üretimindeki payı toplamın yüzde 15'i civarındadır. İthal kömürün elektrik üretimindeki payı yüzde 19,7, yerli kömürün payı ise yüzde 15,5 civarındadır. Bu tablo gösteriyor ki yerli üretimi artırmak zorundayız. Bunun için yenilenebilir enerji kaynaklarını ve yerli kömürü daha verimli kullanmak zorundayız. Ancak işlenen madde ister ithal fosil ister ithal doğal gaz olsun isterse de yerli fosil ya da yenilenebilir kaynak olsun, elektrik enerjisine çevirmek bir teknoloji işidir. Maalesef teknolojileri de büyük ölçüde dışarıdan alıyoruz. Ham maddede olduğu gibi, teknoloji de dışa bağımlıyız. Kömürümüz var, rüzgâr var, güneş var ama bunları elektriğe çevirecek teknoloji yabancı. Her alanda millî politika geliştirmek durumundayız, madende de böyle. Ham maddeyi çıkarmak yeterli değil, yarı mamul ya da mamul madde hâline getirmek şarttır. Bilim ve teknoloji de sızrama yapamazsak dışarıya bağımlı olmaya devam ederiz. Bana göre asıl beka sorunu budur.

Değerli milletvekilleri, üniversitelerimizi inceledim, 16 üniversitede maden mühendisliği bölümü var. ODTÜ, İTÜ, Hacettepe Üniversiteleri hariç, diğerlerinde kontenjan dolmamış ve taban puanları oldukça düşük. Her yıl yaklaşık 1.200 civarında öğrenci giriyor maden mühendisliği bölümlerine, Maden Mühendisleri Odasına kayıtlı 17.740 civarında da maden mühendisi var. 8 üniversitede petrol ve doğal gaz mühendisliği bölümleri var, 4 üniversitede kontenjanlar dolmamış. Bu bölümler istihdam problemlerinden dolayı cazibesini kaybetmiş demektir.

Burada söylemek istediğim şey şudur: Mühendislik fakültelerinde lisans eğitimleri mesleğe yönelik olarak yeniden gözden geçirilmeli, yüksek lisans ve doktora eğitimleri uygulama ağırlıklı ve teknoloji geliştirmeye yönelik olmalıdır.

Değerli milletvekilleri, enerji de israf edilmemeli. Unutulmamalıdır ki fosil kaynaklar kullanıldığında atmosfere karbondioksit gazı vermekte, iklim dengesini bozmaktadır. Ülkemizdeki madenlerin, yer altı ve yer üstü kaynaklarımızın milletimizin tümünün olduğu unutulmamalı, düzenlemeler buna göre yapılmalı, yabancı şirketlere peşkeş çekilmemelidir. Bu da bir beka sorunudur. Bu konuda vicdanımız hakem olmalıdır. İYİ PARTİ olarak bu konudaki hassasiyetimizi bir defa daha vurgulamak istiyorum.

Hepinizin bildiği gibi, geçtiğimiz yıllarda maden kazaları oldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Devamla) – Başkan, bitiriyorum.

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Devamla) - Bu kazaların sebebi maden işletmecilerinin işçi sağlığı ve iş güvenliğiyle ilgili tedbirleri almamasıdır. Bu konu çok önemlidir ve gerekli standartları sağlamamış olanlara müsaade edilmemeli, cezai yaptırımlar uygulanmalıdır. Bu vesileyle, maden kazalarında hayatlarını kaybeden tüm madencilerimize Allah'tan rahmet, yakınlarına da tekrar sabırlar diliyorum.

Ayrıca, dün vefat eden ülkü devi Ozan Arif'e rahmet, yakınlarına sabırlar diliyor, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

28'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 28'inci madde kabul edilmiştir.

29'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 29'uncu madde kabul edilmiştir.

30'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 30'uncu madde kabul edilmiştir.

31'inci madde üzerinde bir önerge vardır, okutup işleme alıyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 41 sıra sayılı Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasını Öngören Kanun Teklifi'nin 31'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Kazım Arslan	Müzeyyen Şevkin	Tahsin Tarhan
Denizli	Adana	Kocaeli
Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu	Tacettin Bayır	Ahmet Akın
Manisa	İzmir	Balıkesir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak üzere Denizli Milletvekili Kazım Arslan.

Buyurun Sayın Arslan. (CHP sıralarından alkışlar)

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 41 sıra sayılı Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Teklif’in 31’inci maddesindeki önergemiz üzerine, hatta bu maddenin çıkarılması üzerine söz aldım. Hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, enerji sektörü aslında çok rahat değil, krizin eşiğinde. Tam bu noktada, maliyet indirimlerini beklerken burada cezaları ve maliyetleri katlayan bir görüşmeyi yapıyoruz. Bu nedenle, teklifin genelini değerlendirdiğimizde madencilik sektörünün sorunlarına cevap verebilecek nitelikte olmayan ve çözüm getirmeyecek olan bir düzenleme olduğunu belirtmek istiyorum.

Dün de açıkça uyardık, Maden Kanunu’nda son derece hatalı, maliyetli ve yeni kazalara yol açacak birçok maddeye maalesef Mecliste onay verdiniz ve buradan geçirdiniz. Soma’dan, Ermenek’ten hiç ders almadan, 2014’te kurulmuş Meclis araştırması komisyonu raporunu da dikkate almadan birçok madde buradan geçirilmiş oldu.

Bu kanun teklifi 31’inci maddeyle geçerse yıllık maliyeti 43 milyon dolar olan bir zararı ortaya çıkarabileceğini görmeyi özellikle istiyorum. Bu düzenlemeyle petrol üreticilerine büyük zarar verileceğini de yine söylüyorum. Onun için, uyarıyoruz, ısrar ediyoruz, gelin bu hatadan geri dönün, bu 31’inci maddeyi tekliften çıkararak akaryakıt istasyonu, akaryakıt üreticilerine zarar vermeden bu düzenlemeyi yapın diyorum. Teklif sahibi milletvekillere ve bakanlığa bu maddenin TÜPRAŞ rafinerisine, Batman’a, Anadolu’daki petrolcülere, nakliye sektörüne, asfalt işiyle uğraşan şirket ve kurumlara katkısının olmadığını ve daha çok zarar vereceğini belirtmek istiyorum, yeni rafineri açılması yerine, mevcut rafinerilerin de kapanmasına sebebiyet vereceğini de söylüyorum.

Sizlerin maliyet hesabı yapmadan, önümüze net rakam koymadan âdeta sipariş üzerine getirdiğiniz bu teklif üzerine gerçekten sektör kalem kalem hesabını yapmış, bu zararın nereden kaynaklandığını ve niçin böyle bir düzenlemeye ihtiyaç olduğunu da belirtmiş olmasına rağmen, bunlar maalesef hiç dikkate alınmamıştır. Bakın, TÜPRAŞ Genel Müdürü “Bu madde geçerse Batman Rafinerisi’ni kapatabiliriz.” diyor ama siz bunu hiç dikkate almıyorsunuz. Yani yeni yatırımlar mı yaptıracağız, yeni iş alanları mı açacağız, rafinerilerin çalışmasını mı sağlayacağız yoksa bu düzenlemeyle rafinerilerin kapanmasına sebep olacak bir düzenlemeyi mi gerçekleştireceğiz? Kesinlikle bunu görmeyi istiham ediyorum.

Türkiye ithalat bağımlılığı karşısında yerli üretim diyen, AR-GE yapan, yüksek teknoloji yatırımı yapan tüm güçlerini bir bir kaybediyor, siz de buna seyirci kalıyorsunuz hatta sebebiyet veriyorsunuz. Batmanlılar sizin telefonlarınızı kilitliyor ama “Yok öyle bir kapanma.” demek suretiyle bunu seyrediyorsunuz ve yine önem vermiyorsunuz, bu düzenlemeyle yine bu kapanmaya sebebiyet verebileceğinizi de maalesef görmezden geliyorsunuz.

Değerli milletvekilleri, hesap açık ve net. Bu 31’inci maddedeki ham petrol hesaplama modeli değişirse sebze, meyveden sonra petrol için de kuyuklar başlayacağını sizlere söylemek istiyorum. Sektördeki hatalı özelleştirmelerden sonra o rafineriler kepenk indirir, üretim yapamaz duruma düştüğü zaman Türkiye’nin daha çok dışa petrol yönünden bağımlı kalacağını da yine söylemek istiyorum. Suudi Arap Heavy ham petrolünün ilk indirim uygulamasından direkt emsal alınmasının yıllık maliyeti TÜPRAŞ’a göre 21 milyon dolar iken teklif sahiplerinin bu konuda somut bir maliyet analizini de ortaya koymadan bu teklifi yaptıklarını da söylemek istiyorum. Ayrıca TÜPRAŞ herhangi bir taşıma maliyetine katlanılmamasına rağmen bu teklifle navlun maliyetinin tamamının rafinerilere yansıtılması sonucunda 22 milyon dolarlık ek ilave maliyetin oluşacağını raporlamış, sizlere söylemiş, yine sizler de bunu dikkate almadınız.

Değerli milletvekilleri, 31'inci maddedeki teklif tam anlamıyla rafinerileri bitirme hamlesine dönecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

KAZIM ARSLAN (Devamla) – Evet, tamamliyorum Sayın Başkan, teşekkür ederim.

“Krizde petrole yatırım yapmayın, sizi bitirmeye karar verdik.” düzenlemesi şeklinde buraya gelmiştir. Teklif yerli ham petrolü hesaplararken kullandığımız Mısır Ras Gharib petrolü yerine daha yüksek fiyatlı Suudi Arap Heavy petrolünün kullanılmasını öneriyor ama o kalite farkını yansıtacak bazı fiyat farkı indirimini maalesef hesaba katmıyor.

Değerli milletvekilleri, gerçekten bu düzenlemenin bize faydası olmadığını ve 31'inci maddenin mutlaka bu tekliften çıkartılmasını talep ediyoruz. Çünkü eğer yeni yatırımların yapılmasını istiyorsak, işsizliğe hayır diyorsak, yerli ham petrolün piyasada işlenmesini istiyorsak, Anadolu'daki petrol bayilerinin yatırımcısının sesini dinlemek istiyorsak kesinlikle bu 31'inci maddenin tekliften çıkartılmasını ve buna göre oylanmasını talep ediyoruz ve bu konuda da destek istiyoruz.

Hepinize teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

31'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 31'inci madde kabul edilmiştir.

32'nci madde üzerinde bir önerge vardır, okutuyorum ve işleme alıyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 41 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 32'nci maddesinin tekliften çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Şevin Coşkun

Murat Çepni

Rıdvan Turan

Muş

İzmir

Mersin

Mehmet Ruştü Tiryaki

Erol Katırcıoğlu

Batman

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak üzere İstanbul Milletvekili Erol Katırcıoğlu.

Buyurun Sayın Katırcıoğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 32'nci madde üzerinde konuşmak üzere geldim.

32'nci madde esas itibarıyla cezalarla ilgili bir madde. Yani anlaşmalara uymayan kişi ve kurumlara yönelik olmak üzere nasıl cezalar uygulanması gerektiğiyle ilgili bir madde. Maddenin kendisi aslında çok önemli değil bence ama 31'nci madde özellikle –demin Kazım Bey'in konuştuğu madde- çok daha önemli ve doğrusunu isterseniz birkaç cümleyle neden bu maddenin önemli olduğunu size anlatmak isterim.

Değerli arkadaşlar, eğer bir sektöre ilişkin olmak üzere bir kamusal düzenleme yapmaya kalkarsanız o piyasadaki aktörlerin de bu kamusal düzenlemeyle ilgili olarak öncesinde veya sonrasında bir manipülasyon yapma isteği oluşur. Yani siz herhangi bir uygulamayı herhangi bir sektöre uygulamaya karar verdiğinizde o piyasadaki yapı yani o piyasadaki firmaların sayıları, büyüklükleri, nitelikleri sizin yapmak istediğiniz uygulamayla ilgili olarak bir tepki verir ve sizin uygulamanızı kendi çıkarlarına olmak üzere manipüle etmeye çalışır.

Şimdi, bu anlamıyla baktığımızda doğrusunu isterseniz özellikle 31'inci maddede, demin Kazım Bey'in de üzerinden geçtiği gibi, ham petrolün fiyatlama sistemiyle ilgili olarak bir değişiklik önergesi var. Yani bir kamusal düzenleme söz konusu ve o kamusal düzenleme esas itibarıyla şöyle bir şey: "Mısır bazlı bir fiyatlama yerine Suudi Arabistan bazlı Arap Heavy denilen fiyatlamayı alalım." diyorlar. Bunun gerekçesi nedir diye baktığımızda diyorlar ki: "Aksi takdirde yerli petrol üreticileri maliyet dezavantajı yaşıyorlar, özellikle TÜPRAŞ'ın Batman Rafinerisi'yle ilgili olarak negatif bir fiyat düzenlemesi olarak etki yapıyor. Dolayısıyla bunu biz değiştirelim." diyorlar. "Niçin değiştirelim?" "Yerli üreticilerin de yararlanması için, yerli üreticilerin o fiyat dezavantajından kurtulmaları için ve dolayısıyla teşvik edilmeleri için bunu yapalım." diyor kanun. Fakat arkadaşlar, şimdi şöyle bir şey var: Eğer biz Suudi Arabistan bazlı fiyatlamaya geçsek Türkiye'nin en büyük ve tek diyebilirim, tek değilse bile en büyük TÜPRAŞ rafinerisinin yöneticileri "Bu fiyatlama değişimi varil başına 2,42 dolar ek maliyet yapacak, dolayısıyla da biz yıllık 40 milyon dolar zarara uğrayacağız ve Batman Rafinerisi'ni kapatmak zorunda kalacağız." diyorlar.

Arkadaşlar, tutanaklara bakarsınız, TÜPRAŞ Genel Müdürü Komisyonla paylaşmış bu görüşü ve "Bu işten vazgeçin çünkü ülkenin en büyük petrol rafine eden kurumunun iflasına sebep olacaksınız." diye uyarıda bulunuyor.

Şimdi, o zaman şöyle bir durum ortaya çıkıyor: Demek ki kamusal bir müdahale veya bir öneri sektörde bazılarının işine yani -kanunda ifade edildiği gibi- yerli üreticilerin lehine -tırnak içinde söylüyorum bunu- ama TÜPRAŞ'ın aleyhine bir sonuç üretecek.

Ben şunu merak ettim: "Peki, bu yerli üreticiler kimler acaba?" diye baktım. Arkadaşlar, yerli üreticiler 15 tane şirket sayılıyor ve 15'i de yabancı ortaklık. Yani bu nasıl buraya kadar gelmiş, bu kanun maddesi buraya nasıl gelmiş; anlamış değilim ben şahsen. Yani "Yerli üreticileri teşvik edelim." diyorsunuz bir yandan ama yerli üreticilerin yerli olmadığı belli, öte yandan hakiki yerli olan -bir bakıma yerli diyebilirim çünkü yüzde 51 Koç'a ait biliyorsunuz- TÜPRAŞ Rafinerisi'ni zor durumda bırakacak olan bir düzenlemeyi burada gündeme getirmiş oluyoruz.

Arkadaşlar, bu, kabul edilebilir bir şey değil. Eğer böyle bir mantıkla bu kanun çıkarsa TÜPRAŞ'ın ve Batman Rafinerisi'nin gerçekten kapanma ihtimali var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) - Ve ben size söyleyeyim: Batman Rafinerisi'nde 500 işçi çalışıyor bildiğim kadarıyla, dolayısıyla da 500 işçi işsiz kalmak durumunda kalacaktır diye düşünüyorum. Dolayısıyla da arkadaşlar, niyetimiz ne olabilir; bilmiyorum.

Bu kanunu buraya getiren arkadaşlar, Komisyon üyeleri... Benim anladığım kadarıyla, Komisyonda zaten bu taraflar yeteri kadar konuşmamış -ben komisyon üyesi değilim ama tutanaklardan anladığım kadarıyla- gerçekten STK'ların görüşleri yeteri kadar alınmamış ve bu kanun buraya kadar gelmiş.

İlk cümleme dönecek olursam şunu söylemek istiyorum: Her bir öneriniz, düzenleme öneriniz o piyasadaki yapı tarafından manipüle edilir. Eğer sizin başka bir amacınız varsa bilemem ama açıkça olan şey şudur: “Yerli üretici” cümlesi altında yabancı birtakım ham petrol üreticilerine bir kapı açılıyor ve öte yandan Koç Grubuna, işte yıllar önce alayla valayla satılmış olan TÜPRAŞ da kapanmak noktasına gelebilir diye düşünüyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) - Sayın Başkan, sayın milletvekili “Komisyon bu konuda bir açıklama yapar mı?” dedi. İzin verirsiniz yanlış anlamalara fırsat vermemek için.

BAŞKAN- Buyurun Sayın Başkan.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

26.- Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanı Mustafa Elitaş'ın, İstanbul Milletvekili Erol Katırcıoğlu'nun 41 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 32'nci maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) - Değerli arkadaşlar, bu, Komisyonunda tartışıldı; hem alt komisyonunda tartışıldı hem esas komisyonunda alt komisyon raporu görüşülürken tartışıldı. İlk görüşme sırasında TÜPRAŞ Genel Müdürü konuya açıklık getirdi, arkasından biz esas komisyonunda Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığının da bu konuyla ilgili görüşlerini beyan ettik. Söylenen kelimeler... Az önce Kazım Bey “40 milyon dolar” gibi bir şey ifade etti, siz “35 milyon dolar” diye bir rakam ifade ettiniz. Bu işte kanun metninin değiştirilmesiyle birlikte ortaya çıkabilecek rakam toplam 35 milyon 47 bin Türk Lirası, kanun değişikliğiyle. Ras Gharib ile Arap Heavy arasındaki hesaplardan kaynaklanan rakam 7 milyon Türk lirası. Şimdi “Ras Gharib” dediğimiz de, 2015 yılından itibaren, 2016 yılından itibaren dünya petrol piyasasında alım satımı yapılmayan, bir müracaat fiyatı oluşturmayan bir durum söz konusu. Nitekim TÜPRAŞ'la kurum arasındaki yapılan bir görüşme neticesinde bir formül eskale edilmiş. Bu formül çerçevesinde Ras Gharib referans fiyat olamadığından dolayı benzer bir formül ortaya çıkarılmış. Denilmiş ki: Şu anda Arap Heavy'yle ilgili olan anlaşmadan -yani bu petrol gravitesiyle ilgili, petrol niteliğiyle ilgili ortaya çıkan bir durum- toplam 7 milyon varil Batman Rafinerisi'nde üretilen durum söz konusu. Ama Türkiye'de üretilen toplam petrol 18 milyon varil. Bunun 7 milyon varillik kısmı Batman bölgesinde, Ras Gharib niteliklerinde, yani daha ağır, “asfalt” dediğimiz ürünün elde edildiği bir durum söz konusu. Aşlında siz 31'inci maddeyle ilgili konuştunuz, önergeniz 32'nci maddeyle ilgili kısımdı, ilk kısımda da cezalara girdiniz. Yani burada ifade edildiği gibi, sadece Ras Gharib'ten dolayı ortaya çıkan maliyet farkı 7 milyon Türk lirası. Türkiye'deki toplam maliyetin 35 milyon 47 bin lira olduğunu ifade ediyorum, dolar değil, 35 milyon 47 bin lira. Bu, Türkiye'de petrol aramasını teşvik edebilecek, bundan sonra ortaya çıkacak durumlarda ürünün daha evsafiyla, daha yüksek nitelikte alınmasını sağlayabilecek, petrol aramasını teşvik amaçlı korunmuş bir düzenlemedir.

32'nci maddedeki cezalarla ilgili kısma gelince, bunu da Komisyonunda çok enine boyuna tartıştık. Biliyorsunuz -sizin Ahmet Bey burada yok, Komisyon üyesi arkadaşımız- Anayasa Mahkemesi Kanun'un 20'nci maddesini kısmi olarak iptal etti. O da şöyleydi: 1 milyon liralık maktu bir fiyat vardı, her türlü cezalarla ilgili, eksikliklerle ilgili 1 milyon liralık yaptırım maktu olarak vardı. Anayasa Mahkemesi dedi ki: “Maktu olmaz çünkü unsurlar farklı.” Biz de bununla ilgili, değerli arkadaşlarımızla ve paydaşlarla yaptığımız toplantıda, cezalar ile suçların orantılı olmasıyla ilgili bir düzenleme gerçekleştirdik. Bu konuda da 32'nci madde üzerinde olağanüstü derecede bir itirazın olmadığını altını çizmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Nevzat Şatıroğlu ve 6 Milletvekilinin Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1410) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 41) (Devam)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

32’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 32’nci madde kabul edilmiştir.

33’üncü madde üzerinde Komisyonun redaksiyon talebi var.

Buyurun.

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, 33’üncü maddede bir redaksiyon talebimiz var.

Hükmün uygulanmasında tereddütlere yol açmaması amacıyla 33’üncü maddeyle değiştirilen 5015 sayılı Kanun’un 20’nci maddesinin ikinci fıkrası (b) bendinde yer alan “Düzeltilme imkânı olmayan” ibaresinden sonra gelmekte olan “ve” ibaresinin yerine virgül işaretinin kullanılması suretiyle redaksiyona tabi tutulması gerekmektedir.

Arz ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Komisyonun redaksiyon talebiyle birlikte 33’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 33’üncü madde kabul edilmiştir; Başkanlığımızca redaksiyon işlemi gerçekleştirilecektir.

Madde 34’e bağlı geçici madde 6 üzerinde bir önerge vardır, okutup işleme alıyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 41 sıra sayılı Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 34’üncü maddesiyle 5015 sayılı Kanun’a eklenen geçici 6’ncı maddeye aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Muş	Özlem Zengin	Mehmet Doğan Kubat
İstanbul	Tokat	İstanbul
Mihrimah Belma Satır	Abdullah Güler	Sermin Balık
İstanbul	İstanbul	Elâzığ
Emine Sare Aydın Yılmaz	Yaşar Kırkpınar	Necip Nasır
İstanbul	İzmir	İzmir

“Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla Kurul kararına bağlanmış ancak tahsilatı tamamlanmamış olan idari para cezaları, işlenen fiil için bu Kanun’la birlikte daha düşük bir idari para cezası uygulanmasının öngörülmesi hâlinde, ilgili vergi dairesince 19’uncu maddenin ilgili bentlerinde belirlenmiş olan asgari maktu haddenden tahsil edilir. Kısmen veya tamamen tahsil edilen idari para cezaları iade edilmez.”

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEMRA KAPLAN KIVIRCIK (Manisa) – Takdire bırakıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Gerekeceyi okutuyorum.

Gerekeçe:

Bu önergeyle 5015 sayılı Kanun’un 19’uncu maddesinde belirlenen idari para cezalarının yükümlüler açısından net satış hasılatı dikkate alınmaksızın asgari maktu haddenden tahsilini sağlamak suretiyle lehte olan hükümlerinin uygulanmasına imkân veren bir intibak düzenlemesi yapılmaktadır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda madde 34’e bağlı geçici madde 6’yı oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 34’e bağlı geçici madde 7 üzerinde bir önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 41 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin çerçeve 34’üncü maddesinde yer alan 5015 sayılı Kanun’a eklenen geçici 7’nci maddenin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Muş	Özlem Zengin	Mehmet Doğan Kubat
İstanbul	Tokat	İstanbul
Abdullah Güler	Mihrimah Belma Satır	Arife Polat Düzgün
İstanbul	İstanbul	Ankara
	Necip Nasır	Yaşar Kırkpınar
	İzmir	İzmir

“GEÇİCİ MADDE 7- 20 nci maddenin ikinci fıkrasının (c) bendi, 11/4/2013 tarihinden önce kira sözleşmesi veya benzeri şekilde kullanım hakkı devredilmiş ve devralan adına lisanslandırılmış tesislerde, bu lisans süresince 5607 sayılı Kanunda belirtilen kaçakçılık fiillerinin işlenmesi durumunda, belirtilen tarihten önce kullanım hakkını devreden aynı hak sahiplerinin, söz konusu fiillerden dolayı şüpheli, sanık veya hükümlü olmaması kaydıyla ve bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren üç ay içinde Kuruma yeni lisans için başvurulması halinde, söz konusu tesis için uygulanmaz. Varsa mevcut geçici durdurma hali ancak yeni lisans verilmesi durumunda kaldırılır.”

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEMRA KAPLAN KIVIRCIK (Manisa) – Takdire bırakıyoruz Başkanım.

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Gerekeçe...

BAŞKAN – Gerekeceyi okutuyorum:

Gerekeçe:

Rafineri haricinde herhangi bir tesiste kaçakçılık fiilinin işlendiğinin tespiti hâlinde lisansa tabi tüm faaliyetler durdurulmakla birlikte, lisans sahibine verilen idari para cezası ödenmeden lisansa konu tesis için başka bir kişiye de lisans verilmemektedir. Bu durum, özellikle akaryakıt istasyonu sahibi olup, istasyonunun işletmeciliğini başka bir kişiye vermiş olan mülk sahiplerinin, kiracılarının kaçakçılığa konu eylemi sonrasında söz konusu idari para cezası ödenmeden istasyonlarının çalışamaz hâlde kalmasına sebebiyet vermektedir. Bu durumda bulunan mülk sahiplerinin, kendilerinden kaynaklı olmayan kaçakçılık eyleminden ötürü mağduriyet yaşadıkları bilinmektedir. Söz konusu mağduriyetlerin giderilmesi amacıyla kaçak akaryakıtla mücadele ile ilgili maddenin kanununa eklendiği tarih olan 11/4/2013 tarihinden önce kira sözleşmesi veya benzeri şekilde kullanım hakkı devredilerek lisanslandırılmış tesislerde kaçakçılık fiiline mal sahibinin karışmadığı hâllerde, tesise ilişkin kısıtlamaların kaldırılması öngörülmektedir. Böylelikle kaçakçılık fiillerine ilişkin yürütülen adli ve idari süreçlerde herhangi bir aksama oluşturmaksızın, söz konusu tesislerin tekrar lisanslandırılarak petrol piyasası faaliyetlerine dâhil edilmesi ve ekonomiye kazandırılması ve mal sahiplerinin kendilerinden kaynaklanmayan durum yüzünden oluşan mağduriyetlerinin giderilmesi amaçlanmaktadır.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda madde 34'e bağlı geçici madde 7'yi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer maddeye geçmeden önce Adana milletvekillerimizin söz talepleri var 60'a göre, onları karşılayacağım.

Sayın Koncuk...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

27.- Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, Adana ilinde inşa edilen arkeoloji müzesinde iskele çökmesi sonucu meydana gelen iş kazasında hayatını kaybeden işçiye Allah'tan rahmet, yaralılara şifa dilediğine ilişkin açıklaması

İSMAİL KONCUK (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Adana'da restorasyonu yapılan müze kompleksi içerisinde tarım müzesinin duvarının çökmesi sonucu 1 işçimiz hayatını kaybetmiş, 5 işçi yaralanmış. Bu konulara tabii, iş sağlığı ve iş güvenliği konularına daha titizlikle yaklaşmamız gerektiğini bu olaylar bize bir kere daha hatırlatıyor. Ben hayatını kaybeden işçimize Allah'tan rahmet diliyorum, yaralılara da acil şifalar niyaz ediyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN – Sayın Şevkin...

28.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, Adana ilinde inşa edilen arkeoloji müzesinde iskele çökmesi sonucu meydana gelen iş kazasında hayatını kaybeden işçiye Allah'tan rahmet, yaralılara şifa dilediğine ilişkin açıklaması

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Adana Yeni Arkeoloji Müzesi ikinci etap inşaatında iskele çökmesi sonucu 1 işçinin öldüğüne, 5 işçinin yaralandığına dair bilgiler aldık. Ölen işçimize Allah'tan rahmet, ailesine ve yakınlarına başsağlığı, yaralı işçilerimize acil şifalar diliyoruz.

500 bin inşaat işçisi işsiz durumda. İnşaat işçileri ya işsiz kalıyor ya da yeterli güvenlik önlemleri alınmadığı için iş cinayetlerine kurban gidiyor. En çok iş cinayeti inşaat işçilerinde yaşanmakta. Açlıktan ölmek ile iş cinayetlerinde ölmek arasında kalmakta bu işçilerimiz. Artık bu iş cinayetlerinin bir son bulması, kamu binalarında özellikle bu iş cinayetlerinin son bulması konusunda yetkilileri göreve davet ediyorum.

Tekrar Allah'tan rahmet ve şifa diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Enginyurt...

29.- Ordu Milletvekili Cemal Enginyurt'un, Adana ilinde inşa edilen arkeoloji müzesinde iskele çökmesi sonucu meydana gelen iş kazasında hayatını kaybeden işçiye Allah'tan rahmet, yaralılara şifa dilediğine ilişkin açıklaması

CEMAL ENGİNYURT (Ordu) – Sayın Başkan, Adana Milletvekilimiz Sibel Hanım'ın babası yoğun bakımda olduğu için Mecliste değil. Sayın Muharrem Varlı da Adana'ya hareket etmişlerdi. Dolayısıyla, biz de 1 vatandaşımızın, işçimizin hayatını kaybettiği; 5 işçimizin yaralandığı bu kaza münasebetiyle bütün Adana'da yaşayan Adanalılar adına, Türkiye Büyük Millet Meclisindeki Milliyetçi Hareket Partisi milletvekilleri olarak işçimize Cenab-ı Allah'tan rahmet diliyoruz, yaralılara acil şifalar temenni ediyoruz.

BAŞKAN – Sayın Dağlı...

30.- Adana Milletvekili Tamer Dağlı'nın, Adana ilinde inşa edilen arkeoloji müzesinde iskele çökmesi sonucu meydana gelen iş kazasında hayatını kaybeden işçiye Allah'tan rahmet, yaralılara şifa dilediğine ilişkin açıklaması

TAMER DAĞLI (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Bugün Adana'mızda yeni yapılmakta olan Arkeoloji Müzesi'nin inşaatında iskelenin çökmesi nedeniyle 5 işçi kardeşimiz iskelenin altında kalmıştı. Vali Bey'den son aldığım bilgiye göre, bu arkadaşlarımızdan birini kaybettik, Allah mekânını cennet etsin. Diğer 4 yaralı arkadaşımızdan 1 tanesi belinde kırık olması nedeniyle şu an ameliyatta, doktorlar sıkıntı olmayacağı kanaatindeler inşallah. Kalan 3 arkadaşımızın da durumları iyi. Ben yaralı arkadaşlarıma da acil şifalar diliyorum.

Aynı zamanda, Milliyetçi Hareket Partisi Adana Milletvekili Sibel Ersoy arkadaşımızın babasına da acil şifalar diliyor, geçmiş olsun diyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

IX.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mustafa Şentop'un, Adana ilinde iş kazasında hayatını kaybeden işçiye Allah'tan rahmet, Adana Milletvekili Ayşe Sibel Ersoy'un babasına şifa dilediğine ilişkin konuşması

BAŞKAN - Değerli arkadaşlar, biz de Adana'daki iş kazasında hayatını kaybeden vatandaşımıza Allah'tan rahmet diliyoruz, yakınlarına sabırlar diliyoruz, yaralı kardeşlerimize de acil şifalar diliyoruz.

Yine, milletvekilimiz Sibel Hanım'ın babası için de acil şifalar diliyorum.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.06

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.26

BAŞKAN: Başkan Vekili Mustafa ŞENTOP

KÂTİP ÜYELER: Burcu KÖKSAL (Afyonkarahisar), Bayram ÖZÇELİK (Burdur)

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 53'üncü Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.
41 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Nevzat Şatıroğlu ve 6 Milletvekilinin Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1410) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 41) (Devam)

BAŞKAN – Komisyon yerinde.

35'inci madde üzerinde iki önerge vardır. Önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 41 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin (2/1410) 35'inci maddesiyle düzenlenen 5307 sayılı Kanun'un 16'ncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “birmilyonyüzbin” ibaresinin “beşyüzbin”, “beşmilyonbeşyüzbin” ibaresinin “onmilyon” şeklinde değiştirilmesini ve aynı bendin (3) numaralı alt bendinin metinden çıkarılmasını, (b) bendinde yer alan “beşyüzellibin” ibaresinin “ikiyüzellibin” şeklinde değiştirilmesini ve aynı bende aşağıdaki alt bendin eklenmesini; (c) bendinde yer alan “yüzonbin” ibaresinin “yüzbin”, “beşyüzellibin” ibaresinin “beşyüzbin” şeklinde değiştirilmesini; (ç) bendinde yer alan “yüzyirmibeşbin” ibaresinin “yüzbin”, “ikiyüzellibin” ibaresinin “beşyüzbin” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Muş	Özlem Zengin	Mehmet Doğan Kubat
İstanbul	Tokat	İstanbul
Mihrimah Belma Satır	Abdullah Güler	Necip Nasır
İstanbul	İstanbul	İzmir
Fehmi Alpay Özalan	Yaşar Kırkpınar	Bahar Ayvazoğlu
İzmir	İzmir	Trabzon
Cemal Bekle	Bekir Kuvvet Erim	
İzmir	Aydın	

“4) 10 uncu madde gereği Kurum tarafından yapılan uygulamaların dolaylı veya dolaysız olarak engellenmesi veya engellemeye teşebbüs edilmesi.”

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU
BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) - Takdire bırakıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Gereçeyi okutuyorum:

Gereğe:

Bu önergeyle, LPG piyasasının petrol piyasasından ekonomik olarak daha küçük bir piyasa olması nedeniyle, adalet ve hakkaniyet ilkeleri gereğince ceza tutarlarının alt sınırlarının indirilmesi, idari para cezalarının caydırıcı olma özelliğinin korunarak daha küçük hacimde faaliyet gösteren piyasa oyuncularının da ekonomik sürdürülebilirliklerinin göz önünde bulundurulması suretiyle yaptırım düzeyinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1410) esas numaralı Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 35'inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "değiştirilmiştir" ibaresinin "yeniden düzenlenmiştir" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Yavuz Ağırlioğlu

Fahrettin Yokuş

Ayhan Altıntaş

İstanbul

Konya

Ankara

Feridun Bahşi

Ümit Dikbayır

Antalya

Sakarya

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak üzere Sakarya Milletvekili Ümit Dikbayır.

Buyurun Sayın Dikbayır. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

ÜMİT DİKBAYIR (Sakarya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz Maden Kanunu'yla ilgili teklifin 35'inci maddesi üzerinde grubum adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bizim bu maddeyle ilgili görüşümüz, cezaların artırılması, kaçakçılığın önüne geçilmesidir. Ancak ben şunu da söylemek istiyorum: Seçim sathına girince maalesef yine "zillet" "illet" "şer ittifakı" "beka sorunu" gibi söylemler ortaya çıkmaya başladı. Şimdi, bizim kıblemiz bir, bayrağımız bir; liderlere sesleniyorum buradan, lütfen böyle kelimeleri bizim aramıza sokmayın. Doğu Türkistanlı Müslüman soydaşlarımız işkence görürken, tecavüze uğrarken, onlara sessiz kalmaya ne diyeceğiz o zaman? Türk Silahlı Kuvvetlerine, ordumuza zırlı araç, silah yapan bir fabrikanın Katar'a ve Katar ordusuna devredilmesine sessiz kalmaya ne diyeceğiz o zaman?

Süleyman Şah Türbesi'ni üç beş çapulcu için vatan toprağımızdan kaçırmaya ne diyeceğiz? Hükûmete sesleniyorum: Götürün o türbeyi, ait olduğu yere koyun

Vatani görevini yapan 20 yaşındaki evlatlarımıza kurşun sıkın YPG'yi tam da 29 Ekim günü topraklarımızdan davul zurnayla geçirmeye, onlara yemek ısmarlamaya ne diyeceğiz?

Diyarbakır meydanında bebek katili alçak teröristbaşının mektubunu okutmaya ne diyeceğiz?

Oslo, Habur, Dolmabahçe kepezeliğine ne diyeceğiz?

Barzani'nin paçavralarının Ankara Esenboğa, İstanbul Atatürk Havalimanlarına asılmasına sessiz kalmaya ne diyeceğiz?

Açlık FETO terör örgütü onurlu Türk subaylarımıza “Ergenekon” “Balyoz” “Kafes” gibi manidar isimlerle kumpas kurarken “Türk Silahlı Kuvvetleri bağırsaklarını temizliyor. Nasıl paketledik.” diyenlere cevap vermemeye ne diyeceğiz?

Türkiye Cumhuriyeti devletinin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk’e her gün ahlaksızca, terbiyesizce, edepsizce hakaret eden zata cevap vermemeye, haddini bildirmemeye ne diyeceğiz?

Bizim evlatlarımız Suriye topraklarında şehit olurken ülkesindeki savaştan kaçan kazık gibi adamların plajlarımızda nargile tütürmesine, Taksim Meydanı’nda tepinmesine ne diyeceğiz?

Değerli milletvekilleri, beka meselesine gelince, bu ülkenin herhangi bir ilini ya da ilçesini İYİ PARTİ’li, Milliyetçi Hareket Partili, Cumhuriyet Halk Partili bir arkadaşımız yönettiği zaman beka sorunu bunun neresinde? Teröriste silah mı verecek, teröriste bomba mı verecek? Ayrıca, bu arkadaşlar zaten teröristse gereğini yapın, niye dışarıda tutuyorsunuz? Bu arkadaşlara da hakaret ediyorsunuz.

1974 Kıbrıs Barış Harekâtı’nı -Allah nur içinde yatarsın- Sayın Necmettin Erbakan ve Bülent Ecevit’in gerçekleştirdiğini sizlere hatırlatıyorum. Eğer ülkemizde bir beka sorunu olursa, inanın, en sağ ve en solu bir araya gelir, devletimiz için gereğini yaparız.

Değerli milletvekilleri, son olarak şunu söylemek istiyorum: Bizler çok zengin kültüre sahip bir devletin bireyleriyiz. Bakın kaç çeşit yemek kültürümüz var, kaç çeşit giysi kültürümüz var, kaç çeşit halk oyunumuz var. Bizler Türk’ü, Kürt’ü, Laz’ı, Abaza’sı, Çerkez’i, Arnavut’u hep birlikte bir arada yaşıyoruz. Bizim kiblemiz bir, bayrağımız bir. Tekraren söylüyorum: “Zillet” “illet” gibi ağza alınmayacak kelimeleri bizim aramıza sokmayın. Farklı düşünüyorsanız Çanakkale Şehitliği’ndeki mezar taşlarını okuyun, bakın orada kimler şehadete ermiş.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Çok teşekkür ederim. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Kabul edilen önceki önerge doğrultusunda 35’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 35’inci madde kabul edilmiştir.

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) ÇEŞİTLİ İŞLER

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Almanya Sosyal Demokrat Partisi Bremen Eyalet Meclisi Üyesi Mustafa Güngör ile Mehmet Sırrı Acar’a “Hoş geldiniz.” denilmesi

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, Almanya Sosyal Demokrat Partisi Bremen eyaleti milletvekilleri Sayın Mustafa Güngör ve Sayın Mehmet Sırrı Acar Genel Kurulumuzu ziyaret ediyorlar, kendilerine “Hoş geldiniz.” diyorum. (Alkışlar)

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Nevzat Şatroğlu ve 6 Milletvekilinin Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1410) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 41) (Devam)

BAŞKAN – 36’ncı madde üzerinde iki önerge vardır, aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 41 sıra sayılı Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 36'ncı maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Kazım Arslan	Ahmet Vehbi Bakırlioğlu	Müzeyyen Şevkin
Denizli	Manisa	Adana
Tahsin Tarhan	Ahmet Akın	Tacetin Bayır
Kocaeli	Balıkesir	İzmir
	Mürsel Alban	
	Muğla	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak üzere Muğla Milletvekili Mürsel Alban.

Buyurun Sayın Alban. (CHP sıralarından alkışlar)

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

AKP iktidarı -on yedi yıldır- yer altı zenginliklerini rahat rahat sömürmek için yeni bir maden yasası daha getirdi. Getirdiğiniz bu yasayla, Türkiye'nin can damarları nasıl kurutulur, iliği nasıl sömürülür, bizlere bir kez daha göstermiş oldunuz.

Bu kanun teklifini hazırlayanlara ve destek olanlara soruyorum: Siz, meslek odalarının, sendikaların, üniversitelerin ve sektörde çalışanların görüşünü aldınız mı? Almadınız çünkü kapalı kapılar ardında, yandaşlarımızın özel talepleri doğrultusunda bu kanunu hazırladınız. İktidara geldiğimiz günden beri, maden sektörünü yabancı sermayenin sömürüsüne sonuna kadar açtınız. Büyük öneme sahip yer altı kaynaklarımızı hızla özelleştirdiniz. Özelleştirme politikalarınızdan yer üstündeki fabrikalar ve yer altındaki millî kaynaklarımız da nasibini aldı.

Hazırlanan bu yasayla madencilik sektöründe sömürünün önünü açtınız. Çıkardığınız yasalarla yabancı şirketler de yer altı servetlerimizi yağmalamak için Türkiye'ye akın ettiler. Binlerce yıllık geçmişiyle birçok medeniyete beşiklik etmiş tarihî şehirlerimizi altın avcılarına yağmalattınız. Madencilik sektöründe yaptığımız her düzenleme, iş cinayetlerinin ve maden kazalarının katlanarak artmasına sebep olmuştur. Başta kömür olmak üzere tüm maden ocaklarında insan yaşamını hiçe saydınız, işçi sağlığı ve iş güvenliğini, madencilikte iş kazalarını gayriciddi bakışla kaderin eline bıraktınız. Bunlar kaza değil, cinayettir. Uyarılarımızı ciddiye alacak araştırma ve soruşturmalardan hep kaçtınız. Maden kazalarındaki artış ve kazaların nedenleri, sermayeye göre çıkardığımız düzenlemelerden kaynaklanmaktadır. Maden ocaklarında sözde değil özde denetimler yapılmalıdır. Kimi zaman, ölçümü yapılmayan karbonmonoksit oranı, kimi zaman, bakımı yapılmayan cephe asansörü, bazen kapatılmayan inşaat çukuru, bazen de çadırdaki elektrik kaçağı işçilerimizin canını alıyor. Oysa ölümlerin asıl nedeni, madenleri yandırsa peşkeş çekmenizdir.

Bu maden cinayetlerinde her yıl yüzlerce emekçi yaşamını kaybediyor, yüzlercesi de sakat kalıyor. Her yıl yüzlerce emekçinin alın terine gözyaşı ve kan karışıyor. Sizin bu madencilik politikanız yüzünden, üretimi değil, başta Soma, Ermenek, Şırnak olmak üzere maden cinayetlerini konuştuk. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisinin hazırladığı 2018 Yılı İş Cinayetleri Raporu'na göre 2018 yılında en az 1.923 işçi yaşamını yitirmiştir. Bu işçilerin 66'sı madencilik iş kolunda çalışmaktadır. Madenleri peşkeş çektiğiniz yandaşların, iş adamlarının isimlerini eminim ki ezberle bilirsiniz ama bu ölen 66 maden işçisinin 1 tanesi aklınızda mı?

Başta işletme sahipleri olmak üzere, göz göre göre yaşanan bu katliamlardaki tüm sorumlular derhâl ve etkili bir biçimde cezalandırılmalıdır. Kaçak ve denetimsiz tüm maden işletmeleri derhâl kapatılmalıdır. Ruhsatlı olarak üretim yapılan ocakların işçi sağlığı ve iş güvenliği tedbirleri en üst düzeye çıkarılmalıdır. Özelleştirmeler iptal edilmeli, madencilik sektörü başta olmak üzere taşeronluk ve redevans ile her türlü güvencesiz çalışma uygulamalarına son verilmelidir. İş cinayetleri, sendika örgütlenmelerinin olmadığı, taşeronların üstlendiği iş yerlerinde meydana gelmektedir. Bu gerçek ortadayken taşeron sisteminin devam ettirilmesi ısrarınızı anlayamadık. Başta madencilik sektörü olmak üzere, sendikal örgütlenmenin önündeki tüm engeller derhâl kaldırılmalıdır.

Madencilik sorunlarının yanında şimdi de güncel bir konuya değinmek istiyorum. Malum, şu anda domates, biber, patlıcan kuyruk dönemi başladı. Barış Manço'nun şarkısını yıllar sonra tekrar hatırlattınız. Fiyatları indirmek için Ankara'da, İstanbul'da tanzim satış yerleri açtınız. Şimdi sizlere soruyorum: Vatandaşın cebini yakan benzin, mazot, doğal gaz, elektrik, su fiyatlarını düşürmek için tanzim satış noktaları açacak mısınız; çiftçinin gübresinin, ziraatçının ilacının fiyatını düşürmek için tanzim satış yerleri açacak mısınız?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MÜRSEL ALBAN (Devamla) – Eğer sermayesiz halkı düşünüyorsanız, bunlar için bir tanzim satış noktası açın, görelim. Dökme suyla değirmen dönmez, bu devran böyle sürmez. Bu kürsüden emekçilerin sözleriyle sizlere sesleniyorum:

“‘Yürü.’ derler, ‘Yürü.’ derler, ‘Açlığa yürü.’ derler.

Kara elmas tabut olmuş, ‘Gerekirse ölü.’ derler.

Günü gelir, utanmadan, ağlaşana ‘Gülün.’ derler.

Yalanlara artık sabrım yok.”

Boş vaatlere karnımız tok.

Bu kürsüde yaptığım her konuşmanın sonunda olduğu gibi, diyorum ki: Direnin işçiler, direnin maden emekçileri, direnin köylüler, direnin gençler; güzel günler göreceğiz, güneşli günler. Martın sonu bahar.

Genel Kurula saygılar. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1410) esas numaralı Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 36'ncı maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendinin ikinci cümlesinde yer alan “altmış gün süre” ibaresinin “doksan gün süre” ibaresiyle ve aynı bendin üçüncü cümlesinde yer alan “altmış gün süre” ibaresinin “altı ay süre” ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Fahrettin Yokuş

Ayhan Erel

Feridun Bahşi

Konya

Aksaray

Antalya

Hasan Subaşı

Ümit Beyaz

İsmail Koncuk

Antalya

İstanbul

Adana

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak üzere Adana Milletvekili İsmail Koncuk.

Buyurun Sayın Koncuk. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İSMAİL KONCUK (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

İYİ PARTİ Grubu adına 41 sıra sayılı Kanun’un 36’ncı maddesiyle ilgili görüşlerimizi ifade etmek üzere söz almış bulunmaktayım.

36’ncı madde bir idari düzenleme maddesi. Cezaların nasıl verileceğine dair düzenlenmiş bir madde. Pek bir eksiklik yok. Cezalardaki üst sınırları yeniden düzenliyor.

Ama güzel bir ifade var burada, diyor ki: “Cezayı vermeden önce bir ihtar verelim.” Ne kadar güzel. Yani bu kanunla ilgili yani madencilikle ilgili, LPG’yle ilgili konularda hata yapılması hâlinde, diyor ki: “Hata yapanı bir uyaralım, ihtar edelim. Kardeşim, hatan var, şu konularda eksiklerini düzelt.”

Peki, FETÖ meselesinden açığa alınan, ihraç edilen insanlara bu ihtarı yapmayı, böyle bir hukuki, aslında insani bir hakkı sunmayı neden düşünmediniz? Yüz binlerce insanı, sayıları milyonları aşan anneyi, babayı, kardeşi töhmet altında bıraktınız. Derdiniz gerçekten suçluyu bulmak olsaydı, hukuk ilkelerini yerle yeksan etmeden bu adımları atardınız, atmadınız. Toptancı bir zihniyetle, binlerce insanı suça bulaşır bulaşmadığına bakmadan, hatta suça bulaşır bulaşmadığını incelemeyen ya solcuyu da attınız, milliyetçi, ülkücü geçinen, öyle bildiğimiz insanları da attınız. Yani bu karambol ortamında kimin başının yandığını hiç umursamadınız ve hâlâ umursamıyorsunuz değerli milletvekilleri. AK PARTİ, maalesef bu konuda bir insanlık ayıbı, bir insanlık suçu işliyor. Bu, FETÖ’yü savunmak değil, FETÖ’nün Allah belasını versin.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Amin!

İSMAİL KONCUK (Devamla) – Amin, bir problem yok. Sayın Müdürüm ben 2010 KPSS hırsızlığını ortaya çıkararak adamım. Ben “Hırsızlık var.” diye bas bas bağırırken belgesini koyana kadar, “Ya tertemiz sınav, bu Sendika Başkanı yalan söylüyor.” diye AK PARTİ savunma yapıyordu, YÖK Başkanı Yusuf Ziya Özcan “Sendika Başkanı yalan söylüyor.” diyordu; belgeyi koydum, iptal ettirdim sınavı; iptal etmek zorunda kaldınız.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Sizi hedef gösterdi.

İSMAİL KONCUK (Devamla) – FETÖ beni recmetti o zaman; Samanyolu televizyonu, Zaman gazetesi aleyhimde haberler yaptı “İsmail Koncuk da şüpheliler arasında.” diye haberler yaptı. Yani, bizim geçmişimiz de belli, herkesin geçmişi de belli ama mesele o değil, kimseyi suçlamıyorum. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar) Kimseyi suçlamıyorum ama bugüne dönelim.

Şimdi, Sayın İsmet Yılmaz Bey Sivas’ta bir cümle kullandı. Sayın Bakanım gerçi burada düzeltmeye çalıştı ama ne kadar düzeltti bilmiyorum. Yani “Adayımıza destek vermek ruzumahşerde bir berat...” Yani, maksadı aşan bir cümleydi, ben İsmet Yılmaz Bey’in böyle şeyler söyleyeceğini düşünmüyorum aslında.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Yakında “hüsnüşehadet” der.

İSMAİL KONCUK (Devamla) – Fakat, şimdi, İsmet Yılmaz Bey'in bu sözünden hareketle bir vatandaş gidip oy verse, üç beş yıl sonra da o adamın bir sürü arızası çıksa, belediye çalsa, efendim, şimdi, oy veren mi suçlu olur yoksa o adamı desteklemenin mahşerde berat belgesi almak kadar önemli olduğunu söyleyen mi?

CEMAL ENGİNYURT (Ordu) – Sen kıskanıyorsun bizim belgemizi, kıskanıyorsun.

İSMAİL KONCUK (Devamla) – Efendim?

CEMAL ENGİNYURT (Ordu) – Biz de belge alacağız, sen kıskanıyorsun onun için.

İSMAİL KONCUK (Devamla) – Ben de oyumu vereceğim canım artık, Sivas'ta olsak kurtarırdık Sayın Bakanım.

CEMAL ENGİNYURT (Ordu) – Haa, belgemizi kıskanıyorsun sen.

İSMAİL KONCUK (Devamla) – Şimdi, burada, bakın gerçekten, vallahi saçmıyoruz ya. Türkiye Cumhuriyeti devletini dünyada da hukuk özlürlü ülkeler listesine dâhil ettik. Emin olun burada ben sizin yüreğinizden geçenleri fark ediyorum yani sizler de bundan bizarsınız ama söylemeye cesaret edemiyorsunuz çünkü siyasi hayatınıza mal olabilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Ya, bizim adımıza niye konuşuyor ya?

İSMAİL KONCUK (Devamla) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

İSMAİL KONCUK (Devamla) – Ama bakın mülakat yapıyor, bine yakın kişi güvenlik soruşturmasında problemlili çıkmış ki onlara mülakatta 55 puan verildi, elendi; öğretmenlik mülakat sınavından bahsediyorum. Bu çocuklar yanımıza geliyor, diyorum ki: Siz ya FETÖ'cüsünüz, devlet tespit etmiş bunu, ondan 55 verilmiştir. Çocuklar “Bizim FETÖ'yle de PKK'yla da ilgimiz alakamız yok.” diye yemin ediyor.

Şimdi, bakın, ilgisi olabilir de, bu yalan da olabilir, ona bir şey demiyorum, tespitler doğru da olabilir fakat ya, bir kişiye demez misiniz siz “Biz sizle ilgili şöyle bir bulguya rastladık.” “FETÖ terör örgütü mensubu olduğunuzu bulduk.” “PKK terör örgütüyle ilgili, iltisaklı olduğunuzu öğrendik.” diye. Bu insanlara savunma hakkı dahi vermeden bunları hayattan koparıyorsunuz ya, hayattan.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSMAL KONCUK (Devamla) – Sayın Başkanım, bir dakika daha istirham ediyorum.

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

İSMAL KONCUK (Devamla) – Şimdi, bu çocuğun dosyasına böyle bir cümle, bir yanlış tespit girmişse yarın başka bir memuriyet sınavına başvurduğunda aynı durumla karşı karşıya kalacak. Nasıl temizleyeceğiz? Savunma hakkı bir insan hakkıdır. Dolayısıyla bu ihtar hakkını vermek doğru bir durumdur ama bunu da diğer insanlar için –bunlar bizim vatandaşlarımız- vatandaşlarımız için de kullanmak gerçekten insani bir duygudur diyorum.

Saygılar sunuyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Komisyonun bir redaksiyon talebi var.

Buyurun Sayın Başkan.

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Biraz önce 30’uncu maddede yapılan redaksiyonla aynı nitelikte olan hükmün uygulanmasında tereddütlere yer açmaması amacıyla, 36’ncı maddeyle değiştirilen 5307 sayılı Kanun’un 17’nci maddesinin ikinci fıkrası (b) bendinde yer alan “düzeltme imkânı olmayan” ibaresinden sonra gelmekte olan “ve” ibaresi yerine virgül işaretinin konulması suretiyle redaksiyona tabi tutulması gerekmektedir.

Arz ediyorum.

BAŞKAN – 36’ncı maddeyi redaksiyon talebiyle birlikte oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Redaksiyon işlemi bilahare Başkanlığımızca yapılacaktır.

37’nci madde üzerinde üç önerge vardır, aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 41 sıra sayılı Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 37’nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Kazım Arslan	Ahmet Vehbi Bakırloğlu	Tacettin Bayır
Denizli	Manisa	İzmir
Müzeyyen Şevkin	Ahmet Akın	Baha Ünlü
Adana	Balıkesir	Osmaniye
	Tahsin Tarhan	
	Kocaeli	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak üzere Osmaniye Milletvekili Baha Ünlü.

Buyurun Sayın Ünlü. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAHA ÜNLÜ (Osmaniye) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 41 sıra sayılı Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 37’nci maddesi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi adına söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Gelişmiş ülkelerin kalkınma süreçleri incelendiğinde madencilik sektörünün büyük rol oynadığı görülmektedir. Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler kalkınmalarını maden zenginliklerine dayandırdıkları hâlde ülkemizde madencilik, bulunması gereken yerde değildir. Mevcut yasal düzenlemeler ve çıkarılmak istenen yeni kanunla da madencilik sektöründe bir atılım yapmak mümkün değildir.

Değerli milletvekilleri, bu teklifte 27’nci maddede ölçü aletlerinin kullanımı düzenlenmektedir. Elektrik Mühendisleri Odasına göre bu madde sonucu milyonlarca sayaç bedelleri abonelerce karşılanmak üzere değiştirilmek zorunda kalacaktır. Hâlihazırda süren veya sonuçlanmış olan sayaç değiştirme ve sayaç bedellerine dair mahkeme kararları da boşa çıkacaktır. Dağıtım şirketlerinin hiçbir bedel talep etmeden yapmaları gereken işlemin abonelerin üzerine yıkılması ve bunun için doksan gün süre verilmesi de uygun değildir. Ön ödemeli doğal gaz sayaçlarının bu karar gereği değiştirileceği de dikkatten kaçmamalıdır. Ayrıca sayaçların yerlerinde ölçüm yapılarak doğruluk testi yapabilecekken sağlam sayaçların sökülmesi, takılması, değiştirilmesi gibi ekonomik külfet getirici yaklaşımlar ülke

ekonomisine zarar verici nitelikte israfır arkadaşlar. Sayaçların yerinde ölçümünün yapılması ve ölçüm sonucuna göre değişimin yapılması hükmü getirilmelidir. Ölçümün aboneye yük getirmeyecek şekilde yaptırılması da uygun olacaktır.

Değerli milletvekilleri, bugün Kurulda görüşülen kanun teklifiyle ilgili olarak ne Soma Komisyonu Raporu'ndan ne Sayıştay raporlarından ne de Cumhuriyet Halk Partisi olarak 2018 yılında yayımladığımız seçim bildirimimizden faydalanılmıştır. Sayıştayın 2017 yılına ait ilgili kurum raporuna göre maden sahalarında redevans artışı kaçak usullü madencilik büyütmekte, işçi sağlığı ve güvenliğini daha riskli hâle getirmektedir. Soma Komisyon Raporu'nda da kamunun işlettiği madenlerde redevans uygulamasının kaldırılması, sahaların parçalara ayrılmaması ve havza madenciliğinin uygulanması gerektiği vurgulanmıştır. Oysa bu teklifte redevans ön plana çıkmakta, maden sahaları daha fazla sahaya parçalanmakta; rezerv kayıplarının ve iş kazalarının artacağı, üretimin azalacağı bir ortamın temelleri atılmaktadır.

Teklifin bazı maddelerini ve gerekçelerini anlamak mümkün değildir arkadaşlar. Örneğin teklifin 4'üncü maddesiyle, Maden Kanunu'nun 1'inci maddesine "madenlerin" ifadesinin ardından "milli menfaatlere uygun olarak" ibaresi eklenmiştir. Şimdi sizlere sormak istiyorum arkadaşlar: Burada "Değişiklik sonrası, eski madenler millî menfaatlere uygun olmayacak." demek mi istenmiştir?

Madencilik faaliyetlerinin çevre politikalarına uygun, akılcı ve ekonomik kurallara göre ve iş güvenliği, işçi sağlığı esasları çerçevesinde yürütülmesi, bilimsel ve teknik bilginin kullanımıyla mümkündür. Bu durum, sektörde bilim ve teknolojiyi kullanan teknik personel gerekliliğini ortaya çıkarmaktadır. Bu hususun kanun teklifinde yer alması engellenmiştir. Buradan da anlaşılacağı gibi, Genel Kurula getirilen kanun teklifinin yetkin olmayan, bilgi ve tecrübesi eksik kişiler tarafından hazırlandığı ya da sermayeyi temsil eden belli örgütlerin menfaatleri doğrultusunda hazırlandığı açıkça görülmektedir.

Değerli arkadaşlar, son on altı yılda Maden Kanunu 14 kez değişikliğe uğramıştır. Bu, uygulanan devlet politikalarının ne kadar yanlış olduğunu ve iktidarın bu konuda yetersiz ve bilgisiz olduğunu göstermektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen Sayın Ünlü.

BAHA ÜNLÜ (Devamla) - Bu durum, millî değerlerimizin peşkeş çekilmesini, yandaş firmaların maden alanındaki rant uğruna ekosistemi yok etmesini ölümle sonuçlanan iş kazalarını, devlet kaynaklarının verimsiz kullanılmasını ve zarar edilmesini ortaya çıkarmıştır.

Teşekkürlerimle sözlerime son veriyor ve yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1410) esas numaralı Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 37'nci maddesinin (1)'inci fıkrasında yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Fahrettin Yokuş

Hasan Subaşı

Ayhan Erel

Konya

Antalya

Aksaray

Feridun Bahşi

Ümit Dikbayır

Yasin Öztürk

Antalya

Sakarya

Denizli

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak üzere Denizli Milletvekili Yasin Öztürk.

Buyurun Sayın Öztürk. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; görüşülmekte olan kanun teklifi üzerinde değerlendirmelerde bulunmak üzere İYİ PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Önergeyle ilgili maddeyle ilgili değil 45’inci maddeyle ilgili konuşmaya çalışacağım.

Hava kirliliğinin nedenleri arasında yer alan baca gazlarının filtresiz doğaya salınmaları çevreyi olumsuz etkilemektedir. Termik santrallerde veya diğer katı yakıtla çalışan santrallerde “uçucu kül” adı verilen kül partiküllerinin herhangi bir tedbir alınmaması hâlinde çevreye zarar vereceği aşikârdır. Santrallerde cebri çekmeyle kül partiküllerinin bacadan dışarıya atılmasını sağlayan fanlardan önce mutlaka bir kül tutucu yerleştirilerek uçucu küllerin bacaya gitmesini, dolayısıyla doğaya salınmasını engelleyen filtre sistemlerinin çöktürmeyle yüzde 60, ıslak kül tutucularla yüzde 80, siklonlu kül tutucularla yüzde 90, son teknoloji olan bugünkü teknoloji elektro filtrelerle ise yüzde 99’a yakın verimli olanları mevcuttur.

Termik santrallerde çevre açısından önemli sorunlardan biri de katı atıklardır. Bu küllere ek olarak atık su sisteminden çıkan suyu alınmış çamur ve baca gazı arıtımdan çıkan alçı taşı da çimento katkısı olarak veya gübre yapımında kullanılabilir. Temel amacı elektrik üretmek olan termik santraller ancak gerekli çevre koruma tedbirleri alındığı ve ideal koşullarda işletildiği takdirde doğaya zarar vermeden hizmet verebilirler.

Ülkemiz doğal gaza neden geçmişti, hatırlayanınız var mı? Özellikle Ankara’da hava kirliliğini unuttunuz mu? Katı yakıt yani kömür tüketiminden kaynaklı soba bacalarından çıkan külleri unuttunuz mu? Bu kül partiküllerinin şehirler üstünde oluşturduğu katmanı unuttunuz mu? Dolayısıyla birçok şehrimizde o günkü hava kirliliğinden şimdi eser yok, en azından o günkü durumdan daha iyi bir durumda.

1 milyon 250 bin evi düşünün, bunların hepsinin sobalı olduğunu düşünün, bunların kömür yakarak ısındığını düşünün. 1 milyon 250 bin evin yaktığı kömürü bir günde yakması durumundadır bir termik santral. Bu tür santrallerde bacadan çıkan, gözle görülmeyecek kadar ince partiküller rüzgârlarla kilometrelerce alana yayılabilmekte ve oralarda atmosferde bunu teneffüs eden insanlar üzerinde kansere yol açmaktadır. Küllerin karıştığı sular tarımı da perişan etmektedir.

Kanun teklifinin gerekçesine baktığımızda, çevre mevzuatının uyumuna yönelik yatırımların gerçekleştirilebilmesi için üretime ara verme zarureti ortaya çıktığından bahsedilmektedir. İlgili santrallerin emisyon sınır değerlerini sağlayabilmeleri için yapacakları çevresel yatırımların enerji üretim dengesini bozacağından bahsediyorsunuz. İyi de kardeşim, 30 Mart 2013 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 6446 sayılı Kanun’da yer alan düzenlemeyle şirketlere beş yıl süre verilmişti ve 31 Aralık 2018’de biten bu süreyi Bakanlar Kurulu kararıyla bir yıl daha uzatmıştık; bu düzenlemeyle iki yıl daha uzatılıyor. Şimdi, size bir örnek vererek doğru yapılan işi de takdir edeceğiz: Kardemir’de 150 milyon dolarlık çevre yatırımı yapıldı. 11 tane baca, son sistem elektrostatik filtreyle ne kadar sürede yapıldı biliyor musunuz? Toplam bir yılda. Peki, üretim durdu mu? Hayır, mevcut bacanın yanına yeni baca yapıldı, sadece son montajında baypas yapılarak üretim durmadan baca faaliyete geçebildi. Demek ki istenince olabiliyor. Gerekçeniz, bahaneniz teknik olarak boşta bir gerekçe. Altı yıl boyunca altı ayda bir planlama yaparak 10 termik santralin hepsini son sistem baca sistemine geçirebildiniz ama özelleştirdiğiniz şirketler bunu bir maliyet olarak gördüğü için

bürokrasideki güçlerini kullanarak bu işi uzatabildiği kadar uzatmaktan yana. Bu termik santrallere verilen sürede, altı yıl boyunca hiç mi çevresel yatırım yapmadınız? Size verilen sürede, beş yıl boyunca, hatta altı yıl boyunca hiçbir şey yapmamışsın, amiyane tabirle, yumurta ağzına gelince şimdi iki yıl daha süre istiyorsun. Deseniz ki: “Şu termik santrallerde biz şu çevresel yatırımı tamamladık ama bir yandan enerji üretim dengesini bozmamak adına bunu yıllara sâri olarak dağıttık ve verilen süre yetmedi.” Hiçbir planlamanız yok, özelleştirilen santrallerde bu konuyla ilgili denetiminiz yok veya göz yummuşsunuz. Şimdi, süre bittiğinde yine aynı gerekçelerle üretime ara verilmesi zaruretiyle tekrar uzatılmayacağı ne malum. Yani başka bir deyişle, sırf elektrik üreteceğiz diye çevreyi kirlletmeye devam ediyoruz.

Teklifin 45’inci maddesinde, 31 Aralık 2019 tarihine kadar verilen süre 31 Aralık 2021 tarihine ertelenmiştir. 31 Aralık 2019 yılı sonunda belirlenen sürenin aşılamayacağına ve kesin olduğuna dair 2014 ve 2017 yıllarında iki ayrı Anayasa Mahkemesi kararı vardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) – 2014 tarihli Anayasa Mahkemesi kararında “Sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkı uzun süreli olarak vazgeçilecek haklardan değildir; insanın, toplumun ve çevrenin varlık, sağlık ve güvenliği göz önünde bulundurulduğunda, termik santrallerin elektrik üretim faaliyetlerinde çevre mevzuatına tabi olmaması kabul edilemez.” denilerek bu santrallerin çevre mevzuatından bu kadar uzun süreyle muaf tutulmasının uygun olmadığı vurgulanmıştır. Dolayısıyla bu düzenleme çevre mevzuatına aykırıdır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 41 sıra sayılı Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 37’nci maddesiyle 5307 sayılı Kanun’a eklenen geçici 8’inci maddeye aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Muş	Fehmi Alpay Özalan	Özlem Zengin
İstanbul	İzmir	Tokat
Mehmet Doğan Kubat	Abdullah Güler	Bahar Ayvazoğlu
İstanbul	İstanbul	Trabzon
Ahmet Kılıç	Bekir Kuvvet Erim	Necip Nasır
Bursa	Aydın	İzmir
	Mihrimah Belma Satır	
	İstanbul	

“Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla Kurul kararına bağlanmış ancak tahsilatı tamamlanmamış olan idari para cezaları, işlenen fiil için bu Kanunla birlikte daha düşük bir idari para cezası uygulanmasının öngörülmesi halinde, ilgili vergi dairesince 16 ncı maddenin ilgili bentlerinde belirlenmiş olan asgari maktu haddten tahsil edilir. Kısmen veya tamamen tahsil edilen idari para cezaları iade edilmez.”

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU
BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Gerekçe...

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Bu önergeyle 5307 sayılı Kanun'un 16'ncı maddesinde belirlenen idari para cezalarının yükümlüler açısından net satış hasılatı dikkate alınmaksızın asgari maktu haddten tahsilini sağlamak suretiyle lehte olan hükümlerinin uygulanmasına imkân veren bir intibak düzenlemesi yapılmaktadır.

BAŞKAN – Önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 37'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 37'nci madde kabul edilmiştir.

38'inci madde üzerinde iki önerge vardır, aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 41 sıra sayı numaralı Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 38'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Kazım Arslan	Tacettin Bayır	Tahsin Tarhan
Denizli	İzmir	Kocaeli
Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu	Müzeyyen Şevkin	Ahmet Akın
Manisa	Adana	Balıkesir
	Cengiz Gökçel	
	Mersin	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU
BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak üzere Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel.

Buyurun Sayın Gökçel. (CHP sıralarından alkışlar)

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AKP iktidara geldiğinden beri Maden Kanunu 14 kere değiştirildi, 14 değişiklik de rant için yapıldı. İşçilerin çalışma şartlarını iyileştirmek, ulusal servetimiz madenleri verimli kullanmak için değil, uluslararası baronları beslemek, yandaşları zenginleştirmek için yapıldı. Biz 15'incisini tartışıyoruz. Her değişiklikle yeni çevre felaketlerine yol açıldı. Nerede bir orman varsa içinde habis bir kanser gibi büyüyen maden ocağı görür olduk.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'miz için taş toprağı altın derler ya bereketli ülkemizin yer üstü madeni de tarımdır. Ancak ne şanssız ki tarihin en beceriksiz yönetimi iktidarda. İşçisini, çiftçisini, köylüsünü değil yandaşını, uluslararası baronları düşünen, her meslek grubunu kendine düşman edinmiş bir yönetim var. Zamanında çiftçiye "Ananı da al git." diyenler domates, biber, patlıcan ve soğanı düşman ilan ettiler. Tarımsal ürünlerin fiyatı artıyormuş. Neymiş efendim: "Uluslararası komplo varmış." Halkı kandırmaya çalışmaktan vazgeçin. Sizin yönetiminizde bu ülkede açlıktan ölen civcivleri gördük, fiyatı arttı diye marketlerde satılmayan patlıcan gördük. Gıda enflasyonunu,

tanzim satışları niye yapıyorsunuz, herkes bilsin. 170 halin 135'ini kapatmak istiyorsunuz. 35 tane halle kendi gıda ağını yaratıp çiftçiyi de, tüketiciyi de kendi tekelinizde ezmek istiyorsunuz. Bütün bu çıkardığınız tantana, gıda fiyatlarındaki artışın faturasını çiftçiye, komisyoncuya, halciye, pazarcıya çıkarmak için. Kendi yandaşınızı tekel yapıp çiftçiyi üretimden koparmak dışında bir amacımız yok. Bakın, diğer halleri kapatıp Mersin'de bir tane hal kursanız olacağı söyleyeyim: Anamur'da muz, çilek yetiştiren; Aydıncık'ta patlıcan, salatalık yetiştiren çiftçi ürününü getirmek için dört saat yol tepecek. Ürünün maliyeti kadar nakliye parası ödeyince fiyatlar daha da yükselecek. Anamur'daki pazarcı ürününü nereden alacak? Mersin'den. 2 kere nakliye parası ödenecek ama fiyatlar ucuzlayacak öyle mi? Tarımda en büyük maliyetlerden biri taşıma arkadaşlar, birbirimizi kandırmayalım. Şimdi, fiyat artışlarından çiftçi, komisyoncu mu sorumlu, yoksa beceriksiz AKP yönetimi mi?

Girdi maliyetlerine bakalım. 2017'de 72 lira elektrik faturası ödeyen çiftçi 2018 sonunda 126 lira öder oldu. 480 lira sulama parası ödeyen Erdemlili çiftçi 1.100 lira ödemek zorunda. Mazot, ilaç, gübre, naylon, hepsi aşırı pahalı. Çiftçi her girdi için ayrı ayrı KDV, ÖTV ödedi, yetmedi; tarımsal destek diye verdiğiniz üç kuruşa su faturasının, elektrik faturasının vadesi geldi diye çiftçi daha görmeden el koydunuz. Arkadaşlar, elimizin altında devasa bir yapı var, Tarım Kredi Kooperatifleri ama AKP yönetimi bu devasa yapıyı kâr amacıyla çalışan bir işletme gibi kullanıyor. Kooperatif, gübre, ilaç, sera örtüsünü kendi üretse, üyelerine kârsız verse hem girdi maliyetleri düşer hem piyasa dengelenir. Şimdi seçimlere kadar tanzim satış yaparak fiyatları baskılıyorsunuz, yine çiftçiyi mağdur ediyorsunuz. "AKP demek, kuyruk demek." dediğimiz için Mahir Ünal televizyona çıkmış "Onlar kendisine baksın." diyor. Biz kendimizi gayet iyi biliyoruz. Sayın Ünal, kendini bilmeyen sizsiniz. Cumhuriyet Halk Partisi, haşhaş eken çiftçisine namert eli değmesin diye Amerika'ya kafa tuttuğu için ambargo uygulandı; yine de geri adım atmadık, çiftçimizi savunduk. Cumhuriyet Halk Partisi, Kıbrıs'ta soydaşlarımızın katledilmesine göz yummadı, dünyayı karşısına alarak soydaşlarımıza özgürce yaşayacakları bir ülke armağan etti. Cumhuriyet Halk Partisi uluslararası baronlara ve yerli iş birlikçilere direndiği için ambargo yedi. Sizin Süleyman Şah Türbesi'nde yaptığınız gibi kuyruğu iki bacağın arasına sıkıştırıp kaçmadığımız için ambargo yedik.

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) – Çok ayıp bir cümle, çok ayıp.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Çok ayıp.

Sayın Başkan, böyle üslup mu olur ya? Temiz dile davet eder misiniz Sayın Başkan.

CENGİZ GÖKÇEL (Devamla) – Yine de yerli üreticiyi ezdirmedik. Yine de millet için çalışmaktan geri durmadık. Atalarımızın kaniyla alınan, köylülerimizin teriyle sulanan bir karış toprağımızı terk etmedik. Kendi çiftçimizin hakkı olan 94 milyar doları ithalat diye uluslararası baronlara yedirmedik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Üslup... İşte ondan oy alamıyorlar Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

Nezih bir dille...

CENGİZ GÖKÇEL (Devamla) – Mercimeği, nohudu, bezelyeyi kısaca Anadolu'nun geleneksel protein deposunu, buğdayı, samanı ithal etmedik. Arpayı kendimiz üretmezsek nasıl ucuza et üreteceğiz, nasıl ucuza süt üreteceğiz?

Şimdi kalkmış, kamu kaynaklarını savurganca harcıyorsunuz. Cumhuriyet Halk Partili İzmir Büyükşehir Belediyesinin "Dar gelirli vatandaş ucuza yesin, çiftçi de piyasa şartlarında ezilmesin." diye kurduğu tanzim satışa döndünüz. "Devlet don, atlet mi üretip satar; devlet manavlık, kasaplık mı yapar?" diye hem üreticiyi hem tüketiciyi koruyan TANSAS'ı çıkarıcı sermayeye peşkeş çektiniz.

2005'te çıkardığımız yasayla belediyelerin tanzim satış kurmasını yasakladınız. Enflasyonun da, kuyrukların da tek sebebi sizensiz. Düzelmaz böyle arkadaşlar, düzelmez. Siz ve beceriksizliğiniz yönetimde olduğu sürece ne çiftçinin yüzü gülecek ne tüketicinin.

Üreten, güçlü ve mutlu Türkiye'yi ancak "Martın sonu bahar." diyenler kuracak.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Hepsı doğru, hepsi doğru.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1410) esas numaralı Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 38'inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ayhan Erel	Hasan Subaşı	Ümit Beyaz
Aksaray	Antalya	İstanbul
Fahrettin Yokuş	Feridun Bahşi	Aylin Cesur
Konya	Antalya	Isparta

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak üzere Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş.

Buyurun Sayın Yokuş. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Bugün, uzman çavuşlarımızın sorunlarıyla ilgili birkaç şey söylemek istiyorum. Hepimiz biliyoruz ki terörle mücadelede askerlerimizin hangi fedakârlıkları yaptığı ve bunun için ne kadar ağır bedeller ödedikleri hepimizin malumu. Uzman çavuşlarımız da askerî hizmetler içerisinde önemli görevler üstleniyorlar ancak bu kadrodaki kardeşlerimiz maalesef subay ve astsubaylarımızın özlük haklarından eşit şekilde faydalanamıyorlar. Bir kere, kadroları yok, kadro istiyorlar, doğudaki görev sürelerinin biraz daha kısıtlandırılmasını istiyorlar; uzman çavuşlarımız emeklilik yaş haddinin belirlenmesini istiyorlar; uzman çavuşlarımız özlük haklarının verilmesini istiyorlar; rütbe, yetki ve sorumluluklarının belirlenmesini istiyorlar; tazminatlardaki adaletsizliklerin düzeltilmesini istiyorlar; orduve ve kamplarda diğer subay, astsubaylar gibi eşit hak istiyorlar; sağlık şartlarının, sağlık hizmetlerinin subay ve astsubaylarla eşit olmasını istiyorlar; orduve ve kamplarda eşitlik istiyorlar; lojmanlarda adalet istiyorlar; açıklayıcı görev yönetmeliği talep ediyorlar; mobbing ve baskının üzerlerinden kalkmasını istiyorlar; "3600 ek göstergesi biz de hak ediyoruz." diyorlar; yine, astsubaylığa geçişte yüzdelerin artırılmasını istiyorlar. Yani esas itibarıyla birliklerde ve üs bölgelerindeki yaşam alanlarının -yemekhane, yatma yeri, garnizon- eşit olmasını istiyorlar. 97 bin çalışanı, 100 bine yakın emeklisiyle beraber 200 bin kişilik uzman çavuş camiası özlük haklarının mesleki güvence, yaşanılabilir statüye

kavuşturulmasını istiyorlar. Aslında çok şey istemiyorlar, sadece diyorlar ki: “Madem biz aynı ordunun şerefli mensuplarıyız; subay, astsubay ve bizler ve yine korucularımız vatan için, bayrak için, bu ülkenin geleceği için yirmi dört saat görevdeyiz, niye ayırınız? Niye statülerimiz farklı? Niye ücretlerimiz farklı? Neden bu ayrıcalık, ayrımcılık?” Adı “adalet” olan iktidarımıza diyorlar ki: “Allah aşkına ya bize de bir adalet uğrasın ve bu adalet, hakkaniyet olsun ve biz de mutlu olalım, siz de mutlu olun.” Aslında çok şey istemiyorlar. Bu kürsüde pek çok milletvekili arkadaşım bu konuyu gündeme getirdi. İnaniyoruz ki Adalet ve Kalkınma Partisi en kısa zamanda astsubaylarımız başta olmak üzere astsubay emeklilerimiz, uzman çavuşlarımız, subaylarımız, askeriyede çalışan sivil memurlarımız, korucularımız hepsini bir görüp tespihin taneleri gibi vatan hizmeti gören bu insanları kucaklayacak, sorunlarını çözmek için gayret sarf edecek, gerekli yasal düzenlemeleri buraya getirecek, el birliğiyle bu yasal düzenlemeleri keyifle yapacağız, o günleri bekliyoruz.

Değerli milletvekilleri, sizlere ta Konya'nın Derebucak ilçesinden Osman Küçük'ten selam getirdim. Osman Küçük gazi olmak isteyen bir gazi. 1991'de vurulmuş bir asker, vücudunda kurşun taşıyan bir asker. Ama “Ben gazi değilim.” diyor. “Ben devletimden bir şey istemiyorum, sadece vücudumdaki kurşunun hatırına bir gazilik madalyası istiyorum.” diyor. Ne olur, bu madalyaları çok görmeyelim.

Yine, bütün öğretmen gaziler adına Aydemir Özkaya, Cemal Ünlü öğretmenlerimiz: “Biz PKK terör örgütünün Diyarbakır'daki, Mardin'deki, Şırnak'taki saldırılarında kurşun yedik, kurşun izlerimiz, kurşun deliklerimiz var. Kurşunlar vücudumuzda. Biz bir şey istemiyoruz, sadece ve sadece devletimizden madalya istiyoruz, gazilik madalyası. Başka bir hak, başka bir şey istemiyoruz.” diyorlar ve yine bu konuda da hükümetimizin hassas davranacağına inanıyorum. Hem milliyiz hem yerliyiz ya, hadi bakalım, ne kadar milliyiz ne kadar yerliyiz, bunları da gösterelim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – Bir dakika daha alabilir miyim?

BAŞKAN – Tamamlayalım.

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – Değerli milletvekilleri, son olarak Nurettin Kılıçoğlu TÜRK-İŞ'e bağlı TÜMTİS Sendikası Genel Yönetim Kurulu üyesi. Sendikal çalışma yaparken arkadaşlarıyla birlikte maalesef terör örgütü üyesi muamelesi görek mahkûm edilmiştir. Onu mahkûm edenler de sonunda FETÖ'cü hâkim, savcılar olarak ortaya çıkmış ve tutuklanmışlardır. Bu tip acı olaylar Türkiye'mizde oldukça fazla. Bütün bunlara, yani mağdur insanlara yeniden yargılanma olayı çıkarabilir miyiz? Yapmalıyız, bunun da bir hak olduğunu düşünmeliyiz. FETÖ'cü yargıçların zulmettiği, haksız yere mahkûm ettiği belki yüzlerce vatandaşımız var ve bunları düzeltelim istiyorum.

Son olarak da dilimizi düzeltelim diyorduk, maalesef hepimiz dilimizi iyice bozduk. Biraz önce sizlere haksız yere bir ithamda bulunduğumu biliyorum.

Bütün AK PARTİ'liler FETÖ'cü değildir diyor, hepinize saygılar sunuyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

38'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 38'inci madde kabul edilmiştir.

39'uncu madde üzerinde iki önerge vardır. Aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 41 sıra sayılı Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 39'uncu maddesiyle eklenmesi öngörülen birinci fıkranın "Yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı elektrik üretim lisansları için bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarihten sonra 14/03/2003 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 7 nci maddesi kapsamında 100 MW üzerindeki barajlı hidroelektrik santraller haricinde, yapılacak kapasite artışı lisans tadili EPDK tarafından uygun görülenler söz konusu kapasite artışı için YEK Destekleme Mekanizmasından yararlanır" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Kazım Arslan	Tacettin Bayır	Müzeyyen Şevkin
Denizli	İzmir	Adana
Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu	Ahmet Akın	Tahsin Tarhan
Manisa	Balıkesir	Kocaeli
	Alpay Antmen	
	Mersin	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU
BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak üzere Mersin Milletvekili Alpay Antmen...

Buyurun Sayın Antmen. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugüne kadar başta biz Cumhuriyet Halk Partisi ve diğer muhalefet partileri hem Mecliste hem de tüm mecralarda, AKP iktidarının ülkemize verdiği zararları on altı yıldır anlattık, anlatmaya da devam ediyoruz, devam edeceğiz.

Yerel seçimlere az bir süre kaldı. Bu seçimler öncesinde herkesin son on altı yılımızı bir gözden geçirmesi gerekiyor. Bugün farklı bir açıyla Türkiye'nin son on altı yılına başka bir bakış açısı getirmek istiyorum. Bu konuşmayı özellikle AK PARTİ'ye oy vermiş kıymetli yurttaşlarımız için yapıyorum ve dikkatlice izlemelerini, dinlemelerini rica ediyorum.

AK PARTİ iktidarının on altı yılını hep konuştuk. Gelin, 3 Kasım 2002'ye geri dönelim ve varsayalım ki o gün AK PARTİ iktidar olamadı, ülkeyi son on altı yılda AK PARTİ yönetmedi; Türkiye'de bugüne kadar neler olduğunu değil de nelerin yaşanmayacağını sizlerle paylaşmak istiyorum.

Bakın, askerimizin başına çuval geçirilmeyecekti, diplomatlarımız esir alınmayacaktı. Soma'da 301 işçimiz ihmaller yüzünden hayatlarından olmayacaklardı. Berkin Elvan 20 yaşında olacaktı ve rahatlıkla ekmek almaya gidebilecekti. (CHP sıralarından alkışlar) Emel Korkmaz, Emel anne, Ali İsmail'in mezuniyetini görecekti, oğluna sarılabilecekti.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) - Yasin Börü ne olacak? Onu da söylemeniz iyi olur.

ALPAY ANTMEN (Devamla) – İnşallah.

Ethem Sarısülük, Abdullah Cömert, Mehmet Ayvalıtaz, Mustafa Sarı hayatta ve sevdikleriyle birlikte olacaktı. Sayın Vekilin dediği gibi başka ölümler de olmayacaktı. FETÖ, ne istedilerse verilmeyeceği ve devletin içine sızamayacağı için, darbeye kalkışamayacak, 15 Temmuz gecesi vatandaşlarımız tankların altında can vermeyecek ve kahraman Ömer Halisdemir yaşıyor olacaktı. (CHP sıralarından alkışlar) Türkiye, vatandaşlarına dünyadaki en pahalı benzin, pasaport ve otomobilini satmayacaktı. Sıfırlanmış terörden ülkemiz her terör örgütünün laboratuvarı olmayacak, şehitler ve gaziler arasında

ayrım yapmaya hiç kimse cüret edemeyecekti. Oslo’da PKK’yla kimse pazarlık yapmayacaktı. Savcılar PKK’lıların ayağına götürülmeyecek ve çadırda utanç mahkemeleri kurulmayacaktı. Hiçbir yargı mensubunun cüppesinde düğme ve cep olmayacaktı. Türkiye OECD ülkeleri içinde sendikalaşma oranıyla sonuncu olmayacaktı. AB süreci devam edecekti. Hamile kadınlar sokak ortasında tekmelenmeyecekti. Şehit yakınları mahkemeye verilemeyecekti. Milletvekilleri ve belediye başkanları tutuklanmayacaktı. Türkiye, dünyanın en büyük gazeteci hapishanesine dönüşmeyecekti. Barış isteyen akademisyenler tutsak edilmeyecekti. Türkiye, eğitim alanında OECD ülkeleri arasında sonuncu olmayacaktı. Yunanistan, 18 adamızı işgal edemeyecekti değerli milletvekilleri. Öğretmenler atanmadığı için intihar etmeyecekti. 2 milyondan fazla esnaf ve zanaatkar kepenk kapatmayacaktı. Türkiye’nin dış borcu 480 milyar dolar olmayacak ve bütçe açığı rekorlar kırmayacaktı. Türkiye, İnsan Hakları Sözleşmesi’nin en çok ihlal edildiği ülke olmayacaktı. Kadına şiddet; evet, kadına şiddet yüzde 1.400 artmayacaktı. İşçi ölümlerinde Türkiye dünya 3’üncüsü olmayacaktı. 20 bin işçi denetimsizlik ve kâr hırsı yüzünden iş cinayetlerine kurban gitmeyecekti değerli milletvekilleri. Sivas’ta aydınları yakanlar bırakılmayacak, gerekli cezaları görecek.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) - Ceza da olmayacaktı.

ALPAY ANTMEN (Devamla) - Hiçbir iş adamı bütün millete küfredip devletten en büyük, kârlı ihaleleri alamayacaktı, ayrıca vergi borçları da sıfırlanmayacaktı değerli milletvekilleri. Hiçbir başbakan İŞİD denen cani terör örgütüne “öfkeli kalabalık” diyemeyecekti. Hiçbir başbakan Irak’ta masum sivilleri öldüren emperyalist ABD askerlerinin ülkelerine sağ salım dönmeleri için dua etmeyecekti. Demokrasi hiç bu kadar ayaklar altına alınmayacaktı. 4 milyon metreküpten fazla ağaç yandaşlara rant uğruna kesilmeyecekti. 2019 yılında el âlem Mars’a gitmek için sıraya girerken Türkiye’de domates ve patlıcan için kuyruğa girmeyecektik. Velhasıl Türkiye ekonomik, sosyal ve hukuki anlamda çok daha güzel bir ülke olacaktı. Ama sözümüz olsun, tüm yurttaşlarımız için martın sonu bahar.

Teşekkür ederim, hepinize saygılar sunarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi işleme alıyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1410) esas numaralı Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 39’uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “eklenmiştir” ibaresinin “ilave edilmiştir” ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Fahrettin Yokuş

Feridun Bahşi

Yavuz Ağırlioğlu

Konya

Antalya

İstanbul

Aylin Cesur

Yasin Öztürk

Isparta

Denizli

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak üzere Antalya Milletvekili Feridun Bahşi.

Buyurun Sayın Bahşi. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

FERİDUN BAHŞİ (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 41 sıra sayılı Yasa Teklifi'nin 39'uncu maddesindeki değişiklik önergemiz üzerine söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, çağdaş madencilik ülke kalkınmasındaki en önemli etkenlerden birisidir ancak ülkemizde hak ettiği destek ve değeri görmemekte, kaynaklar yeterli olmasına rağmen gelişmiş ülkelerle rekabet edememektedir.

İçinde bulunduğumuz 21'inci yüzyılda hâlâ hem de çok sayıda kaçak, ruhsatsız maden ocakları varlığını sürdürmektedir. Küreselleşme adı altında madencilikte uygulamaya konulan özelleştirme, taşeronlaştırma, sendikasızlaştırma ve kamu madenciliğinin yok edilmesi politikaları sonuçlarını Afşin Elbistan'da, Karadon'da, Kozlu'da, Soma'da, Şırnak'ta, Ermenek'te yaşanan iş cinayetleriyle acı bir şekilde göstermiştir. Bir ülkenin madenler bakımından doğal zenginliği başarılı bir maden sanayisinin kurulması için yeterli değildir. Uygun ve istikrarlı bir politik çerçeveye güvenilir ve kolay işleyen bir mali ve hukuki rejimin de bulunması gerekir. Bir hükümet, ülkesindeki maden potansiyelini değiştiremez ancak verimli bir politikayla yüksek verim elde edebilir. Madencilik faaliyeti eskiden hükümet ile madenci arasında düzenlenen bir ilişkiden ibaretti, bugün ise madencilik merkezi hükümet, yerel yönetim, sivil toplum kuruluşları ve mahallî halk arasında bir ortaklık hâline getirilmiştir. Önce madencilik için ekonomik yönü esas alınırken son on yılda ortaya çıkan gelişmeler madencilikle ilgili sosyal ve kültürel konuları da öne çıkarmaktadır. Madencilik sektörünün geliştirilmesi, güçlendirilmesi, sorunların çözümü, madencilik faaliyetlerinin desteklenmesi ve iyileştirilmesi ile kaçak ocakların kapatılması konusunda millî politikalar oluşturulmalıdır. Bu kapsamda öncelikle madenlerimizin dünyadaki yeni gelişmelerin ışığında ulusal ekonomiye yüksek düzeyde katkı sağlayacak biçimde değerlendirilmesi için maden bakanlığı kurulmalıdır.

Değerli milletvekilleri, bildiğiniz gibi ülkemizde yaşanan maden kazalarından sonra madencilik birçok alanda ciddi bir şekilde tartışılır noktaya gelmiştir. Özellikle iş güvenliği, işçi sağlığı, maden ocaklarının çalıştırılması, madenlerdeki teknoloji, ruhsatlar, redevans ve madencilikle ilgili diğer tüm konuların ciddi bir şekilde masaya yatırılması gerekir. Türkiye madenciliği çok saygınlık kaybetmiştir.

Değerli milletvekilleri, yetersiz ücretle, sosyal güvencesiz, sağlıksız ortamlarda çalışan madencilerimizin çilesi ölümlerle de bitmiyor; ölümlerle birlikte asıl geride kalanların çilesi başlıyor. Bu insanlık dışı uygulamalar artık son bulmalı, işçiler ölüm ile açlık arasında sıkışmamalıdır.

Değerli milletvekilleri, bilindiği gibi madenler Anayasa'ya göre devletin hüküm ve tasarrufu altındadır. Devlet madencilik alanında cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren kurumsal yapılar oluşturmuştu ancak ne yazık ki AK PARTİ iktidarı Eti Madeni geliştirecek yerde özelleştirerek yandaşlarına peşkeş çekti. Sermayenin maden konusundaki eğilimi bu madenleri kişisel mülkiyete çevirme, en az maliyetle madenleri ele geçirme beklentisiydi. Hükümet, 2004 yılında yaptığı değişiklikle bu beklentiye cevap vermiştir. O dönemde Sayın Erdoğan "Biz yeni bir madencilik yasası hazırladık. Maden konusunda yabancı sermayenin Türkiye'ye çekilmesine yönelik çalışmalarımızı hızlandırdık. Yabancı sermayeye her kolaylığı sağlıyoruz, engelleri kaldırıyoruz." şeklinde açıklamalarda bulunmuştur. Gerçekten de söylediği gibi, yasa tüm potansiyel maden alanlarının yerli ve yabancı şirketler tarafından talan edilmesini sağlamıştır. Madenlerin işletme hakları yabancı şirketlere yirmi dokuz, kırk dokuz ve doksan dokuz yıllığına kiralanmıştır. Anglo-Amerikan şirketlerine verilen maden ruhsat alanları çok büyük oranlara ulaşmıştır. Ruhsat iptalleri bu şirketlere uygulanacaksa bundan memnuniyet duyarız. Kısacası, yer altı zenginliklerimiz, birçoğu da yabancı olan özel sektör şirketlerine peşkeş çekilme uğruna çöktürülmüştür.

Değerli milletvekilleri, buradan ülkeyi yönetenlere sesleniyorum: Ülkemizde madencilik geliştirilmesi için her türlü tedbiri alın. Buna ilişkin getireceğiniz her yasayı sonuna kadar destekleyeceğiz ancak bu değişikliklerle yandaş işverenleri değil, madencilerimizi, madencilerimizin canlarını koruyun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayalım.

FERİDUN BAŞŞI (Devamla) – En önemli de ülkeyi yönetenlerin utanç vesilesi olması gereken kaçak maden ocaklarını bir an önce kapatın ki yeni Somalar, yeni Ermenekler yaşanmasın diyorum ve yüce Türk milletini ve Gazi Meclisimizi saygıyla ve sevgiyle selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

39'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 39'uncu madde kabul edilmiştir.

40'nci madde üzerinde bir önerge vardır, işleme alıyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 41 sıra sayılı Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 40'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Kazım Arslan	Tacettin Bayır	Tahsin Tarhan
Denizli	İzmir	Kocaeli
Ahmet Vehbi Bakırloğlu	Müzeyyen Şevkin	Ahmet Akın
Manisa	Adana	Balıkesir
	Fikret Şahin	
	Balıkesir	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, bu maddedeki meramımız, enerji verimliliği danışmanlık şirketlerinin mevcut kanunda üç yılda bir yapılan sertifikalarını yenileme mecburiyeti vardı, biz bu süreyi üç yıldan beş yıla çıkarıyoruz. Bu manada sektördeki firmaların üç yıl içerisinde ödeyecekleri sertifika bedellerini biz bir taraftan almamış oluyoruz. Bir de sistemde verimliliği sağlayarak hem enerjinin üretilmesine hem de verimli bir şekilde kullanılmasına imkân sağlayan bir düzenlemedir. O yüzden bu maddenin çıkarılması teklifine, önergesine katılmadığımızı ifade ediyorum.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak üzere Balıkesir Milletvekili Fikret Şahin.

Buyurun Sayın Şahin. (CHP sıralarından alkışlar)

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de 41 sayılı Maden Kanunu'nun 40'nci maddesi hakkında söz aldım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime bugüne kadar ülkemizde maden kazalarında hayatını kaybeden emekçi kardeşlerimize Allah'tan rahmet dileyerek başlamak istiyorum.

Madencilik dediğimiz zaman, maalesef, ülkemizde aklımıza hep acı hadiseler geliyor. İş kazaları, ölümler, acılı aileler, doğa katliamı, ağaç kesimleri, derelerin kuruması; kuşların, yaban hayvanlarının yok olması; doğanın renginin griye, siyaha dönmesi; topraklarımızda tarımın yok olması, insanların yaşam alanlarının yaşanmaz hâle gelmesi; hava kirliliği, su kirliliği, toprak kirliliği; kanser vakalarının, meslek hastalıklarının artışları ve bunlara bağlı ölümler; ihmal edilmiş iş güvenliği ve iş sağlığı; emek sömürsü, kölelik koşullarında çalışmak zorunda kalan çaresiz insanlarımız; Zonguldak'ta, Soma'da,

Kütahya’da, Balıkesir’de, Savaştepe’de, Dursunbey’de hayatını kaybedenler ve geride bıraktıkları acılar geliyor aklımıza, maalesef. Tabii bu olumsuz örnekleri çoğaltmak mümkün. Özetle, madencilik dediğimiz zaman, ülkemizde, aklımıza hep acı, gözyaşı ve ölümler geliyor. Tabii, madencilik sektörünün toplum üzerinde bu derece olumsuz algı bırakmasından elbette ki dürüst ve namuslu şekilde çalışan madencilerimiz de şikâyetçi. Oysa daha insancıl, daha çevreci, daha verimli, doğayla dost, modern yöntemlerle madencilik yapabiliriz. Başkalarına bakıp gıpta edeceğimiz, onlardan daha iyi nasıl yapabiliriz onun arayışı içinde olmamız gerektiğine inanıyorum.

Madenlerimizin verimliliği ve çevreyle ilişkisi konusunda sizlere kendi seçim bölgem Balıkesir’den iki tane örnek vermek istiyorum. Balıkesir, Türkiye’de ticareti yapılan 57 madenin 37’sine sahip olan bir il, üstelik dünya bor rezervinin yüzde 73’üne sahip olan ülkemizdeki en büyük bor yataklarının bulunduğu bir bölge. Nasıl bir madencilik yapıyoruz biliyor musunuz? Daha önce de bu kürsüden ifade ettim, topraktan boru çıkartıyoruz, öğütüyoruz, torbalayıp yurt dışına satıyoruz, daha sonra da işlenmiş boru misliyle para ödeyerek tekrar geri alıyoruz yani bir ham madde tedarikçisi durumundayız. Oysa, bizim ihtiyacımız olan, katma değeri yüksek bor ürünleri üretebilecek fabrikalar zinciri kurmak, yine burada ifade ettim, yani bir bor organize sanayisi yapmak. Çünkü, Türkiye’nin geleceği, gelecek nesillerin de kalkınmasının temeli borda yatıyor ve bizim bir bor vadisine ihtiyacımız var. Yine bu kürsüden heyetinize sesleniyorum: Gelin, dünyanın ilk bor vadisini Balıkesir ilinde hep birlikte kuralım.

Efendim, diğer bir husus ise ülkemizin sahip olduğu en güzel doğal yaşam alanlarından, ekolojik bir hazine olan Homeros’un destanlarında bin pınarlı yaşam toprakları olarak adlandırılan hatta Truva atının yapıldığı ağaçları barındıran Kaz Dağlarının maalesef altın şirketleri tarafından delik deşik edilmesi. Oysa o bölgede yaşayanlar, bizler hep diyoruz ki Kaz Dağlarının zenginlikleri toprağın altında değil, toprağın üzerinde ve hep birlikte Kaz Dağlarımızın ekolojik yapısına, doğasına sahip çıkmaya çalışıyoruz.

Sadece Kaz Dağları mı? Beraberinde Madra Dağlarında, hatta Ayvalık’ta, Altınova’da denizden dahi maden arama çalışmaları yapılarak bir nevi doğa katliamı yapılmak isteniyor.

Dünyada benzersiz doğal güzelliklere sahip alanlarda madencilik faaliyetlerine izin verilmesi, gelecek nesillere ihanet etmekle aynı anlama gelmektedir. Ülkemizde madencilik için tercih edilecek bölge, bizim bölgemizde olduğu gibi doğa güzellikleri olan değil, tam aksine, doğa güzellikleri olmayan, gelişmemiş bölgelerde madencilığe daha öncelik vermenin, oralarda teşvik etmenin doğru olacağına inanıyorum. Fakat biz ne yapıyoruz? Doğa harikası bölgelerde madencilik faaliyetlerine izin veriyoruz üstelik de yabancı şirketlere. Hem doğa güzelliklerimizi harap ediyoruz hem de madenlerimizi yabancı şirketlerin sömürmesine izin veriyoruz.

Burada sizlerin aracılığıyla Bakanlık yetkililerine sormak istiyorum: Acaba ülkemizde kaç adet yabancı maden şirketine arama ve işletme ruhsatı verilmiştir? Bunu sizlerin aracılığıyla Bakanlık yetkililerine sormak istiyorum.

Yine, kanun teklifinin 4’üncü maddesinde “millî menfaatlerimize uygun” ifadesi yer almakta ki bu madde de geçti zaten.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FİKRET ŞAHİN (Devamla) – Çok az kaldı Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

FİKRET ŞAHİN (Devamla) – Aslında bu “millî menfaatlere uygun” ifadesi bir nevi de itiraf niteliğinde yani demek ki şimdiye kadar millî menfaatler doğrultusunda hizmet edilmemiş, bunu yazmak zorunda hissettik yani. Evet, haklısınız.

Sözlerimi şöyle sonlandırmak istiyorum, özellikle şu an iktidarda olan partiye seslenmek istiyorum, yerli ve millî olduğunuzu iddia ediyorsunuz: Evet, madencilik sektörü, ülkemiz için önemli bir kaynak. Millî sermaye ve millî girişimle çıkartılması mümkün olan kendi topraklarımızdaki zenginlikleri başka ülkelerin yatırımcılarıyla paylaşmanın anlamı nedir? Bunu sizlere sormak istiyorum. Ve uluslararası sermaye, küresel sermaye ülkemizin her bölgesine gözünü dikmiş, kârını maksimize etmek için her yolu deniyor. Buna geçit vermemek de hepimizin görevi.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum, sağ olun. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 40'ıncı madde kabul edilmiştir.

41'inci madde üzerinde iki önerge vardır, aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Buyurun:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 41 sıra sayılı Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede değişiklik yapılmasını öngören Kanun Teklifi'nin 41'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Kazım Arslan	Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu	Tacettin Bayır
Denizli	Manisa	İzmir
Müzeyyen Şevkin	Ahmet Akın	Tahsin Tarhan
Adana	Balıkesir	Kocaeli

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, bu enerji verimliliğini teşvik eden bir düzenleme, onun için önergeye katılmıyoruz.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak üzere Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın.

Buyurun Sayın Akın. (CHP sıralarından alkışlar)

AHMET AKIN (Balıkesir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle hepimizi saygıyla selamlıyorum. Yalnız, Sayın Başkan enerji verimliliğiyle alakalı “Katılmıyoruz.” dedi. Türkiye’de enerji verimliliği gibi önemli bir konuya Sayın Komisyon Başkanımızın katılmaması, bunu bir de burada deklere etmesi enteresan geldi. Çünkü bize göre Türkiye’deki en büyük yenilenebilir enerji kaynaklarından, hatta kendi kaynaklarımızın en çoğundan olan enerji verimliliği ki yüzde 20’nin üzerinde bir artışı var. Biz enerji verimliliğinden her zaman yanayız ve en başta da söylediğimiz gibi, her zaman da söylüyoruz, ilk önce kendi yerlerimizden başlamak zorundayız. Mesela Enerji Bakanlığımızın daha kendine ait enerji verimliliği yok. Türkiye Büyük Millet Meclisinde enerji verimliliği yok. Enerji verimliliği olmazsa olmazımızdır ve Türkiye’de en az yüzde 20-25 oranında enerji verimliliğine bir kaynak vardır, bu kaynağı da kullanmak bizim en doğal hakkımız. Onun için bu konuda mücadeleye devam ediyoruz ve bu konuda da iktidarı uyarıyoruz ki enerji verimliliğine siz de destek olun, el birliğiyle ülkemizi daha kalkındırılım ve enerji faturalarını da indirelim. Zaten

millet faturaları ödeyemiyor. Görüyorsunuz, 50 liralık faturaya 100 lira bedel geliyor, ondan sonra “Faturayı nasıl ödeyeceğiz?” diye düşünüp duruyorlar. Ancak bu şekilde yaparak faturalarımızı aşağıya indirebiliriz.

Bu kanun da bu torba yasa içinde yine geldi. Torba yasa, biliyorsunuz, artık AK PARTİ hükümetlerinin alışagettirmiş olduğu bir durum. Neden? Gerekçeleri gayet güzel, gerekçeleri okuduğunuz zaman gayet mantıklı ama gelen kanunların, tekliflerin gerekçeyle alakası yok. Burada gelen de bir maden ceza yasası değerli arkadaşlar. Bu maden ceza yasası toplum olarak hem STK’lerin hem de diğer bütün paydaşların direkt olarak bize aktardıkları “Bunu kaldırın, bunu çekin komple.” Ama bizim burada ihtiyacımız olan yeni bir maden ceza kanunu değil, baştan aşağıya yenilenmiş yeni bir maden kanunudur. Gelin, el birliğiyle Maden Kanunu’nu baştan aşağıya yeni yöntemlere göre getirelim ve maden ihtiyacını da Türkiye’nin ve maden kanunu ihtiyacını da el birliğiyle geçerli hâle getirelim. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, burada, 41’inci madde de “Enerji tesislerinin kapasitelerinin artması.” deniyor. Biz enerji tesislerinin kapasitelerinin artmasından yanayız ancak buradaki kapasiteler artarken ortaya gelen fahiş fiyatlar ve fiyatların faturalara yansımaları ve gelen oradaki maliyetlerin de azalması için çalışma yapılması gerektiğini de üstüne basa basa söylüyoruz.

Elektrik faturalarında büyük vergiler var değerli arkadaşlar. Bakın, şimdi, sayın AK PARTİ’li değerli arkadaşlarımız bazı kanun teklifleri getiriyor. Bu kanun tekliflerinin birinde de işte, kâğıt ve kırtasiye ürünleri, kitapta ÖTV’yi ve KDV’yi indirmekle ilgili. Ben bir kanun teklifi hazırlamıştım ve bunun üstüne basa basa kabul edilmesini ve gündeme alınmasını sizlerden rica ediyorum. Neden? Bu doğal gaz ve elektrikte Türkiye Cumhuriyeti’nde vatandaşlarımızın büyük sorunu var. Mesela, doğal gazda ÖTV’yi kaldıralım, doğal gazdaki KDV’yi yüzde 1’e indirelim, elektrikte indirelim. Ne var? Burada indirirsek halkımız daha çok yararlanacak. Zaten konutlarda kullanılan doğal gazdaki KDV ticarethanelerdeki gibi değil, onları oradaki halkımız düşemiyor yani fazla fazla ödemek zorunda kalıyor, verginin vergisini ödüyor. Bu da hem ayıptır hem yazıktır hem günahtır.

Şimdi, değerli arkadaşlar, devamlı olarak “İndirim yaptık, müjde, müjde.” diyorsunuz. Sizin müjde anlayışımız... İndirimle müjde birbirine girdi. Fakat detaylı olarak baktığımız zaman, her “Müjde.” dediğinizin altında bir bindirim çıkıyor. Yani açık net söyleyebilirim, bir yılda elektriğe yüzde 90 zam yaptınız, sonra da dediniz ki “Yüzde 10 indirdik.” Yani “Müjde.” dediniz. Yahu, arkadaş, akıllara zarar, yüzde 90 zam yap, yüzde 10 indir, ondan sonra da “Müjde.” de. Bu, milletin aklıyla dalga geçmektir. Yaptığımız tamamen indirim ve bindirim. Sizin Hükümetiniz de sadece bindirim hükümetidir değerli arkadaşlar.

Ayrıca, bu kanun teklifinde “millî menfaatlere uygunluk” ibaresi ekleniyor. Allah aşkına, bu kanun teklifinde ve bütün politikalarımızda “millîlik, yerlilik” diye bir konu yok. Onun için, “yerli ve millî” olmak sizin göreviniz, gerçek anlamda “yerli ve millî” olmak sizin ödeviniz. Buradan sesleniyorum Türk milleti adına: Gerçek anlamda yerli olun, gerçek anlamda millî olun, canımızı yiyin ama lafla gelip de “Yerli, millîyiz.” edebiyatı yapıp milleti kandırmayın değerli arkadaşlar. Enerjide bağımlıyız. Yerliliğe ihtiyacımız var, yerli kaynaklara, fakat bununla alakalı ortada yaptığımız bir şey de yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen Sayın Akın.

AHMET AKIN (Devamla) – Termik santrallerimiz var, “Termik santrallerimizin rehabilite edilmesi gerekiyor.” diyoruz, siz onu da bırakıp “İki sene mevcut hâli devam etsin.” diyorsunuz. Değerli arkadaşlar, termik santrallerimiz zehir saçıyor. Bunları acilen rehabilite edip daha çok verimli hâle getirmek zorundayız. Getireceğiz, hem daha çok verimli olacak hem de etrafa, sağlığa zararı olmayacak.

Eti Madeni Varlık Fonu’na devrettiniz. Ne yaptınız? Ne denetim var, ne bir şey, şimdi de devletin alacağı borçlarına karşılık bunu teminat vereceksiniz.

Şimdi, burada, tekrar tekrar sizden isteğimiz şudur: Gerçek anlamda, oturduğunuz koltukların hakkını verin. O koltuklar, bu aç çocuklarımızın emanetleri, atalarımızın emanetleri. Orada ya hizmet edin ya da o yeri bırakın, biz gelelim, aslanlar gibi görevimizi yapalım.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1410) esas numaralı Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 41’inci maddesinin ikinci fıkrasının ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümlelerin eklenmesini arz ve teklif ederim.

“Desteklenecek olan projelerin seçimi Bakanlık ve Genel Müdürlük tarafından kurulacak olan bir komisyon tarafından belirlenir.”

Fahrettin Yokuş

Ayhan Erel

Aylin Cesur

Konya

Aksaray

Isparta

Arslan Kabukcuoğlu

Ümit Beyaz

Eskişehir

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak üzere Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu...

Buyurun Sayın Kabukcuoğlu. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

AK PARTİ iktidarı on yedi yıl boyunca Türkiye’de ne varsa tüketti. Geçmiş yönetimlere şu andaki yönetim ne kadar kızsaya yeridir, keşke biraz daha fazla olsaydı da bu rahatlık biraz daha devam etseydi(!) Ülkenin birikimleri sadece on yedi yıl idare edebildi.

Dünyada neden-sonuç ilişkisini kurabilen ülkelerde UH-1 helikopterleri uçuştan kaldırılmış durumda. Daha iki gün önce, birisi bölgem Eskişehir’de olmak üzere bu helikopterlere 4 şehit daha verdik. Biz bu helikopterlere şehit vermeye daha ne kadar devam edeceğiz?

Deniz Fenerine haber yasağı, çocuk istismarına haber yasağı, tren kazalarına haber yasağı, donarak şehit olan askerlerimize haber yasağı, İstanbul’da çöken binaya haber yasağı; 21’inci yüzyılın sansürünü yaşıyoruz. Yaşananlar doğru ise bir kez de özür dileme erdemini göstermelisiniz.

“Babalar gibi satırım.”“Devlet bez üretmez.”“Devletsüt üretmez.”“Devlet et üretmez.”Geldiğimiz noktaya bir bakar mısınız, devlet domates, biber, patlıcan satar hâle geldi. Hor gördüğünüz, küçük gördüğünüz, seçimden seçime hatırladığınız çiftçinin hakkını ne zaman vereceksiniz? Kanunla, çiftçiye ödeyeceğiniz millî gelirin yüzde 1’inin ancak üçte birini ödediniz. Geçilmeyen yollara, geçilmeyen köprülere, geçilmeyen tünellere, yatılmayan hastanelere yılda 6 milyar Türk lirası alıyorsunuz. Bir ekonomi yazarı, “Bu yatırımların ne için yapıldığını ben bilmiyorum. Bütçeye fazladan 500 milyar dolar konsaydı bu yatırımlar yine yapılırdı. Bunların cevabı, bu yatırımları yapanlarda, buna karar verenlerde.” demektedir. Ne dersiniz, bunları açıklama zamanı geldi mi?

Sayın milletvekilleri, dünya bor rezervinin yüzde 73’ü Türkiye’de bulunmaktadır. Bilinen yataklar: Eskişehir Kırka, Kütahya Emet, Balıkesir Bigadiç, Bursa Kestelek’tir. Bor, dünyada rakibimizin olmadığı bir madendir. Bölge Eskişehir’de ülkenin en önemli bor yatakları bulunmaktadır. Kırka bölgesi boraks madeni, Türkiye’nin toplam rezervinin yüzde 25’ini bulundurmaktadır. Bu bağlamda, Kırka’da bulunan tesislerle 2002 yılında 790 bin ton bor satışıyla 186 milyon dolar, 2016 yılında 1 milyon 776 bin ton bor satışıyla 689 milyon dolar elde edilirken 2017 yılında 2 milyon 123 bin ton bor ihraç edilmiştir. İhracatın yüzde 1’i Orta Doğu ülkelerine, yüzde 2’si Afrika ülkelerine, yüzde 16’sı Amerika Birleşik Devletleri’ne, yüzde 27’si Avrupa, yüzde 54’üyse Uzak Doğu’ya gerçekleşmiştir. İç satışta 2017 yılında 75 bin tondur.

Bor ürünleri yüzde 36 cam sanayisinde, yüzde 31 seramik sanayisinde, yüzde 9 temizlik, deterjan olarak, yüzde 7 tarım sanayisinde, yüzde 7 tutkal ve yüzde 14 de diğer sektörlerde kullanılmaktadır. Görüldüğü gibi, bor kullanım alanı çok geniş bir madendir. Diğer sektörler arasına sağlık sektörü de girmektedir, sağlık sektöründe de borun yeri vardır. Kırka’da bulunan bor tesislerinde 2 binden fazla personel çalışmakta ve bölge halkı için de ciddi istihdam sağlanmaktadır. Borla ilgili Türkiye’de yapılacak işlemler ve mamul hâle getirildikten sonra yapılacak ihracat kesinlikle ülkemize ve bölgemize büyük yararlar sağlayacaktır.

Teşekkür ederim. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

41’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 41’inci madde kabul edilmiştir.

42’nci maddeye geçmeden 2 arkadaşımızın 60’a göre söz talebi var.

Sayın Çakırözer, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

31.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer’in, kota mağduru olan pancar üreticilerinin hayatını olumsuz etkileyen cezaların affedilmesi ve ölüm yoluna dönen Alpu yolunun yapılması için yetkililere çağrıda bulduklarına ilişkin açıklaması

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bu yıl ülkemizin birçok bölgesinde doğal afetler, kuraklık, iklim değişikliği ve bitkisel hastalıklar nedeniyle on binlerce pancar çiftçisi üretim kotalarını dolduramadı. Kotasını dolduramayan pancar üreticilerine Şeker Kurumu tarafından şeker fabrikalarına eksik pancar teslim etiketleri için para cezaları kesildi. Sadece Eskişehir’de 1.500 çiftçimize 3,5 milyon lira kota cezası kesildi. Benzer şekilde Kütahya’da, Konya’da, Afyon’da, Karaman’da ve daha birçok yerde binlerce çiftçimize milyonlarca liralık ceza kesildi.

Bu cezalar zaten boğazına kadar borç içindeki çiftçimizi âdeta canından bezdirdi. On binlerce pancar çiftçisinin hayatını olumsuz etkileyen bu cezaların affedilmesi için Şeker Kurumuna ve bağlı olduğu bakanlığa buradan çağrıda bulunuyoruz.

Aynı zamanda, ölüm yoluna dönen Alpu yolunun yapılması için bir kez daha çağrıda bulunduk. Yol hâlâ tamamlanmadığından...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Örs...

32.- Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs'ün, 15 Şubat Gümüşhane ilinin düşman işgalinden kurtuluşunun 101'inci yıl dönümünde hemşehrilerinin kurtuluş bayramını tebrik ettiğine ilişkin açıklaması

HÜSEYİN ÖRS (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli milletvekilleri, yarın 15 Şubat. 15 Şubatta komşu Gümüşhane ilimizin düşman işgalinden kurtuluşunun 101'inci yıl dönümünü kutlayacağız. Kurtuluş Savaşı, milletimize vurulmak istenen esaret zincirinin kırıldığı millî direniş ve şahlaniş ifade eder. İnsanlık dışı her türlü katliama karşı birlik ve beraberlik içerisinde var olma mücadelesini veren milletimiz insanlığın örnek alacağı zaferler gerçekleştirmiştir. Yüz bir yıl önceki ruh ve heyecanla Gümüşhane'mizin düşman işgalinden kurtuluşunu kutladığımız bugün, başta Büyük Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere, Gümüşhane ve ülkemizin kurtuluş mücadelesinde bugüne kadar kaybettiğimiz tüm şehit ve gazilerimizi rahmet ve minnetle yâd ediyor, tüm Gümüşhaneli hemşehrilerimizin 15 Şubat kurtuluş bayramını tebrik ediyorum.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Nevzat Şaturoğlu ve 6 Milletvekilinin Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1410) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 41) (Devam)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, 42'nci madde üzerinde aynı mahiyette iki önerge vardır, işleme alıyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1410) esas numaralı Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 42'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Fahrettin Yokuş
Konya

Ayhan Erel
Aksaray

Feridun Bahşi
Antalya

Ümit Beyaz
İstanbul

Aylin Cesur
Isparta

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Kazım Arslan
Denizli

Ahmet Vehbi Bakırlioğlu
Manisa

Tacettin Bayır
İzmir

Müzeyyen Şevkin
Adana

Ahmet Akın
Balıkesir

Tahsin Tarhan
Kocaeli

İlhami Özcan Aygun
Tekirdağ

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEMRA KAPLAN KIVIRCIK (Manisa) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde konuşmak için önce Isparta Milletvekili Aylin Cesur.

Buyurun Sayın Cesur. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

AYLİN CESUR (Isparta) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu ve yüce milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye'nin büyümede küme düştüğü son beş yılda, 516.317 esnafın battığı bir süreçte 150 bin çalışanı doğrudan ilgilendiren, 900 bin kişiyi de dolaylı yoldan ilgilendiren bir kanun teklifini görmeye devam ediyoruz.

Son on yedi yılda Maden Kanunu 4 kez köklü olmak üzere, 14 kere değişikliğe uğramış. Neredeyse her yıl değişiklik yapılan Maden Kanunu deyim yerindeyse bir yamalı bohça olmuş ama hâlâ bu kadar değişikliğe rağmen herkes şikâyetçi. Neden? Anayasa'ya aykırılık teşkil eden maddeler ile torba kanun yapılmasının sonuçlarından biri diyelim. Özetle, 54 maddelik teklifin tamamı madencilik ceza kanununa dönüşmüş de ondan.

Düzenleme ruhsat güvencesini ortadan kaldırıyor. Teklif madencilikte birikmiş temel sorunları çözmekten uzak. Maden sektörü ciddi bir kriz altında. Cezalar insafsızca artırılarak maden işletmelerine âdeta “Krizdeyseniz krizde olun, fark etmez, madencilik yapmayın kardeşim.” deniyor. Bu teklif kabul edilirse 4 milyona yakın resmi işsizler ordusuna yeni işsizlerin katılması an meselesi, benden söylemesi.

Maden sahalarında redevans artışı kaçak usulde madenciliği büyütmede, işçi sağlığı ve güvenliğini de daha riskli hâle getirmekte. Sorun mühendisi cezalandırmakla, işletmeciyi ağır cezaya boğmakla çözülmeyecek, sorun redevanslı işletme anlayışı zaten. Isparta'da maden izni verilen alan sayısı 500'e yaklaştı. Türkiye'nin en yaşanılabilir kenti seçilen Isparta son yıllarda açılan mermer ocakları ve göllerin geleceğini tehdit eden projeler sivil toplum örgütleri tarafından her an gündeme getiriliyor. Özellikle Sütçüler ilçemizde son yıllarda sayıları artan maden ocaklarına ilişkin bölge halkının çok ciddi kaygıları var. Sütçülerli vatandaşlarımız ülkemizin önemli yer altı kaynaklarından olan mermer çıkarılmasına karşı değiller, büyük istihdam kaynağı ve yer altı zenginliklerimizden faydalanmak gerektiğinin herkes çok farkında ve bundan da memnun. Mermer ocaklarının su kaynaklarına, ormana ve yaban hayatına zarar vermesinden şikâyetçiler. Bana bir mektup geldi Sütçüler'den. 150 adet mermer ocağına ruhsat verildiğini belirtmiş yazan vatandaşımız ve diyor ki: “Ne acıdır ki köylerimiz yaşanan çevre felaketleri nedeniyle boşalıyor artık ve köylerimizin içme suları hoyratça açılan ve ilgili kurumlarca ‘İçme suyuna zarar vermez.’ raporlarıyla da kurumakta. ‘Zarar verirse ilgili firma tarafından karşılanır.’ diye ilgili firmadan taahhüt almak; kuruyan suları, yok edilen bitki örtüsünü, yaban hayvanlarını ve köylünün arılarını geri getirecek mi?” diye de soruyor. Değerli arkadaşlar, yasal düzenlemelerle işte bunların düzeltilmesi gerekiyor. Maalesef yok torbanın içinde.

Türkiye beş yılda 14 basamak birden geriledi desem “Nereden?” diye sorarsınız, öyle tahmin ediyorum çünkü o kadar çok ki gerilediğimiz alan. Ben söyleyeyim neyi kastettiğimi: Uluslararası Şeffaflık Örgütü'nün 2018 Yılı Yolsuzluk Algı Endeksi'ne göre 180 ülke arasında 41 puanla 78'inci olmuşuz. Bu ne demek biliyor musunuz? Demokrasi geleneği olmayan ülkelerle aynı kategoriye geldik demek.

Bunları söylüyoruz diye darılmayın değerli arkadaşlar. Milletın hukukunu savunmak için ortaya çıktık ve mücadele ediyoruz. 24 Haziranda milletimiz bize bu görevi verdi çünkü. Her türlü haksızlığa karşıyız. Haksızlığın kimin tarafından yapıldığı, kime yapıldığı, nerede yapıldığı ve ne zaman yapıldığı bizim için önemli değil. Biz bu görevi yapınca kimsenin ürkmesine, korkmasına falan da gerek yok

eğer suçlu değilse. Herkesin bundan memnun olması lazım. Gerçek demokrasiye ulaşalım ki korkudan güvenliğe, yoksulluktan zenginliğe, darlıktan bolluğa ve kaygıdan huzura ulaşsın memleketimiz. Amacımız, kalkınmayı ve refahı sağlamış herkesin el ele, gönül gönüle, huzur ve güven içinde yaşadığı, çağdaş ve özgür bir Türkiye çünkü.

Milletin önüne iki sandık koydunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYLİN CESUR (Devamla) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun.

AYLİN CESUR (Devamla) – Her ikisi de büyük bir fırsattır ve değerinin iyi bilinmesi gerekir. 1’inci sandığın değeri iyi bilinmiş ve hakkı verilmiştir. Neden böyle diyorum? Çünkü her türlü yasağa, her türlü korkuya ve apar topar önüne konan sandığa rağmen yürekli vatandaşlarımız 1’incisinden bizleri burada temsilci yapabilmıştır. Şimdi 2’nci sandıkta sıra. Bu 2’nci sandığın değerini -buradan değerli vatandaşlarıma sesleniyorum- çok iyi bilmek lazım. Orada verilen sözler var ve tutulmayan vaatler var. Milyonlar hoşnut değil ve millet bıktırılmıştır. Anketler, her 100 kişiden 75’inin memnun olmadığını söylüyor. Yine alınmayın, milyonlarca işsiz alkış tutması beklenebilir miydi ve zamların altında ezilmiş milyonlar “Ezildik, iyi oldu.” diyebilirler mi?

Değerli arkadaşlar, bizi izleyen değerli, aziz milletim; daha iyi bir Türkiye arıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYLİN CESUR (Devamla) - Bir cümleyle bağlayacağım Sayın Başkanım, müsaadenizle.

BAŞKAN – İlave süre hiç vermedim, artı bir dakika verdim sadece.

Tamamlayalım.

AYLİN CESUR (Devamla) – İyi olmayan nedir, ona bakmak lazım. İnşallah bir sonraki konuşmamda, önümüzdeki günlerde neyi daha iyi nasıl yaparız, size yollarını da söyleyeceğim. Bu da benden jest olsun.

Hepinize sevgi ve saygılar. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde, Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun.

Sayın Aygun, buyur. (CHP sıralarından alkışlar)

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 42’nci maddesi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi adına söz almış bulunmaktayım.

Getirdiğiniz bu 52 maddelik teklif enerji piyasası, maden sektörü ve ormancılık üzerinde önemli düzenlemeler yapmaktadır. Yani yeni bir torba yasayla, ülkeyi daha da çorba hâline getiriyorsunuz, karıştırdıkça karıştırıyorsunuz; ülkenin tüm birikimlerini yok ediyor, yazboz tahtasına dönen yasalarla artık günü değil, âdeta anı kurtarmaya çalışıyorsunuz. Ve bu kadar önemli bir teklifte maden, jeoloji, elektrik mühendisleri, maden emekçileri, mühendis odaları, sendikalar ve sivil toplum kuruluşlarını yok ediyorsunuz. “Millet iradesi” derken millet iradesinin temsilcilerini dikkate almıyorsunuz. Bu yasayla elektrik, doğal gaz ve su abonelerini daha ağır bir ekonomik yükün altına itiyorsunuz; petrol piyasasının tekelleşmesine ön açarken, yenilenebilir enerji kaynaklarının tahsisinde torpilli yatırımcılara avanta sağlıyorsunuz; doğa talanı yapıyorsunuz.

Bu düzenlemeyle 1 Ocak 2018 tarihinden önce Orman Kanunu kapsamındaki devlet ormanları ile Millî Parklar Kanunu kapsamındaki alanlarda izinsiz çalışan enerji iletim dağıtım tesislerine af getiriyorsunuz. İzinsiz tesislerin eski yükümlülüklerini ve cezalarını kaldırılıyorsunuz. Geçmiş yıllara ilişkin orman izin bedellerini ödeme yükümlülüğünü ortadan kaldırılıyorsunuz. Bu tesisleri yasa yürürlüğe girince başvuru tarihindeki izin bedellerini ödeyerek ödüllendiriyorsunuz. Yani siz kurallara uymayanları, yasa dışı çalışanları ödüllendiriyorsunuz. Sizin adaletiniz yok diyorum.

Büyük şirketlere her türlü kolaylığı sağlarken, gıda güvenliğimizin sigortası olan çiftçilerimizin faizlerini silmiyorsunuz, yüzde 22 faizle onların borçlarını tekrar yapılandırılıyorsunuz. Siz üreticiyi ezip sorumluluklarını yerine getirmeyen sermaye gruplarını kolluyorsunuz. Siz üstünlerin hukukunu savunuyorsunuz. Sermayeye cennet, üretene cehennem sunuyorsunuz. Bunun vebalini nasıl boynunuzda taşıyacaksınız, nasıl hesap vereceksiniz üreticimize diyorum. Vicdan taşıyor musunuz sevgili milletvekillerim?

Bakın, siz ormanlarda izinsiz çalışan şirketlerin önünü açarken ülkemizin akciğerlerini talan edenlere de Orman Kanunu'nu yok sayarak izin veriyorsunuz. Seçim bölgesi Tekirdağ Çorlu'da kuvars kum ocağının kapasite artışı için 180 bin meşe ve fıstık ağacını kesmeyi öngören ÇED raporunu onaylıyorsunuz. Üstelik bu konuyu Tarım Bakanına sorduğumuzda kendisinden bizimle dalga geçer mahiyette yanıt aldık. Neymiş? Orman kırımına Orman Kanunu kapsamında izin verilmiş. Gelecek kuşaklara nasıl hesap vereceksiniz, ne diyeceksiniz, ben merak ediyorum. Boynunuzun büküldüğü, yüzünüzün kızardığı o günleri ipe çekiyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Sürdürülebilir kalkınma, yeni dönemin anahtarıdır. Siz, on altı buçuk yılda dikey yapılaşma ile öldürdüğünüz şehirleşmeyi şimdi yatay kalkınma modeliyle telafi etmek zorundasınız. Oysaki Cumhuriyet Halk Partisi yönetimindeki Tekirdağ ilimiz, Süleymanpaşa ilçemiz yatay şehirleşmenin en güzel örneğini vermekte, örnek kentleşme modeli sunmaktadır.

Tekirdağ ve Trakya, kentleşmede en büyük sıkıntıyı yanlış sanayinin bedellerini ödeyerek çekmektedir. Tekirdağ, Kırklareli ve Edirne'de 4 insandan 1'i kanserden ölmektedir.

Nitekim Danıştay 6. Dairesi Trakya'da yeni termik santrallerin yapılmasının önüne geçecek örnek bir karar almıştır. Danıştay, 2018/8790 sayılı Kararı ile termik santral yapımı için 1/25000 ölçekli Tekirdağ İli Çevre Düzeni Planı'nda yapılan değişikliklerin hepsini iptal etmiştir. Danıştay, Ergene havzasında büyük bir çevre sorunu hâline gelen yer altı su kaynaklarının hızla azaldığını vurgulayarak yeni sanayinin kurulması hâlinde bunun yaratacağı yıkıma işaret etmiştir. Kömüre dayalı termik santralin yer altı besleme suyu alanlarını yok edeceğine dikkat çekmiştir. Ergene Havzası'nda sürdürülebilirlik ilkesinin ve kamu yararının önemine vurgu yapmıştır. Danıştay mutlak kuru tarım arazisi niteliğinde olan Tekirdağ'da kırsal kalkınmanın önemine işaret etmiş, termik santral için plan değişikliği talebinin şehircilik ilkelerine uymadığını ortaya koymuştur. Buradan çıkarılacak ders, artık Trakya'da yeni termik santrallerin yapılmaması, Danıştay kararı çerçevesinde bu yöndeki planların iptal edilmesidir, aksi hâlde yatay şehirleşme için bile alan kalmayacaktır.

İktidarın mahkeme kararlarını uygulamadığını biliyoruz. Andımız konusundaki kararı uygulamayan iktidarın artık güçler ayrılığı ilkesine uyması gerektiğini sizlere hatırlatmak istiyorum çünkü yargıya bu kadar sağır kalırsanız ileride vebaliniz çok daha ağır olacaktır. Yeni termik santrallerle Tekirdağ'ı yaşanamaz hâle getirmeye kimsenin hakkı yoktur, biz bu konuda Cumhuriyet Halk Partisi olarak sonuna kadar savaşaacağız.

Konuşmama son verirken yüce Meclisi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Teşekkür ederim. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Aynı mahiyetteki önergeler kabul edilmemiştir.

42’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 42’nci madde kabul edilmiştir.

43’üncü madde üzerinde yine aynı mahiyette iki önerge vardır, işleme alıyorum.

Buyurun:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 41 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 43’üncü maddesinin tekliften çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Şevin Coşkun

Rıdvan Turan

Murat Çepni

Muş

Mersin

İzmir

Mehmet Ruştı Tiryaki

Erol Katırcıoğlu

Batman

İstanbul

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Fahrettin Yokuş

Ayhan Erel

Feridun Bahşi

Konya

Aksaray

Antalya

Hayrettin Nuhoglu

Aylin Cesur

Hasan Subaşı

İstanbul

Isparta

Antalya

Hüseyin Örs

Trabzon

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergelere Komisyon katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEMRA KAPLAN KIVIRCIK (Manisa) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Mersin Milletvekili Rıdvan Turan.

Buyurun Sayın Turan. (HDP sıralarından alkışlar)

RİDVAN TURAN (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle işaret etmek istediğim bir mevzu var, o da şu: Halkların Demokratik Partisinin güçlü ve etkin olduğu illerde âdeta adı konulmamış bir sıkıyönetim uygulaması söz konusu. Bugün Mersin Valiliğinin partimize gönderdiği bir valilik kararında, Halkların Demokratik Partisinin üç gün süreyle ilde basın açıklaması, bildiri dağıtımı, yürüyüş, stant açma, kapalı ve açık mekân toplantılarının tümünün yasaklandığını öğrenmiş olduk. Öncelikle Valilik mevkisi şunu bilmeli ki anayasal haklar, valinin iki dudağı arasında çıkacak kararlardan çok daha öncedir ve demokratik haklarımızı sonuna kadar kullanacağımız noktasında da ısrarcı olacağımızı herkesin bilmesi gerekir.

43’üncü maddeye ruhunu veren mantık şu, deniyor ki: 2020’ye kadar 100 milyar dolarlık bir enerji yatırımı söz konusu olacak ve bunun büyük bir kısmını özel sektör yapacak. Yatırım, iletim, dağıtım tesisi eğer ormanlık alana denk gelirse bu özel sektör firmaları bunun için çok fazla para ödemek zorunda kalıyorlar, bunu da vatandaşın cebine yansıtmak zorunda kalıyorlar; biz bu firmalardan ormanları tahrip etmeleri, ormanları yok etmeleri karşısında verecekleri paranın yüzde 50’sini alalım ve altmış gün içerisinde de bunu karara bağlayalım, ruhsatlarını verelim, gönderelim.

Değerli arkadaşlar, öncelikle 100 milyar dolarlık yatırım mevzusu tamamen afaki bir konudur, bilimsel yol ve yöntemlere dayanan bir hesaplama biçimi değildir. Ayrıca elektrik açısından bakıldığında ihtiyacın fazlası söz konusudur ancak tabii ki özellikle enerji nakil hatlarının rehabilite edilmemesi sebebiyle o hatlarda azımsanamaz ölçüde bir kayıplar olduğuna işaret etmek gerekiyor.

İktidar, sermayenin eline bir çift zar vermiş, karşısına da vatandaşı oturturmuş; bu bir çift zarın her tarafı 6, sermaye ne atarsa atsın düşüş gelecek biçimde zarlar ayarlanmış. Yani örneğin, neden yüzde 50 vatandaşa yansıtılacak, vatandaşın cebine bunun yansıtılmasını engelleyecek herhangi bir laf yok bunun içerisinde. Ama sermayenin ormanları tahrip etme fiyatının yüzde 50 azaltılmasına ilişkin bir tedbir var. Yani kadife eldivenle sermayeyle el sıkışan iktidar demir yumruğunu vatandaşa gösteriyor ki bu kabul edilebilir bir şey değil. Ayrıyeten yüzde 50 bir iskonto karşılığında elektrik fiyatlarının ucuzlayacağını öngören kimse var mı? Kişisel olarak böyle kimsenin olacağını tahmin etmiyorum, böyle bir durum yok. Aslında madde esasen ormanların tahrip edilmesine cevaz veriyor, bir padişah fermanı gibi ormanların katledileceğini ve bunun da rayiç bedelinin önceki döneme göre daha da fazla düşürüleceğini söylüyor.

Değerli arkadaşlar, Sinop'ta 650 bin ağaç kesildi. Üçüncü köprü yapılırken milyonları aştağın biliyoruz ağaç katliamının. Aslında yok edilen şey hepimizin ortak geleceği, çoğumuzun çocuğumuzun ortak geleceği. Kaz Dağları 10'dan fazla yapımı planlanan ve birkaçı yapım safhasına geçmiş olan termik santraller sebebiyle ciddi bir tahribatla karşı karşıya. Biliyorsunuz iktidarın bir "4 milyar ağaç diktik." şehir efsanesi var, biz komisyonda bunu sorduk, "Ya, bu 4 milyar ağaç nerede kardeşim, hani diktiniz de biz mi görmedik?" Meğerse orman bölgelerinde bu bebek çamlar yok mu, şöyle poşetlerde minik minik, onlar sayılıyormuş, onlar 4 milyar ağaç içerisinde mütalaa ediliyormuş.

Neoliberal kapitalizm ne yazık ki AKP eliyle emeği nasıl meta hâline dönüştürmüş ve bunu neoliberal muhafazakar bir anlayışla en son noktasına kadar sömürebiliyorsa ortak değerlerimizi, derelerimizi, ormanlarımızı, göllerimizi de aynı biçimde bir dönüşüme, bir tür metalaşmaya dâhil etmiş durumda.

İnsan merkezli doğa tasarımı artık iflas etti, dünyanın merkezinde insan yok. İnsanla beraber bütün habitat var. Dolayısıyla insan merkezli, enerji eksenli bir bakış açısıyla çoğumuza çocuğumuza gelecek kuramayacağımızı hepimizin çok iyi ve yakından bilmesi gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

RİDVAN TURAN (Devamla) – Tamamlıyorum.

Kapitalizm, genel bunalımını artık öncekinden farklı olarak ekolojik bunalımla beraber gösteriyor yani önceki bunalımlarda bu düzeyde bir ekolojik krizle karşı karşıya değildik. Artık ciddi bir ekolojik kriz ve aynı zamanda gıda kriziyle karşı karşıyayız ve arkadaşlar, böyle bir nokta son noktaya vardığında enerjinin yenilip işilemeyecek bir şey olduğunu hep beraber göreceğiz. Umarım ki enerjideki temel sorun olan kayıpları ortadan kaldırarak daha demokratik ve ekolojik sistemi tahrip etmeyen bir enerji politikasına yönelerek ve özellikle ortak varlıklarımız olan ormanları, gölleri, akarsuları, dereleri, sahilleri tahrip etmeden bunu hayata geçirirsek gelecek bizim açımızdan anlamlı olabilir. Ama bu gidişatla ne yazık ki kendi ekolojik yıkımımızı ve sonumuzu hazırlıyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde diğer konuşmacı Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs.

Buyurun Sayın Örs. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

HÜSEYİN ÖRS (Trabzon) - Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; 43'üncü madde üzerinde İYİ PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi en derin saygılarımla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, maddeyle, Elektrik Piyasası Kanunu'nun 7'nci maddesinde değişiklik yapılarak üretim faaliyeti yapılacak sahalarda istenilen ölçüm verisinin süresi beş yıldan sekiz yıla uzatılmaktadır. Ayrıca 7'nci maddenin (7)'nci fıkrasında yapılan değişiklikle, rüzgâr enerjisine dayalı üretim tesisleri yerine yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesislerinin kapasite artışı, modernizasyon, yenileme yatırımları ve tadilatlarına izin verilmektedir. Maddeyle, kapasite artışı yapılacak tesislerin kapasite artışının hangi kritere göre yapılacağı ve ne kadar yapılacağı kesin değildir, bunu da söylemek isterim.

Değerli milletvekilleri, burada bir hususu özellikle vurgulamak isterim. Devletin birçok lüks tüketim maddesinden KDV, ÖTV almazken fakir fukaranın kullandığı elektrikten KDV alması nasıl izah edilebilir? Fakir fukaranın, dar gelirlinin bir nebze soluk alabilmesi için elektrikten KDV'nin kaldırılması gerekmektedir. Devlet Türk milletinin anlayışına göre babadır. Baba evlatlar arasında ayırım yapmaz. Ancak bugün Diyarbakır, Şanlıurfa, Mardin, Batman, Siirt ve Şırnak'ta tarımsal sulamada kullanılan elektrikte yüzde 60-65'lere varan indirimler yapılmaktadır. Bu uygulamanın amacı yetkililerin ifadesine göre kaçakçılığı önlemektir. O zaman ben de burada sormak istiyorum: Başta Doğu Karadeniz olmak üzere Çukurova'da, İç Anadolu'da, Ege'de, Marmara'da, Trakya'da tarımsal sulamada kullanılan elektrikte kaçakçılığa tenezzül etmeyen çiftçinin ne günahı vardır? Bu indirim tüm çiftçilerimize uygulansın, adaletsizlik ortadan kaldırılsın.

Değerli milletvekilleri, elektrik faturaları çiftçi, sanayici ve esnaf için en önemli maliyet unsurudur ve işçinin, memurun, emeklinin aile bütçesinde önemli yer tutan bir harcama kalemi hâline gelmiştir. Bir elektrik faturasına şöyle bir bakalım, şurada bir elektrik faturası var. Bakın bu elektrik faturasında birçok kalem var. Neler var? Elektrik tüketim bedeli, dağıtım bedeli, iletim bedeli, kayıp kaçak ve sayaç okuma bedeli, enerji fonu, TRT payı, KDV vesaire. Oysaki kayıp kaçak ve sayaç okuma bedellerinin elektrik faturalarına yansıtılmasının hukuka uygun olmadığına yönelik birçok yargı kararı vardır. Kayıp kaçığın oluşmasında hiçbir sorumluluğu bulunmayan tüketicilerin dağıtım sisteminin kayıp ve kaçığına muhatap kılınması, Anayasa'nın hukuk devleti, sosyal devlet, adalet ve eşitlik ilkelerine ve evrensel tüketici haklarına aykırıdır. Nitekim, Yargıtay, Hukuk Genel Kurulu, 21 Mayıs 2014 günü kararında elektrik enerjisinin nakli esnasında meydana gelen kayıpla, başka kişiler tarafından hırsızlık suretiyle kullanılan elektrik bedellerini kurallara uyan abonelerden tahsil yoluna gitmenin hukuk devleti ve adalet düşünceleriyle bağdaşmadığını, elektrik kaybını önleme ve hırsızlıkları engelleme veya hırsızlık takip edip bedeli ondan tahsil etme görevinin bizzat enerjinin sahibine ait olduğunu belirtmiştir. Ayrıca, 2016'daki yasal düzenleme sonucu, daha önce elektrik faturalarında ayrı ayrı gösterilen, teknik ve teknik olmayan kayıpların maliyeti ile iletim ve sayaç okuma bedellerinin dağıtım bedellerine eklenmesi nedeniyle faturalarda ayrı bir kalem olarak görülmemektedir. TRT payı yüzde 2 olmakla birlikte, yüzde 18 oranında KDV'ye tabi tutulduğunda, elektrik enerji bedelinin yüzde 2,36'sı olarak faturaya yansımaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin lütfen.

HÜSEYİN ÖRS (Devamla) – Elektrik abonelerinden TRT payı alınmasının hiçbir haklı gerekçesi yoktur.

Değerli milletvekilleri, teknik ve teknik olmayan kayıpların maliyeti ile sayaç okuma maliyetinin tüketicieye yansıtılmaması, TRT payı alınmasını öngören 3093 sayılı Kanun'un ilgili hükümlerinin yürürlükten kaldırılması elektrik faturalarında önemli tutarda bir azalma sağlayacaktır. Çiftçinin,

sanayicinin, esnafın ve ailelerin elektrik faturası yükünün hafifletilmesi amacıyla söz konusu değişikliklerin acilen yapılmasını talep eder, hepimizi saygılarımla selamlarım. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önermeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

43'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 43'üncü madde kabul edilmiştir.

44'üncü madde üzerinde iki önerge vardır, aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 41 sıra sayılı Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 44'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Kazım Arslan	Tacettin Bayır	Müzeyyen Şevkin
Denizli	İzmir	Adana
Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu	Ahmet Akın	Tahsin Tarhan
Manisa	Balıkesir	Kocaeli
Mehmet Ali Çelebi	İlhami Özcan Aygun	
İzmir	Tekirdağ	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEMRA KAPLAN KIVIRCIK (Manisa) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak üzere İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi...

Buyurun Sayın Çelebi. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Milletimizin başı sağ olsun, 4 şehit verdik. Bu kazanın ardından, bugün 4'üncü Alay Komutanının görev yeri değiştirildi. Şimdi, sormak istiyorum: Bu mu çözüm?

Aynı helikopterle beş yüz saat uçuş yapmış bir helikopter pilotu olarak, üretimi durmuş, tek motorlu, UH-1 helikopterlerinin envanterden çıkarılması gerektiğini düşünüyorum ve altını çiziyorum.

Düşen helikopterin motoruna baktığımızda, en az kırk-elli yıllık, kırk-elli yıllık; çok eski ve üretimi yok. Sürekli aynı motoru tamir ediyoruz, uçuyoruz; tamir ediyoruz, uçuyoruz. Zaten protokole baktığımızda, genelde UH-1'le intikal etmiyor, Skorsky'le intikal ediyor; çift motorlu, yedekleme sistemleri var, vesaire.

Şimdi, bir önerim var: Açın bu motorları, bakın; içerisinden, emin olun, çatlaklar çıkacaktır. Ve gözle görülmeyen çatlaklar da o helikopteri düşürür, gözle göremesiniz bile. Artı, kanatçıklarına baktığımızda, kırıklar çıkacaktır. 20 bin devirle dönen motorlar bunlar. Yıpranmayla birlikte -muhtemelen, son kazada da böyle olmuş olabilir- maalesef şehitlerimiz oluyor. Alay komutanını değil, helikopterleri değiştirmeniz gerekiyor. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Kafayı yiyor, kafayı.

MEHMET ALİ ÇELEBİ (Devamla) – Mesela uçan sarayı satın, bu iş çözülmür; 50 tane eğitim helikopteri alırsınız, gerçekten de çözülmür veya diğer uçakları satın. (CHP sıralarından alkışlar) 20-30 tane temel eğitim helikopteriyle bile bu işi halledersiniz.

Diğer bir sorun da pilot ve teknisyen açıkları; özellikle kumpas davalar neticesinde ve sonrasındaki FETÖ davaları neticesinde ciddi oranda eksik. Teknisyen de eksik, pilot da eksik. Dolayısıyla eğitim sıkıntısı da var, bakım sıkıntısı da var ve bunlar da... Mesela son uçuşta helikopterin neredeyse akşama yakın, alacakaranlıkta uçtuğunu görüyorsunuz. Neden? Birincisi: Hava durumu, hava muhalefeti. İkincisi de helikopteri uçuşa yetiştirmek maksatlı. O kadar yoğun ki, iş yükü fazla ki yetiştirmek için o saatte çıkmak zorunda kalıyorlar ve bu sonuçlar yaşanıyor. Bunlar bize birçok şey anlatıyor.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Resmen cinayet ya.

MEHMET ALİ ÇELEBİ (Devamla) - Şimdi başka bir konuya gelmek istiyorum. Biz mağduriyet yaşadığımız için mağdurlar en çok bize geliyor “Siz bizi daha iyi anlarsınız.” diye. Kumpas davalarında yargılanırken mahkemede sabah erken konuşur, babamı erken yollardım duruşmadan. O kadar emindim adalet çıkmayacağına, tahliye çıkmayacağına. Böyle adaletten yoksun, devletimizin içine sızmış düşmanların, alçakların, alçaklıklarla zincirlenmiş şekilde kırk bir ay cezaevinde yattık. Bu salonda benden daha fazla FETÖ’yle mücadele edilmesini isteyecek bir kişi var mıdır? Bilemiyorum. Dolayısıyla beni bu sorunun...

KEMAL ÇELİK (Antalya) - En az sen...

MEHMET ALİ ÇELEBİ (Devamla) - En fazla...

KEMAL ÇELİK (Antalya) - En az sen...

MEHMET ALİ ÇELEBİ (Devamla) – “En az” diyor yani kırk bir ay yatmış bir kişiye maalesef buradan bu şekilde laflar söyleniyor.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Bunlar suç ortağı, suç ortağı.

MEHMET ALİ ÇELEBİ (Devamla) - Beni bu sorunun ışığında dinleyin lütfen, bu sorunun ışığında dinleyin çünkü şu an adalet kan ağlıyor. FETÖ’yle mücadeleniz zayıf, iddiayla söylüyorum, FETÖ’yle mücadeleniz zayıf. FETÖ’yle asıl mücadele masumları ayıklamakla olur, masumları ayıklamakla başlar; oradan başlayacaksınız. Şu an adalet kan ağlıyor. Nedir adalet? Suçlu için ceza, masum için özgürlük. Bunu sağlamamız gerekiyor. (CHP sıralarından alkışlar) Gözlerimizin önünde masum insanların yaşamları boğulmakta, ufalanmakta ve söndürülmektedir. 15 Temmuz sonrası 17 bin askerî öğrenci hak kaybına uğradı. Hepsine topluca FETÖ’cü muamelesi yapmak yanlış. Biz de biliyoruz ne kadar sızdıklarını. Bunlara hak arama şansı vermiyorsunuz; sıkıntı burada. OHAL İnceleme Komisyonuna başvuramıyorlar. Başvursunlar, inceleyin. Diplomalarına fişleme niteliğinde “KHK’yle ilişkileri kesildi.” yazılıyor ve e-devlette “4C tescil” bilgilerinde “İlişkileri kesildi.” ibaresi var ve bunlar devlet kurumlarına giremiyorlar, onun ötesinde A-101’e bile giremiyorlar şu anda. Hem OHAL İnceleme Komisyonuna başvurduurmuyorsunuz hem de iş haklarını ellerinden alıyorsunuz. Diyorlar ki “Bizi soruşturun; eğer suçluyksa cezaevine atın, değilsek hakkımızı verin.” Çok doğal bir talep; bunu görmemiz gerekiyor. Kursiyerler aynı şekilde.

Suçun şahsiliğine baktığımızda, bir yüzbaşı, astsubay kardeşinin ziyaretine gidiyor, -Ne yapacaktı kardeşi, gidecek tabii ziyaretine, masumiyet karinesi var sonuna kadar, sorgusuz sualsiz ordudan atılıyor. Askerî öğrenci içeride, babası astsubay; herhangi bir şey söylenmeden atılıyor. Burada suçun şahsiliği zedeleniyor. Eğer suçun şahsiliği yoksa, burası hukuk devleti değilse, Pensilvanya şarlatanını ziyaret edenler niye burada vekil? (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) FETÖ okullarında okuyanlar neden bakan?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET ALİ ÇELEBİ (Devamla) – Bir dakika rica edebilir miyim Başkan.

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET ALİ ÇELEBİ (Devamla) – FETÖ okullarında okuyanlar neden bakan? Mehmet Dişli'nin ağabeyi neden büyükelçi? Olmasın demiyorum ama suçun şahsiliğine dikkat etmemiz gerekiyor; masumiyet karinesi.

Gökhan Açikkollu, tarih öğretmeniydi; 15 Temmuzda on üç gün gözaltında kaldı, karakolda işkenceden öldüğü söylendi. “FETÖ’cü” denilerek hainler mezarlığına gömmek istediler, cenazesine imam gelmedi. Sonra suçsuz olduğu açığa çıktı. Ölümünden sonra Millî Eğitim Bakanlığı görevine iade etti. İnsanlık için bundan daha aşağılayıcı bir iflas olabilir mi?

Yaşananlar şunlar: Bakın, “Darbeye karşı aktif tepki göstermiştir.” diyor komutanlık “Göreve geri iade edin.” diyor; müebbet. “Tatbikat” deniliyor “Terör tehdidi var.” diye dışarı çıkarılıyor, hiçbir şeye karışmıyor; müebbet. “Siirt’te hendek kazıyorlar, gidin müdahale edin.” diyorlar; müebbet. İyice araştırın; istediğimiz bu.

Mağduriyetin rütbesi olmaz, burada da yanlış yapıyorsunuz. Uzman çavuş, astsubay, kursiyer subay, subay fark etmez; yapıp ettikleriyle yargılamamız lazım. Hepimiz adalete ve doğruluğa borçlu olarak doğduk. Karar bizlerin; gözlerimiz kör, kulaklarımız sağır, göklere yakın bir kaya mı olacağız yoksa en yumuşak yastık olan vicdanımıza mı sığınacağız? Karar bizlerin.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1410) esas numaralı Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 44'üncü maddesi ile 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'na eklenen ek maddenin ikinci fıkrasının ve üçüncü fıkrasının ikinci cümlesinin madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Fahrettin Yokuş	Ümit Dikbayır	Aylin Cesur
Konya	Sakarya	Isparta
Ayhan Altıntaş	Tuba Vural Çokal	Behiç Çelik
Ankara	Antalya	Mersin
Ayhan Erel	Feridun Bahşi	
Aksaray	Antalya	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEMRA KAPLAN KIVIRCIK (Manisa) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak üzere Antalya Milletvekili Tuba Vural Çokal.

Buyurun Sayın Vural Çokal. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

TUBA VURAL ÇOKAL (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan Maden Kanunu Teklifi hakkında grubum adına söz almış bulunmaktayım, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu maddeyle Enerji Piyasası Kanunu'nun geçici 8'inci maddesinde değişiklik yapılarak Elektrik Üretim AŞ'ye bağlı üretim tesislerinin işletim süreleri uzatılmaktadır. Yani özellikle 45'inci madde, özelleştirilmiş işletmedeki termik santrallerin baca gazı arıtma, rehabilitasyon, kül depolama alanları gibi çevre yatırımlarını tamamlaması için verilen sürenin 2021 yılına kadar ertelenmesine izin vermeyi öneriyor. Diğer bir deyişle ömrünü tamamlamış olan bu santrallere iki yıl daha havayı özgürce kirletme izni veriliyor. Bu madde kabul edilirse baca gazı giderimi yatırımları eksik, toplam kurulu gücü 4.680 megavat olan 10 santralin hâlihazırda neden olduğu olumsuz çevresel etkiler, en başta hava kirliliği ve sağlığa etkisi katlanarak 2021 yılına kadar devam edecektir. Üstelik bugüne kadar 3 kez yaklaşık olarak altı yıldır ertelenen bu yatırımların 2021 yılına kadar tamamlanacağına dair kamuoyunun da güveni yoktur. 2013 yılında Elektrik Piyasası Kanunu'nun geçici 8'inci maddesiyle özelleştirilen santrallere, baca gazı arıtma tesisi başta olmak üzere çevre yatırımlarını 2019 yılına kadar erteleme izni verilmesinin ardından geçici 8'inci madde için Anayasa Mahkemesi nezdinde iptal davası açılmıştı. Anayasa Mahkemesi de geçici 8'inci maddeyi Anayasa'nın 56'ncı maddesinde düzenlenen sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkı gereğince iptal etmişti. İptal kararına rağmen, 2015 yılında yeni bir yasal düzenlemeyle yeniden bu termik santrallere 2019 yılı sonuna kadar süre tanındı. Hatta, dönemin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Berat Albayrak da 2019 yılı sonu itibarıyla istisnasız tüm termik santrallerin çevre yatırımlarını tamamlamak zorunda olduklarını dile getirmişti. Anayasa Mahkemesi kararına göre, 2015 yılı itibarıyla planlanması gereken bu yatırımlarda hiçbir aşama kaydedilmemiş, özellikle Çanakkale, Kahramanmaraş, Karabük, Kütahya, Manisa, Sivas, Şırnak ve Zonguldak'ta ciddi düzeydeki hava kirliliği her geçen gün erken ölümlere ve sağlık problemlerine neden olmaktadır.

Çevre mevzuatı uyumuna yönelik yatırımların gerçekleştirilmesi ve mevzuat açısından gerekli izinlerin tamamlanması amacıyla 31/12/2019 tarihi sonuna kadar belirlenen sürenin aşılamayacağı ve kesin olduğuna dair 2014 ve 2017 yıllarında iki ayrı Anayasa Mahkemesi kararı bulunuyor. Ancak getirilen bu kanun teklifiyle Anayasa Mahkemesi kararına rağmen, santrallere 3'üncü kez havayı kirletme izni maalesef ki veriliyor.

Termik santrallerimizin bulunduğu şehirlerde durum nasıl? Kahramanmaraş'taki Afşin-Elbistan kömürlü termik santralinin yer aldığı Elbistan'da yaşayanların son üç yılda Dünya Sağlık Örgütünün sınır değerlerinden 6 kat daha fazla kirli hava soluduğu tespit edilmiştir.

Bu madde Zonguldak Çatalağzı'nda bulunan Çatalağzı Termik Santrali'ni de ilgilendiriyor. 1947 yılında çalışmaya başlayan, 2014 yılında özelleştirilen ÇATES'te şu anda 4 santral aktif durumda. Şehir merkezine 20 kilometre uzaklıkta, 1,5 kilometrelik vadi içinde yer alan ÇATES'te günümüzde 3 bin megavat olan kapasitenin 6 bine çıkarılması hedefleniyor. Eğer bu madde kabul edilirse her türlü denetim ve cezadan muaf, çevresel yatırım yapmadan iki yıl daha çalışma izni verilecek. Zonguldak'ta yapılan ölçümlerde şehirdeki hava kirliliği değerlerinin Dünya Sağlık Örgütü sınırı değerlerinin 3 katı üzerinde olduğu belirlendi. Burada Çevre ve Şehircilik Bakanlığının mobil istasyonu ile 2018'de yapılan ölçümler PM10 değerlerinin Dünya Sağlık Örgütü'nün sınır değerlerinin 3 katı olduğunu ortaya koymuştur. Şunu bilmenizi isterim ki Zonguldak ve çevresindeki yaşayan insanlarımız daha fazla zehir solumak istemiyor. Burada yaşayan vatandaşlarımız baca gazı arıtma tesisi olmadan çalışan, insan ve doğa sağlığını tehdit eden ÇATES'e iki yıl daha süre verilmemesini, 45'inci maddenin kabul edilmemesini talep ediyor. ÇATES'i de kaplayan 10 termik santrale çevre yatırımı yapmadan, baca gazı filtresi olmadan veya limitlere uymadan çalışmalarını için iki yıl daha ek süre tanıyan kanun teklifindeki bu madde kabul edilmemelidir.

Bu maddenin getirdiği düzenlemeyle yılda 1.100 erken ölüm, 800 kronik bronşit vakası ve 1.500 insanımızın rahatsızlığı nedeniyle hastanede yatmak zorunda kalacağı, her gün 170 çocuğumuzda astım atağı yaşanacağı tahmin ediliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TUBA VURAL ÇOKAL (Devamla) – Bitiriyorum.

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

TUBA VURAL ÇOKAL (Devamla) – Bu sürenin uzatılmasıyla üretim tesislerinin uzun yıllar faaliyette bulunması çevreye duyarlı anlayıştan tamamen uzaktır. Ayrıca bu sürenin 2021 yılından sonra tekrar uzatılıp uzatılmayacağı da belirsizdir. Kesin bir kararla üretim tesislerinin faaliyet sürelerinin uzatılmasının önüne geçilmelidir diyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkürler. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

44'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 44'üncü madde kabul edilmiştir.

45'inci madde üzerinde ortak verilmiş bir önerge var, okutup işleme alıyorum.

Buyurun.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 41 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 45'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Bülent Turan	Özgür Özel	Erkan Akçay
Çanakkale	Manisa	Manisa
Fatma Kurtulan	Tuba Vural Çokal	Mehmet Doğan Kubat
Mersin	Antalya	İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, tüm siyasi parti gruplarının anlaştığı 45'inci maddedeki önerge maddenin metninden çıkarılmasıyla ilgili. Ülkemizde 13 adet termik santralimiz var, kömürle çalışan termik santralimiz var. Bunlardan büyük kısmının çevre izni ve elektrofiltresi olmasına rağmen birkaç tane santralde böyle bir problem var. 2019 yılının sonuna kadar verilmiş sürenin uzatılmasının uygun olmadığını -Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulundaki siyasi partiler tarafından böyle ifade edilmiş- Komisyon olarak biz de uygun görüşle takdire bırakıyoruz. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Gerekeceyi okutuyorum:

6446 sayılı Kanun'un geçici 8'inci maddesinde yapılan değişikliğin teklif metninden çıkarılması öngörülmektedir.

BAŞKAN – Sayın Akçay, buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Teklif metninde 45'inci maddede yer alan düzenlemenin tüm parti gruplarının ortak mutabakatıyla teklif metninden çıkarılmış olması oldukça sevindiricidir. Zaten Komisyon görüşmeleri esnasında da dile getirilen bu hususun yararlı olacağını umuyoruz. Çünkü, çevre hassasiyetini daima muhafaza etmemiz ve bu konuda bir kararlılık sergileme ihtiyacımız vardır. Sayın Komisyon Başkanının da ifade ettiği üzere, Türkiye'deki 13 termik santralin bir kısmının -ki içlerinde Soma Termik Santrali, Zonguldak'taki birkaç termik santralin- gerek baca gazı filtresini gerekse diğer ilgili arıtma tesisleri

yapımına ilişkin buldukları taahhüt ve sözleşmeyi yerine getirmesinin bir an evvel sağlanması ve ayrıca bu çalışmaları yapanlara da bunun teklif metninde yer almakla birlikte çıkarılması da ziyadesiyle olumlu bir uyarı olacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Dolayısıyla Milliyetçi Hareket Partisi olarak bizim de hassasiyetle takip ettiğimiz çevre hassasiyetini vurgulayan bu ortak kararın hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Çepni...

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Teşekkürler Başkan.

Son hâliyle termik santrallerde filtre zorunluluğunun iki sene daha uzatılmasından vazgeçilmesini olumlu buluyoruz çünkü bu düzenleme kitlesel ölümler vadeliyordu. Sadece 10 termik santralin yılda doğaya saldığı zehir miktarı şudur: 2 milyon 106 bin ton kükürtdioksit, 35.100 ton karbondioksit. Dolayısıyla bu oran, bir kitlesel ölüm oranıdır.

Fosil yakıtlar kullanan termik santral yatırımlarından tümünden vazgeçilmelidir ve bunun yerine, halkın ve ekolojik sistemin zarar görmeyeceği bir enerji politikasına dönülmelidir. Üç-beş tane şirketin yararına değil, halkın yararına bir politika hayata geçirilmelidir.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Özel...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, teşekkür ediyoruz.

Üç haftadır önce Komisyonda, sonra Genel Kurulda bu konuyu sürekli dile getiriyoruz. Şu anda 3 muhalefet partisi -İYİ PARTİ, CHP ve HDP- vermiş oldukları ayrı ayrı önermeleri çektiler ve 5 partilik bir önergede uzlaştık.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Milliyetçi Hareket Partisi de verdi Sayın Özel, biz de verdik önerge.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tamam.

Ve MHP de aynı fikirde olduğunu söyledi, sonradan bir önerge de vermişler. Bu konudaki uzlaşma son derece önemli. Bu özelleştirilmiş olan santrallerle ilgili böyle bir düzenleme 2019'un ta Aralık ayında sona erecek olmasına rağmen "Siz böyle bir düzenlemeyi yapmayın, nasıl olsa günü gelince erteleniyor." diye bir hissiyatı da pekiştirecekti. Şimdi burada hep birlikte yapmamız gereken mesele çok önemli. Bu düzenleme, Anayasa Mahkemesinin 2014'teki 93 sayılı Kararı'na da aykırıydı zaten ve 2013'ten beri süreleri vardı. Bu insanlar, bu şirketler bu düzenlemenin yapılmayacağını ve bu filtrenin takılması gerektiğini biliyorlardı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - ...ama iki yıl daha Soma'yı, Elbistan'ı ve diğer 11 güzel beldemizi zehirlemeye devam edeceklerdi az kalsın.

Burada bir şüphe var. Bu şüphe, seçimden önce buralarda rahatsızlık yaratıp da sıkıntı olmasın diye bunun çekilip seçimden sonra yeniden getirilebileceği konusunda. Buradan söylüyoruz: Bir gün olur da... Çünkü biz burada rektör atamaları önermesini de hep birlikte metinden çıkardık ama daha

sonra, bir ay sonra OHAL KHK'siyle düzenlendi. Buradan vatandaşlarımıza söylüyoruz: Herkesin sözü söz, bundan sonra böyle bir düzenleme yapılmayacak, zehir soluma zorunda kimse bırakılmayacak diye bu Parlamento iradesini herkes alsın. Sakın ha sakın, bu şirketler, 2019'un sonuna doğru buraya bir tane daha önerge getirilip iki yıl daha uzatılması gibi bir şeyi beklemesinler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Böyle bir şey getirilirse getirenler de bu sözlerimiz karşısında mahcup olsun, o şirketler de nasıl bir iş yaptıklarını bilsinler.

İşin ikinci bir hususu da var ki ihaleye girerken herkes bu maliyeti biliyordu. Bazıları bu süre uzatılmaz diye başka bir teklif vermiş, bazıları nasılsa uzatacaklar diye başka bir teklif vermiş ve ihaleyi almış olabilirler, ihaleye fesat karıştırmanın sonradan yapıldığı bir biçimlenme olabilirdi. Arkadaşlar, bunun arkasında hep birlikte durmalıyız. Sakın ha sakın, AK PARTİ Grubu, 2019 sonuna doğru bir torbaya bunu bir daha koyarlarsa karşılıklarına siz dikilin.

Çok teşekkür ediyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

5 siyasi parti grubunun ortak verdiği önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda madde metinden çıkarılmıştır.

Herhangi bir karışıklığa mahal vermemek amacıyla görüşmelere sıra sayısında bulunan mevcut madde numaraları üzerinden devam edilecektir. Madde numaraları Başkanlıkça kanunun yazımı sırasında teselsül ettirilecektir.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.46

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 20.07

BAŞKAN: Başkan Vekili Mustafa ŞENTOP**KÂTİP ÜYELER: Burcu KÖKSAL (Afyonkarahisar), Bayram ÖZÇELİK (Burdur)**

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 53’üncü Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

41 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

46’ncı madde üzerinde bir önerge vardır.

Önergeyi okutuyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 41 sıra sayılı Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 46’ncı maddesinde yer alan “denetimine yönelik olarak” ibaresinin “denetimi doğrultusunda” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Kazım Arslan	Tacettin Bayır	Tahsin Tarhan
Denizli	İzmir	Kocaeli
Ahmet Vehbi Bakırloğlu	Müzeyyen Şevkin	Ahmet Akın
Manisa	Adana	Balıkesir
	İbrahim Özden Kaboğlu	
	İstanbul	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU
BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde konuşmak için İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu...

Buyurun Sayın Kaboğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Divan, milletvekilleri; 41 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 46’ncı maddesi üzerinde konuşmak amacıyla söz almış buluyorum.

Bu madde 2/7/2018 tarihli Nükleer Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname’nin 4’üncü maddesinde değişiklik yapılmasına dair maddedir.

Bununla öncelikle hukuk sistemimizde kararnamenin yasalştırılması yerine, kanun hükmünde kararname dururken tam tersine yasanın kararname hâline getirilmesi söz konusu, bir yasa maddesinin kararname hükmü hâline getirilmesi söz konusu. İkinci saptama bu.

Üçüncü saptama ise bununla bir tür -biz “torba yasa” diyorduk ama- normlar arası bir torba yasa olgusuna tanık oluyoruz.

Dördüncü ön saptama ise bu konu nükleer santrallerin kurulması ve işletilmesi sırasında düzenleme, denetim ve yaptırım zincirine bağlı olarak görev, yetki ve sorumluluk halkasının merkezinde yer alan bir husustur.

Bu konuyu açıklayabilmek için 2 ülkeden daha bahsetmem gerekiyor. Biri Rusya, diğeri Fransa; tam da bu konunun, bu düzenlemenin bağrında yer alan 2 devlet. Neden? Çünkü Rusya'yla henüz kurulmamış olan ROSATOM firmasına Akkuyu Nükleer Santral ihalesi için Mayıs 2010'da bir uluslararası anlaşma yapıldı, devletler arası anlaşma. Tabii, bunun amacı da Anayasa Mahkemesi denetiminden kaçtırmak bu konuyu ve nitekim Anayasa Mahkemesi "Ben denetleyemem." dedi, uluslararası hukuk kurallarını uygulamak yerine ve hatırlayınız, Rusya'yla uçak düşürme nedeniyle birçok sorun yaşadık ama herhangi bir biçimde Putin bunu gündeme getirmedi çünkü burada Akkuyu Nükleer Santrali vesilesiyle kırk dokuz yıllığına Rusya Federasyonu'na ayrıcalık tanınması söz konusudur.

Bunun yanında kuzeyde ise bu kez Çin'den sonra ikinci ihaleyi alan Areva, sonraki adı Framatome'a Sinop'taki santral ihale edildi ve o da bize 2023 yılında yani cumhuriyetimizin 100'üncü yılında bir nükleer santral armağan etmiş olacak.

Şimdi, Türkiye kuzeyden ve güneyden aslında Rusya ve Fransa tarafından kuşatılmış bulunuyor fakat burada nükleer santral bakımından sorun bununla bitmiyor. Geçen hafta değindiğim üzere düzenleme, denetleme ve yaptırımın önemi insan-doğa, insan-eşya ilişkisinde esasen Kartal cinayetinde ortaya çıktı. Hele hele bir de doğa söz konusu olduğu zaman bu üçlünün önemi bir kat daha, hatta bin kat daha artıyor devletin düzenleyici, denetleyici ve yaptırım uygulayıcı yükümlülüğü. Bu bakımdan bu konuya görev, yetki ve sorumluluk üçlüsü açısından yaklaştığımız zaman, bir tür, nükleer santral faaliyetlerinin denetiminin özelleştirilmesine tanık oluyoruz. Tıpkı, genelde yasaya ilişkin kamu kavramından uzaklaşma, kamu hizmeti, kamu kurumu, kamusalılık kavramından uzaklaşma şeklinde olduğu gibi. Burada tabii ki bu özelliğiyle, gerçekten yasa bütün olarak alındığı zaman, nükleer santraller konusu da, esasen torba yasa yöntemiyle ülkenin bütünlüğü açısından ciddi tehdit ve tehlikelerle karşı karşıya olduğumuzu söyleyebilirim. Bu durum karşısında tabii ki biz burada zaman zaman Türkiye'nin bölünmez bütünlüğünü sıkça tartışıyoruz ama esasen bu konuyu, tam da Anayasa'nın 2'nci maddesi çerçevesinde "Türkiye Devleti, ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütündür." şeklindeki temel normun, "Türkiye Devleti, ülkesiyle bölünmez bir bütündür." kuralına...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) - ...bir tehdit, bir aykırılık söz konusudur. Bu açıdan dikkatinizi çekmek istiyorum.

Bu açıdan, çünkü esasen nükleer santraller konusu, tıpkı Türkiye'deki madencilik faaliyetlerinde olduğu gibi bir beka sorunudur. Gerçekten bir beka sorunu varsa budur. Çünkü Türkiye -belirttiğim gibi- güneyden kuzey komşumuz tarafından ama kuzeydense Macron Fransası tarafından hem de iflas etmekte olan, en geri teknolojiyi kullandığı için uluslararası alanda itibar görmeyen Areva şirketine ihale edilmiş olması nedeniyle... Bu bakımdan, bu bir beka sorunudur. Bu konuya, Maden Kanunu'nu bütünsel olarak ele almak yerine ülkesel kamu düzeni, çevresel kamu düzeni veya doğal kamu düzeni açısından bakıp bu konuyu bu şekilde ele almak yerine âdeta normlar arası torbalara koymak aslında...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – ...bu konu sadece Türkiye içi açısından değil, Türkiye ülkesi açısından değil, uluslararası boyutlarıyla düşünmemiz gereken bir konudur çünkü bu sadece kamu madenciliğinin sonu değil, bu aynı zamanda nükleer santraller yoluyla Türkiye'nin egemenlik alanının tehdit edilmesidir.

Bu itibarla, geçen hafta özellikle Fransa'nın Ermenistan'a 24 Nisan armağanı vesilesiyle Türkiye'den politik şahsiyetler eleştiriler yükseltti. Gerçekten Fransa karşısında Hükümetimiz, yöneticilerimiz samimi iseler o zaman Fransa'yla olan bu nükleer anlaşmayı, Areva'yı kovarlar ve gerçekten Fransa'ya karşı dik duruşumuzu gösteririz. Yoksa Fransa Areva'sına Sinop kuşatması altında ona ayrıcalık tanıyacağız, ondan sonra da biz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – “Fransa'ya karşı.” diyeceğiz.

İşte bu bakımdan bu gerçekten bir beka sorunudur, beka sorunu bir hukuktur, egemenlik sorunudur.

Teşekkür ederim ilginiz için. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

46'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 46'ncı madde kabul edilmiştir.

47'nci madde üzerinde bir önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1410) esas numaralı Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 47'nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “eklenmiştir” ibaresinin “ilave edilmiştir” ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Fahrettin Yokuş
Konya

Hasan Subaşı
Antalya

Ayhan Erel
Aksaray

Feridun Bahşi
Antalya

Ayhan Altıntaş
Ankara

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU
BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde konuşmak için Ankara Milletvekili Ayhan Altıntaş.

Buyurun Sayın Altıntaş. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; 41 sayılı Maden Kanunu ve Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 47'nci maddesi hakkında söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Elektrik enerjisi günümüzde her şey demektir, onsuz yaşamak neredeyse imkânsız hâle gelmiştir. Son derece önemli olan bu enerjiyi elde etmek için 20'nci yüzyılda hızla nükleer santraller kurulmaya başlanmıştır.

Nükleer santrallerde ihtiyaç olunan enerji, reaktörün içerisindeki uranyum atomunun zincirleme reaksiyonu sonucu oluşan ısının dönüşümüyle elde edilir, reaktörün içerisinde nötronları emme yeteneği olan uranyum çubuklarından çıkacak ısı sayesinde reaktörün çevresinde oluşan sıcak gaz tabakasının hapsedilerek ısı değiştiriciler aracılığıyla suya alınırlar. Burada çubukların soğuması sağlanır yani radyasyon oranının normal seviyeye düşmesi beklenir. Yapılan analizler sonucu, normal seviyesine dönen katı atıklar toprağa gömülür, sıvı olanlar da deniz, göl ve akarsulara dökülür. Hem çubukların soğutulması hem de sıvı atıkların deşarjı için akarsu, göl ve denizlere ihtiyaç vardır.

Türkiye’de şu an için 2 nükleer santral için anlaşma yapılmış olup biri Karadeniz’de Sinop ilimizde, diğeri ise Akdeniz’de Mersin ilimizdedir. Denize bırakılan sıcak atık suyun bölgesel olarak deniz suyunu 2 derece artırdığı ve ekolojik dengeyi bozduğu bilinmektedir. Deniz canlılarını yok etmesi yanında, reaktöre yakın bölgelerde radyoaktiviteyle kirlenmiş ve radyoaktiviteye maruz kalmış balıkların soframıza gelmesine de neden olur. Nükleer santrallerde meydana gelebilecek patlamalar, sızıntılar veya atıklar rüzgâr ve yağmurun da etkisiyle çevreye ve atmosfere taşınır, daha sonra tatlı su kaynaklarına, akarsulara, göllere, denizlere ve toprağa karışır. Bu durum toplum sağlığı, canlılar ve doğa için son derece ciddi bir tehdittir.

Nükleer santralleri sadece işletimsel ve verimlilik çerçevesinde ele alamayız. Elde edilenlerden çok, kalıcı olarak bizlere ve gelecekte torunlarımıza vereceği zararlar konusuna odaklanarak çözüm yolları aramalıyız.

Elbette nükleerden sadece elektrik enerjisi olarak faydalanmıyoruz. Tıp ve daha birçok alanda teknolojik gelişmeler ve insanlığa yararlı hizmetler sunulmaktadır. Santraller gibi diğer alanlarda da işlem ve uygulamalar esnasındaki çevre ve canlılara olan maruziyetin önlenmesiyle sonrasında oluşacak nükleer atıkların uzaklaştırılması ve gömülmesi noktasında kanun ve yönetmeliklerle kontrolün sağlanması ve takibi çok önemlidir.

Günümüzde, 1986 yılındaki Çernobil ve 2011 yılındaki Fukuşima faciaları gelişmiş ülkelerin düşüncelerini değiştirmesine neden olmuş, hızla bu santrallerden uzaklaşarak yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelmelerini sağlamıştır. Dünyada ilk büyük 5 ekonomi içinde yer alan Almanya’da neredeyse mısır tarlaları kadar büyüklükte güneş paneli tarlaları oluşturulmuştur. Bunun yanında, rüzgâr türbinleri, jeotermal enerji, biyokütle enerji, hidrojen ve hidrolik enerjileri üretimleri sayesinde 2000’li yıllardan itibaren ihtiyaçlarını karşılayabilecek duruma gelmiştir. Yine, son yıllarda dalga enerjileri, gelgit ve akıntı enerjileri, deniz ve okyanus enerjileri üzerinde çalışılan ve geliştirilen enerji kaynakları olarak yenilenebilir enerji kaynakları arasında yerlerini almışlardır.

Türkiye’nin üç tarafının denizlerle çevrili olması, iklimsel farklılıkların aynı anda birlikte yaşanabilir olması, güneşten faydalanabilme potansiyeli kuzey Avrupa ülkelerinden daha fazla olması yenilenebilir enerjilere öncelik vermemiz açısından çok büyük bir avantaj olacaktır. Radyoaktif maruziyetlerin etki alanları ve tehlikeleri bilimsel olarak kanıtlanmıştır. Nükleer santrallerin çalışması esnasında ortaya çıkan plütonyum kanser nedenidir. Doğada bulunma süresi iki yüz elli yıldır. Diğer bir madde olan stronsiyum yağmurla toprağa, oradan bitkilere geçer, hayvanlar yoluyla veya sütünden ya da doğrudan insana geçebilir, lösemiye neden olur. Doğada bulunma süresi iki yüz seksen yıldır. Bu nedenlerle nükleer atıkların depolanmasının, özel sektöre bırakılmadan devlet eliyle, en son teknolojilerle bertaraf edilmesinin sağlanması gerekmektedir.

Maddenin bu şekilde düzenlenmesini talep ediyor, sözlerime son verirken yüce Meclisimizi saygılarımla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

47’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 47’nci madde kabul edilmiştir.

48’inci madde üzerinde aynı mahiyette iki önerge vardır. Önergeleri okutup birlikte işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 41 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 48'inci maddesinin tekliften çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Şevin Coşkun	Rıdvan Turan	Murat Çepni
Muş	Mersin	İzmir
Erol Katırcıoğlu	Garo Paylan	Mehmet Ruştü Tiryaki
İstanbul	Diyarbakır	Batman

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Kazım Arslan	Tahsin Tarhan	Ahmet Akın
Denizli	Kocaeli	Balıkesir
Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu	Müzeyyen Şevkin	Tacetin Bayır
Manisa	Adana	İzmir
	Deniz Yavuzylmaz	
	Zonguldak	

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önerelere katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önereler üzerinde ilk konuşmacı Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan.

Buyurun Sayın Paylan. (HDP sıralarından alkışlar)

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, görüyorum ki yine nükleerle ilgili maddelere yol veriyorsunuz. Yıllardır burada nükleere, biliyorsunuz, muhalefet ettik. Gerekçelerimiz vardı. Siz gerekçelerimizi bazı gerekçelerle çürütmeye çalıştınız. Ama şimdi açıklayacağım, sizin o gerekçeleriniz de çürüdü arkadaşlar. Nükleer elbette doğayı, insanı tehdit eder, toprağı kirletir ve büyük bir tehdittir. Ama bunun dışında da siz hayata daha çok “yeşil” olarak baktığınız için, hani, dolar gözünden baktığınız için bunları görmüyorsunuz. Ama şimdi size açıklayacağım ki dolar gözünden bile pahalı artık. Arkadaşlar, dolar gözünden pahalı; bakın, tekrarlıyorum, dolar olarak da pahalı. Yani ülkemize daha çok maliyet getiren bir nükleer santral ısrarı var. Biz öküzün altında buzağı arayacağız, az sonra onu da söyleyeceğim.

Bakın, 1960’larda, 70’lerde, 80’lerde, 90’larda, gelişmiş ülkeler nükleer santral yatırımları yaptılar çünkü sanayileri çok hızlı büyüyordu ve bunu karşılayacak bir enerjileri yoktu, nükleere yatırım yaptılar ama artık nükleerden vazgeçiyorlar. Bakın, Almanya 2022’ye kadar bütün nükleer santrallerini kapatıyor arkadaşlar; 17 tane vardı, 10’ununu kapattı, 7 tanesini daha üç yıla kadar kapatacak. Fransa azaltıyor, Güney Kore tamamen çıktı arkadaşlar, nükleer santralden; İtalya, Avusturya kapattı. Pek çok gelişmiş ülke nükleer santralden vazgeçerken biz 2010 yılında Rusya’yla bir anlaşma yaptık, dedik ki: “Nükleer santral yapacağız.” Ne dediniz? “2023 yılında Türkiye’nin ekonomisi 2 trilyon dolar olacak, bu olduğunda da biz karanlıkta kalırız.” dediniz, milleti böyle ikna ettiniz. Oysa bugün ekonomimiz kaç

dolar? 750 milyar dolar ve büyümüyoruz arkadaşlar, bu yıl da küçülüyoruz. 2023'te, en iyi olasılıkla diyorum, 1 trilyon dolarlık bir ekonomimiz olacak, bu da en iyi olasılıkla. Ve bu nükleer santrale ihtiyacımız yok arkadaşlar.

Diğer bir argümanınız neydi? “Nükleer ucuz.” diyordunuz. Evet, 2010 yılında hâlâ nükleer ucuzdu; 12,5 sentten anlaşma yaptınız, güneş o zaman 15-20 sentti, rüzgâr 15-20 sentti. Arkadaşlar, bugün güneş 3-4-5 sent; rüzgâr 3-4 ya da 5 sent. Nükleer anlaşması kaç sent? 12,5 sent arkadaşlar. Ya, nasıl buna hâlâ yol verebiliyoruz? Nedir, gebeliğimiz nedir Ruslara karşı?

Üçüncü argüman neydi? “Evet, rüzgâr, güneş var ama bunlar depolanmaz; rüzgâr esmezse ne olur, güneş olmazsa ne olur?” diyordunuz. Bakın, dünya depolamaya yatırım yapıyor arkadaşlar, enerji depolamaya. Rüzgâr estiğinde aküler doluyor, esmediğinde yine şebekeye veriyor ve enerji devam ediyor arkadaşlar. Biz nükleere yatıracağımız parayı AR-GE'ye yatırsak, enerji depolamada dünya lideri olsak ne olur acaba arkadaşlar, bunları düşünebiliyor musunuz? Hayata “yeşil” olarak, dolar olarak bakan arkadaşlara söylüyorum.

Peki, geçen yıl bir anlaşma yaptı Meclisimiz, ne dedik? “Bütün teşviklerden Rusları faydalandırıyoruz.” dedik. 12,5 sent, düştü mü, düştü mü arkadaşlar? Düşmedi. Bütün teşvikleri de Ruslara verdik çünkü gebeyiz, Suriye politikasında gebeyiz; 12,5 sentin üzerinde teşvikleri de verdik, hâlâ 12,5 sentten nükleer santral enerjisi alacağız arkadaşlar onlarca yıl.

Değerli arkadaşlar, bakın, bugün enerji piyasası 4, 5, 6 sentten işlem görüyor ve vatandaşlarımız elektrik faturalarından şikâyetçi. En küçük eve 100 lira fatura geliyor. Peki, 4-5 sentten işlem görürken 12,5 sente Ruslardan enerji alırsak ne olacak? Faturalar 200 liraya, 300 liraya çıkacak. Bütün vatandaşlarımıza sesleniyorum: Eğer ki nükleer ısrarı olursa faturalarımıza zam gelecek değerli vatandaşlar.

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Yalan, yalan!

GARO PAYLAN (Devamla) – Bundan dolayı lütfen bu Hükûmete bir ayar verin. Az önce 45'inci maddede olduğu gibi nükleer ısrarından da vazgeçirin bu iktidarı.

Peki, nedir diyet? Ben diyeti biliyorum arkadaşlar: Suriye politikası. Suriye'de Kürt politikasıyla ilgili Türkiye'nin bir pozisyonu var ve Ruslara bir gebelik var. Bakın, S-400 anlaşmasında ısrar var. Doğal gaz alımında yüzde 60 bağımlılığımız var. Eğer nükleer de devreye geçerse enerji bağımlılığımız da olacak. Tarihi pek çoğunuz bilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GARO PAYLAN (Devamla) – Sayın Başkan, bir kısacık...

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

GARO PAYLAN (Devamla) – Ruslarla biz zaman zaman iyi geçiniriz ama çoğu zaman da aramız bozuktur. Rusya'ya bu kadar bağımlı olan Gürcistan'ın hâline bakın derim, Ukrayna'nın hâline bakın derim, Rusya'nın hegemonyasındaki devletlerin hâline bakın derim. Acaba Rusya'ya bu kadar bağımlı olmamız, arkadaşlar, tarihî olarak bize ne tip maliyetler getirecek, bunu bir kez daha düşünün derim ama her şeyden önce insanı, yaşamı, ekolojii düşünün ve aynı zamanda doları düşünüyorsanız da oradan da pahalı bir noktadayız. Bunu düşünüyorsanız da nükleer santral ısrarından vazgeçin derim arkadaşlar.

Saygılar sunarım. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzyılmaz.

Buyurun Sayın Yavuzyılmaz. (CHP sıralarından alkışlar)

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 48'inci maddesiyle ilgili söz aldım. Nükleer santralleri ilgilendiren bir madde. Maddenin içeriğini, görüşümü bildirirken bütünlük sağlaması bakımından, kısaca okumak istiyorum: “702 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 6ncı maddesinin sekizinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir. Türkiye Cumhuriyeti egemenlik alanı içinde nükleer santral işletenler ile nükleer santral dışındaki tesis ve uygulamalarda radyoaktif atık üreten kişiler onbirinci fıkra uyarınca belirlenecek tutarda radyoaktif atık yönetimi ve işletmeden çıkarma özel hesaplarına ayrı ayrı ödeme yapar. Özel hesaplar adına tahsil edilen gelirler amacı dışında kullanılamaz.” Şimdi, neden böyle bir değişikliğe ihtiyaç duyuldu, birlikte inceleyelim. Şimdi, öncelikle bu nükleer atıklarla ilgili olarak da işletmeden çıkarma bedelleriyle ilgili olan tutarlar 12 Mayıs 2010 yılında Rusya Federasyonu'yla Türkiye Cumhuriyeti arasında yapılan Akkuyu Nükleer Santrali'yle ilgili anlaşma maddelerinin içinde yer alıyor. Yani aslında Kanun'da yok, kanun hükmünde kararname falan da yok ama uluslararası sözleşme -daha doğrusu sözleşme değil, aslında anlaşma- anlaşma yapılıyor, imzalanıyor, aslında yasaya uygun değil, yasada yok. Orada da bir bedel biçilmiş, 0,15 Amerikan senti, kilovatsaat başına, kullanılmış yakıt ve radyoaktif yakıt yönetimi hesabına; işletmeden çıkarma hesabı için de 0,15 Amerikan senti, kilovatsaat başına. Şimdi yasaya uygun değil tabii hâliyle, ne yapılmış? 2 Temmuz 2018 tarihinde bir Kanun Hükmünde Kararname çıkarılmış. Bu kanun hükmündeki kararnameyle de -702 sayılıdır- onunla birlikte de bu aynı Roatom'la yapılan, Rusya Federasyonu'yla nükleer santral için yapılan anlaşmadaki maddenin bu rakamsal kısımları alınmış, kanun hükmünde kararnameyle kanuna giydirilmiş ve Meclisten de geçirilmiş. Tabii, daha sonra uyumsuzluklar ortaya çıkmış. Nedir uyumsuzluklar? Ya bu kabul edilen 0,15 Amerikan senti, tutarı yeni yapmayı planladığınız nükleer santraller için uygun değil ki oradan çıkarmak istiyorsunuz, ya Rusya'yla yaptığımız anlaşmada bir değişiklik yapma ihtiyacı duyduunuz ve o nedenle onu çıkarmak istiyorsunuz ya da zaten adrese teslim, anlaşmaya teslim bir madde yaptığınız için en uygun zamanda da bunu kaldırmak istiyorsunuz. Dolayısıyla bunlar maddenin ne gerekçelerinde ne neden böyle bir madde -zaten kanun hükmünde kararname çıkardınız- şimdi niye kaldırıyorsunuz; bunların hiçbiri maalesef açık değil.

Ben süremin son kısmında, özellikle Maden Kanunu'nu ilgilendiren boyutta büyük bir ayrımcılığa ve kutuplaştırmaya yol açan, özellikle devlet kurumları arasında ve aynı zamanda bu kurumlarda çalışanlar ve bu kurumların yaptığı faaliyetlerden etkilenen vatandaşlarımız arasında büyük bir kutuplaşma doğuran boyuttan bahsetmek istiyorum.

Madenlerle ilgili olarak, redevans sahalarıyla ilgili olarak birçok noktada hassasiyetler ortaya çıktı, bazı sorunlar çözülmeye de çalışılıyor. “Kaçak ocak” diye tabir ettiğimiz, maalesef Zonguldak'ta binin üzerinde işçinin çalıştığı, gayriresmî ama herkesin de bildiği illegal maden ocakları diyelim. Şimdi, bu sorunu bir noktada çözmeye çalışırken aynı zamanda üzerinden atladığınız, şehit madencilerin ailelerine devlet kadrolarında yer vermek bakımından yaptığınız ayrımcılık var. Nedir bu? 2003 yılından sonra gerçekleşen iş kazalarında vefat eden madencilerin ailelerine devlet kadrolarında imkânlar tanıdınız ancak 2003 öncesindeki...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Devamla) – ...iş kazalarında vefat eden madencilerimizin ailelerine bu haklar tanınmıyor.

Şimdi ben çok net olarak sormak istiyorum: 2003 öncesinde madenlerdeki iş kazalarında kaybettiğimiz canlar şehit midir, değil midir? Değerli milletvekili arkadaşlarım, şehit midir? 2003 yılından önce madenlerdeki iş kazalarında kaybettiğimiz canların şehit olmadığını düşünen var

mı aramızda? Varsa lütfen bu görüşme bitmeden önce çıkıp söylesin. Çünkü biz komisyonlarda konuşuyoruz, herkes “Evet, haklısın.” diyor ama haklarını vermeye sıra geldiğinde hiç kimse bir şekilde adım atmıyor. Ben KİT Komisyonunda da söyledim, burada da yineliyorum: Eğer ben iktidar partisinin milletvekili olsaydım şehitler arasındaki bu ayrımcılığa izin vermezdim, gerekiyorsa Genel Başkanımın kapısının önünde yatarım ve bu ayrımcılığa bir şekilde son verirdim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – İlave süre vermiştim Sayın Yavuzylmaz.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Devamla) – Tamamlayayım.

BAŞKAN – Buyurun.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Devamla) – Aynı şekilde, terör örgütü PKK’yla girilen çatışmalarda şehit olan uzman erbaşlarımızın ailelerine 4.312 TL destek veriliyor ama aynı çatışmada şehit olan erbaş ve erlerin ailelerine 2 bin TL destek veriliyor. Bu, şehitler arasında yapılan ayrımcılıktır ve bu Maden Kanunu Teklifi’nin içindeki maddelerde saklı olan ruh da işte bu ayrımcılık, yine bu kutuplaştırıcılıktır.

Dolayısıyla, rica ediyorum, bu konuşmadan sonra eğer şehitler arasında yapılan bu ayrımcılığı ortadan kaldıracak kanuni bir düzenlemeyi samimi bir şekilde yapacaksınız lütfen söz aldığımızda milletin bu kürsüsünden bunu ifade edin ve bu konudaki milletimizin hassasiyetini giderin diyorum, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, sayın milletvekilimiz bu kanundaki değişikliklerle ilgili, 0,15 sentle ilgili bir konuyu söyledi, zihinlerde istifham kalmaması için bir açıklama gereği hissediyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

33.- *Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanı Mustafa Elitaş’ın, Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz’ın 41 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 48’inci maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Değerli arkadaşlar, uluslararası iki nükleer santral sözleşmesi imzaladık; biri Rusya’yla, biri Japonya’yla. Her iki uluslararası sözleşmede de sayın milletvekilimizin söylediği kilovatsaat başına 0,15 dolar sentlik ücret zaten var atık yönetimiyle ilgili. Bu kanun, genel bir kanun. Bu kanun bütün nükleer santrallerle ilgili geçerli olacak bir kanun olduğundan dolayı kanun metninde uluslararası sözleşmedeki bulunan bir rakamın burada tekrar edilmesi uygun olmadığından dolayı, başka kurum ve kuruluşlarla yapılacak işlerde farklı şeyler yapılabileceğinden kaynaklı bir durum söz konusu. Bu, on beş yıl süreyle zaten iki uluslararası sözleşmede de hem Japonya’yla hem de Rusya’yla yapılan sözleşme de var olduğundan dolayı, bir manada tekrarı olduğundan, burada ihtiyaç hissedilmediğinden çıkarılma gereği hissedilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- *İstanbul Milletvekili Nevzat Şaturoğlu ve 6 Milletvekilinin Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1410) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 41) (Devam)*

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

48'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 48'inci madde kabul edilmiştir.

49'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 49'uncu madde kabul edilmiştir.

50'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 50'nci madde kabul edilmiştir.

51'inci madde üzerinde iki önerge vardır, aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1410) esas numaralı Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 51'inci maddesinin (c) bendinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

“c) Diğer maddeleri yayımı tarihinden on gün sonra,”

Ayhan Erel
Aksaray

Hasan Subaşı
Antalya

Aylin Cesur
Isparta

Feridun Bahşi
Antalya

Fahrettin Yokuş
Konya

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak üzere Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş.

Buyurun Sayın Yokuş. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 41 sıra sayılı Maden Kanunu'nun 51'inci maddesiyle ilgili söz almış bulunmaktayım; hepinizi İYİ PARTİ Grubu adına saygıyla selamlıyorum.

Daha önceki konuşmalarda da belirttiğim gibi iyi bir kanun metni yapmak elbette önemlidir ancak daha önemlisi yasaları uygulamaktır. Allah için, poşet, torba, çuval yasa yapma konusunda çok mahirsiniz, çok başarılısınız ancak gelin görün ki uygulamada bir o kadar başarısızınız. Her uygulamanız bir facia.

“Türkiye Kömür İşletmeleri” diye bir kurumumuz vardır, mutlaka yerini biliyorsunuz, hani şu Soma faciasının yaşandığı kömür ocaklarının sahibi olan KİT'imizdir, Yenimahalle yolu üstünde devasa binası olan bir genel müdürlüğümüzdür. Türkiye Kömür İşletmelerinin 6 kişiden oluşan bir yönetim kurulu vardır. Yönetim kurulunun esas işi yapan başkanı, genel müdürü ve yönetim kurulu üyesi 2 genel müdür yardımcısı yaklaşık iki yıldır vekâleten yönetim kurulu üyeliği yapmaktadır. Ancak, toplantıdan toplantıya katılan diğer 3 üye ise asaleten yönetim kurulu üyeliği yapmaktadır. TKİ'nin 6 kişilik yönetim kurulu üyesi olan yöneticiler şunlardır: Ömer Bayrak, Genel Müdür Vekili ve Yönetim Kurulu Başkan Vekili, kadrosu daire başkanı. Burhan Ayar, Genel Müdür Yardımcısı ve yönetim kurulu üyesi vekili. Mehmet Uygun, Genel Müdür Yardımcısı ve yönetim kurulu vekili, bir türlü asil bulamadınız. Yinal Yağan, Enerji Bakanlığı Strateji Daire Başkanı ve TKİ Yönetim Kurulu üyesi. Hasan Hüseyin Erdoğan, TÜİK Başkan Yardımcısı ve TKİ Yönetim Kurulu üyesi. Serhat Köksal, Hazine Müsteşarlığında Genel Müdür Yardımcısı ve TKİ Yönetim Kurulu üyesi. Görüldüğü gibi, TKİ'de

kömür üretiminden sorumlu yöneticiler iki yıldır vekâleten görev yapıyorlar ancak sadece talimatları yerine getiren, dışarıdan atanan üyeleri asaleten görev yapıyorlar, asaleten atanmışlar. Burada soru şu: Genel Müdür ve Genel Müdür yardımcılarını asaleten Yönetim Kurulu üyeliğine atamıyorsanız bu kişileri neden yönetici yapıyorsunuz? Ben size söyleyeyim: Uygun olmayan talimatlarınızı daha fazla yerine getirmek için atama yapmıyorsunuz. Peki, Yönetim Kurulu üyesi olan bu Yinal Yağan kimdir? Bu arkadaş, Sayın Berat Albayrak'ın prenslerindedir, mühendis değildir, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi mezunudur. Maalesef daha önce MİGEM Genel Müdür Yardımcısıyken çok başarısız bir bürokrat olarak gündeme gelmiş ama TÜİK Başkan Yardımcılığına atanarak TÜİK'teki fiyat ayarlamasını çok güzel yapmış, göze girmiş, hâlen de TKİ Yönetim Kurulu üyeliğini sürdürüyor. Hasan Hüseyin Erdoğan kimdir? Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Bakanlık Strateji Başkanı olarak hem planlama ve denetleme görevi yapıyor ve hem de üretim ve uygulama birimi olan TKİ'nin Yönetim Kurulunda görev yapıyor. Burada da soru şu, anlayacağınız dilden konuşayım: Bu kişi nasıl olur da hem Bakanlıkta planlama ve strateji yapacak ve hem de uygulama biriminde görev alacak? Hukuken elbette ki atanabilir ancak etik değildir. Bu kişi kendi yanlış uygulamalarını denetleyebilir mi? Yani hem denetçi hem uygulayıcı. 13 Mayıs 2014 tarihinde yaşanan Soma faciasında da böyle bir durum vardı. Dönemin Bakanlık Denetim Hizmetleri Daire Başkanı TKİ Yönetim Kurulu üyesiydi. Facia yaşanınca apar topar görevden alındı.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bu keyfi ve doyumsuz uygulamalar yanlıştır. Geçmişte bir Soma faciası yaşadık, anlaşılan ders almamışsınız. Kurumun yetişmiş, tecrübeli personeli dururken daha fazla yönetim kurulu üyesi ücreti alsın diye dışarıdaki ilgisiz kişileri yönetimlerde görevlendiriyorsunuz. Yıllarca bu çarpık maden politikanızla TKİ'ye ait kömür ocaklarını redevansla veya hizmet alımı şeklinde çalıştırdınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Yokuş.

Buyurun.

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – Başkanım, tamamlıyorum.

301 vatandaşımız şehit oldu. Şimdi, kalkmışsınız “Kazanın yaşandığı ocağı tekrar TKİ olarak çalıştıracamız.” diyorsunuz. TKİ olarak çalıştırmanız doğrudur, ocaklarda çalışanlara kadro vermeniz doğrudur. İnşallah yandaşlarınıza değil de ihtiyacı olan hak sahiplerine kadro verirsiniz. Peki, şimdiye kadar neredeydiniz? 301 vatandaşımız ölünce mi aklınız başınıza geldi? Yıllarca güvencesiz personel çalıştırarak ve ocaklarda hazırlık çalışması yapmayarak ocakların verimliliği düştükten sonra mı aklınız başınıza geldi? Ne yaparsanız yapın bu şaibeli siciliniz hep önünüze çıkacak ve milletimiz size gerekli dersi er ya da geç verecek.

Efendim, saygılar sunuyorum, iyi akşamlar diliyorum. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 41 sıra sayılı Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 51'inci maddesinin a) fıkrasında yer alan “değiştirilen” sözcüğünün “değişen” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Kazım Arslan

Tacettin Bayır

Müzeyyen Şevkin

Denizli

İzmir

Adana

Ahmet Vehbi Bakırloğlu
Manisa

Ahmet Akın
Balıkesir
Özgür Özel
Manisa

Tahsin Tarhan
Kocaeli

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak üzere Manisa Milletvekili Özgür Özel...

Buyurun Sayın Özel. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Dün, Soma maden faciasından sonra raporun nasıl kamu kurumları tarafından dikkate alınmadığını ve madenlerin hâlen nasıl güvensiz olduğunu anlatmaya çalışmıştım. Oradan devamla, o 301 madencimizi kaybettiğimizde analara, babalara, evlatlara borcumuz vardı; devlet olarak bazı sözler verildi. Üç kategoriye ayırırsak: Ölenlerin yakınlarına verilen sözler; bunlar önemli ölçüde tutuldu. Hayatta kalan madencilere verilen sözlerin pek azı tutuldu. İşçi sağlığı ve iş güvenliğiyle ilgili verilen sözlerin neredeyse hiçbir tanesi tutulmadı. Bunu burada açıklıkla söylemek gerekiyor.

Elimde bir tutanak var. Bu tutanak, faciadan sonra böyle cenazeden sonra sessiz bir yürüyüşle gidip Soma Kaymakamlığının önüne oturup çöküp kendiliğinden ve çok doğal bir oturma eylemine dönüşen eyleme Adalet ve Kalkınma Partili milletvekillerinin de bizimle birlikte yaptığı bir ziyarette “Ya kendinizi daha çok üzme. Gelsin 10 arkadaşınız, derdini Ankara’da anlatsın.” dediğimiz ve 9 arkadaşımızın -ki bu basında da çok yer aldı- imzalarıyla Ankara’da kendilerine verilen sözlerle dair tutanak. Bu 9 arkadaşımız hâlen hayattalar, Allah uzun ömür versin; 2’si çalışıyor, 7’si işsiz ama bu arkadaşlara verilen 15 tane sözden 1’inci, 2’nci, 3’üncüsünü okuyacağım.

1) “Devlet tarafından denetlemeler yapılsın, teftiş raporları tamamlanana kadar kimse madenlere inmeye zorlanmayacak, gerekirse önce biz gelip gireceğiz, ondan sonra siz ineceksiniz.” dediler. Bu sözü tutamadık, apar topar o şirket çalışmak istedi ve o şirket o hâlde hâlen daha çalışıyor.

2) “Kimseye bu süre içinde çıkış verilmeyecek.” dediler. Maalesef şirket bir SMS’le 2.831 madenciye işten attı. Bugün Google’a yazan herkes o haberleri okur.

3) “Maaşlar tam şekilde, eksiksiz ödenecek. Şartlar düzeline kadar gerekirse yedi, sekiz ay devlet maaşlarını ödeyecek.” dendi. “Şartlar düzeline kadar” kısmı yüzünden bu madde de uygulanmadı. Aslında beş, altı ay maaş ödendi ama şartlar düzelenmedi.

Bu 2.831 işçi işsiz kaldı ve hiçbir madene alınmadı ve bunların tazminatları da ödenmedi. Ödenmedikten sonra biz bu konuyu bu Meclisin gündemine getirdik. Yine Doğan Kubat’ın aramızdaki diyalog kanallarına katkı sağlamasıyla beş imzalı bir önergeyle bir kanun çıkardık, daha doğrusu bir torba kanuna ek yaptık. Kanunun metni şöyle, Mayıs ayında... O herhâlde masada kaldı ama oradan “kanun metni, Mayıs” bulabiliyorsanız ulaştırın, ben de bu arada Meclise bir hikâye anlatayım. Bir milletvekili kürsüye çıkar, bakar gözlükleri yok; döner Meclise der ki: “Şuraya çıkana kadar ne konuşacağımı bir Allah biliyordu bir de ben biliyordum. Gözlükleri unutmuşum, şimdi ne konuşacağımı bir tek Allah biliyor.” Orada Mayıs tarihli kanun metni varsa onu alayım arkadaşlar, yoksa da içeriğinden bahsederim, sonra gruplara ayrıca yollarım.

Şimdi, kanun metni şöyleydi... Biz Doğan Kubat’la birlikte oturduk, dedik ki: “Bu sorunu nasıl çözeceğiz?” Çünkü şirket tazminatları ödemiştir ama şirketin elinde mal var, mülk var. Bu arada da Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu şirketin bütün mallarına el koydu. Biz de Nisan 2015’te kanun çıkardık

ve dedik ki: “Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından el koyma veya takip yoluyla satışından elde edilen gelirler öncelikle bu sözleşmeler kapsamında söz konusu şirketlerde çalışmış olan işçilerden olanların kıdem ve ihbar tazminatlarıyla, izin ve fazla çalışma ve diğer ücret alacakları ödenmesinde kullanılır, sonra geri kalan borçlar ödenir.” Olmaz bir şey istersiniz de hani derler ya veya bir şey olsun diye ısrar edersiniz, gönüllü olmayan döner der ya “Ya, kardeşim, hakkında kanun mu var?” Vallahi de billahi de bu çocukların alacakları -konusunda- hakkında kanun var. Biz burada kanun çıkardık ama bu paralar ödenmedi biliyor musunuz. Neden ödenmediğini bir türlü öğrenemedik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Tabii, buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Sonra Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu’na Bilgi Edinme Kanunu çerçevesinde başvuruda bulunduk, dedi ki: “Biz tam bu paraları ödeyecektik, şirket ile işçilerin sendikası -ki sendika işçi adına imza atar- bize yazı yolladılar. ‘Bu gayrimenkulleri satmayın, biz aramızda anlaştık, 24 taksitle ödeyeceğiz.’” İşçilerin haberi yok. Sarı Sendika, kanuna karşı, gitti iş birliği yaptı. O 24 taksitten bir tanesi ödendi. O bir taksit referanduma bir hafta kala. Ödemediğini gördük sonra bir daha yazdık, dedi ki: “Bu sefer de 36’ya böldüler, anlaşmışlar.” Bundan da bir taksit ödendi. O da 24 Haziran seçimlerine on beş gün kala. Bu çocuklar, daha bu tazminatlarını alamadılar. Ha, bir rakam benzerliği var. Şimdi, Soma’daki bu şirket çöktü, bunun işçileri TKİ’nin iştiraki bir firmaya alınıyor ama bu 2.500 kişi o 2.800 işçi değil, bu çocuklar mağdur. O, o şirkette hâlen çalışan, işten atılmayan 2.500 kişiyi işe alıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Başkanım, birtakım aksilikler de oldu malum.

BAŞKAN – Tamam, bitirelim lütfen.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Uzun lafın kıyası, bir devlet sözü tutulsun diye var gücümüzle çalıştık, hakkında kanun çıkardık. Kanuna rağmen iş birlikleri oldu, bu Meclisin bütün çabaları boşa düşürüldü. Hâlen daha bu 2.800 arkadaşımız işsiz, tazminatlarını alamadılar. Ayrıca, Ermenek faciasının yaşandığı madenin Soma uzantısı Uyar Madencilikte de 780 arkadaş aynı durumda. Şimdi, eğer devletin şefkatli bir eli varsa o elin bu çocuklara uzanması lazım ve devletin hesap soran bir eli varsa o da Soma AŞ’nin yakasına yapışması lazım. Türkiye Büyük Millet Meclisinin yaptığı yasama faaliyetini bile birileri boşa çıkarıyorsa bu gücün, bu kudretin nereden kaynaklandığının, bu adamların arkasında kimin olduğunun da sorgulanması lazım.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

51’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 51’inci madde kabul edilmiştir.

52’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 52’nci madde kabul edilmiştir.

Böylece ikinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Teklifin tümünü oylamadan önce, İç Tüzük’ün 86’ncı maddesi gereğince, oyunun rengini belli etmek üzere, lehte Zonguldak Milletvekili Ahmet Çolakoğlu konuşacaktır.

Buyurun Sayın Çolakoğlu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

AHMET ÇOLAKOĞLU (Zonguldak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri: 41 sıra sayılı Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerinde lehte söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle aziz milletimizi ve Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Kanun teklifi, büyük başarılarla imza atan enerji ve tabii kaynaklar alanında önemli düzenlemeler içermektedir. Madencilik sektöründe yapılan bu düzenlemelerle verimliliğin artırılması, kurumsallaşmanın güçlendirilmesi, yatırım hamlelerinin hızlanması ve bürokratik işlemlerin kolaylaştırılması hedeflenmiştir.

Teklifin 20’nci maddesi kapsamında yapılan düzenlemeyle redevans hakkındaki sözleşme şartları saklı kalmak kaydıyla ruhsat sahasındaki redevansçının ruhsatlandırılarak sorumluluklarının güçlendirilmesi amaçlanmıştır. Yapılan bu düzenlemeyle maden sahalarının daha iyi denetlenmesine imkân verilecektir.

Türkiye Taşkömürü Kurumu Genel Müdürlüğü bünyesinde çalıştırılmak üzere 1.500 işçi alımına izin vererek bölge madenciliğini destekleyen Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’a da şükranlarımı sunuyorum.

Enerji sektörümüz ne kadar güçlü olursa ekonomimiz de o kadar büyür ve gelişir. Gururla ifade etmeliyim ki AK PARTİ iktidarıyla birlikte enerji alanında büyük başarılarla imza atılmıştır. Bu başarılarla birkaç rakamla örnek vermek gerekirse: 2002 yılında elektrik enerjisi kurulu gücümüz yaklaşık 30 bin megavat iken bugün 90 bin megavat sınırına yaklaşmıştır. Yenilenebilir enerjide 2002 yılında rüzgâr kurulu gücümüz 18,9 megavat iken bugün 7 bin megavat düzeyini aşmıştır. 2001 yılında güneş enerjisi projemiz yok iken bugün yaklaşık 5 bin megavatlık güneş enerjisi kurulu gücümüz vardır. Enerji Verimliliği Kanunu’nda yapılan değişiklikle yetki yenilemeden oluşan bürokratik işlemlerin azaltılması, uygulanan destek miktar ve oranlarının artırılması ve ayrıca destek uygulamalarına başvurabilecek işletme sayısını artırmaya yönelik düzenlemeler yapılmıştır.

Elektrik Piyasası Kanunu’na eklenen ek maddeyle elektrik arz güvenliğini sağlamak açısından elektrik iletim ve dağıtımına yönelik yatırımların süresi içerisinde hayata geçirilmesi amacıyla, orman arazilerine isabet eden elektrik iletim ve dağıtım tesisleri için yapılan izin müracaatlarıyla ilgili, kurum tarafından altmış gün içerisinde sonuçlandırılması amaçlanmıştır. Ayrıca, iletim dağıtım tesisleri devletin mülkiyetinde olduğundan izin taleplerinde, izin bedellerinin, devletin kurumları arasındaki eksiltirek uygulamaya yönelik düzenleme getirilmiştir.

Genel Kurula verilen değişiklik önergesinin kabulüyle 45’inci madde teklif metninden çıkarılmıştır. Böylece, özel sektöre devredilen santrallerin çevre mevzuatına uyumuna yönelik yatırımların gerçekleştirilmesi ve çevre mevzuatı açısından gerekli izinlerin tamamlanması amacıyla 31/12/2019 tarihine kadar süre tanınmıştır. Bu hükümdeki takvim aynı şekilde korunmuştur.

Akaryakıt piyasalarımızın sağlıklı işleyişinin muhafaza edilmesi sektör için hayati niteliktedir. Bu düzenlemeyle piyasa yapısını bozucu faaliyetlere izin vermemek adına dağıtıcı lisansları için bayilik teşkilatı, depolama kapasitesi gibi hususlarda ikincil düzenleme yapılabilmesine imkân sağlanacak, piyasayı bozucu etkisi olan şirketler sistemden ayıklanacaktır.

(Uğultular)

BAŞKAN – Sayın Çolakoğlu...

Arkadaşlar çok yoğun bir uğultu var. Arkadaşımızın da insicamı bozuluyor, lütfen, az bir şey kaldı zaten, sessiz olalım.

Buyurun.

AHMET ÇOLAKOĞLU (Devamla) – Şüphesiz akaryakıt kaçakçılığıyla sektöre zarar veren eylemlere asla taviz verilmeyecek, denetimler sürdürülecek, cezai işlemler uygulanacaktır. Kaçakçılıkla ilgisi olmayan ve niteliği itibarıyla düzenleme imkânı bulunan mevzuat ihlallerine hemen ceza vermek yerine, önce uyarı mekanizmasıyla karşılık verilecek ve şirketlerin kendilerini düzeltme imkânı olacaktır.

Sektörümüzün önünü açacak bütün düzenlemelere bütün milletvekillerimizin destek vereceğini ümit ediyorum. Kanun teklifimizin enerji sektörümüze hayırlı olmasını diliyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aleyhte olmak üzere Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin.

Buyurun Sayın Şevkin. (CHP sıralarından alkışlar)

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yasal düzenlemeler, ihtiyaçları yerine getirmek üzere yapılmaktadır ama bu Maden Yasası burada birçok konuşmacının da belirttiği üzere 14 kez değiştirilmiş olmasına rağmen çok fazla bir yenilik getirmeyecektir.

Biz maddeler üzerinde tek tek önergelerimizi sunduk ama ben Maden Kanunu Teklifi'nde önemli gördüğümüz bu önergeler üzerinde özellikle 1'inci maddede... MTA üzerinden kurulacak şirkete kamunun izniyle geçen personel zaman içinde şirketten ayrılarak eski görevine yani kurumuna döndüğünde kurumunda daha önceden aldığı hiçbir kadro ve pozisyon dikkate alınmayacak, bu personelin hangi şartlar altında görevine geri döneceğine o anki siyasi kadrolaşmanın karar vermesi beklenecek, liyakat ve kurumsal hafıza arka plana itilecektir dedik, yine geçti bu madde.

Teklifin 3'üncü maddesinde "Kömür alımında EÜAŞ ile ilgili sermaye şirketi arasında yapılan sözleşme kapsamında devlet alım garantisi uygulanmaz." şeklinde bir teklif getirmiş olmamıza rağmen yine bu önergemiz kabul edilmeden geçmiştir.

Teklifin 4'üncü maddesi millî menfaatlere uygunluktur arkadaşlar. Bu, bence Meclisimize de hakarettir. Millî menfaat olmayan bir yasanın buradan geçmesi olası mıdır arkadaşlar? Bunun çıkarılmasına ilişkin önerge verdik, yine bu ibare kaldı. Bana göre bütün yasalar zaten millî menfaatlere uygun olmak durumundadır.

Evet, teklifin 5'inci maddesinde jeoloji ve maden mühendislerinin odalarıyla mesleki bağlantıları anlamında olan ve "oda sicil belgesi" tanımının aynen korunmasıyla ortaya çıkabilecek olumsuzlukların önüne geçilmesi, "ihtisaslaşmış devlet kuruluşu" tanımına "kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları"nın eklenmesi... 5'inci maddedeki bu önergeyle ve söylemlerimiz sonunda madde metinden geri çekilmiştir. Teşekkür ediyoruz bunun için.

Teklifin 8'inci maddesinde "Ruhsat sahibi veya madencilik faaliyeti bağlı tesisi olanlar ancak kurul tarafından uygun görülmesi hâlinde ticari ve sınai faaliyette bulunur." ifadesinde "kurul" kaldırılmış, yerine "Bakanlık" getirilmiştir. Bu, maden sahalarının amacı dışında kullanılmasının yolunu açacak bir maddedir değerli milletvekilleri. Bu maden faaliyetlerinin farklı ticari ve sınai yatırımlar adı altında zeytinlik alanlarda ve meralarda daralmaya gidecek bu sürece yönelimi engellemek istemiştik ama yine bu önergemiz de reddedildi.

Yine, teklifin 9'uncu maddesinde devlet hakkı yüzde 25'ten yüzde 50'ye çıkarılmak istenmiştir. Yapılan görüşmeler neticesinde yüzde 40'a bağlandı bu madde.

10'uncu madde Maden Kanunu'nu bir ceza kanununa dönüştürmekteydi. Özellikle yetkilendirilmiş tüzel kişilerin ve nezaretçiliğin bir anlamda sahada etkinliği kalmayacaktı. Bu da yine görüşmeler ve müzakereler sonucunda ilk etapta 5 bin TL'den bin liraya düşürülmüştür. Ancak 10'uncu maddenin ikinci fıkrasında "Mühendislik hizmeti üreten tüzel kişiler ile daimi nezaretçiler beyanlarını ilgili

meslek odasından aldıkları oda sicil kayıt belgesiyle belgelendirmek zorundadır.” ibaresinin konulmasını istedik. Bunu neden istedik? Çünkü dünyadaki bütün gelişmiş ülkelerde mühendisler odalarından bu sicil durum belgesini alırlar. Çünkü madencilik faaliyetlerinin gerçekten doğru olarak yapıp yapılmadığı odalar tarafından kontrol edilir ve bir sicil verilir. Ancak ne yazık ki bu maddeye, ikinci fıkraya bunu yine koyduramadık.

18’inci madde, ihalelik sahaları ihale edilmeksizin devlet kuruluşlarına bakanlık onayı verebilmeyi düzenlemektedir. Bu da bizim karşı durduğumuz bir maddeydi, yine geçti.

En önemlilerinden biri 20’nci madde, havza madenciliğini ortadan kaldırarak zaten sorunlu olan redevans madenciliğini yeniden gündeme getirerek böl-parçala-sat yöntemini dayatmaktadır. Buna bütün itirazlarımıza, birçok muhalefet partisinden milletvekillerinin tüm itirazlarına rağmen bu madde ne yazık ki olduğu gibi geçmiştir.

21’inci maddede “Genel müdürlük redevans sözleşmelerinin tarafı değildir.” denmektedir ancak sicile şerh edilmeyen sözleşmeler geçersiz sayılmakta ve ceza görmektedir yine.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Devamla) – Çok özür dilerim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Devamla) – Evet, 25’inci maddede yine elektrik mühendislerini ilgilendiren damga süresi geçmiş ölçü aletinin kullanımının kontrolü kullanıcı açısından neredeyse imkânsız bir durumdur çünkü elektrik, doğal gaz, su sayacı gibi yaygın kullanılan ölçü aletlerinde aboneler, abone olma süreçlerinde damga üzerindeki tarihi kontrol etmedikleri gibi damga süreleri ve mevzuat konusunda bilgi sahibi olmaları da mümkün değildir. Allah aşkımıza, size soruyorum iktidar milletvekilleri, hangi biriniz sayaçlarınızın tarihini kontrol ediyorsunuz? Böyle bir şey söz konusu olabilir mi? Bu, şirketlerin yükümlülüğünde olan bir şeydir ve şirketin keyfi yaklaşımına bırakılmaması gereken bir maddeydi. Bir ölçü aleti arızalandıysa bu kişinin herhangi bir sorumluluğu olmadığı hâlde cezai bir müeyyide getirilmektedir. Buna da karşı durduk ama yine bu hâliyle geçti bu madde.

Evet, 27’nci maddede dağıtım şirketlerinin hiçbir bedel talep etmeden yapmaları gereken işlemin abonelerin üzerine yıkılması ve bunun için doksan gün süre verilmesini yine uygun bulmadığımızı belirttik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Devamla) – Pardon.

BAŞKAN – Bitirelim lütfen.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Devamla) – Önemli, çok önemli, ülkeyi ilgilendiren bir kanun üzerinde konuşuyoruz arkadaşlar, geneli üzerinde konuşuyoruz. Teklifin 30 ve 40’inci maddeleri, genellikle petrol sektörünü ilgilendiren, sektörün büyük oyuncularının ayrı, küçük oyuncularının ayrı tutum sergiledikleri maddelerdi. Burada sektörün büyük oyuncularını tatmin edecek düzenlemeler var; küçük oyunculara bu düzenlemeden memnun değildirler. Bunu da buradan ifade etmek istiyorum.

Evet, 45’inci madde 5 partinin ortak oylarıyla geri çekilmiştir. Son derece olumlu buluyoruz tabii bunu. Ancak, bu maddenin yeniden Meclise getirilmesini düşünmek dahi istemiyoruz. 3 partinin önergesinden sonra 2 partinin de katılımıyla seçim öncesi çekilen bu 45’inci madde eğer tekrar getirilirse bu samimiyetsizliğin çok özel bir ifadesi olacaktır. Bunu da buradan tüm kamuoyunun dikkatine sunmak istiyorum. (CHP sıralarından alkışlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Devamla) – Hemen bağlıyorum, çok özür diliyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Devamla) – Sonuç olarak arkadaşlar, getirilmiş olan bu yasal düzenleme sektörün, on binlerce maden çalışanının, binlerce maden, jeoloji, jeofizik mühendisinin sorunlarını çözmekten uzak, bunların sorunlarını çözmeyecek, ulusal madencilğin önünü açmayacak, çevreyi kirletmekten geri kalmayacak, mülkiyet hakkını korumaktan uzak. Aslında geri çekilip sektörün, mühendis odalarının, üniversitelerin, sendikaların, tüm kesimlerin görüşleri alınarak hazırlanması gereken bir yasaydı. Bu nedenle biz bu yasanın tümüne “Hayır.” diyoruz ve ret oyu veriyoruz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, 41 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için üç dakika süre vereceğim.

Bu süre içinde sisteme giremeyen üyelerin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen üyelerin, oy pusulalarını oylama için verilen süre içinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

Oylama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, İstanbul Milletvekili Nevzat Şatroğlu ve 6 Milletvekilinin Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi açık oylama sonucu:

“Kullanılan oy sayısı	:	253
Kabul	:	217
Ret	:	36 ^(x)

Kâtip Üye

Burcu Köksal

Afyonkarahisar

Kâtip Üye

Bayram Özçelik

Burdur”

Böylece teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır. Hayırlı olsun.

2'nci sırada bulunan 33 sıra sayılı Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlıyoruz.

2.- *Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması Tarafından Kurulan Ortak Komite'nin Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması'nın 'Menşeli Ürünler' Kavramının Tanımı ve İdari İşbirliği Yöntemleri Hakkında Protokol II'sini Değiştiren 1/2016 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Protokoller ve Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/1364) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 33)*

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

3'üncü sırada bulunan 29 sıra sayılı Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlıyoruz.

(x) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

3.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Karadağ Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması Tarafından Kurulan Ortak Komite'nin Serbest Ticaret Anlaşması'nın 'Menşeli Ürünler' Kavramının Tanımı ve İdari İşbirliği Yöntemlerine İlişkin Protokol II'sini Değiştiren 1/2017 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Protokoller ve Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına İlişkin Yetki Verilmesine Dair Kanun Teklifi (2/1362) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 29)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Bundan sonra da komisyonun bulunamayacağı anlaşıldığından, denetim konuları ile kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 19 Şubat 2019 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 21.16

X.- OYLAMALAR

1.- (S. Sayısı: 41) Maden Kanunu İle Bazı Kanunlarda Ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine Verilen Oyların

Sonucu:

Sıra Sayısı : 41
 Oylama Saati : 21:06
 Üye Sayısı : 600
 Kabul Edenler : 214
 Reddedenler : 36
 Çekimsizler : 0
 Geçersiz Oylar : 0
 Mükerrer Oylar : 3
 Toplam : 253
 Açık Üyelikler : 5
Kanunlaşmıştır

İli	Seyahat	Adı	Parti	S. S. 41
Adana	Barut	Ayhan	CHP	Katılmadı
Adana	Buhut	Burhanettin	CHP	Red
Adana	Çulhaoğlu	Mehmet Metanet	İYİ PARTİ	Katılmadı
Adana	Dağlı	Tamer	AK PARTİ	Kabul
Adana	Doğru	Abdullah	AK PARTİ	Kabul
Adana	Erdinç	Mehmet Şükrü	AK PARTİ	Katılmadı
Adana	Ersoy	Ayşe Sibel	MHP	Katılmadı
Adana	Hatmoğulları Oruç	Tulay	HDP	Red
Adana	Koncuk	İsmail	İYİ PARTİ	Red
Adana	Peköz	Kemal	HDP	Katılmadı
Adana	Saneroğlu	Jülide	AK PARTİ	Katılmadı
Adana	Sümer	Orhan	CHP	Red
Adana	Şevkin	Müzeyyen	CHP	Red
Adana	Varlı	Muharrem	MHP	Katılmadı
Adana	Zenbilci	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Aydın	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Fırat	İbrahim Halil	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Taş	Yakup	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Toprak	Muhammed Fatih	AK PARTİ	Katılmadı
Adıyaman	Tutdere	Abdurrahman	CHP	Katılmadı
Afyonkarahisar	Eroğlu	Veysel	AK PARTİ	Katılmadı
Afyonkarahisar	Köksal	Burcu	CHP	Red
Afyonkarahisar	Özkaya	Ali	AK PARTİ	Kabul
Afyonkarahisar	Taytak	Mehmet	MHP	Katılmadı
Afyonkarahisar	Uysal	Gültekin	DP	Katılmadı
Afyonkarahisar	Yurdunuseven	İbrahim	AK PARTİ	Kabul
Ağrı	Çelebi	Ekrem	AK PARTİ	Katılmadı
Ağrı	Koç	Abdullah	HDP	Katılmadı
Ağrı	Öztürk	Berdan	HDP	Katılmadı
Ağrı	Taşdemir	Dirayet Dilan	HDP	Katılmadı
Amasya	Çilez	Hasan	AK PARTİ	Kabul
Amasya	Karahocagil	Mustafa Levent	AK PARTİ	Kabul
Amasya	Tuncer	Mustafa	CHP	Katılmadı
Ankara	Akdoğan	Yalçın	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Altıntaş	Ayhan	İYİ PARTİ	Red
Ankara	Arslan	Ali İhsan	AK PARTİ	Katılmadı

İl	Soyadı	Adı	Parti	Ş. S. 41
Ankara	Aydın	Barış	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Aydın	Koray	İYİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Bal	Şenol	İYİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Bingöl	Tekin	CHP	Katılmadı
Ankara	Bostancı	Mehmet Naci	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Ceylan	Nevzat	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Çam	Lütfiye Selva	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Destici	Mustafa	BBP	Katılmadı
Ankara	Dumaz	Sadir	MHP	Katılmadı
Ankara	Emir	Murat	CHP	Katılmadı
Ankara	Erdogan	Asuman	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Gök	Levent	CHP	Katılmadı
Ankara	Haberal	Erkan	MHP	Katılmadı
Ankara	Hakverdi	Ali Haydar	CHP	Katılmadı
Ankara	İşler	Emrullah	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Karakaya	Mevlüt	MHP	Katılmadı
Ankara	Kaya	Yıldırım	CHP	Katılmadı
Ankara	Kerestecioğlu Demir	Filiz	HDP	Katılmadı
Ankara	Koç	Ahmet Haluk	CHP	Katılmadı
Ankara	Kuşoğlu	Bülent	CHP	Katılmadı
Ankara	Oral	İbrahim Halil	İYİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Polat Düzgün	Arife	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Şahin	Fatih	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Taşcıer	Canze	CHP	Katılmadı
Ankara	Taşlıçay	Nevin	MHP	Katılmadı
Ankara	Turan	Hacı	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Türkeş	Yıldırım Tuğrul	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Ünsal	Servet	CHP	Katılmadı
Ankara	Yegin	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Yeşil	Nihat	CHP	Katılmadı
Ankara	Yıldırım	Yaşar	MHP	Katılmadı
Ankara	Yıldız	Zeynep	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Yılmaz	Dumaş	İYİ PARTİ	Katılmadı
Antalya	An	Cavit	CHP	Katılmadı
Antalya	Aydın	İbrahim	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Bahşi	Feridun	İYİ PARTİ	Red
Antalya	Başkan	Abdurrahman	MHP	Kabul
Antalya	Baykal	Deniz	CHP	Katılmadı
Antalya	Budak	Çetin Osman	CHP	Katılmadı
Antalya	Bülbül	Kemal	HDP	Katılmadı
Antalya	Çelik	Kemal	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Çelik	Sena Nur	AK PARTİ	Kabul/Mük.
Antalya	Köse	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı
Antalya	Özer	Aydın	CHP	Katılmadı
Antalya	Subaşı	Hasan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Antalya	Uslu	Atay	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Vural Çokal	Tuba	İYİ PARTİ	Katılmadı
Antalya	Zeybek	Rafet	CHP	Katılmadı

İl	Sayış	Adı	Parti	Durum
Artvin	Balta	Ertunç Erkan	AK PARTİ	Katılmadı
Artvin	Bayraktutan	Uğur	CHP	Katılmadı
Aydm	Bülbül	Süleyman	CHP	Katılmadı
Aydm	Erim	Bekir Kuvvet	AK PARTİ	Kabul
Aydm	Posacı	Rıza	AK PARTİ	Kabul
Aydm	Savaş	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı
Aydm	Sezgin	Aydm Adnan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Aydm	Tezcan	Bülent	CHP	Katılmadı
Aydm	Yavuz	Metin	AK PARTİ	Katılmadı
Aydm	Yıldız	Hüseyin	CHP	Katılmadı
Balikesir	Akan	Ahmet	CHP	Katılmadı
Balikesir	Aydemir	Pakize Muthu	AK PARTİ	Kabul
Balikesir	Aytekin	Ensar	CHP	Katılmadı
Balikesir	Canbey	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Balikesir	Çelik	Adil	AK PARTİ	Kabul
Balikesir	Ok	İsmail	İYİ PARTİ	Katılmadı
Balikesir	Subaşı	Yavuz	AK PARTİ	Katılmadı
Balikesir	Şahin	Fikret	CHP	Katılmadı
Balikesir	Uygur	Belgin	AK PARTİ	Kabul
Bilecik	Tüzün	Yaşar	CHP	Katılmadı
Bilecik	Yağcı	Selim	AK PARTİ	Kabul
Bingöl	Aydemir	Erdal	HDP	Katılmadı
Bingöl	Berdibek	Feyzi	AK PARTİ	Kabul
Bingöl	Yılmaz	Cevdet	AK PARTİ	Kabul
Bitlis	Çaydahi	Mahmut Celadet	HDP	Katılmadı
Bitlis	Kiler	Vahit	AK PARTİ	Katılmadı
Bitlis	Taşar	Cemal	AK PARTİ	Kabul
Bolu	Aydın	Arzu	AK PARTİ	Kabul
Bolu	Küpçü	Fehmi	AK PARTİ	Kabul
Bolu	Özcan	Tanju	CHP	Katılmadı
Burdur	Göker	Mehmet	CHP	Katılmadı
Burdur	Özçelik	Bayram	AK PARTİ	Kabul
Burdur	Uğur	Yasin	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Ala	Elkan	AK PARTİ	Katılmadı
Bursa	Altaca Kayışoğlu	Nurhayat	CHP	Katılmadı
Bursa	Aydın	Erkan	CHP	Katılmadı
Bursa	Aydın	Muhammet Müfit	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Büyükataman	İsmet	MHP	Katılmadı
Bursa	Çavuşoğlu	Hakan	AK PARTİ	Katılmadı
Bursa	Erozan	Ahmet Kamil	İYİ PARTİ	Katılmadı
Bursa	Eşgin	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı
Bursa	İşık	Zafer	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Karabıyık	Lale	CHP	Katılmadı
Bursa	Kılıç	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Mesten	Osman	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Ödünç	Atila	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Özen	Refik	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Özkan	Yüksel	CHP	Katılmadı

İl	Sevme	Ad	Parti	S.S. 41
Bursa	Sanbal	Orhan	CHP	Katılmadı
Bursa	Tathoğlu	İsmail	İYİ PARTİ	Katılmadı
Bursa	Vahapoğlu	Mustafa Hidayet	MHP	Katılmadı
Bursa	Yavuz Gözgeç	Emine	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Yılmaz Gürel	Vildan	AK PARTİ	Kabul
Çanakkale	Ceylan	Özgür	CHP	Katılmadı
Çanakkale	Erkek	Muharrem	CHP	Katılmadı
Çanakkale	İskenderoğlu	Jülide	AK PARTİ	Katılmadı
Çanakkale	Turan	Bülent	AK PARTİ	Kabul
Çankırı	Akbaşoğlu	Muhammet Emin	AK PARTİ	Kabul
Çankırı	Çivircioğlu	Salim	AK PARTİ	Kabul
Çorum	Ceylan	Ahmet Sami	AK PARTİ	Katılmadı
Çorum	Kavuncu	Erol	AK PARTİ	Kabul
Çorum	Kaya	Oğuzhan	AK PARTİ	Kabul
Çorum	Köse	Tufan	CHP	Katılmadı
Denizli	Arslan	Kazım	CHP	Katılmadı
Denizli	Biçer Karaca	Gülizar	CHP	Katılmadı
Denizli	Ök	Nilgün	AK PARTİ	Kabul
Denizli	Özkan	Cahit	AK PARTİ	Katılmadı
Denizli	Öztürk	Yasin	İYİ PARTİ	Red
Denizli	Sancar	Haşim Teoman	CHP	Katılmadı
Denizli	Tin	Şahin	AK PARTİ	Katılmadı
Denizli	Yıldız	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Aydeniz	Salih	HDP	Katılmadı
Diyarbakır	Bal	Ebubekir	AK PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Dağ	Dersim	HDP	Katılmadı
Diyarbakır	Eker	Mehmet Mehdi	AK PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Eronat	Oya	AK PARTİ	Kabul
Diyarbakır	Farisoğulları	Musa	HDP	Katılmadı
Diyarbakır	Güzel	Senra	HDP	Katılmadı
Diyarbakır	Mızraklı	Adnan Selçuk	HDP	Katılmadı
Diyarbakır	Özsoy	Hişyar	HDP	Katılmadı
Diyarbakır	Paylan	Çaro	HDP	Katılmadı
Diyarbakır	Taşçer	İmam	HDP	Katılmadı
Diyarbakır	Tosun	Remziye	HDP	Katılmadı
Edirne	Aksal	Fatma	AK PARTİ	Kabul
Edirne	Çakırlar	Orhan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Edirne	Çaytancıoğlu	Okan	CHP	Katılmadı
Elazığ	Ağar	Zülfü Tolga	AK PARTİ	Katılmadı
Elazığ	Balık	Sermin	AK PARTİ	Katılmadı
Elazığ	Bulut	Metin	AK PARTİ	Katılmadı
Elazığ	Demirbağ	Zülfü	AK PARTİ	Kabul
Elazığ	Erol	Gürsel	CHP	Katılmadı
Erzincan	Çakır	Burhan	AK PARTİ	Katılmadı
Erzincan	Karaman	Süleyman	AK PARTİ	Katılmadı
Erzurum	Akdağ	Recep	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Altınok	Selami	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Aydemir	İbrahim	AK PARTİ	Kabul

İl	İsmi	Adı	Parti	S. S. 41
Erzurum	Aydın	Kamil	MHP	Katılmadı
Erzurum	Cinisi	Muhammet Naci	İYİ PARTİ	Katılmadı
Erzurum	Taşkesenlioğlu	Zehra	AK PARTİ	Katılmadı
Eskişehir	Avcı	Nabi	AK PARTİ	Katılmadı
Eskişehir	Çakrözer	Ütku	CHP	Katılmadı
Eskişehir	Günay	Enine Nur	AK PARTİ	Katılmadı
Eskişehir	Kabukcuoğlu	Arslan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Eskişehir	Karacan	Harun	AK PARTİ	Katılmadı
Eskişehir	Sazak	Metin Nurullah	MHP	Kabul
Eskişehir	Süllü	Jale Nur	CHP	Katılmadı
Gaziantep	Atay	Semet	MHP	Katılmadı
Gaziantep	Bakbak	Derya	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Erdoğan	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Filiz	İnam Hüseyin	İYİ PARTİ	Red
Gaziantep	Kaplan	İrfan	CHP	Katılmadı
Gaziantep	Kirazoğlu	Mehmet Sait	AK PARTİ	Katılmadı
Gaziantep	Koçer	Abdullah Nejat	AK PARTİ	Katılmadı
Gaziantep	Şahin	Ali	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Taşdoğan	Ali Muhittin	MHP	Kabul
Gaziantep	Toğrul	Mahmut	HDP	Katılmadı
Gaziantep	Uzer	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Yılmazkaya	Bayram	CHP	Katılmadı
Gaziantep	Yüksel	Müslüm	AK PARTİ	Kabul
Giresun	Aydın	Kadir	AK PARTİ	Kabul
Giresun	Öztürk	Cemal	AK PARTİ	Kabul
Giresun	Öztürk	Sabri	AK PARTİ	Kabul
Giresun	Tığh	Necati	CHP	Katılmadı
Gümüşhane	Akgül	Hacı Osman	AK PARTİ	Kabul
Gümüşhane	Pektaş	Cihan	AK PARTİ	Kabul
Hakkari	Dede	Sait	HDP	Katılmadı
Hakkari	Dinç	Husret	AK PARTİ	Katılmadı
Hakkari	Güven	Leyla	HDP	Katılmadı
Hatay	Güzelmansur	Mehmet	CHP	Katılmadı
Hatay	Kaşıkçı	Lütfi	MHP	Katılmadı
Hatay	Mengüllüoğlu	Barış Atay	TİP	Katılmadı
Hatay	Özel	Abdulkadir	AK PARTİ	Katılmadı
Hatay	Özgürsoy Çelik	Sabahat	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Şahin	Suzan	CHP	Katılmadı
Hatay	Şanverdi	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Tokdemir	İsmet	CHP	Katılmadı
Hatay	Topal	Serkan	CHP	Katılmadı
Hatay	Türkoğlu	Hacı Bayram	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Yayman	Hüseyin	AK PARTİ	Katılmadı
Isparta	Bilgiç	Süreyya Sadi	AK PARTİ	Kabul
Isparta	Cesur	Aylin	İYİ PARTİ	Katılmadı
Isparta	Gökgöz	Mehmet Uğur	AK PARTİ	Kabul
Isparta	Özel	Recep	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Antmen	Alpay	CHP	Red

İl	Boşluk	Adı	Parti	S. S. 41
Mersin	Başarı	Ali Mahir	CHP	Katılmadı
Mersin	Çelik	Behiç	İYİ PARTİ	Katılmadı
Mersin	Elvan	Lütfi	AK PARTİ	Katılmadı
Mersin	Gökçel	Cengiz	CHP	Katılmadı
Mersin	Gül Yılmaz	Zeynep	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Kılavuz	Olcay	MHP	Kabul
Mersin	Kurtulan	Fatma	HDP	Red
Mersin	Özkan	Hacı	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Sıdık	Zeki Hakan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Mersin	Şimşek	Baki	MHP	Katılmadı
Mersin	Taşkın	Ali Cumhuri	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Turan	Rıdvan	HDP	Red
İstanbul	Açikel	Fethi	CHP	Katılmadı
İstanbul	Adan	Celal	MHP	Katılmadı
İstanbul	Adıgüzel	Onursal	CHP	Katılmadı
İstanbul	Ağralıoğlu	Yavuz	İYİ PARTİ	Red
İstanbul	Akkuş İlgezdi	Gançe	CHP	Katılmadı
İstanbul	Aksu	İsmail Faruk	MHP	Katılmadı
İstanbul	Altay	Engin	CHP	Katılmadı
İstanbul	Andican	Abdul Ahat	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Arneç	Ahmet Mücahit	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Arkaz	Hayati	MHP	Katılmadı
İstanbul	Ataş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Aydın Yılmaz	Emine Sare	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Aydoğan	Turan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Ayrım	Şamil	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Babuşcu	Aziz	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Baş	Erkan	TİP	Katılmadı
İstanbul	Bayram	Serkan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Bekaroğlu	Mehmet	CHP	Katılmadı
İstanbul	Berberoğlu	Kadri Enis	CHP	Katılmadı
İstanbul	Beyaz	Ümit	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Boyras	Osman	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Bozku	Volkan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Buldan	Pervin	HDP	Katılmadı
İstanbul	Canbaz Kaya	Dilşat	HDP	Katılmadı
İstanbul	Canikli	Nurettin	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Çamli	Ahmet Hamdi	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Çelik	Ahmet	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Çetin	Cemal	MHP	Kabul
İstanbul	Çeviköz	Ahmet Ünal	CHP	Katılmadı
İstanbul	Çonkar	Ahmet Berat	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Dalkılıç	Halis	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Dedegil	Alev	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Demir	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Demiröz	Vedat	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Denizolgun	Fatih Süleyman	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Durgut	Müşerref Pervin Tuba	AK PARTİ	Katılmadı

İl	Soyadı	Ad	Parti	S. S. 41
İstanbul	Emecan	Erine Gülizar	CHP	Katılmadı
İstanbul	Enre	Yunus	CHP	Red
İstanbul	Enre	Zeynel	CHP	Katılmadı
İstanbul	Erdem	Arzu	MHP	Katılmadı
İstanbul	Erdoğan	Aykut	CHP	Katılmadı
İstanbul	Ersoy	Oya	HDP	Katılmadı
İstanbul	Eseyan	Markar	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Güler	Abdullah	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Gülüm	Züleyha	HDP	Katılmadı
İstanbul	Hamzaçebi	Mehmet Akif	CHP	Katılmadı
İstanbul	İslam	Nazr Cihangir	SAADET P	Katılmadı
İstanbul	Kaboğlu	İbrahim Özden	CHP	Red
İstanbul	Kadak	Rimeysa	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kadigil Sütlü	Saliha Sera	CHP	Katılmadı
İstanbul	Kalsm	Canan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kandemir	Erkan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Karabat	Özgür	CHP	Katılmadı
İstanbul	Karataş	Memet Bülent	MHP	Katılmadı
İstanbul	Katırcıoğlu	Erol	HDP	Katılmadı
İstanbul	Kavakçı Kan	Ravza	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kaya	Erol	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kaya	Hüda	HDP	Katılmadı
İstanbul	Kaynarca	Tülay	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kenanoğlu	Ali	HDP	Katılmadı
İstanbul	Kesici	İlhan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Kılıç	Akif Çağatay	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kılınç	Yüksel Mansur	CHP	Red
İstanbul	Kubat	Mehmet Doğan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kurtulmuş	Numan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Muş	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Nuhoğlu	Hayrettin	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Oluç	Hakkı Saruhan	HDP	Katılmadı
İstanbul	Özdağ	Ümit	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Özdemir	Sibel	CHP	Red
İstanbul	Özen	Zeynel	HDP	Katılmadı
İstanbul	Özsoy	Eyüp	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Piroğlu	Musa	HDP	Katılmadı
İstanbul	Polat	İffet	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Salıcı	Oğuz Kaan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Satır	Mihrimah Belma	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Sayan Kaya	Fatma Betül	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Sırakaya	Zafer	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Şatıroğlu	Nevzat	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Şeker	Ali	CHP	Katılmadı
İstanbul	Şeker	Fatih Mehmet	BAĞIMSIZ	Katılmadı
İstanbul	Şentürk	Hulusi	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Şık	Ahmet	HDP	Red
İstanbul	Tanal	Mahmut	CHP	Katılmadı

İl	Yerleşim Yeri	Adı	Parti	Durum
İstanbul	Tanrıkulu	Mustafa Sezgin	CHP	Katılmadı
İstanbul	Tekin	Gürsel	CHP	Katılmadı
İstanbul	Toprak	Erdogan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Turan	Hasan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Uçma	İsmet	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Ünal	Şirin	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Yalçın	Edip Semih	MHP	Katılmadı
İstanbul	Yaşar	Serap	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Yeneroğlu	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Yıldız	Feti	MHP	Katılmadı
İstanbul	Yöner	İzzet Ulvi	MHP	Katılmadı
İstanbul	Zeybek	Gökkan	CHP	Katılmadı
İzmir	Arslan	Ednan	CHP	Katılmadı
İzmir	Bakan	Murat	CHP	Katılmadı
İzmir	Bayır	Tacetin	CHP	Katılmadı
İzmir	Bekle	Cemal	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Beko	Kani	CHP	Katılmadı
İzmir	Bölünmez Çankır	Ceyda	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Çelebi	Mehmet Ali	CHP	Red
İzmir	Çepni	Murat	HDP	Red
İzmir	Çıray	Aytun	İYİ PARTİ	Katılmadı
İzmir	Dağ	Hamza	AK PARTİ	Katılmadı
İzmir	Derişoğlu	Dursun Müsavat	İYİ PARTİ	Katılmadı
İzmir	Erdan Kılıç	Sevda	CHP	Katılmadı
İzmir	Kalyoneu	Hasan	MHP	Kabul
İzmir	Kaya	Mahmut Atilla	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Kemalbay Pekközgü	Serpil	HDP	Katılmadı
İzmir	Kılıçdaroğlu	Kemal	CHP	Katılmadı
İzmir	Kırkpınar	Yaşar	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Nasır	Necip	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Osmanağaoğlu	Tamer	MHP	Katılmadı
İzmir	Özalan	Fehmi Alpay	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Özkan	Ahmet Tuncay	CHP	Katılmadı
İzmir	Polat	Mahir	CHP	Red
İzmir	Purçu	Özcan	CHP	Katılmadı
İzmir	Sayek Böke	Selin	CHP	Katılmadı
İzmir	Sertel	Atilla	CHP	Katılmadı
İzmir	Serter	Bedri	CHP	Katılmadı
İzmir	Sındır	Kamil Okyay	CHP	Katılmadı
İzmir	Yıldırım	Binali	AK PARTİ	Katılmadı
Kars	Arslan	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı
Kars	Bilgen	Ayhan	HDP	Katılmadı
Kars	Kılıç	Yunus	AK PARTİ	Katılmadı
Kastamonu	Baltacı	Hasan	CHP	Katılmadı
Kastamonu	Çelik	Metin	AK PARTİ	Kabul
Kastamonu	Köylü	Hakkı	AK PARTİ	Katılmadı
Kayseri	Arık	Çetin	CHP	Katılmadı
Kayseri	Ataş	Dursun	İYİ PARTİ	Katılmadı

İl	Deputat	Ad	Parti	Statü
Kayseri	Elitaş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Ersoy	Mustafa Baki	MHP	Kabul
Kayseri	Karayel	İsmail Enrah	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Nergis	Hülya	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Özdemir	İsmail	MHP	Katılmadı
Kayseri	Özhaseki	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı
Kayseri	Tamer	İsmail	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Yıldız	Taner	AK PARTİ	Kabul
Kırklareli	Gündoğdu	Vecdi	CHP	Katılmadı
Kırklareli	Kayan	Türabi	CHP	Katılmadı
Kırklareli	Minsolmaz	Selahattin	AK PARTİ	Kabul
Kırşehir	İlhan	Metin	CHP	Katılmadı
Kırşehir	Kendirli	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı
Kocaeli	Akar	Haydar	CHP	Katılmadı
Kocaeli	Çakır	Sami	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Gergerioğlu	Ömer Faruk	HDP	Red
Kocaeli	Işık	Fikri	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Kaplan Hürriyet	Fatma	CHP	Katılmadı
Kocaeli	Katırcıoğlu	Radiye Sezer	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Sancaklı	Saffet	MHP	Katılmadı
Kocaeli	Şeker	İlyas	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Tarhan	Tahsin	CHP	Katılmadı
Kocaeli	Türkkan	Lütfü	İYİ PARTİ	Katılmadı
Kocaeli	Yaman	Cemil	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Yılmaz	Mehmet Akif	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Zeybek	Emine	AK PARTİ	Kabul
Konya	Ağralı	Abdullah	AK PARTİ	Katılmadı
Konya	Akyürek	Tahir	AK PARTİ	Kabul
Konya	Altunyaldız	Ziya	AK PARTİ	Kabul
Konya	Erdem	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Konya	Eyemöz	Halil	AK PARTİ	Kabul
Konya	Kalaycı	Mustafa	MHP	Kabul
Konya	Kara	Esin	MHP	Kabul
Konya	Karaduman	Abdulkadir	SAADET P	Katılmadı
Konya	Özbozacı	Selman	AK PARTİ	Kabul
Konya	Özdemir	Hacı Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Konya	Samancı	Gülây	AK PARTİ	Kabul
Konya	Sorgun	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı
Konya	Şahin Usta	Leyla	AK PARTİ	Katılmadı
Konya	Şener	Abdüllatif	CHP	Red
Konya	Yokuş	Fahrettin	İYİ PARTİ	Red
Kütahya	Çetin Erenler	Ceyda	AK PARTİ	Katılmadı
Kütahya	Erbaş	Ahmet	MHP	Katılmadı
Kütahya	Cazel	İshak	AK PARTİ	Kabul
Kütahya	Kasap	Ali Fazl	CHP	Katılmadı
Kütahya	Tan	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Malatya	Ağbaba	Veli	CHP	Katılmadı
Malatya	Çakır	Ahmet	AK PARTİ	Kabul

İl	Adı	Adı	Parti	Durum
Malatya	Çalık	Öznur	AK PARTİ	Kabul
Malatya	Fendoğlu	Mehmet Celal	MHP	Kabul
Malatya	Kahtalı	Hakan	AK PARTİ	Kabul
Malatya	Tüfenkci	Bülent	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Akçay	Erkan	MHP	Kabul
Manisa	Akkal	Taner	AK PARTİ	Katılmadı
Manisa	Aydemir	Uğur	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Bakırhođlu	Ahmet Vehbi	CHP	Katılmadı
Manisa	Başevirgen	Bekir	CHP	Katılmadı
Manisa	Baybatur	Murat	AK PARTİ	Katılmadı
Manisa	Bilen	İsmail	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Kaplan Kıvrıkcık	Semra	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Özel	Özgür	CHP	Red
Manisa	Özkan	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Aycan	Sefer	MHP	Kabul
Kahramanmaraş	Gıvenç	Celalettin	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Kılıç	İnran	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Öçal	Habibe	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Özdemir	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Öztunç	Ali	CHP	Katılmadı
Kahramanmaraş	Sezal	Mehmet Cihat	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Ünal	Mahir	AK PARTİ	Katılmadı
Mardin	Çelik	Tuna	HDP	Katılmadı
Mardin	Demirkaya	Cengiz	AK PARTİ	Kabul/Mük.
Mardin	Dinçel	Şeyhmus	AK PARTİ	Kabul
Mardin	Dundar	Pero	HDP	Katılmadı
Mardin	Günay	Ebrü	HDP	Katılmadı
Mardin	Sancar	Mithat	HDP	Katılmadı
Muğla	Alban	Mürsel	CHP	Katılmadı
Muğla	Demir	Mehmet Yavuz	AK PARTİ	Kabul
Muğla	Erbay	Burak	CHP	Katılmadı
Muğla	Ergun	Metin	İYİ PARTİ	Katılmadı
Muğla	Erol Gökcen	Yelda	AK PARTİ	Kabul
Muğla	Girgin	Süleyman	CHP	Katılmadı
Muğla	Özcan	Suat	CHP	Red
Muş	Coşkun	Şevin	HDP	Katılmadı
Muş	İşık	Mensur	HDP	Katılmadı
Muş	Kılıç Kocayığıt	Gülstan	HDP	Katılmadı
Muş	Şimşek	Mehmet Emin	AK PARTİ	Kabul
Nevşehir	Açıkgöz	Mustafa	AK PARTİ	Kabul 2 (Mük.1)
Nevşehir	Meneşşe	Yücel	AK PARTİ	Kabul
Nevşehir	Saraslan	Faruk	CHP	Katılmadı
Niđe	Ergun	Yavuz	AK PARTİ	Kabul
Niđe	Gültekin	Selim	AK PARTİ	Kabul
Niđe	Gürer	Ömer Fethi	CHP	Red
Ordu	Adıgüzel	Mustafa	CHP	Katılmadı
Ordu	Enginyurt	Cemal	MHP	Kabul
Ordu	Gündoğdu	Metin	AK PARTİ	Kabul

İl	Birlik	Ad	Parti	Durum
Ordu	Taşcı	Ergün	AK PARTİ	Kabul
Ordu	Tonun	Seyit	CHP	Katılmadı
Ordu	Yediyıldız	Şenel	AK PARTİ	Katılmadı
Rize	Avcı	Muhammed	AK PARTİ	Katılmadı
Rize	Bak	Osman Aşkın	AK PARTİ	Katılmadı
Rize	Yazıcı	Hayati	AK PARTİ	Katılmadı
Sakarya	Bülbül	Muhammed Levent	MHP	Katılmadı
Sakarya	Dikbayır	Ümit	İYİ PARTİ	Red
Sakarya	Erdoğan Atabek	Çiğdem	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Özkoç	Engin	CHP	Katılmadı
Sakarya	Sofuoğlu	Kenan	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Uncuoğlu	Recep	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Yavuz	Ali İhsan	AK PARTİ	Katılmadı
Samsun	Demircan	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Hancıoğlu	Neslihan	CHP	Katılmadı
Samsun	Karaslan	Çiğdem	AK PARTİ	Katılmadı
Samsun	Kırcalı	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Köktaş	Fuat	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Üsta	Erhan	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Samsun	Yaşar	Bedri	İYİ PARTİ	Katılmadı
Samsun	Yılmaz	Yusuf Ziya	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Zeybek	Kemal	CHP	Katılmadı
Siirt	Danış Beştaş	Meral	HDP	Katılmadı
Siirt	Ören	Osman	AK PARTİ	Katılmadı
Siirt	Taş	Sidik	HDP	Katılmadı
Sinop	Karadeniz	Barış	CHP	Katılmadı
Sinop	Maviş	Nazım	AK PARTİ	Kabul
Sivas	Ekinci	Semiha	AK PARTİ	Katılmadı
Sivas	Karasu	Ulaş	CHP	Katılmadı
Sivas	Özyürek	Ahmet	MHP	Katılmadı
Sivas	Suluk	Mehmet Habib	AK PARTİ	Kabul
Sivas	Yılmaz	İsmet	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Aygun	İlhani Özcan	CHP	Red
Tekirdağ	Kaplan	Enez	İYİ PARTİ	Red
Tekirdağ	Koncagül	Çiğdem	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Öztrak	Faik	CHP	Katılmadı
Tekirdağ	Şentop	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı
Tekirdağ	Yel	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Yüceer	Candan	CHP	Katılmadı
Tokat	Arslan	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Tokat	Beyazıt	Yusuf	AK PARTİ	Kabul
Tokat	Bulut	Yücel	MHP	Katılmadı
Tokat	Dumaz	Kadim	CHP	Katılmadı
Tokat	Zengin	Özlem	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Ayvazoğlu	Bahar	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Balta	Muhammet	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Cora	Salih	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Günnar	Adnan	AK PARTİ	Kabul

İl	Seyahat	Ad	Parti	Durum
Trabzon	Kaya	Ahmet	CHP	Katılmadı
Trabzon	Örs	Hüseyin	İYİ PARTİ	Katılmadı
Tunceli	Önlü	Alihan	HDP	Katılmadı
Tunceli	Şaroğlu	Polat	CHP	Katılmadı
Şanlıurfa	Açanal	Zenzem Gülander	AK PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Akay	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Aydınlık	Aziz	CHP	Katılmadı
Şanlıurfa	Cevheri	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Erdoğan	Nimetullah	HDP	Katılmadı
Şanlıurfa	Fakbaba	Ahmet Eşref	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Gülpınar	Mehmet Kasım	AK PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Maçın	Nusrettin	HDP	Katılmadı
Şanlıurfa	Öcalan	Ömer	HDP	Katılmadı
Şanlıurfa	Özcan	Halil	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Özçavlı	Halil	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Özyavuz	İbrahim	MHP	Kabul
Şanlıurfa	Sürücü	Ayşe	HDP	Katılmadı
Şanlıurfa	Yıldız	İbrahim Halil	AK PARTİ	Kabul
Uşak	Altay	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Uşak	Güneş	İsmail	AK PARTİ	Kabul
Uşak	Yalın	Özkan	CHP	Red
Van	Arvas	Abdulahat	AK PARTİ	Katılmadı
Van	Gülaçar	Osman Nuri	AK PARTİ	Katılmadı
Van	Kartal	İrfan	AK PARTİ	Kabul
Van	Orhan	Muazzez	HDP	Katılmadı
Van	Özdoğan Ertan	Bedia	HDP	Katılmadı
Van	Sarısaç	Murat	HDP	Katılmadı
Van	Temel	Tayyip	HDP	Katılmadı
Van	Temelli	Sezai	HDP	Katılmadı
Yozgat	Başer	Yusuf	AK PARTİ	Kabul
Yozgat	Bozdağ	Bekir	AK PARTİ	Katılmadı
Yozgat	Keven	Ali	CHP	Katılmadı
Yozgat	Sedef	İbrahim Ethem	MHP	Katılmadı
Zonguldak	Çolakoğlu	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Demirtaş	Ünal	CHP	Katılmadı
Zonguldak	Türkmen	Polat	AK PARTİ	Katılmadı
Zonguldak	Uçar	Hamdi	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Yavuzılmaz	Deniz	CHP	Red
Aksaray	Aydoğdu	Cengiz	AK PARTİ	Kabul
Aksaray	Erel	Ayhan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Aksaray	İnceöz	İlknur	AK PARTİ	Kabul
Aksaray	Kaşı	Ramazan	MHP	Kabul
Bayburt	Battal	Fetani	AK PARTİ	Katılmadı
Karaman	Eser	Selman Oğuzhan	AK PARTİ	Kabul
Karaman	Şeker	Recep	AK PARTİ	Kabul
Karaman	Ünver	İsmail Atakan	CHP	Katılmadı
Kırıkkale	Can	Ramazan	AK PARTİ	Kabul
Kırıkkale	Önal	Ahmet	CHP	Katılmadı

İl	Kandid	İsmi	Parti	Durum
Kırkkale	Öztürk	Halil	MHP	Kabul
Batman	Acar Başaran	Ayşe	HDP	Katılmadı
Batman	İpekyüz	Necdet	HDP	Katılmadı
Batman	Özdemir	Ziver	AK PARTİ	Katılmadı
Batman	Tiryaki	Mehmet Ruştü	HDP	Katılmadı
Batman	Uca	Feleknaş	HDP	Katılmadı
Şırnak	Birlik	Rizgin	AK PARTİ	Katılmadı
Şırnak	İmir	Nuran	HDP	Katılmadı
Şırnak	Kaçmaz	Hüseyin	HDP	Katılmadı
Şırnak	Özgüneş	Hasan	HDP	Katılmadı
Bartın	Bankoğlu	Aysu	CHP	Red
Bartın	Tunç	Yılmaz	AK PARTİ	Kabul
Ardahan	Atalay	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Ardahan	Yılmaz	Öztürk	BAĞIMSIZ	Katılmadı
İğdır	Eksik	Habip	HDP	Katılmadı
İğdır	Karadağ	Yaşar	MHP	Katılmadı
Yalova	Akyol	Meliha	AK PARTİ	Kabul
Yalova	Büyükgümüş	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı
Yalova	Özel	Özcan	CHP	Red
Karabük	Aksoy	Hüseyin Avni	CHP	Katılmadı
Karabük	Güneş	Niyazi	AK PARTİ	Katılmadı
Karabük	Ünal	Cumhur	AK PARTİ	Kabul
Kilis	Del	Ahmet Salih	AK PARTİ	Kabul
Kilis	Dülger	Mustafa Hilmi	AK PARTİ	Kabul
Osmaniye	Bahçeli	Devlet	MHP	Katılmadı
Osmaniye	Dumuşoğlu	Mücahit	AK PARTİ	Kabul
Osmaniye	Kaya	İsmail	AK PARTİ	Katılmadı
Osmaniye	Ünlü	Baha	CHP	Red
Düzce	Çakır	Fahri	AK PARTİ	Katılmadı
Düzce	Keşir	Ayşe	AK PARTİ	Kabul
Düzce	Yılmaz	Ümit	MHP	Kabul

DÖNEM: 27

YASAMA YILI: 2

53'ÜNCÜ BİRLEŞİM
14 ŞUBAT 2019 PERŞEMBE
SAAT: 14.00

GRUP ÖNERİSİ

1.- Genel Kurulun,

14 Şubat 2019 Perşembe günkü Birleşiminde denetim konularının görüşlmeyerek Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi,

14 Şubat 2019 Perşembe günkü Birleşiminde 18 Sıra Sayılı Kanun Teklifine kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

çalışmalarını sürdürmesi,

41 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin İtzğn 91’inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 22’nci maddeye bağlı Geçici Madde 38, 39, 40, 41 ve 42 dahil olmak üzere 1 ila 25’inci maddelerden, ikinci bölümünün 34’üncü maddeye bağlı Geçici Madde 6 ve 7 dahil olmak üzere 26 ila 52’nci maddelerden oluşması,

nerilmiştir.

(Genel Kurulun 5.2.2019 tarihli 48’inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTILARI

* **Adalet Komisyonu**

15.2.2019 Cuma – Saat: 14.30

* **Plan ve Bütçe Komisyonu**

16.2.2019 Cumartesi – Saat: 11.00

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

53'ÜNCÜ BİRLEŞİM

14 ŞUBAT 2019 PERŞEMBE

SAAT: 14.00

---

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3 – SEÇİM

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

1.- (S. Sayısı: 41) İstanbul Milletvekili Nevzat Şatıroğlu ve 6 Milletvekilinin Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükümünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1410) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.01.2019) **(*)(**)(X)**

2.- (S. Sayısı: 33) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması Tarafından Kurulan Ortak Komite'nin Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması'nın 'Menşeli Ürünler' Kavramının Tanımı ve İdari İşbirliği Yöntemleri Hakkında Protokol II'sini Değiştiren 1/2016 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna ve Anlaşmanın Protokoller ve Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/1364) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) **(X)**

3.- (S. Sayısı: 29) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Karadağ Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması Tarafından Kurulan Ortak Komite'nin Serbest Ticaret Anlaşması'nın 'Menşeli Ürünler' Kavramının Tanımı ve İdari İşbirliği Yöntemlerine İlişkin Protokol II'sini Değiştiren 1/2017 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna ve Anlaşmanın Protokoller ve Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına İlişkin Yetki Verilmesine Dair Kanun Teklifi (2/1362) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) **(X)**

4.- (S. Sayısı: 17) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti, Gürcistan Hükümeti ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Alanında İşbirliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1187) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)**(X)**

5.- (S. Sayısı: 18) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nijer-Türkiye Dostluk Hastanesinin Açılması, Ortak İşletilmesi ve Devredilmesi ile İlgili Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1188) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)**(X)**

6.- (S. Sayısı: 19) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Arasında Suçluların İadesi Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1189) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)**(X)**

7.- (S. Sayısı: 20) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 23 Haziran 1994 Tarihinde Akdedilen Hava Taşımacılığı Anlaşmasını Tadil Eden Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1190) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)**(X)**

8.- (S. Sayısı: 21) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında Eğitim ve Öğretime İlişkin İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1191) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)**(X)**

9.- (S. Sayısı: 22) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Kırgız Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1192) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)**(X)**

(*) Görüşmeleri yarım kalan işleri gösterir.

(**) İçtüzüğün 91'inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi kabul edilmiştir.

(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

10.- (S. Sayısı: 23) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetlerine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1193) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)(X)

11.- (S. Sayısı: 24) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Transit ve Ulaştırma İşbirliği Anlaşması (Lapis Lazuli Güzergâh Anlaşması)'nın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1195) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)(X)

12.- (S. Sayısı: 25) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Brezilya Federatif Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1197) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)(X)

13.- (S. Sayısı: 26) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1194) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)(X)

14.- (S. Sayısı: 30) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Burundi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1367) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) (X)

15.- (S. Sayısı: 31) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1363) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) (X)

16.- (S. Sayısı: 32) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Zambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1366) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) (X)

17.- (S. Sayısı: 34) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Şili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1245) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) (X)

18.- (S. Sayısı: 35) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Dünya Gıda Programı Arasında Temel Anlaşma'ya Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1243) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) (X)

19.- (S. Sayısı: 36) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Asya Verimlilik Teşkilatı Kuruluş Anlaşmasına Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1244) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) (X)

TBMM Basımevi/2019